WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W TORUNIU

RYNEK PRACY

W WOJEWÓDZTWIE

KUJAWSKO – POMORSKIM

W 2008 ROKU

Toruń, marzec 2009 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp..... 1

1. Ogólna charakterystyka funkcjonowania rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim..... 2

1.1. Obsługa instytucjonalna i uwarunkowania prawne..... 2

1.2. Pomoc Techniczna..... 6

1.3. Charakterystyka zmian w bezrobociu w 2008 roku..... 7

1.4. Wpływ gospodarki regionu na rynek pracy..... 13

1.5. Fundusz Pracy..... 14

1.5.1. Środki Funduszu Pracy przyznane według algorytmu..... 14

1.5.2. Dodatkowe środki Funduszu Pracy przyznane z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej..... 15

1.5.3. Wydatki z Funduszu Pracy..... 16

2. Problematyka współtworzenia i realizacji polityki rynku pracy..... 17

2.1. Sejmik i Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego..... 17

2.2. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia..... 19

2.3. Wojewódzka Rada Zatrudnienia..... 20

2.4. Realizacja programów rynku pracy..... 21

2.4.1. Program Operacyjny Kapitał Ludzki..... 21

2.4.1.1 Projekt „Monitoring Regionalnego Rynku Pracy”..... 28

2.4.2. Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL)..... 31

2.4.3. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego..... 33

2.4.3.1 Podsystem Monitorowania Europejskiego Funduszu Społecznego – Ewaluacja ZPORR..... 36

2.4.4. Programy lokalne realizowane przez powiatowe urzędy pracy..... 37

A. Praca i Środowisko 2008..... 37

B. Działania wspierające przygotowanie lub realizację projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego (RPO)..... 39

C. Działania wspierające rozwój zatrudnienia i działalności gospodarczej w oparciu o zasoby kulturowe..... 39

D. Projekty wspierające łagodzenie skutków pogorszenia się sytuacji na rynku pracy w wyniku restrukturyzacji zatrudnienia..... 39

2.4.5. Programy wojewódzkie realizowane w 2008 roku z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej..... 39

A. Program 45/50 Plus..... 39

B. Programy skierowane do osób bezrobotnych z obszarów wiejskich i miast do 25 tys. mieszkańców..... 40

C. Programy z zakresu aktywizacji zawodowej bezrobotnych..... 40
2.4.6. Europejski Program Edukacyjny Leonardo da Vinci..... 40
3. Inne programy realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu..... 42
3.1. Działalność promocyjno – informacyjna..... 42
3.2. Badania rynku pracy..... 45
3.2.1. Badania statystyczne..... 45
3.2.2. Badania socjologiczne..... 46
A. Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego..... 46
B. Funkcjonowanie firm powstałych z wykorzystaniem środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej..... 47
C. Analiza szkoleń organizowanych przez PUP oraz działalności szkoleniowej instytucji szkoleniowych w województwie kujawsko – pomorskim..... 48
3.3. Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej..... 48
3.4 Służba zastępcza..... 52
3.5. Zatrudnienie obywateli polskich za granicą..... 52
3.5.1. Praca w Niemczech..... 52
3.5.2. Praca w Hiszpanii..... 53
3.5.3. Zatrudnienie obywateli polskich w ramach Europejskich Służb Zatrudnienia EURES w 2008 roku..... 56
3.6. Krajowe pośrednictwo pracy..... 59
3.7. Agencje zatrudnienia..... 61
3.8. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego..... 62
4. Aktywizacja bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy..... 67
4.1. Oferty pracy..... 67
4.2. Podjęcia pracy..... 70
4.3. Szkolenie bezrobotnych..... 74
4.4. Staż..... 76
4.5. Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy..... 78
4.6. Prace społecznie użyteczne..... 80
4.7. Poradnictwo zawodowe, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy..... 82
5. Struktura i bilans bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim..... 88
5.1. Bezrobotne kobiety..... 88
5.2. Bezrobocie na wsi..... 94
5.3. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy..... 100
5.4. Bezrobotni z prawem do zasiłku..... 101
5.5. Bezrobotni do 25 roku życia..... 103

5.5.1. Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki..... 108
5.6. Bezrobotni powyżej 50 roku życia..... 111
5.7. Długotrwale bezrobotni..... 116
5.8. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych..... 121
5.9. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego..... 124
5.10. Bezrobotni bez wykształcenia średniego..... 126
5.11. Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka..... 128
5.12. Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia..... 130
5.13. Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia..... 132
4.14. Bezrobotni niepełnosprawni..... 134
5.15. Bezrobotni według wieku i wykształcenia..... 137
5.16. Bezrobotni według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy..... 139
5.17. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy..... 142
5.18. Bezrobotni według zawodów i specjalności..... 143
6. PODSUMOWANIE..... 144
TABELE..... 146
SUMMARY IN ENGLISH……..... 225

SPIS TABEL

1. Stan i struktura bezrobocia..... 146
2. Bezrobotni zarejestrowani w powiatach województwa kujawsko – pomorskiego według płci..... 147
3. Bezrobotni posiadający prawo do zasiłku..... 148
4. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy i zapowiedzi zwolnień oraz zwolnienia monitorowane..... 149
5. Wykaz zakładów pracy, które zgłosiły do PUP zamiar zwolnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy..... 150
6. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia..... 151
7. Bezrobotni zamieszkali na wsi..... 152
8. Bezrobotni zamieszkali na wsi według płci..... 153
9. Bilans bezrobotnych zamieszkałych na wsi w 2008 r. według powiatów..... 154
10. Wybrane kategorie bezrobotnych..... 156
11. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy..... 157
12. Bezrobotni do 25 roku życia według powiatów..... 158
13. Bilans bezrobotnych do 25 roku życia w 2008 r. według powiatów..... 159
14. Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w 2008 roku wg powiatów. 161

15. Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia w 2008 roku według powiatów..... 162
16. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według powiatów..... 163
17. Bilans bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2008 r. według powiatów..... 164
18. Długotrwale bezrobotni według powiatów..... 166
19. Bilans długotrwale bezrobotnych w 2008 r. według powiatów..... 167
20. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych według powiatów..... 169
21. Dynamika zmian wśród bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w 2008 roku według powiatów..... 170
22. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego według powiatów..... 171
23. Dynamika zmian wśród bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego w 2008 roku według powiatów..... 172
24. Bezrobotni bez wykształcenia średniego według powiatów..... 173
25. Dynamika zmian wśród bezrobotnych bez wykształcenia średniego w 2008 roku według powiatów..... 174
26. Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka według powiatów..... 175
27. Dynamika zmian wśród bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w 2008 roku według powiatów..... 176
28. Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia …..... 177
29. Dynamika zmian wśród bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia w 2008 roku według powiatów..... 178
30. Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia..... 179
31. Dynamika zmian wśród bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia w 2008 roku według powiatów..... 180
32. Bezrobotni niepełnosprawni według powiatów..... 181
33. Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy w 2008 roku według powiatów..... 182
34. Bezrobotni cudzoziemcy w 2008 roku według powiatów..... 183
35. Bezrobotni zarejestrowani „napływ” i wyrejestrowani „odpływ” w 2008 roku..... 184
36. Bilans bezrobotnych w kolejnych miesiącach 2008 roku..... 185
37. Bilans bezrobotnych w 2008 r. według powiatów..... 186
38. Wybrane kategorie bezrobotnych, którzy podjęli pracę w 2008 roku..... 188
39. Oferty pracy zgłoszone w 2008 roku według powiatów..... 189
40. Oferty pracy najczęściej zgłaszane do pup w 2008 roku..... 190
41. Szkolenia bezrobotnych według powiatów w 2008 roku..... 191
42. Obszary zawodowe szkoleń bezrobotnych w 2008 roku..... 192
43. Staże bezrobotnych według powiatów w 2008 roku..... 193
44. Obszary zawodowe, w których bezrobotni odbyli program stażu w 2008 roku..... 194

45. Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy według powiatów w 2008 roku..... 195
46. Obszary zawodowe, w których bezrobotni odbyli program przygotowania zawodowego w 2008 roku..... 196
47. Usługi poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w 2008 roku..... 197
48. Osoby (z wyjątkiem młodzieży uczącej się) korzystające z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w 2008 roku według powiatów..... 198
49. Organizatorzy i uczestnicy szkoleń oraz zajęć aktywizacyjnych w zakresie aktywnego poszukiwania pracy w 2008 roku według powiatów..... 199
50. Prace społecznie użyteczne według powiatów w 2008 roku..... 200
51. Bezrobotni według wieku..... 201
52. Bezrobotni w powiatach według wieku..... 202
53. Bezrobotni według poziomu wykształcenia..... 203
54. Bezrobotni w powiatach według poziomu wykształcenia..... 204
55. Bezrobotni według stażu pracy..... 205
56. Bezrobotni w powiatach według stażu pracy..... 206
57. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy..... 207
58. Bezrobotni w powiatach według czasu pozostawania bez pracy..... 208
59. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy..... 209
60. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy ogółem według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy..... 210
61. Bezrobotne kobiety będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy..... 211
62. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy..... 212
63. Bezrobotni w powiatach wg Polskiej Klasyfikacji Działalności..... 213
64. Bezrobotni województwa kujawsko – pomorskiego według wielkich grup zawodów..... 215
65. Zawody najczęściej spotykane wśród bezrobotnych – grupy elementarne..... 216
66. Poszukujący pracy oraz cudzoziemcy z krajów UE z prawem do zasiłku w powiatach.. 217
67. Osoby, które nabyły uprawnienia do dodatku aktywizacyjnego w 2008 roku..... 218
68. Środki Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (w tys. zł)..... 219
69. Struktura wydatków Funduszu Pracy ogółem w 2008 roku wg powiatów (w tys. zł)..... 220
70. Struktura wydatków Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia w 2008 roku według powiatów (w tys. zł)..... 222
71. Wykaz wybranych analiz i publikacji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w 2008 roku..... 224

WSTĘP

Analiza pt. **„Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku"** przygotowana została w Wydziale Badań i Analiz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Opracowanie charakteryzuje najważniejsze cechy wojewódzkiego rynku pracy oraz przedstawia dynamikę zmian dokonujących się w tej dziedzinie. Analiza zawiera także informacje o realizacji programów samorządu województwa oraz inicjatywach partnerów społecznych zmierzających do poprawy sytuacji na lokalnych rynkach pracy.

W zakresie informacji o strukturze i aktywizacji bezrobotnych wykorzystano dane ze sprawozdawczości sporządzanej przez powiatowe urzędy pracy w ramach realizacji Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2008. Wykorzystano również informacje przygotowane przez odpowiednie wydziały WUP.

Opracowanie zawiera część opisową oraz zestawienie danych w ujęciu tabelarycznym. Źródłem wszystkich tabel i wykresów w części tabelarycznej są: *MPiPS-01 Sprawozdanie o rynku pracy* (wraz z załącznikami), *MPiPS-02 Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy* oraz zestawienia własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu. Tablice i wykresy zostały przygotowane metodą komputerowych zestawień i agregacji danych. Ze względu na elektroniczną technikę zaokrągleń, dane mogą nie sumować się do 100%.

ADMITTANCE

Analysis **"Labour Market in Kujawsko – Pomorskie Voivodship in the first half – year 2008"** was prepared by Department of Research and Analyses of Voivodship Labour Office in Toruń.

A publication characterises major factors of regional labour market and shows a dynamic of changes achieving in this field. The analysis contains also information about realisation programmes of voivodship self – government and initiatives of social partners tending to improvement a situation on the local labour markets.

In range of information about structure and activation unemployed were used data from report made by Powiat Labour Offices using by realisation decree of Council of Ministers concern with statistic research of public statistics on year 2008. Also information prepared by suitable departments of Voivodship Labour Office (WUP) was used.

The publication contains written parts and combination of data in tables. The source of all tables and graphs in tables are: *MPiPS-01 Report of labour market* (with appendix), *MPiPS-02 Report of incomes and expenditures from Labour Fund* and Voivodship's Labour Office in Toruń data combinations. Tables and diagrams were made by computer's combinations and adding of data. With regard for adaptation computer calculation data can't be added to 100 per cent.

Przy publikacji danych WUP prosimy o podanie źródła

When publishing the WUP data – please indicate the source

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA FUNKCJONOWANIA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO – POMORSKIM

1.1. OBSŁUGA INSTYTUCJONALNA I UWARUNKOWANIA PRAWNE

Instytucjonalną obsługą rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku zajmowały się: Wojewódzki Urząd Pracy oraz 20 Powiatowych Urzędów Pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy funkcjonuje jako wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna i wykonuje zadania samorządu województwa w zakresie realizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zadania samorządów powiatowych w tym zakresie realizują Powiatowe Urzędy Pracy. Trzy z nich: w Bydgoszczy, Grudziądzu i Włocławku obejmują swym działaniem po dwa powiaty – tzw. grodzki i ziemski. W Toruniu funkcjonują dwa PUP: osobno dla miasta Torunia i osobno dla powiatu toruńskiego. Według stanu w końcu 2008 r. w Powiatowych Urzędach Pracy województwa kujawsko – pomorskiego było zatrudnionych 1.242 pracowników, w tym 977 kobiet (w końcu 2007 roku było to odpowiednio: 1.110 osób, w tym 866 kobiet):

- PUP w Bydgoszczy – 159 pracowników, w tym 107 kobiet
- PUP w Grudziądzu – 116 pracowników, w tym 87 kobiet,
- PUP dla Miasta Torunia – 80 pracowników, w tym 66 kobiet,
- PUP we Włocławku – 115 pracowników, w tym 88 kobiet,
- PUP dla Powiatu Toruńskiego – 68 pracowników, w tym 61 kobiet,
- PUP w Aleksandrowie Kujawskim – 46 pracowników, w tym 37 kobiet,
- PUP w Brodnicy – 52 pracowników, w tym 43 kobiety,
- PUP w Chełmnie – 36 pracowników, w tym 24 kobiety,
- PUP w Golubiu – Dobrzyniu – 30 pracowników, w tym 26 kobiet,
- PUP w Inowrocławiu – 106 pracowników, w tym 84 kobiety,
- PUP w Lipnie – 48 pracowników, w tym 39 kobiet,
- PUP w Mogilnie – 39 pracowników, w tym 29 kobiet,
- PUP w Nakle – 63 pracowników, w tym 52 kobiety,
- PUP w Radziejowie – 34 pracowników, w tym 29 kobiet,
- PUP w Rypinie – 42 pracowników, w tym 37 kobiet,
- PUP w Sępólnie Krajeńskim – 41 pracowników, w tym 28 kobiet,
- PUP w Świeciu nad Wisłą – 48 pracowników, w tym 40 kobiet,
- PUP w Tucholi – 40 pracowników, w tym 34 kobiety,
- PUP w Wąbrzeźnie – 31 pracowników, w tym 26 kobiet,
- PUP w Żninie – 48 pracowników, w tym 40 kobiet.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 r. w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu pracowało 166 osób, w tym 124 kobiety (w analogicznym okresie roku poprzedniego – 161 osób, w tym 121 kobiet):

- w Toruniu – 138 osób,
- w Oddziale Zamiejscowym w Bydgoszczy – 18 osób,
- w Oddziale Zamiejscowym we Włocławku – 10 osób.

Podobnie jak w latach poprzednich pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy uczestniczyli w różnorodnych formach podnoszących ich kwalifikacje. Zewnętrzne szkolenia (łącznie 1.504 dni szkoleniowe) dotyczyły m. in. takich zagadnień, jak:

- szkolenie użytkowników w zakresie systemu elektronicznego obiegu dokumentów i załatwiania spraw TALGOS,
- metodologia oceny projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- zasady rozliczania wydatków i ewidencja księgowa w projektach realizowanych w ramach POKL 2007-2013,
- rozliczanie i kontrola projektów unijnych realizowanych w ramach projektów konkursowych POKL,
- szkolenie dla pracowników księgowości oraz osób zajmujących się rozliczaniem projektów realizowanych w ramach poddziałania 6.1.2 i 6.1.3 POKL,
- naruszenia prawa zamówień publicznych przy realizacji projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE skutkujące korektami finansowymi,
- spotkanie poświęcone wymianie informacji na temat wdrażania priorytetów komponentu regionalnego w województwie kujawsko – pomorskim,
- warsztaty profesjonalnej obsługi klienta z elementami radzenia sobie ze stresem dla pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zamówienia publiczne,
- aplikacje administracyjne.

W 2008 roku 2 pracowników WUP ukończyło uzupełniające studia magisterskie (socjologia oraz rachunkowość przedsiębiorstw).

W 2008 roku pracownicy WUP w Toruniu uczestniczyli w wielu wyjazdach zagranicznych. Były to m. in.:

- wizyta studyjna: Employment Week 2008, Bruksela (10 osób),
- konferencja: IV Europejskie Targi Pracy, Cypr (2 osoby),
- seminarium: Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego – TRESS, Rzym (2 osoby),
- wizyta studyjna: Aktywna polityka rynku pracy - dobre praktyki i doświadczenia hiszpańskie w wykorzystaniu funduszy dla rozwoju lokalnego rynku pracy, Hiszpania (13 osób,)
- wizyta w instytucji właściwej: Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego, Irlandia (2 osoby),
- europejskie Targi Pracy dla sektora budowlanego, Islandia, (1 osoba),
- wizyta studyjna pt. "Competencies for labour marker", Ostrava/Czechy (1 osoba)
- wizyta studyjna: Udział dorosłych w kształceniu i szkoleniu zawodowym, Szkocja (1 osoba)
- wizyta studyjna - The Spanish system of vocational education and training for employment, Hiszpania (1 osoba).

WUP w Toruniu był organizatorem szkoleń dla pracowników powiatowych urzędów pracy. W zakres szkoleń (łącznie 41 dni szkoleniowych) wchodziły m. in. następujące zagadnienia:

- monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- procedury zamówień publicznych ze szczególnym uwzględnieniem przetargu nieograniczonego, aukcji elektronicznej i umów ramowych,

- szkolenie dla pracowników koordynujących realizację projektów realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.2 i 6.1.3 POKL w PUP,
- szkolenie liderów klubów pracy,
- szkolenie dla pracowników odpowiedzialnych za realizację usług rynku pracy i dla Dyrektorów PUP,
- szkolenie połączone z praktycznymi warsztatami dla osób zajmujących się zagadnieniami koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych,
- szkolenie „Kurs Inspiracji".

W 2008 roku czterokrotnie nowelizowana była *Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku*:

1. ustawą z dnia 18 marca 2008 r. o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 70, poz. 416),
2. ustawą z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustaw w celu ujednolicenia terminologii informatycznej (Dz. U. Nr 171, poz. 1056),
3. ustawą z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 216, poz. 1367),
4. ustawą z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654).

W dniu 25 kwietnia 2008 r. został o publikowany jednolity tekst ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku i od tego momentu obowiązuje nowy dziennik promulgacyjny: Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.

Wprowadzone w 2008 r. zmiany do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy dotyczyły głównie przepisów z zakresu podejmowania przez cudzoziemców pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 87 ustawy).

Ustawą z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654) znowelizowano również przepisy dotyczące Funduszu Pracy – poprzez zmianę art. 71 ust. 1 pkt 2 lit. a oraz dodanie art. 104a o treści: „Pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne nie opłacają składek na Fundusz Pracy za zatrudnionych pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego w okresie 36 miesięcy począwszy od pierwszego miesiąca po powrocie z urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego.".

Na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 17 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy do zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy należy prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia oraz wydawanie certyfikatów wstępnych i certyfikatów o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia. Ustawą z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustaw w celu ujednolicenia terminologii informatycznej (Dz. U. Nr 171, poz. 1056) dokonano zmiany przepisu art. 19 ust. 19 i zobowiązano marszałka województwa do przekazania w formie dokumentu elektronicznego, a nie jak było dotychczas – w formie elektronicznej, ministrowi właściwemu do spraw pracy

zbiorczej informacji z województwa dotyczącą informacji z zakresu działalności agencji zatrudnienia w terminie do dnia 31 marca.

W połowie 2008 r. rozpoczęto prace nad kolejną nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W uzasadnieniu do tej nowelizacji podkreślono, iż ma ona na celu:

- ułatwienie osobom bezrobotnym i poszukującym pracy powrotu lub rozpoczęcia działalności zawodowej,
- rozwój publicznych służb zatrudnienia i doskonalenie pomocy oferowanej osobom fizycznym i pracodawcom,
- wprowadzenie projektów pilotażowych wprowadzających nowe formy pomocy,
- poprawę koordynacji tych działań na szczeblu ministra właściwego do spraw pracy.

Projekt opracowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, po wielu społecznych konsultacjach, dnia 7 października 2008 r. został przekazany pod obrady Rady Ministrów. Na posiedzeniu w dniu 17 października 2008 r. Rada Ministrów projekt ten przyjęła, natomiast dnia 22 października 2008 r. wpłynął on do Sejmu. Prace nad nowelizacją ustawy trwały w Parlamencie do dnia 19 grudnia 2008 r. Tego dnia, Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Dnia 12 stycznia 2009 r. ustawa została podpisana przez Prezydenta RP, natomiast dnia 17 stycznia 2009 r. dokonano jej publikacji w Dzienniku Ustaw Nr 6, poz. 33.

Na mocy Uchwały Nr 51/700/08 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 10 lipca 2008 r. – zmieniony został Regulamin Organizacyjny Wojewódzkiego Urzędu Pracy W związku z zakończeniem realizacji Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich w nowym regulaminie zlikwidowano komórkę organizacyjną zajmująca się tym zagadnieniem tj. Wydziału SPO RZL.

Realizacja w okresie 2007 – 2013 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, która została powierzona WUP przez Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego na mocy Porozumienia z dnia 14 września 2007 r., spowodowała konieczność rozbudowy komórek organizacyjnych – Wydziału PO KL o kwestie wdrażania, monitorowania i promowania innowacyjności. W Wydziale utworzono: Stanowisko ds. Wdrażania i Monitorowania Priorytetu oraz Stanowisko ds. Projektów Innowacyjnych i Ponadnarodowych.

Znaczne zwiększenie wpływających wniosków w zakresie koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego, spowodowało konieczność wyodrębnienia komórki organizacyjnej, w której przygotowywane są projekty decyzji przyznających świadczenia, wydawanych z upoważnienia Marszałka Województwa. Dlatego też w Wydziale Pośrednictwa Pracy i Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego wyodrębniono Oddział ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego oraz Zespół EURES.

1.2. POMOC TECHNICZNA

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w 2008 roku korzystał ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL) Priorytet 3 Pomoc Techniczna, oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) Priorytet 10 Pomoc Techniczna.

W ramach **Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich** (SPO RZL) w 2008 roku WUP w Toruniu dokończył realizację projektu w ramach Działania 3.1 c „*Wsparcie kadrowe dla SPO RZL – 2007 rok*" – termin realizacji projektu od 1 stycznia 2007 roku do 31 marca 2008 roku. Wartość projektu ogółem 733.479,00 zł, w tym dofinansowanie z EFS 550.109,25 zł. W 2008 roku finansowano koszty zatrudnienia 21 pracowników; wydatkowano kwotę 87.998,20 zł.

WUP w Toruniu w ramach Rocznego Planu Działań **Pomoc Techniczna Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki** (PO KL) wykorzystał środki w wysokości 2.134.425,96 zł, w tym dofinansowanie z EFS 1.814.262,10 zł na realizację działań określonych w:

- Rocznym Planie Szkoleń, (koszty szkoleń pracowników zajmujących się wdrażaniem PO KL, koszty studiów podyplomowych, koszty wyjazdu zagranicznego),
- Rocznym Planie Kosztów Instytucji (finansowanie kosztów wynagrodzeń dla 36 osób/etatów zajmujących się wdrażaniem PO KL, koszty wynajmu pomieszczeń, zakupu mebli, koszt zakupu materiałów biurowych, koszty zakupu usług telekomunikacyjnych, koszty zakupu sprzętu komputerowego i elektronicznego),
- Rocznym Planie Działań Informacyjno-Promocyjnych (koszty zakupu materiałów promocyjnych, ogłoszeń w prasie, materiałów promocyjnych, koszty spotkań informacyjno – promocyjnych),
- Rocznym Planie Kosztów Wdrażania (koszty doradztwa i szkoleń, koszt obsługi KOP).

1.3. CHARAKTERYSTYKA ZMIAN W BEZROBOCIU W 2008 ROKU

Rok 2008 był piątym rokiem z rzędu, kiedy odnotowano spadek liczby bezrobotnych, jednakże skala tego zjawiska była znacznie mniejsza, niż w dwóch poprzednich latach.

BEZROBOTNI W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM
Stan w końcu roku

Rok	Liczba bezrobotnych		
		zmiana	
	osoby		w %
1998	128 192	x	x
1999	156 309	28 117	21,9
2000	181 230	24 921	15,9
2001	205 232	24 002	13,2
2002	211 593	6 361	3,1
2003	212 066	473	0,2
2004	199 566	-12 500	-5,9
2005	188 021	-11 545	-5,8
2006	160 061	-27 960	-14,9
2007	123 234	-36 827	-23,0
2008	110 256	-12 978	-10,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Jedynie w trzech miesiącach – styczniu, listopadzie i grudniu – wystąpił wzrost liczby bezrobotnych, w pozostałych miesiącach poziom bezrobocia zmniejszał się.

BEZROBOTNI W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM W 2008 ROKU
Stan w końcu miesiąca

Miesiąc	Liczba bezrobotnych	Zmiana do miesiąca poprzedniego	
	osoby		w %
styczeń	128 010	4 767	3,9
luty	126 571	-1 439	-1,1
marzec	123 306	-3 265	-2,6
kwiecień	117 203	-6 103	-4,9
maj	111 155	-6 048	-5,2
czerwiec	106 952	-4 203	-3,8
lipiec	105 230	-1 722	-1,6
sierpień	103 571	-1 659	-1,6
wrzesień	100 519	-3 052	-2,9
październik	99 600	-919	-0,9
listopad	103 088	3 488	3,5
grudzień	110 256	7 168	7,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 110.256 bezrobotnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 12.978 osób (10,5%). W tym samym czasie w Polsce liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 15,6%.

LICZBA BEZROBOTNYCH WEDŁUG POWIATÓW
Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni			
	2007 rok	2008 rok	zmiana	
			w osobach	w %
Województwo razem	**123 243**	**110 256**	**-12 987**	**-10,5**
Bydgoszcz – powiat grodzki	10 318	8 139	-2 179	-21,1
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 753	3 097	-656	-17,5
Grudziądz – powiat grodzki	7 205	6 862	-343	-4,8
Grudziądz – powiat ziemski	3 489	3 255	-234	-6,7
Toruń – powiat grodzki	5 802	5 589	-213	-3,7
Toruń – powiat ziemski	4 989	4 312	-677	-13,6
Włocławek – powiat grodzki	8 191	7 381	-810	-9,9
Włocławek – powiat ziemski	7 101	6 483	-618	-8,7
Aleksandrów Kujawski	4 249	3 734	-515	-12,1
Brodnica	4 383	3 663	-720	-16,4
Chełmno	3 005	3 278	273	9,1
Golub – Dobrzyń	2 971	2 611	-360	-12,1
Inowrocław	14 992	12 614	-2 378	-15,9
Lipno	5 661	5 434	-227	-4,0
Mogilno	3 665	3 442	-223	-6,1
Nakło nad Notecią	6 311	5 117	-1 194	-18,9
Radziejów	3 414	3 496	82	2,4
Rypin	3 533	2 705	-828	-23,4
Sępólno Krajeńskie	3 191	3 140	-51	-1,6
Świecie	5 914	5 763	-151	-2,6
Tuchola	3 188	2 674	-514	-16,1
Wąbrzeźno	2 521	2 236	-285	-11,3
Żnin	5 397	5 231	-166	-3,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku spadek liczby bezrobotnych odnotowano w 21 powiatach: największy względny spadek wystąpił w powiecie rypińskim (23,4%), najmniejszy – w powiecie sępoleńskim (1,6%). W powiecie chełmińskim liczba bezrobotnych wzrosła o 9,1%, natomiast w powiecie radziejowskim – o 2,4%.

Stopa bezrobocia, charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo, w województwie kujawsko – pomorskim wyniosła w końcu 2008 roku 13,4% i była o 1,5 pkt. proc. niższa, niż w końcu poprzedniego roku (w tym

samym czasie w Polsce wskaźnik stopy bezrobocia zmniejszył się o 1,7 pkt. proc i w końcu grudnia'08 wyniósł 9,5%).

STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG POWIATÓW
Stan w końcu roku

Powiat	Stopa bezrobocia		
	2007 rok	2008 rok	
	w %		zmiana w pkt. proc.
Polska	**11,2**	**9,5**	**-1,7**
Województwo kujawsko - pomorskie	**14,9**	**13,4**	**-1,5**
Bydgoszcz – powiat grodzki	6,2	4,9	-1,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	11,0	9,1	-1,9
Grudziądz – powiat grodzki	20,0	19,0	-1,0
Grudziądz – powiat ziemski	24,1	22,8	-1,3
Toruń – powiat grodzki	6,3	6,0	-0,3
Toruń – powiat ziemski	15,9	13,9	-2,0
Włocławek – powiat grodzki	14,4	13,0	-1,4
Włocławek – powiat ziemski	22,2	20,6	-1,6
Aleksandrów Kujawski	19,5	17,5	-2,0
Brodnica	14,7	12,5	-2,2
Chełmno	17,4	18,6	1,2
Golub – Dobrzyń	18,0	16,1	-1,9
Inowrocław	22,3	19,3	-3,0
Lipno	22,4	21,6	-0,8
Mogilno	20,2	19,1	-1,1
Nakło nad Notecią	22,0	18,5	-3,5
Radziejów	19,9	20,2	0,3
Rypin	19,2	15,3	-3,9
Sępólno Krajeńskie	21,8	21,4	-0,4
Świecie	16,1	15,6	-0,5
Tuchola	18,5	15,9	-2,6
Wąbrzeźno	19,4	17,5	-1,9
Żnin	21,9	21,2	-0,7

Źródło: GUS http://www.stat.gov.pl/gus/praca_ludnosc_PLK_HTML.htm

Spadek liczby bezrobotnych odnotowano w większości kategorii bezrobotnych według cech społeczno demograficznych. Dotyczy to zwłaszcza osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy: w tych grupach największy spadek odnotowano wśród długotrwale bezrobotnych (o 25,2%) i osób bez kwalifikacji

zawodowych (o 14,9%). Jednakże wzrost liczby bezrobotnych odnotowano wśród osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (o 18,4%) oraz wśród bezrobotnych niepełnosprawnych (o 13,6%).

Pomimo ogólnego spadku liczby bezrobotnych, w dalszym ciągu utrwala się struktura bezrobocia pod względem cech społeczno – demograficznych: większość bezrobotnych (59,8%, wobec 61,7% przed rokiem) to kobiety, na wsi zamieszkuje 45,9% bezrobotnych (tak samo jak przed rokiem), osoby młode (do 25 roku życia) to 21,6% populacji zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem – 19,7%), natomiast długotrwale bezrobotni – 55,0% (przed rokiem – 65,7%). Prawo do zasiłku posiada 20,5% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 17,0%).

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowało się 171.668 nowych bezrobotnych (o 0,3% mniej niż w roku poprzednim). W porównaniu z rokiem 2007 o 3,6% wzrosła liczba osób rejestrujących się po raz pierwszy natomiast o 1,0% spadła liczba osób, które do rejestrów powiatowych urzędów pracy powróciły po raz kolejny.

Wskaźnik napływu do bezrobocia (liczony jako stosunek liczby nowozarejestrowanych bezrobotnych do liczby bezrobotnych według stanu na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2008 roku 139,3% (w roku 1999 – 130,4%, w 2000 r. – 104,9%, w 2001 r. – 87,4%, w 2002 r. – 80,3%, w 2003 r. – 81,5%, w 2004 r. – 82,1%, w 2005 r. – 93,2%, w 2006 r. – 85,5%, w 2007 r. – 107,5%). Najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w Toruniu (216,9%), najniższą zaś w powiecie inowrocławskim (89,1%).

W 2008 roku z rejestrów wyłączono 188.655 bezrobotnych (o 11,6% mniej niż w roku poprzednim). Najważniejszą przyczyną wyłączeń (77.174 osoby, czyli 41,8%) było podjęcie pracy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 93.604 osoby i 44,8%), przede wszystkim niesubsydiowanej (79,5% wszystkich podjęć pracy; w roku poprzednim – 81,6%).

Wskaźnik odpływu z bezrobocia (liczony jako stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych do liczby bezrobotnych według stanu na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2007 roku 149,8% (w 1999 r. – 108,5%, w roku 2000 – 89,0%, w 2001 r. – 71,4%, w 2002 r. – 77,2%, w 2003 r. – 81,3%, w 2004 r. – 89,0%, w 2005 r. – 99,0%, w 2006 r. – 103,1%, w 2007 r. – 130,5%). Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w Toruniu (220,6%), najniższą w powiecie inowrocławskim (104,9%).

Wskaźnik płynności rynku pracy (wyrażający stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę do liczby bezrobotnych nowozarejestrowanych) wyniósł w 2007 roku 45,0% (w roku 1999 – 42,6%, w 2000 r. – 43,6%, w 2001 r. – 42,4%, w 2002 r. – 48,1%, w 2003 r. – 51,3%, w 2004 r. – 51,9%, w 2005 r. – 50,5%, w 2006 r. – 57,8%, w 2007 r. – 54,4%). Najlepiej pod tym względem kształtowała się sytuacja w powiecie inowrocławskim (58,6%), najgorzej – we Włocławku (35,5%).

Zatrudnienie niesubsydiowane podjęło w 2008 roku 61.347 bezrobotnych (o 19,7% mniej niż w roku poprzednim). Z zatrudnienia subsydiowanego skorzystało 15.827 bezrobotnych (o 7,9% mniej niż w roku poprzednim): przede wszystkim były to roboty publiczne (7.257 osób, o 5,3% mniej niż w roku 2007) i prace interwencyjne

(2.889 osób, o 30,3% mniej). Działalność gospodarczą rozpoczęło 2.709 bezrobotnych (o 7,8% więcej niż w roku poprzednim), a 2.706 bezrobotnych podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia (o 7,1% więcej). Wśród bezrobotnych podejmujących pracę w 2007 roku niewielką przewagę mieli mężczyźni: kobiety stanowiły w tej grupie 49,5% (w roku poprzednim – 48,1%).

Szkolenia w 2008 roku rozpoczęło 12.034 bezrobotnych (o 6,0% więcej niż w roku poprzednim), staże pracy – 10.665 osób (o 8,7% mniej), przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 5.696 bezrobotnych (o 9,7% więcej niż w roku 2007), a prace społecznie użyteczne – 5.990 osób (o 17,9% mniej).

Łącznie w 2008 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (subsydiowane zatrudnienie, szkolenia, staże pracy, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne) skorzystało 50.212 bezrobotnych (o 4,7% mniej niż w roku poprzednim).

BEZROBOTNI OBJĘCI FORMAMI AKTYWNYMI W LATACH 2001 - 2008

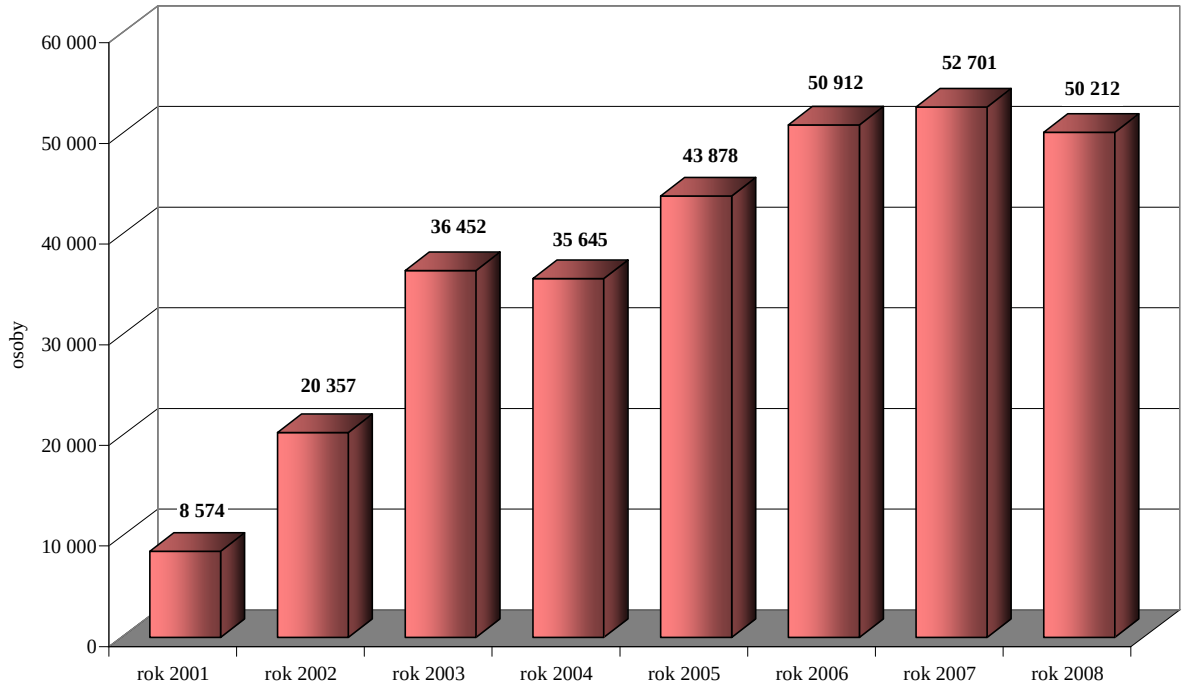

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

BILANS BEZROBOTNYCH W W LATACH 2007 - 2008

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2007 rok	2008 rok		
				zmiana	
			osoby		w %
1.	Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedniego	160 061	**123 243**	-36 818	-23,0
2.	Bezrobotni zarejestrowani	172 127	**171 668**	-459	-0,3
	po raz pierwszy	27 541	**28 531**	990	3,6
	po raz kolejny (od 1990 r.)	144 586	**143 137**	-1 449	-1,0
	po pracach interwencyjnych	1 921	**1 394**	-527	-27,4
	po robotach publicznych	5 122	**4 893**	-229	-4,5
	po stażu	11 884	**10 527**	-1 357	-11,4
	po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 816	**5 002**	-814	-14,0
	po szkoleniu	10 911	**11 970**	1 059	9,7
	po pracach społecznie użytecznych	6 629	**5 528**	-1 101	-16,6
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych	208 945	**184 655**	-24 290	-11,6
3a.	podjęcie pracy	93 604	**77 174**	-16 430	-17,6
	1) niesubsydiowanej	76 424	**61 347**	-15 077	-19,7
	w tym pracy sezonowej	6 931	**5 776**	-1 155	-16,7
	2) subsydiowanej	17 180	**15 827**	-1 353	-7,9
	- prac interwencyjnych	4 142	**2 889**	-1 253	-30,3
	- robót publicznych	7 663	**7 257**	-406	-5,3
	- podjęcia działalności gospodarczej	2 512	**2 709**	197	7,8
	- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	2 526	**2 706**	180	7,1
	- inne	337	**266**	-71	-21,1
3b.	rozpoczęcie szkolenia	11 349	**12 034**	685	6,0
3c.	rozpoczęcie stażu	11 681	**10 665**	-1 016	-8,7
3d.	rozpoczęcie przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 192	**5 696**	504	9,7
3e.	rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	7 299	**5 990**	-1 309	-17,9
3f.	niepotwierdzenie gotowości do pracy	58 696	**52 286**	-6 410	-10,9
3g.	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	7 138	**8 799**	1 661	23,3
3h.	podjęcie nauki	371	**355**	-16	-4,3
3i.	ukończenie 60/65 lat	294	**318**	24	8,2
3j.	nabycie praw emerytalnych lub rentowych	1 011	**1 020**	9	0,9
3k.	nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego	503	**510**	7	1,4
3l.	inne	11 807	**9 808**	-1 999	-16,9
4.	Bezrobotni według stanu w końcu okresu	123 243	**110 256**	-12 987	-10,5
	- w tym zarejestrowani po raz pierwszy	23 366	**18 389**	-4 977	-21,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

1.4. WPŁYW GOSPODARKI REGIONU NA RYNEK PRACY*

Z danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy wynika, że w rejestrze REGON w województwie kujawsko – pomorskim w końcu 2008 roku zarejestrowanych pozostawało 192,2 tys. podmiotów gospodarczych (bez rolników indywidualnych). W sektorze publicznym działało 5,8 tys. podmiotów (3,0% ogółu), natomiast w sektorze prywatnym – 186,4% (97,0% ogółu podmiotów w województwie). W odniesieniu do grudnia 2007 roku liczba podmiotów wzrosła o 1,9% (3,7 tys., przy czym wzrost odnotowano zarówno w sektorze prywatnym – o 4,3 tys., natomiast w sektorze publicznym spadek wyniósł 626 podmiotów).

W 2008 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 234,2 tys. osób, tj. o 5,0% więcej niż w 2007 roku (w tym samym czasie w kraju odnotowano wzrost o 4,8%). W sektorze publicznym przeciętna liczba zatrudnionych wyniosła 23,9 tys. osób (o 13,9% mniej niż w roku poprzednim), a w prywatnym – 210,3 tys. osób (o 7,7% więcej). Udział zatrudnionych w sektorze prywatnym w ogólnej liczbie zatrudnionych zwiększył się nieznacznie w skali roku z 87,5% do 89,8% w okresie dwunastu miesięcy 2008 roku.

W 2008 roku do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko – pomorskim pracodawcy zgłosili 64.982 oferty pracy. Było to o 18,7% ofert mniej niż w roku poprzednim (w kraju spadek ten wyniósł 8,0%). Spadek liczby ofert pracy odnotowano w 19 powiatach: od 45,3% w powiecie toruńskim do 0,3% w powiecie lipnowskim. Wzrost liczby ofert pracy odnotowano w 4 powiatach: w powiecie inowrocławskim o 17,9%, mogileńskim o 11,1%, radziejowskim o 1,8% i żnińskim o 1,0%. Liczba ofert na zatrudnienie subsydiowane zmniejszyła się o 8,8%, natomiast na zatrudnienie niesubsydiowane – o 29,3%.

W 2008 roku przedsiębiorstwa w regionie kujawsko – pomorskim znacznie częściej niż poprzednio dokonywały zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy. Do urzędów pracy wpłynęło 57 takich zgłoszeń dotyczących łącznie 3.407 osób (w roku poprzednim było to odpowiednio: 22 zgłoszenia dotyczące 799 osób). Pomimo to liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładów pracy w końcu 2008 roku zmniejszyła się w odniesieniu do roku poprzedniego o 15,4% i wyniosła 1.643 osoby, co stanowiło 1,5% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 1,6%).

Rok 2008 charakteryzował się również znacznym wzrostem liczby osób, które powróciły z zagranicy i zwróciły się do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu z wnioskiem o zasiłek dla bezrobotnych: w 2007 roku takich osób było 613, natomiast w 2008 roku ich liczba wzrosła o 161,7% (do 1.604 osób).

* Informacje o podmiotach gospodarki narodowej i przeciętnym zatrudnieniu podano za publikacją elektroniczną Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy „Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa kujawsko – pomorskiego” Nr 12/2008; źródło: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/bydgosz

1.5. FUNDUSZ PRACY

Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 28 grudnia 2007 roku Uchwałą nr XV/316/07 określił *kryteria ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2008 roku.*

1.5.1. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRZYZNANE WEDŁUG ALGORYTMU

W 2008 roku – decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2008 roku – województwo kujawsko – pomorskie otrzymało z Funduszu Pracy **środki w wysokości 194.314,4 tys. złotych** przeznaczone na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Dokonano podziału ogólnej kwoty przyznanej dla województwa kujawsko – pomorskiego w 2008 roku według kryteriów ustalonych przez Sejmik, z tego 50% tj. **97.157,2 tys. złotych**[*] zostało przeznaczone dla poszczególnych **samorządów powiatów**.

Zgodnie z Uchwałą Nr 12/108/08 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy **na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2008 roku kwotę 97.157,2 tys. zł** (50% pozostałej kwoty ogółem) przeznaczono na:

1) realizację projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) w ramach Działania 6.1 „*Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie*" – Poddziałanie 6.1.3 „*Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*" realizowanych przez powiatowe urzędy pracy – 71.097,4 tys. zł
2) na programy lokalne realizowane przez powiatowe urzędy pracy – 26.059,8 tys. zł, w szczególności:
   - finansowanie Programu „Praca i Środowisko 2008" – 17.672,4 tys. zł,
   - działania wspierające przygotowanie lub realizację projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko –Pomorskiego (RPO). – 4.487,7 tys. zł,
   - działania wspierające rozwój zatrudnienia i działalności gospodarczej w oparciu o zasoby kulturowe –1.085,3 tys. zł.
   - na projekty wspierające łagodzenie skutków pogorszenia się sytuacji na rynku pracy w wyniku restrukturyzacji zatrudnienia – 2.814,4 tys. zł.

[*] Ostateczna kwota środków FP przekazanych samorządom powiatów, uwzględniająca przesunięcia dokonane w listopadzie 2008 r., wyniosła 97.157,1 tys. zł – różnica in minus 0,1 tys. zł wynika z zaokrągleń w decyzjach MPiPS (do jednego miejsca po przecinku)

1.5.2. DODATKOWE ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRZYZNANE Z REZERWY MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

A. PROGRAMY WOJEWÓDZKIE REALIZOWANE W 2008 ROKU Z REZERWY MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Minister Pracy i Polityki Społecznej pismem z dnia 14 maja 2008 roku powiadomiła o uruchomieniu środków Funduszu Pracy z 10% rezerwy na finansowanie w 2008 roku programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, na realizację następujących programów:

- programu 45/50 PLUS,
- programów skierowanych do osób bezrobotnych z obszarów wiejskich i miast do 25 tys. mieszkańców,
- programów z zakresu aktywizacji zawodowej bezrobotnych,
- programów związanych z aktywizacją zawodową bezrobotnych na terenach, gdzie miały miejsce klęski żywiołowe oraz inne zdarzenia nieprzewidywalne.

Powiatowe urzędy pracy złożyły odpowiednie wnioski o przyznanie dodatkowych środków Funduszu Pracy z rezerwy Ministra na następujące trzy typy programów:

- **15 wniosków na program z zakresu aktywizacji zawodowej** (bydgoski, grudziądzki, PUP dla Miasta Torunia, PUP dla Powiatu Toruńskiego, brodnicki, chełmiński, golubsko-dobrzyński, lipnowski, mogileński, nakielski, radziejowski, rypiński, tucholski, wąbrzeski, żniński). Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała środki na realizację ww. projektów w wysokości **15.280,0 tys. złotych**;
- **6 wniosków na program dla bezrobotnych z terenów wiejskich i miast do 25 tys. mieszkańców** (PUP dla Powiatu Toruńskiego, golubsko-dobrzyński, lipnowski, radziejowski, rypiński, sępoleński). Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała środki na realizację ww. projektów w wysokości **5.510,0 tys. złotych.**
- **17 wniosków na Program 45/50 PLUS** (bydgoski, grudziądzki, PUP dla Miasta Torunia, PUP dla Powiatu Toruńskiego, aleksandrowski, chełmiński, golubsko-dobrzyński, lipnowski, mogileński, nakielski, radziejowski, rypiński, sępoleński, świecki, tucholski, wąbrzeski i żniński). Minister Pracy i Polityki Społecznej przeznaczyła na ten cel środki Funduszu Pracy w wysokości **6.551,55 tys. złotych.**

B. INDYWIDUALNE WNIOSKI POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY

Samorządy powiatów województwa kujawsko – pomorskiego występowały również z wnioskami do Ministra Pracy i Polityki Społecznej o przyznanie dodatkowych środków Funduszu Pracy na aktywizację zawodową bezrobotnych, przedstawiając własne projekty w tym zakresie. Decyzjami Ministra, w 2008 roku samorządy powiatów województwa kujawsko – pomorskiego otrzymały dodatkowo z rezerwy środki w wysokości 5.660,0 tys. złotych.

Reasumując, łącznie w 2008 roku na aktywizację zawodową bezrobotnych województwo kujawsko – pomorskie otrzymało z Funduszu Pracy środki w wysokości 227.315,8. tys. złotych (w 2007 roku była to kwota 190.944,9 tys. zł).

1.5.3. WYDATKI Z FUNDUSZU PRACY

W 2008 roku wystąpiły dalsze korzystne zmiany w strukturze wydatków Funduszu Pracy (dane na podstawie *MPiPS-02 Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc grudzień 2008 roku*).

Wydatki ogółem Funduszu Pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku wzrosły w odniesieniu do roku poprzedniego o 3,7% i wyniosły 404.760,1 tys. zł. Warto przy tym zaznaczyć, że kwota wydatkowana na programy na rzecz promocji zatrudnienia wzrosła o 19,1%.

Udział środków przeznaczonych na aktywizację bezrobotnych wzrósł z 48,8% w roku 2007 do 56,1% w roku 2008, natomiast środki wydatkowane na zasiłki dla bezrobotnych stanowiły 37,9% (wobec 46,4% w roku 2007).

STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY W LATACH 2007 - 2008

Wyszczególnienie	2007 rok		2008 rok			
	w tys. zł	udział w %	w tys. zł	udział w %	zmiana	
					w tys. zł	w %
Wydatki ogółem	390 491,9	100,0	**404 760,1**	100,0	14 268,2	3,7
zasiłki i świadczenia	186 155,8	47,7	**160 640,3**	39,7	-25 515,5	-13,7
w tym zasiłki dla bezrobotnych	181 235,4	46,4	**153 261,2**	37,9	-27 974,2	-15,4
programy na rzecz promocji zatrudnienia	190 502,9	48,8	**226 869,8**	56,1	36 366,9	19,1
pozostałe	13 277,4	3,4	**17 250,0**	4,3	3 972,6	29,9

Źródło: Sprawozdanie o dochodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc grudzień 2007 i 2008 r.

2. PROBLEMATYKA WSPÓŁTWORZENIA I REALIZACJI POLITYKI RYNKU PRACY

Funkcjonowanie rynku pracy reguluje *Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Do najważniejszych zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy, który realizuje zadania samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy:

- współdziałanie w określeniu i realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich, w tym opracowanie i wdrażanie Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia,
- ustalanie kryteriów podziału środków Funduszu Pracy dla powiatów,
- opracowywanie analiz rynku pracy i badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przez współfinansowanie Europejskiego Funduszu Społecznego,
- międzywojewódzkie i międzynarodowe pośrednictwo pracy (m.in. usługi EURES),
- organizowanie i koordynowanie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej,
- współpraca z partnerami instytucjonalnymi i społecznymi w zakresie realizacji polityki zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich,
- określenie, na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności, wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja,
- prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia,
- organizowanie, prowadzenie i finansowanie szkoleń pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy.

2.1. SEJMIK I ZARZĄD WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO – POMORSKIEGO

Pod koniec poprzedniego roku w dniu 28 grudnia 2007 roku Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego podjął Uchwałę Nr XV/316/07 w sprawie określenia kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2008 roku. Wcześniej projekt Uchwały uzyskał pozytywną opinię Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia oraz został przyjęty przez Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Obowiązek określania kryteriów wynika z zapisów ar. 109 ust. 8 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Sejmik Województwa ustala kryteria w ramach kwoty, ustalonej przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej na podstawie algorytmu. Określając kryteria, Sejmik Województwa wziął pod uwagę w szczególności:

1. skalę napływów do bezrobocia i odpływów z bezrobocia;
2. udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych (są to następujące kategorie bezrobotnych: bezrobotni do 25 roku

życia, bezrobotni długotrwale lub kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotni powyżej 50 roku życia; bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia, bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, bezrobotni niepełnosprawni);
3. stopę bezrobocia;
4. wskaźnik efektywności realizowanych usług lub instrumentów rynku pracy;
5. kwoty środków Funduszu Pracy przeznaczone w powiecie na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W kryteriach na 2008 rok, w odniesieniu do ubiegłorocznych, uwzględniono zmienione kategorie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy – zgodnie z aktualnym zapisem ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Dotychczasową kategorię bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych zastąpiono kategorią bezrobotnych bez wykształcenia średniego; kategorię bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia zastąpiono bezrobotnymi samotnie wychowującymi co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia. Dodano nową kategorię bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia. Wystąpił problem w pup z naliczeniem dwóch ostatnich kategorii, ponieważ aktualnie brak jest narzędzi informatycznych umożliwiających poprawne naliczenie tych grup. Wobec tego dla wszystkich pup nadano wskaźnikowi tę samą neutralną wartość (1,00). Zrezygnowano ze wskaźnika dynamiki zmiany liczby bezrobotnych, istotne zmiany na rynku pracy w pełni przedstawia wskaźnik płynności rynku pracy.

W I półroczu 2008 roku Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego rozpatrzył informację o sytuacji na rynku pracy i działaniach urzędów pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku. Na posiedzeniu w dniu 28 kwietnia 2008 r. Sejmik przyjął uchwałę w sprawie przyjęcia Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok.

Na posiedzeniu w dniu 22 grudnia 2008 roku Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego podjął Uchwałę Nr XXIX/585/08 w sprawie określenia kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2009 roku.

Problematyka regionalnego rynku pracy była wielokrotnie przedmiotem obrad Komisji Pracy, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Zarząd Województwa na bieżąco ocenia działania podejmowane w celu poprawy sytuacji na regionalnym rynku pracy. W styczniu Zarząd przyjął do realizacji Ramowe Plany Realizacji Działania dla Działań 2.1, 2.3 i 2.4 ZPORR na 2008 rok. Na posiedzeniu w dniu 14 lutego 2008 r. Zarząd przyjął informację z realizacji Programu „Praca i Środowisko 2007”. Podjął także uchwałę nr 22/108/08 (zmienioną uchwałą nr 7/951/2008) w sprawie zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2008 roku.

W dniu 26.06.2008 r. powierzono Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Toruniu realizację projektu systemowego: „Monitoring regionalnego rynku pracy” w ramach Poddziałania 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na okres od 01.03.2008 r. do 30.06.2009 r. Realizacja projektu następować będzie zgodnie z Zasadami realizacji projektu systemowego przez Instytucję Pośredniczącą 2 stopnia (załącznik do Uchwały Nr 62/794/08 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 14 sierpnia 2008 r).

W dniu 10 lipca 2008 r. Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego podjął Uchwałę w sprawie Regulaminu organizacyjnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

2.2. REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia to dokument określający regionalną politykę rynku pracy oraz rozwój zasobów ludzkich w odniesieniu do wspólnotowej polityki rynku pracy. Do jego przygotowania zobowiązują następujące akty prawne:

- Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (art.125 i 128),
- Postanowienia art. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.).

Układ Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia koresponduje z Decyzją Rady Unii Europejskiej z dnia 12 lipca 2005 r. w sprawie wytycznych dla polityk zatrudnienia Państw Członkowskich (2005/600/WE) oraz kierunkami działań określonymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w sprawie Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok.

Zgodnie z Uchwałą Nr 77/971/07 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z 20 listopada 2007 roku w sprawie *trybu opracowania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok*, Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Toruniu powierzono obsługę administracyjną prac Zespołu.

Postanowienia uchwały zostały zrealizowane, w wyniku czego powstał projekt dokumentu, który następnie został skonsultowany z wieloma jednostkami i organami. W dniu 10 kwietnia 2008 roku Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego przyjął projekt RPD/Z na 2008 rok w drodze uchwały (Uchwała Nr 27/304/08). Wojewódzka Rada Zatrudnienia na posiedzeniu w dniu 11 kwietnia 2008 roku Uchwałą nr 4/2008 WRZ zaopiniowała pozytywnie RPD/Z na 2008 rok. Powyższe pozytywne opinie pozwoliły na przedstawienie ww. dokumentu do uchwalenia przez Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego w dniu 28 kwietnia 2008 r. (Uchwała Nr XX/358/08 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie *przyjęcia Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok*).
Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok:

- w części 1 przedstawia regionalną politykę zatrudnienia oraz dotychczasową sytuację w regionie kujawsko-pomorskim,
- w części 2 wyznacza zadania regionalne na rzecz zatrudnienia w ramach wytycznych Europejskiej Strategii Zatrudnienia,

– w części 3 ujmuje zagadnienia dotyczące zarządzania Regionalnym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia oraz sposób prowadzenia monitoringu z realizacji zadań określonych Regionalnym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia.

2.3. WOJEWÓDZKA RADA ZATRUDNIENIA

W 2008 roku odbyło się pięć posiedzeń Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Toruniu. Podczas spotkania w dniu 29 lutego 2008 r. przyjęto 2 uchwały:

- Uchwała nr 1/2008 w sprawie *zaopiniowania Planu wydatków Funduszu Pracy na 2008 rok Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu,*
- Uchwała nr 2/2008 w sprawie *wydania opinii w zakresie powołania nowego kierunku w Szkole Policealnej Medycznej im. Mikołaja Kopernika w Toruniu.*

Ponadto podczas posiedzenia członkowie WRZ wysłuchali informacji nt. *Głównych przedsięwzięć Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w 2008 roku* oraz aktualnego stanu prac nad Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki (PO KL).

Na posiedzeniu w dniu 11 kwietnia 2008 r. Wojewódzka Rada Zatrudnienia w Toruniu przyjęła:

- Uchwałę nr 3/2008 w sprawie *oceny działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w 2007 roku*
- Uchwałę nr 4/2008 w sprawie *zaopiniowania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok*
- Uchwałę nr 5/2008 w sprawie *zorganizowania szkolenia wyjazdowego dla członków WRZ.*

Podczas spotkania został omówiony *Monitoring działań* określonych w Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2007 rok.

Posiedzenie w dniu 26 września 2008 r. było trzecim posiedzeniem WRZ w Toruniu. Przyjęto Uchwałę nr 6/2008 w sprawie *zaopiniowania zmiany Planu wydatków Funduszu Pracy na 2008 rok Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu* oraz Uchwałę nr 7/2008 w sprawie *powołania nowych kierunków kształcenia w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Nr 1 dla Dzieci i Młodzieży Słabo Widzącej i Niewidomej im. Louisa Braille'a w Bydgoszczy.* Podczas spotkania przedstawiono informacje o stanie wdrażania PO KL, m.in.:

- informację o konkursach na realizację projektów w ramach Poddziałania 6.1.1 „*Wsparcie osób bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy*", Działania 6.3 „*Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia aktywności zawodowej na obszarach wiejskich*", Działania 6.2 „*Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*"
- założenia dotyczące wdrażania Priorytetu VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* PO KL w województwie kujawsko – pomorskim na 2009 rok.

Dnia 21 listopada 2008 r. odbyło się ostatnie posiedzenie w czteroletniej kadencji Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, na którym przyjęto 2 uchwały:

- Uchwała nr 8/2008 w sprawie *zaopiniowania wniosku Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego o odwołanie Pana Adama Horbulewicza ze stanowiska Dyrektora wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu*

– Uchwała nr 9/2008 w sprawie *zaopiniowania zmiany Planu wydatków Funduszu Pracy na 2008 rok Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.*

Pierwsze posiedzenie nowej kadencji Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia odbyło się 15 grudnia 2008 roku. Po wręczeniu nowo powołanym członkom WRZ aktów powołania, przyjęto następujące uchwały:

– Uchwała nr 10/2008 w sprawie *wyboru Przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Toruniu.* Na przewodniczącego WRZ powołano ponownie Pana prof. Zenona Wiśniewskiego.
– Uchwała nr 11/2008 w sprawie *wyboru Wiceprzewodniczącego Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Toruniu.*. Wiceprzewodniczącym WRZ został Pan Jerzy Górzyński.
– Uchwała nr 12/2008 w sprawie *delegowania przedstawiciela do Naczelnej Rady Zatrudnieni*a, którym został ponownie Pan Jerzy Górzyński.
– Uchwała nr 13/2008 w sprawie *zaopiniowania projektu Kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2009 roku*
– Uchwała nr 14/2008 w sprawie *zaopiniowania Zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2009 roku*
– Uchwała nr 15/2008 w sprawie *zaopiniowania zmiany Planu wydatków Funduszu Pracy na 2008 rok Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.*

Należy podkreślić, że podczas każdego posiedzenia Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia omawiana była aktualna problematyka rynku pracy w kraju i regionie. Poruszano także istotne zagadnienia dotyczące wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL).

2.4. REALIZACJA PROGRAMÓW RYNKU PRACY

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu – działając jako samorządowa jednostka organizacyjna – jest bezpośrednio zaangażowany w realizację kilkunastu programów rynku pracy. Do najważniejszych należą tu m.in. programy współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

2.4.1. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) jest jednym z programów operacyjnych służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) przewidzianej w wyżej wymienionym okresie programowania w Polsce.

Głównym celem Programu jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Cel ten jest realizowany m.in. poprzez aktywizację zawodową osób bezrobotnych i biernych zawodowo, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, upowszechnianie edukacji i podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, wsparcie mechanizmów efektywnego zarządzania w administracji oraz zwiększenie spójności terytorialnej.

PO KL składa się z 10 priorytetów, realizowanych zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym. W 85% Program współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej (EFS), natomiast w 15% ze środków krajowych.

Za wdrożenie całości Programu, jako Instytucja Zarządzająca, odpowiada Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, natomiast wdrożenie komponentu regionalnego na poziomie lokalnym powierzone zostało samorządom województw, które pełnią rolę Instytucji Pośredniczących.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, na mocy decyzji Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego, pełni w ramach PO KL funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP2) w **Priorytecie VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich"** dla następujących działań:

- Działanie 6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie,
- Działanie 6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- Działanie 6.3. Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na terenach wiejskich.

Do zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu jako Instytucji Pośredniczącej II stopnia należą w szczególności: przygotowywanie kryteriów wyboru projektów i prowadzenie naboru wniosków oraz ich weryfikacja formalna i merytoryczna, zawieranie z beneficjentami umów o dofinansowanie projektów, rozpatrywanie protestów od wyników przeprowadzonej oceny, dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, monitorowanie realizacji projektów, w tym weryfikacja wniosków o płatność wraz z częścią sprawozdawczą, wykrywanie i zgłaszanie nieprawidłowości oraz odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych, opracowywanie założeń do Planu działania dla Priorytetu VI PO KL oraz wnioskowanie o środki dotacji rozwojowej i Funduszu Pracy na realizację projektów.

Udział Priorytetu VI w całkowitej alokacji finansowej dla komponentu regionalnego to ok. 32%. W województwie kujawsko – pomorskim jest to kwota około 127 mln. Euro, tj. około 480 mln zł (przy kursie 1 euro = 3,74 zł), w tym w ramach:

- Działania 6.1 – 385.109.186,75 zł (80,91% środków w ramach Priorytetu VI), odpowiednio:
  - Poddziałanie 6.1.1 *Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy* – 69.319.653,62 zł (18%),
  - Poddziałanie 6.1.2 *Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych w regionie* – 19.255.459,34 zł (5%),
  - Poddziałanie 6.1.3 *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych* 296.534.073,80 zł (77 %),
- Działania 6.2 – 84.536.162,89 zł (17,76% środków w ramach Priorytetu VI),
- Działanie 6.3 – 6.326.811,13 zł (1,33% środków w ramach Priorytetu VI).

Projekty w ramach Priorytetu VI PO KL realizowane są w oparciu o konkursy, w których aplikować mogą wszystkie podmioty oraz tzw. wsparcie systemowe, polegające na dofinansowaniu realizacji przez powiatowe urzędy pracy zadań

publicznych określonych w *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

Beneficjentami ostatecznymi w ramach Priorytetu VI PO KL mogą być zarówno osoby pozostające bez zatrudnienia (zarejestrowane lub niezarejestrowane w urzędzie pracy), osoby zamierzające rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej, instytucje rynku pracy i ich pracownicy, społeczności lokalne oraz instytucje/podmioty działające na poziomie regionalnym na rzecz aktywizacji zawodowej i rozwoju zasobów ludzkich.

Procesy zachodzące w WUP jako IP2 dla Priorytetu VI PO KL oraz sposób postępowania w trakcie ich realizacji zostały opisane w *Zestawie instrukcji wykonawczych do procesów dla Instytucji Wdrażającej (IP2) Priorytetu VI PO KL*. W 2008 r. *Zestaw instrukcji…* podlegał aktualizacji, głównie w związku ze zmianami wprowadzanymi w wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego, regulujących wdrażanie PO KL oraz zaleceń audytu zgodności. *Zestaw instrukcji wykonawczych…* został zatwierdzony przez Instytucję Pośredniczącą w dniu 15 września 2008 r. i wprowadzony do stosowania Zarządzeniem Dyrektora WUP.

W 2008 r. prowadzono nabór wniosków w ramach trzech konkursów ogłoszonych w dniu 17 grudnia 2007 r. Były to pierwsze konkursy na składanie wniosków o dofinansowanie w ramach Priorytetu VI PO KL w województwie kujawsko – pomorskim. Dostępne środki w ramach ogłoszonych konkursów wynosiły odpowiednio:

- Poddziałanie 6.1.1 – 4.436.000,00 zł,
- Poddziałanie 6.1.2 – 3.766.500,00 zł,
- Działanie 6.3 – 664.000,00 zł.

Nabór projektów w przypadku Poddziałania 6.1.1 i Działania 6.3 trwał do 30.01.2008 r., w Poddziałaniu 6.1.2 – do 8.02.2008 r.

W odpowiedzi na **konkurs zamknięty nr 1/6.1.1/2007** na dofinansowanie realizacji projektów w ramach Poddziałania 6.1.1 wpłynęło 138 wniosków o dofinansowanie realizacji projektu, na łączną kwotę 53.021.077,95 zł. O wsparcie aplikowały firmy prywatne, instytucje sektora finansów publicznych, organizacje pozarządowe i szkoły wyższe. Najwięcej projektów złożonych zostało przez beneficjentów z Bydgoszczy, Włocławka i Torunia. Spoza terenu województwa aplikowały 23 podmioty. Dla wszystkich złożonych wniosków o dofinansowanie przeprowadzono weryfikację formalną. Wnioski, które spełniły kryteria formalne, w liczbie 96 o łącznej wartości 37.882.511,88 zł, zostały przekazane do Komisji Oceny Projektów, która przeprowadziła ocenę merytoryczną. Komisja Oceny Projektów rekomendowała do realizacji 51 wniosków o wartości 17.590.639,81 zł. Kwota dostępnej w konkursie alokacji pozwoliła na podpisanie 14 umów o dofinansowanie realizacji projektów, na kwotę **4.150.951,37 zł**. Wsparcie w ramach tych umów skierowane jest do osób pozostających bez zatrudnienia zarówno zarejestrowanych, jak i niezarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Osoby te obejmowane są m.in. poradnictwem zawodowym i pośrednictwem pracy, szkoleniami zawodowymi, warsztatami z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy. Okres realizacji projektów mieści się między 1 maja 2008 r. a 30 września 2009 r. Wsparciem objętych zostanie łącznie **826 osób**. Wśród ww. umów dofinansowanie

uzyskał również projekt w zakresie prowadzenia i upowszechniania badań dotyczących sytuacji na lokalnym rynku pracy.

W odpowiedzi na **konkurs zamknięty nr 1/6.3/2007** wpłynęły 34 wnioski o wartości 1.863.250,85 zł. Kwota dostępna w ramach konkursu wynosiła 664.000,00 zł. W konkursie o środki aplikowały gminy, organizacje pozarządowe, ośrodki doradztwa rolniczego, lokalne grupy działania, podmioty prywatne. Najwięcej projektów złożyły podmioty z Bydgoszczy i Inowrocławia. Wnioski złożone w odpowiedzi na konkurs zostały poddane ocenie w zakresie zgodności z kryteriami formalnymi zamieszczonymi w Dokumentacji konkursowej. Kryteria formalne spełniło 20 wniosków na kwotę 965.712,36 zł. Komisja Oceny Projektów rekomendowała do realizacji 5 wniosków na kwotę **230.901,80 zł.** Umowy na realizację ww. projektów zostały podpisane w maju 2008 r. Środki w ramach wymienionych wyżej 5 umów zostały przeznaczone na realizację projektów z zakresu:

- wspierania i tworzenia lokalnych inicjatyw informacyjnych, szkoleniowych i doradczych, przyczyniających się do aktywizacji zawodowej na obszarach wiejskich oraz służących poprawie zdolności do zatrudnienia mieszkańców tych obszarów,
- rozwoju dialogu, partnerstwa publiczno - społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym,
- aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów wiejskich,
- poprawy zdolności do zatrudnienia oraz rozwoju usług aktywizacyjnych.

Grupy docelowe Działania 6.3 to społeczności lokalne oraz podmioty aktywnie działające na obszarach wiejskich na rzecz aktywizacji zawodowej ich mieszkańców oraz mieszkańcy gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców.

W odpowiedzi na **konkurs nr 1/6.1.2/2007** wpłynęło 19 wniosków o dofinansowanie projektów na łączną kwotę 3.417.161,79 zł. Kwota dostępna w ramach ww. konkursu wynosiła 3.766.500,00 zł. Po przeprowadzeniu weryfikacji formalnej, do oceny merytorycznej przekazano 19 wniosków o dofinansowanie, które przeszły pozytywnie ocenę formalną. Wszystkie wnioski przekazane do oceny merytorycznej zostały zakwalifikowane do dofinansowania. W ramach **Podziałania 6.1.2** *Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie* w marcu podpisano 19 umów o dofinansowanie na kwotę **3.417.161,79 zł.** Okres realizacji projektów mieści się między 1 stycznia 2008 r. a 30 kwietnia 2009 r. Środki unijne w ramach niniejszych umów zostaną przeznaczone na rozwój i podnoszenie jakości usług świadczonych przez powiatowe urzędy pracy. Projekty te obejmują także dofinansowanie etatów pośredników pracy i doradców zawodowych, szkolenia dla pracowników PUP oraz badania rynku pracy (głównie w zakresie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych).

W ramach Poddziałania 6.1.2 WUP w Toruniu realizuje również projekt własny - **„Monitoring regionalnego rynku pracy”**. Realizacja projektu przewidziana jest na okres od 1 marca 2008 r. do 30 czerwca 2009 r. Głównym celem projektu jest rozwój systemu monitorowania i prognozowania sytuacji na rynku pracy w zakresie badania

popytu i podaży pracy w regionie. Instytucja Pośrednicząca przyznała na realizację ww. projektu środki w wysokości **84.405,10 zł.**

W dniu 11 lutego 2008 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu zaprosił powiatowe urzędy pracy naszego województwa do złożenia wniosków na realizację projektów systemowych w ramach Poddziałanie 6.1.3. Wszystkie powiaty aplikowały o środki w wyznaczonym terminie, tj. do 19 lutego 2008 r. W ramach **Poddziałania 6.1.3** *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*, zawartych zostało 20 umów ramowych na realizację projektów systemowych, na łączną kwotę **71.401.940,83 zł**. W projektach tych realizowane było wsparcie dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy: poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy, szkolenia, staże/przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, prace interwencyjne oraz doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy dla osób bezrobotnych, jak również przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. W ramach projektów systemowych realizowanych w 2008 r. wsparcie otrzymało ok. 15 tys. osób z naszego województwa.

W dniu 27 czerwca 2008 r. WUP w Toruniu ogłosił kolejne konkursy na dofinansowanie projektów w ramach Priorytetu VI. Dostępna pula środków w ramach ogłoszonych konkursów wynosiła odpowiednio:

- Poddziałanie 6.1.1 – 6.655.000,00 zł,
- Działanie 6.2 – 30.000.000,00 zł,
- Działanie 6.3 – 1.064.898,20 zł.

Poziom dofinansowania wynosił 100% wartości projektów. Termin składania wniosków wyznaczony został na 8 sierpnia 2008 r.

W związku z ogłoszeniem konkursów przygotowano Dokumentacje konkursowe, zawierające szczegółowe zalecenia dla podmiotów przygotowujących wnioski aplikacyjne. W ramach Działania 6.2 PO KL Dokumentacja konkursowa została dodatkowo poszerzona o przygotowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu dokument *Wytyczne - zasady udzielania wsparcia dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą w ramach Działania 6.2 PO KL w województwie kujawsko-pomorskim* (*Wytyczne*… zostały zaakceptowane przez Instytucję Pośredniczącą w dniu 27 czerwca 2008 r.).

W odpowiedzi na **konkurs nr 2/6.1.1/2008** wnioskodawcy złożyli 152 wnioski na łączną kwotę 66.256.238,99 zł, przy czym dostępna alokacja wynosiła 6.655.000,00 zł. Kryteria formalne spełniły 124 wnioski na łączną kwotę 55.601.550,98 zł. Komisja Oceny projektów rekomendowała do dofinansowania 40 wniosków na łączną kwotę 19.252.213,19 zł. Kwota alokacji przeznaczonej na dofinansowanie projektów w ramach konkursu pozwoli na zakontraktowanie ok. 15 umów. Ich podpisanie jest planowane na I kwartał 2009 r.

W odpowiedzi na **pierwszy konkurs** ogłoszony w ramach **Działania 6.2** *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia* wpłynęło 46 wniosków na łączną kwotę 84.293.148,66 zł (dostępna alokacja – 30.000.000,00 zł). Komisji Oceny Projektów, która przeprowadziła ocenę merytoryczną wniosków, przekazano 31 wniosków spełniających kryteria formalne, na

łączną kwotę 70.864.550,96 zł. Dnia 22 grudnia 2008 r. podpisano 5 umów na łączną kwotę **28.458.778,66 zł.** W ramach Działania 6.2 osoby chętne do podjęcia działalności gospodarczej zostaną objęte szkoleniami oraz doradztwem przygotowującym do samodzielnego prowadzenia działalności. Osoby, których pomysły na własny biznes okażą się najciekawsze i będą rokowały największe szanse powodzenia otrzymają również wsparcie finansowe w wysokości średnio 30 tys. zł oraz możliwość uzyskania tzw. wsparcia pomostowego w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie. Realizacja wszystkich projektów rozpoczęła się 1 stycznia 2009 r., a zakończona zostanie w III i IV kwartale 2010 roku.

W odpowiedzi na **konkurs** ogłoszony **w ramach Działania 6.3** *Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich* wnioskodawcy złożyli 42 wnioski na łączną kwotę 2.015.230,93 zł. Dostępna w ramach konkursu alokacja wynosiła 1.064.898,20 zł. W ramach konkursu, w 2008 r. zawarto 6 umów na łączną kwotę **288.185,45 zł**. Pozostałe 8 umów na łączną kwotę niemal **350 tys. zł** zostanie podpisanych w I kwartale 2009 r. W ramach Działania 6.3 PO KL realizowane są małe projekty (o wartości do 50 tys. zł), których celem jest podniesienie zdolności do zatrudnienia oraz mobilności zawodowej i przestrzennej osób zamieszkujących na obszarach wiejskich.

Łącznie Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu podpisał w 2008 r. 70 umów (w tym Decyzja Zarządu Województwa w sprawie realizacji projektu systemowego WUP w Toruniu) na łączną kwotę 108.028.925,00 zł, z czego wartość środków publicznych stanowi 107.795.088,00 zł. Pod względem wartości podpisanych umów w ramach Priorytetu VI PO KL WUP w Toruniu w końcu 2008 r. zajmował 6. miejsce w kraju.

W 2008 r. kwota wydatków zatwierdzonych we wnioskach o płatność w ramach Priorytetu wynosiła 39.226.158,00 zł, (łącznie w ramach projektów konkursowych finansowanych z dotacji rozwojowej oraz systemowych finansowanych z Funduszu Pracy), z czego środki publiczne wynosiły 39.113.557,00 zł.

W 2008 r. WUP prowadził również szereg działań bieżących, związanych z realizacją zadań Instytucji Wdrażającej/ IP2:

- Pracownicy WUP uczestniczyli w konsultacjach dokumentów związanych z wdrażaniem PO KL, w tym w szczególności dotyczących Działań 6.1, 6.2 i 6.3, m.in.:
  - Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL,
  - Zasad finansowania PO KL, w tym wzoru umowy o dofinansowanie projektu,
  - Zasad systemu sprawozdawczości PO KL, w tym Podręcznika wskaźników PO KL,
  - Wytycznych: *Projekty systemowe powiatowych urzędów pracy w ramach PO KL*,
  - Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL,
  - Zasad dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL,
  - Zasad udzielania pomocy publicznej.
- Organizowano spotkania informacyjne z potencjalnymi beneficjentami zainteresowanymi aplikowaniem o środki w ramach Priorytetu VI *Rynek pracy*

otwarty dla wszystkich PO KL, dotyczące przygotowania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu w odpowiedzi na ogłoszone konkursy.

- Prowadzono spotkania z beneficjentami w zakresie prawidłowej realizacji i rozliczania projektów.
- Na bieżąco monitorowano projekty realizowane przez powiatowe urzędy pracy w ramach Poddziałania 6.1.2 i 6.1.3 oraz projekty w ramach Poddziałania 6.1.1 i Działania 6.3 PO KL. W ramach prowadzonego monitoringu: ocenie podlegały składane wnioski o płatność wraz z częścią sprawozdawczą, weryfikowano zmiany wprowadzane w projektach przez beneficjentów, uzupełniano bazę Krajowego Systemu Informatycznego (KSI – SIMIK 07-13) w zakresie informacji dotyczących realizowanych projektów, weryfikowano bazę danych o uczestnikach projektu (PEFS).
- Pracownicy WUP uczestniczyli w szeregu spotkań z przedstawicielami IP, MRR oraz grupach roboczych, dotyczących wdrażania Programu (m.in.: w grupie roboczej ds. zatrudnienia, grupie roboczej ds. finansowych, spotkaniach poświęconych przygotowaniom do wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach PO KL, spotkaniach poświęconych wymianie dotychczasowych doświadczeń instytucji zaangażowanych w realizację PO KL w zakresie procedury odwoławczej czy udzielania pomocy publicznej w ramach PO KL).

W 2008 r. prowadzono również prace przygotowujące do wdrażania Priorytetu VI PO KL w 2009 r., w tym:

- Przygotowano założenia do projektu ustawy budżetowej na rok 2009 – oszacowano przewidywane wykonanie wydatków w roku 2008 oraz planowane w ramach PO KL wydatki w latach 2009-2011.
- Opracowano założenia wdrażania Priorytetu VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich PO KL w następnym roku, które zostały ujęte w dokumencie Plan działania na rok 2009. Plan działania jest dokumentem strategicznym, wyznaczającym zakres i kierunek działań podejmowanych w związku z wdrażaniem Priorytetu VI PO KL w województwie. W dniu 25 listopada 2008 r. Instytucja Zarządzająca zatwierdziła Plan Działania na rok 2009 r.
- Przyjęto założenia do realizacji projektów powiatowych urzędów pracy w ramach Poddziałań 6.1.2 (projekty konkursowe) i 6.1.3 (projekty systemowe) oraz przeprowadzono kilka spotkań dla dyrektorów i pracowników PUP związanych z przygotowaniem projektów w ramach ww. poddziałań. Projekty PUP obejmować będą zadania realizowane od 1 stycznia 2009 roku. W ramach projektów systemowych (Podziałanie 6.1.3) w 2009 roku planuje się wydatkowanie kwoty ponad 56 mln zł.
- W IV kwartale rozpoczęto również przygotowania do ogłoszenia konkursów w 2009 r.

Przygotowanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu do realizacji zadań Instytucji Pośredniczącej II stopnia zostało zweryfikowane w trakcie przeprowadzonego przez Urząd Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy w dniach 25 stycznia – 22 września 2008 r. audytu zgodności. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolerzy stwierdzili, iż systemy zarządzania i kontroli w PO KL zostały

ustanowione zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dn. 11 lipca 2006 r. *ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności* (Dz. U. UE, L 06.210.25) oraz, że skutecznie funkcjonują.

15 grudnia 2008 r. rozpoczęła się również kontrola systemowa prowadzona przez Instytucję Pośredniczącą (Urząd Marszałkowski), która ma na celu sprawdzenie prawidłowości, skuteczności i zgodności z prawem procedur oraz funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli PO KL w WUP jako IP II stopnia.

2.4.1.1. PROJEKT „MONITORING REGIONALNEGO RYNKU PRACY"

Na mocy uchwały Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego nr 47/670/08 z dnia 26 czerwca 2008 r. z późn. zm. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu realizuje projekt systemowy „Monitoring regionalnego rynku pracy". Projekt ten jest realizowany w ramach Poddziałania 6.1.2 *Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie*, działania 6.1, Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Realizacja projektu – przygotowanego w Wydziale Badań i Analiz WUP, przewidziana jest na okres od 1 marca 2008 r. do 30 czerwca 2009 r.

Głównym celem projektu jest rozwój systemu monitorowania i prognozowania sytuacji na rynku pracy w zakresie badania popytu i podaży pracy w regionie. Powyższy cel zostanie osiągnięty poprzez następujące cele szczegółowe: ulepszenia narzędzia metodycznego, jakim jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz rozpowszechnianie idei i wyników monitoringu w placówkach oświatowych, podejmujących bezpośrednie decyzje o kierunkach kształcenia w naszym regionie.

Instytucja Pośrednicząca przyznała Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Toruniu środki na wydatki w ramach projektu systemowego w łącznej kwocie nieprzekraczającej 84.405,10 zł (w tym dotacja rozwojowa w wysokości 71.744,34 zł i wkład własny w wysokości 12.660,76 zł), stanowi to 100% wartości projektu.

W minionym roku ze środków projektu zostały opracowane dwa raporty z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych – raport za 2007 r. (cześć diagnostyczna – kwiecień'08 i cześć prognostyczna – wrzesień'08) oraz raport za I półrocze 2008 r. (październik'2008). Zgodnie z założeniami projektu oba raporty zostały rozesłane przedstawicielom administracji samorządowej i rządowej, władzom oświatowym oraz innym instytucjom zainteresowanym określaniem kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej na rynku pracy. Pełne wersje raportów dostępne są na stronie internetowej WUP w Toruniu (www.wup.torun.pl w zakładce Publikacje).

Z raportu za I półrocze 2008 r. wynika, iż do powiatowych urzędów pracy nadal napływa mniej ofert niż osób poszukujących pracy. W I półroczu 2008 r. zgłoszono 35.363 oferty pracy (pomijając oferty anulowane przez pracodawców), w tym samym czasie do rejestrów bezrobotnych napłynęło 77.048 osób, tak więc na 1 ofertę, podobnie jak rok wcześniej, przypadało ponad 2 noworejestrujących się.

Najtrudniej prezentuje się sytuacja **robotników przemysłowych i rzemieślników**, gdzie różnica pomiędzy napływem bezrobotnych a ofert wyniosła 11.212 osób. Duża dysproporcja pomiędzy nowymi rejestracjami bezrobotnych a zgłoszonymi ofertami pracy dotyczyła także grupy wielkiej **technicy i inny średni personel** (8.017 bezrobotnych więcej niż ofert).

W badanym okresie najkorzystniej kształtowała się sytuacja **pracowników przy pracach prostych**, gdzie liczba ofert przekroczyła nowe rejestracje bezrobotnych (o 6.067 ofert). Więcej ofert niż bezrobotnych napłynęło również w grupie **pracownicy biurowi** (o 2.074 oferty).

Rynek pracy województwa kujawsko – pomorskiego charakteryzuje zdecydowana przewaga zawodów nadwyżkowych. Z 1.412 występujących na wojewódzkim rynku pracy zawodów, 23,0% stanowią zawody deficytowe, 5,2% to zawody zrównoważone, natomiast 71,7% to zawody nadwyżkowe[1]. Rok wcześniej zawody deficytowe stanowiły 23,8%, zawody zrównoważone 4,8% a nadwyżkowe 71,3%.

Spośród **zawodów deficytowych**, w zależności od poziomu wykształcenia, najczęściej poszukiwane były osoby z następującymi profesjami:

- wykształcenie wyższe: wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, kontroler wewnętrzny, archiwista, nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych,
- wykształcenie średnie: pracownik biurowy, pracownik administracyjny, magazynier, kasjer handlowy,
- wykształcenie zasadnicze zawodowe i niższe: robotnik gospodarczy, meliorant, spawacz ręczny gazowy, pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni.

Powiatowe urzędy pracy w swoich raportach półrocznych zgłaszały, iż pracodawcy mają problemy z pozyskaniem pracowników w następujących zawodach/branżach:

- budownictwo,
- przemysł (w szczególności chodzi tu o osoby z zawodami związanymi z obróbką metali),
- usługi (w szczególności chodzi tu o osoby z zawodem przedstawiciela handlowego),
- gastronomia.

W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, można zauważyć znaczny spadek ofert w zawodzie: monter sprzętu radiowego i telewizyjnego (o 2.327 ofert mniej niż w I półroczu 2007 r.). Spadek ten jest wynikiem ograniczenia rekrutacji przez firmy z Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Łysomicach.

[1] Podział na zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe został dokonany na podstawie wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) wyrażonego jako stosunek liczby zgłoszonych ofert pracy, w badanym okresie, w danym zawodzie do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, w badanym okresie, w danym zawodzie. Zawody deficytowe to takie, dla których wskaźnik przekracza wartość 1,1; zawody zrównoważone to takie, dla których wartość wskaźnika mieści się w przedziale 0,9 do 1,1; natomiast zawody nadwyżkowe to takie, dla których wskaźnik ma wartość poniżej 0,9.

Do najczęściej występujących **zawodów zrównoważonych**, w zależności od poziomu wykształcenia, zaliczyć należy:

- wykształcenie wyższe: nauczyciel przedszkola, fizjoterapeuta,
- wykształcenie średnie: opiekunka domowa, bufetowy, kontroler jakości wyrobów – artykuły przemysłowe,
- wykształcenie zasadnicze zawodowe i niższe: kierowca samochodu ciężarowego, dekarz, krojczy.

Należy pamiętać, że zawody deficytowe i zrównoważone nie zawsze należą do zawodów, w których zgłoszono największą liczbę ofert, ani do zawodów o najmniejszej liczbie bezrobotnych. Zawody te cechuje przewaga zgłoszonych ofert pracy nad nowymi rejestracjami bezrobotnych.

W końcu czerwca 2008 roku spośród 1.013 **zawodów nadwyżkowych**, w zależności od poziomu wykształcenia, najwięcej zarejestrowanych pozostawało w następujących zawodach:

- wykształcenie wyższe: ekonomista, pedagog, specjalista administracji publicznej,
- wykształcenie średnie: sprzedawca, asystent ekonomiczny, kucharz, technik mechanik, technik rolnik,
- wykształcenie zasadnicze zawodowe i niższe: krawiec, ślusarz, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, sprzątaczka, szwaczka.

Zgodnie z harmonogramem wniosku o dofinansowanie projektu w listopadzie 2008 r. została także przygotowana i rozpowszechniona broszura informacyjna: *Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r.* Broszura ta jest syntetycznym skrótem obu części raportu za 2007 r. Podobnie jak w części prognostycznej raportu za 2007 r. w broszurze zostały wykorzystane informacje GUS odnośnie badania popytu na pracę i bezrobotnych absolwentów szkół wyższych oraz dane z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) odnośnie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Dwudziestostronicową broszurę rozesłano do 994 placówek w tym szkół ponadgimnazjalnych usytuowanych na terenie województwa kujawsko – pomorskiego. Szerokie upowszechnianie wyników monitoringu stanowi wartość dodaną projektu.

Zgodnie z harmonogramem wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w listopadzie 2008 r. zostało także przeprowadzone dwudniowe szkolenie dla 23 pracowników powiatowych urzędów pracy odpowiedzialnych za opracowanie powiatowych raportów z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Szkolenie to składało się z następujących bloków tematycznych:

- realizacja badań ankietowych pracodawców,
- dobór próby pracodawców do badań ankietowych,
- statystyka publiczna wykorzystywana na potrzeby monitoringu,
- sposoby prezentacji danych,
- charakterystyka rynku pracy i zachodzących na nim procesów,
- analiza i interpretacja tabel wynikowych do części diagnostycznej i prognostycznej MZDiN,
- przygotowanie części prognostycznej raportu.

W I półroczu 2009 r. planowane jest opracowanie raportu z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 r. Na podstawie tego raportu zostanie także przygotowana i rozesłana broszura informacyjna upowszechniającą wyniki monitoringu.

Na czerwiec'09 zaplanowano także organizację seminarium podsumowującego realizację projektu Monitoring regionalnego rynku pracy.

2.4.2. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL) jest programem służącym realizacji założeń Europejskiej Strategii Zatrudnienia oraz Narodowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia. Podstawowym celem tego Programu jest zwiększenie zatrudnienia i wzrost udziału osób aktywnych zawodowo, a także budowa społeczeństwa otwartego – opartego na wiedzy.

Instytucją odpowiedzialną za realizację SPO RZL jest Departament Zarządzania EFS w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu pełni rolę Instytucji Wdrażającej – jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie i prawidłową realizację dwóch Działań w ramach Priorytetu 1 SPO RZL na poziomie regionalnym:

- Działanie 1.2 „Perspektywy dla młodzieży" (skierowane do bezrobotnej młodzieży poniżej 25 roku życia (w tym chcącej rozpocząć działalność gospodarczą) – pozostającej bez pracy do 24 miesięcy oraz bezrobotnych absolwentów wszystkich typów szkół),
- Działanie 1.3 „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia" (skierowane do osób bezrobotnych powyżej 25 roku życia – pozostających bez pracy przez okres do 24 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów).

Beneficjenci ostateczni, którzy byli obejmowani pomocą, mieli możliwość skorzystania z pakietu usług, dobranych indywidualnie tak, aby maksymalnie wzrosła efektywność podejmowanych wobec nich działań. Wsparcie proponowane w ramach ww. projektów opierało się na kluczowych, najbardziej efektywnych formach aktywizacji bezrobotnych:

- usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy z uwzględnieniem indywidualnych planów działań,
- szkolenia zawodowe, w tym wykorzystujące najnowsze osiągnięcia techniczne, mające na celu dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę,
- staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy,
- doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- zatrudnienie subsydiowane.

Beneficjentami uprawnionymi do realizacji projektów w ramach ww. Działań były powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko – pomorskiego.

Od 2004 roku w województwie kujawsko – pomorskim w ramach Działań 1.2 i 1.3 SPO RZL podpisano 82 umowy i porozumienia o dofinansowanie projektów

o łącznej wartości 177.350.291,00 zł. Realizacja obu Działań w latach 2004 – 2008 przebiegała prawidłowo, zarówno biorąc pod uwagę poziom wykorzystania dostępnej alokacji, jak i osiągnięte rezultaty projektów. Wsparciem objęto łącznie 49.749 beneficjentów ostatecznych:

- w ramach Działania 1.2 „*Perspektywy dla młodzieży*" zrealizowano 41 projektów na łączną kwotę 100.114.791,00 zł. Wsparciem ogółem objęto 28.624 osób. 8.889 beneficjentów ostatecznych podjęło zatrudnienie, 677 samozatrudnienie. Efektywność zatrudnieniowa wyniosła 42,28%.
- w ramach Działania 1.3 „*Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia*" zrealizowano 41 projektów na łączną kwotę 77.235.500,00 zł. Wsparciem ogółem objęto 21.125 osób. 6.772 beneficjentów ostatecznych podjęło zatrudnienie, a 3.178 samozatrudnienie. Efektywność zatrudnieniowa wyniosła 47,10%.

W 2008 r., w związku z zakończeniem realizacji wszystkich projektów wdrażanych w ramach SPO RZL, prowadzono prace związane z ostatecznym rozliczeniem Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL oraz zamykaniem programu, w tym m. in.:

- przygotowano karty zamknięcia projektów,
- przygotowano i przekazano do Instytucji Zarządzającej w dniu 30 maja 2008 r. sprawozdania końcowe z Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL wraz z kartami zamknięcia ww. Działań.

Jednocześnie w trakcie całego roku 2008 prowadzono następujące działania:

- monitorowano zwroty od beneficjentów ostatecznych i przygotowywano informacje dla IZ nt. środków odzyskiwanych przez PUP (w ramach zgłaszanych korekt finansowych),
- przygotowywano informacje miesięczne z realizacji Działań 1.2 i 1.3 dla IZ,
- przygotowywano informacje o stanie zakontraktowanych środków w ramach krajowego wkładu publicznego,
- aktualizowano krajową bazę danych nt. projektów realizowanych w ramach Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL,
- wprowadzano dane o realizowanych projektach do systemu informatycznego SIMIK (w zakresie kontroli i nieprawidłowości, zgłaszanych korekt finansowych).

W 2008 r. realizowano kontrole w miejscu realizacji projektu oraz zadania związane z informacją i promocją SPO RZL.

W roku 2008 realizacja zadań WUP jako Instytucji Wdrażającej kontrolowana była przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, pełniące funkcję Instytucji Pośredniczącej dla SPO RZL. Ministerstwo przeprowadziło kontrolę prawidłowości wdrażania Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL przez WUP w Toruniu, w latach 2007 i 2008 w zakresie m.in. opracowania i realizacji rocznych planów kontroli oraz sposobu realizacji kontroli na miejscu, opracowania dokumentów sprawozdawczych, weryfikacji sprawozdań i wniosków o płatność składanych przez beneficjentów, wyboru projektów do dofinansowania, zamykania projektów. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie wykryto poważniejszych uchybień oraz stwierdzono, że wdrażane przez WUP procedury są efektywne.

2.4.3. ZINTEGROWANY PROGRAM OPERACYJNY ROZWOJU REGIONALNEGO

Wojewódzki Urząd Pracy W Toruniu, działając jako Beneficjent Końcowy z upoważnienia Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego, w 2008 roku kontynuował realizację zadań związanych z wdrażaniem Działań: 2.1 „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie", 2.3 „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa" oraz 2.4 „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi" 2 Priorytetu Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) w okresie programowania 2004 – 2006. Do podstawowych zadań realizowanych przez WUP jako Beneficjenta Końcowego w 2008 r. należało:

- opracowanie Ramowych Planów Realizacji Działania na 2008 r. i przekazanie ich do akceptacji Zarządu Województwa,
- zapewnienie środków finansowych na realizację Działań,
- przekazywanie środków finansowych dla Ostatecznych Odbiorców zgodnie z umowami o dofinansowanie projektów,
- weryfikacja i poświadczanie wniosków o płatność otrzymanych od Ostatecznych Odbiorców,
- przygotowywanie i przedkładanie do Instytucji Pośredniczącej zbiorczych wniosków o płatność dla każdego z Działań celem refundacji środków z EFS,
- monitorowanie rzeczowej i finansowej realizacji projektów, w tym w szczególności bieżąca współpraca z Ostatecznymi Odbiorcami w zakresie wprowadzania zmian do realizowanych projektów oraz przygotowywanie aneksów do podpisanych umów oraz weryfikacja i zatwierdzanie sprawozdań okresowych, rocznych i końcowych z realizacji projektów,
- monitorowanie rzeczowej i finansowej realizacji Działań, w tym w szczególności opracowywanie sprawozdań z realizacji Działań, informacji miesięcznych z realizacji Działań, przygotowywanie prognoz finansowych oraz harmonogramów płatności oraz przygotowywanie informacji na temat wdrażania Działań dla Instytucji Pośredniczącej, Instytucji Zarządzającej, na posiedzenie sesji Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego oraz innych instytucji zewnętrznych,
- organizowanie szkoleń i spotkań konsultacyjnych dla Ostatecznych Odbiorców.

W ramach **Działania 2.1 „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie",** proces kontraktacji zakończył się w 2006 r. Wartość 64 umów podpisanych w ramach Działania według stanu w dniu 31.12.2008 r. wynosi: 30.845.415,60 zł. Do końca grudnia 2008 r. zakończyła się realizacja wszystkich 64 projektów. Wśród 64 projektów, które realizowane były od początku wdrażania Działania 2.1, 10 projektów można uznać za duże (powyżej 1 mln zł).

Wsparcie w ramach podpisanych umów skierowane było do ponad 20 tys. Beneficjentów Ostatecznych. Ze szkoleń dla osób dorosłych w ramach projektów szkoleniowych skorzystało 18 tys. Beneficjentów Ostatecznych. Natomiast z usług doradczych w ramach projektów skorzystało 2.410 osób, w tym 1.416 studentów. Ze studiów zawodowych dla pielęgniarek i położnych skorzystało ponad 400 osób,

z badań i analiz dla potrzeb regionalnego rynku pracy skorzystały 43 instytucje zajmujące się monitorowaniem regionalnego rynku pracy.

Dominującą grupę projektów w Działaniu 2.1 ZPORR stanowią projekty szkoleniowe, skierowane do pracujących osób dorosłych. Tematyka szkoleń realizowanych w niniejszym Działaniu przedstawiała się następująco: największą grupę szkoleń stanowiły kursy językowe, kolejna grupa szkoleń to szkolenia komputerowe, szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe (np. z zakresu nowoczesnych technik spawania, prawo jazdy, kursy z dziedziny kadrowo – płacowej, rachunkowości i księgowości, szkolenia podnoszące kwalifikacje doradców rolniczych). Pozostałe projekty skierowane są m.in. do pielęgniarek i położnych (studia zawodowe), studentów (usługi doradcze) oraz instytucji rynku pracy (2 projekty badawcze).

Od początku wdrażania Działania 2.1 Beneficjent Końcowy przekazał Ostatecznym Odbiorcom środki w wysokości 31.821.367,57 zł (bez uwzględnienia zwrotów dokonywanych na zakończenie realizacji projektów).

Od początku realizacji Działania 2.1 Beneficjent Końcowy poświadczył wydatki zawarte we Wnioskach beneficjenta o płatność pośrednią i końcową w łącznej kwocie 30.785 029,34 zł (100% zaakceptowanych wydatków). Zostały one ujęte we Wnioskach o płatność od IW do IP i przedłożone do poświadczenia Instytucji Pośredniczącej. Instytucja Pośrednicząca dokonała poświadczenia przedstawionych do rozliczenia wydatków na łączną kwotę z Europejskiego Funduszu Społecznego 23.088.771,77 zł.

Z kwoty 23.088.771,77 zł (75% zaakceptowanych wydatków) do końca grudnia 2008 r. Instytucja Pośrednicząca zrefundowała Beneficjentowi Końcowemu wydatki w wysokości 23.088.763,11 zł.

W Działaniu 2.3 „Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa” proces kontraktacji zakończył się w 2006 r. Wartość 17 umów podpisanych w ramach Działania według stanu w dniu 31.12.2008 r. wynosi: 7.023.755,93 zł. Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 r. zakończyła się realizacja wszystkich 17 projektów, w tym 1 umowa o wartości 3.602.108,84 zł została rozwiązana.

Wśród 17 projektów, które realizowane były od początku wdrażania Działania 2.3 – 2 projekty można uznać za duże (powyżej 1 mln zł). 10 projektów wśród zrealizowanych miało charakter zintegrowany, tzn. oferowało więcej niż jedną formę wsparcia.

W ramach podpisanych umów pomoc skierowana była do prawie 2 tys. Beneficjentów Ostatecznych. W województwie kujawsko – pomorskim w Działaniu 2.3 ZPORR większość projektów poza szkoleniami zawodowymi oferowało Beneficjentom Ostatecznym doradztwo zawodowe, informację zawodową oraz pośrednictwo pracy.

Kursy i szkolenia zawodowe realizowane w ramach Działania 2.3 charakteryzowały się bardzo szerokim przekrojem tematycznym. Oferowały przygotowanie do wykonywania m.in. następujących zawodów: kierowca, spawacz, sekretarka, pracownik ochrony, opiekun osób starszych, przedstawiciel handlowy,

administrator sieci komputerowej, analityk danych statystycznych, grafik komputerowy, projektant stron WWW, operator multimediów, magazynier, florystyka, kosmetyczka, specjalista ds. zarządzania projektami, pracownik małej gastronomii, pracownik księgowości, pracownik hurtowni, pracownik zasobów ludzkich, itp.

Od początku wdrażania Działania 2.3 Beneficjent Końcowy przekazał Ostatecznym Odbiorcom środki w wysokości 7.315.907,56 zł (bez uwzględnienia zwrotów dokonywanych na zakończenie realizacji projektów). Beneficjent Końcowy poświadczył jednocześnie wydatki przedstawione we Wnioskach beneficjenta o płatność pośrednią i końcową w ogólnej kwocie 7.023.755,93 zł (100% zaakceptowanych wydatków). Zostały one ujęte we Wnioskach o płatność od IW do IP i przedłożone do poświadczenia Instytucji Pośredniczącej.

Z kwoty 5.267.816,89 zł (75% zaakceptowanych wydatków) do końca grudnia 2008 r. Instytucja Pośrednicząca zrefundowała Beneficjentowi Końcowemu ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego wydatki w wysokości 5.267.758,65 zł.

W Działaniu 2.4 „Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi", proces kontraktacji zakończył się w 2006 r. Wartość 11 umów podpisanych w ramach Działania według stanu w dniu 31.12.2008 r. wynosi: 6.194.470,05 zł (w tym jeden projekt o wartości 327.814,41 zł nie został zrealizowany z uwagi na rozwiązanie umowy z Ostatecznym Odbiorcą).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 r. zakończyła się realizacja wszystkich 10 projektów, wśród których jeden projekt można uznać za duży (wartość powyżej 1 mln zł po uwzględnieniu aneksów do umowy).

Wsparcie w ramach podpisanych umów skierowane było do ponad 1,5 tys. Beneficjentów Ostatecznych. W województwie kujawsko – pomorskim w ramach Działania 2.4 ZPORR większość projektów ma charakter zintegrowany tzn., że poza szkoleniami zawodowymi oferują Beneficjentom Ostatecznym doradztwo zawodowe, informację zawodową oraz pośrednictwo pracy, a także subsydiowane zatrudnienie (1 projekt).

Realizowane w ramach Działania 2.4 ZPORR projekty oferowały m. in. następujące szkolenia zawodowe: kierowcy wózków widłowych, analityka komputerowego, asystentki – sekretarki, księgowości komputerowej, kierowcy kategorii C z uprawnieniami na przewóz rzeczy, spawacza, nowoczesnego sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej i komputera, etc.

W Działaniu 2.4 Beneficjent Końcowy przekazał Ostatecznym Odbiorcom środki w wysokości 6.330.818,71 zł, (bez uwzględnienia zwrotów dokonywanych na zakończenie realizacji projektów).

Od początku realizacji Działania Beneficjent Końcowy poświadczył wydatki zawarte we Wnioskach beneficjenta o płatność pośrednią i końcową. Wydatki, które zaakceptowano w ogólnej kwocie to 6.194.470,05 zł (100% zaakceptowanych wydatków), zostały ujęte we Wnioskach o płatność od IW do IP i przedłożone do poświadczenia Instytucji Pośredniczącej.

Z kwoty 4.645.852,50 zł (75% zaakceptowanych wydatków) do końca grudnia 2008 r. Instytucja Pośrednicząca zrefundowała Beneficjentowi Końcowemu ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego wydatki w wysokości 4.645.193,35 zł.

WUP w Toruniu, jako Beneficjent Końcowy Działania: 2.1, 2.3 i 2.4 ZPORR, organizował w 2008 r. konsultacje indywidualne dla Ostatecznych Odbiorców.

2.4.3.1. PODSYSTEM MONITOROWANIA EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO – EWALUACJA ZPORR

W roku 2008, w przypadku 42 projektów, ich realizatorzy przysłali na potrzeby aplikacji PEFS uzupełnienia lub korekty danych. Korekty dotyczyły m.in. niektórych wskaźników (co wynikało z ustaleń pokontrolnych), rzadziej liczby osób ogółem korzystających ze wsparcia czy podziału na płeć i podziału na przerywających i kończących cykl szkoleniowy. Wsparciem we wspomnianych wyżej projektach objęto łącznie 10.018 osób. Wsparcie w tychże projektach polegało na świadczeniu usług doradczych, informacji zawodowej, organizowaniu szkoleń i kursów. Większość Beneficjentów Ostatecznych – 93% wszystkich BO z ww. projektów – pomyślnie zakończyła uczestnictwo w projekcie, podnosząc kwalifikacje. Uczestnicy otrzymywali certyfikaty i zaświadczenia m.in. w następujących dziedzinach: języków obcych, wykorzystania komputerów (np. ECDL), florystyki, sprzedaży z obsługą kas fiskalnych i komputera, księgowości, działu kadr i płac, spawalnictwa elektrycznego, opieki nad dziećmi i osobami starszymi, małej przedsiębiorczości czy wizażu. Beneficjenci to głównie ludzie młodzi w wieku 25 – 34 lata (stanowią 40% ogółu BO) oraz w wieku 35 – 44 lata (stanowią 27% ogółu BO). Osoby powyżej 55 roku życia stanowiły 2,4% ogółu, którym udzielono wsparcie, a zakwalifikowane do przedziału wiekowego 45 – 54 lata stanowiły 19,4%. Najwięcej BO (pomijając braki danych) posiada wykształcenie wyższe (pełne i licencjat) – stanowią oni 45,2% ogółu BO oraz wykształcenie średnie i policealne – 40,4%.

W 2008 roku w części dotyczącej aplikacji PEFS uzupełniono i przekazano zgodnie z obiegiem 89 Kart Zamknięcia Projektów. Większość (65 KZP) to Karty z realizacji projektów w ramach działania 2.1 ZPORR, następnie działania 2.3 – 14 Kart oraz z działania 2.4 - 10 Kart.

W I kwartale 2008 roku po raz drugi przygotowano i udostępniono dane BO zgromadzone w aplikacji PEFS (pierwsze udostępnienie danych miało miejsce w IV kwartale 2007 roku) na potrzeby badania ewaluacyjnego „Badanie ankietowe beneficjentów ostatecznych priorytetu 2 ZPORR" prowadzonego na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w Warszawie. W 2008 roku do wykonawcy badania, firmy ARC Rynek i Opinia, wysłano dane 4 383 beneficjentów ostatecznych projektów działań 2.1, 2.3 i 2.4. Łącznie w 2007 i 2008 roku udostępniono dane 15.642 BO. Spośród ww. danych losowano próbę badawczą. Badanie swoim zasięgiem obejmowało wszystkie województwa. Do próby badawczej z kujawsko-pomorskiego z działania 2.1 ZPORR wylosowano 243 BO, z działania 2.3 - 73 BO i z działania 2.4 również 73 BO. Łącznie 389 osób (dane pochodzą z raportu z ww. badania pod tym samym tytułem jak nazwa badania ewaluacyjnego przytoczona powyżej). W badaniu zastosowano metodę wywiadów telefonicznych. Głównym

celem badania było ustalenie na ile osiągnięto ustalone wskaźniki dla każdego z działań. W przypadku 2.1 był to wskaźnik udziału osób dorosłych, które znalazły nowe zatrudnienie w 6 miesięcy po zakończeniu uczestnictwa w projekcie w ogólnej liczbie uczestniczących w projektach oraz wskaźnik uczestnictwa w kształceniu ustawicznym osób w wieku 25 – 64 lat. Dla kujawsko – pomorskiego wskaźniki te wynoszą odpowiednio: 26 osób (co stanowi 10,7% ogółu badanych z tego działania tj. 243 osoby) i 56 osób (co stanowi 23,2%).

W przypadku działania 2.3 wskaźnik sformułowano jako udział osób, które znalazły nowe zatrudnienie poza rolnictwem w 6 miesięcy po zakończeniu uczestnictwa w projekcie w ogólnej liczbie uczestników szkoleń. Dla kujawsko – pomorskiego wskaźnik przedstawia się następująco: 15,1% (11 osób) ogółu ankietowanych w tym działaniu czyli 73 BO, w tym 46% mężczyźni (6 osób) i 54% kobiety (5 osób).

Dla działania 2.4 było to ustalenie wartości wskaźnika udziału osób, które znalazły nowe zatrudnienie poza sektorami restrukturyzowanymi w ciągu 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie w ogólnej liczbie biorących udział w projekcie. Przy czym za spełniający to kryterium uznawano w tymże badaniu wszystkich BO, którzy w 6 miesięcy po ukończeniu udziału w projekcie zmienili miejsce zatrudnienia. Dla kujawsko-pomorskiego wskaźnik wynosi 21 osób, co stanowi 28,8% ogółu ankietowanych z tego działania czyli z 73 BO, w tym mężczyźni 52% (11 osób) i 48% kobiety (10 osób).

Wartość wskaźnika rezultatu jakim jest udział osób objętych wsparciem w ramach Priorytetu, które znalazły nowe zatrudnienie w ciągu 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie dla województwa kujawsko – pomorskiego wynosi 14,9% (58 osób), dla mężczyzn 53% i dla kobiet 47%. Najwyższy wskaźnik osiągnięto w województwach łódzkim – 17,11% oraz pomorskim – 15,15%.

Pełna wersja raportu jest dostępna na stronie internetowej: http://www.zporr.gov.pl/Ewaluacje/.

2.4.4. PROGRAMY LOKALNE REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY

A. PRACA I ŚRODOWISKO 2008

W 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim roku realizowano Program „PRACA I ŚRODOWISKO 2008”, który stanowił kontynuację programów realizowanych w latach 2005-2007. Obejmował działaniami prace konserwacyjne i remontowe na rzekach i urządzeniach melioracji podstawowych, działania na rzecz ochrony środowiska związane między innymi z zagospodarowaniem zaniedbanych terenów leśno-rekreacyjnych, szlaków turystycznych, sprzątaniem i konserwacją ścieżek rowerowych, terenów wokół jezior i ośrodków wypoczynkowych na terenie województwa. Aktywizowane osoby zostały zatrudnione w szczególności w ramach robót publicznych oraz przygotowania zawodowego w miejscu pracy. Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała dwudziestu samorządom powiatów środki na realizację programu w wysokości zapotrzebowanej we wnioskach tj. 17.672,4 tys.

zł. W ramach ww. kwoty zaktywizowanych zostało 2 955 osób bezrobotnych, z tego po jego zakończeniu zatrudnienie znalazło 820 osób (27,7%).

REALIZACJA PROGRAMU "PRACA I ŚODOWISKO 2008"
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM.
Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Lp.	Powiatowy Urząd Pracy	Kwota środków wykorzystanych na realizację Programu (w zł)	Liczba osób biorąca udział w Programie	Liczba osób, które uzyskały zatrudnienie	Efektywność zatrudnieniowa w %
Razem województwo		**17 520 910,80**	**2 955**	**820**	**27,7**
1	Aleksandrów Kujawski	887 100,00	120	28	23,0
2	Brodnica	886 058,01	157	26	16,6
3	Bydgoszcz	940 300,00	182	54	29,7
4	Chełmno	639 300,00	141	38	27,0
5	Golub-Dobrzyń	588 500,00	99	22	22,0
6	Grudziądz	1 440 000,00	243	61	25,0
7	Inowrocław	1 402 700,00	230	46	20,0
8	Lipno	1 448 500,00	203	109	53,7
9	Mogilno	834 774,35	137	35	25,5
10	Nakło nad Notecią	866 759,00	139	44	31,0
11	Radziejów	782 100,00	108	10	9,2
12	Rypin	585 500,00	108	22	20,4
13	Sępólno Krajeńskie	489 000,00	67	17	25,0
14	Świecie	1 087 095,17	213	70	32,8
15	dla Miasta Torunia	800 217,00	184	22	11,9
16	dla Powiatu Toruńskiego	1 307 400,00	186	100	54,0
17	Tuchola	591 627,40	115	38	33,0
18	Wąbrzeźno	396 000,00	63	26	41,3
19	Włocławek	599 979,87	110	21	19,1
20	Żnin	948 000,00	150	31	20,7

Źródło: opracowaniw własne WUP

B. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE PRZYGOTOWANIE LUB REALIZACJĘ PROJEKTÓW W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO –POMORSKIEGO

W ramach tego programu projekty złożyło dziewięć powiatowych urzędów pracy (bydgoski, włocławski, chełmiński, nakielski, rypiński, sępoleński, tucholski, wąbrzeski i żniński). Wartość ogólna projektów to 4.487,7 tys. zł. W ramach programu zaktywizowano 1.258 osób, z tego po jego zakończeniu zatrudnienie znalazło 288 osób (22,9%).

C. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ ZATRUDNIENIA I DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W OPARCIU O ZASOBY KULTUROWE

Projekty realizowane w ramach tych działań, są kontynuacją przedsięwzięć realizowanych w ramach inicjatywy wspólnotowej INTERREG III C projekt ADEP. Do programu przystąpiły cztery powiatowe urzędy pracy (bydgoski, chełmiński, nakielski i sępoleński). Na realizację projektów przeznaczono 1.085,3 tys. zł. W ramach programu zaktywizowano 176 osób, z tego po jego zakończeniu zatrudnienie znalazły 54 osoby (30,7%).

D. PROJEKTY WSPIERAJĄCE ŁAGODZENIE SKUTKÓW POGORSZENIA SIĘ SYTUACJI NA RYNKU PRACY W WYNIKU RESTRUKTURYZACJI ZATRUDNIENIA

Dofinansowanie projektów wynika z potrzeby zapewnienia środków Funduszu Pracy na realizację projektów dla powiatów, w których pojawiło się zagrożenie zwolnień grupowych. Do programu przystąpiły trzy powiatowe urzędy pracy (grudziądzki, włocławski i świecki). Wartość ogólna projektów to 2.814,4 tys. zł. W ramach ww. programu zaktywizowano 244 osoby, po jego zakończeniu zatrudnienie znalazły 182 osoby (74,6%).

2.4.5. PROGRAMY WOJEWÓDZKIE REALIZOWANE W 2008 ROKU Z REZERWY MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

A. PROGRAM 45/50 PLUS

Minister Pracy i Polityki Społecznej pismem z 5 maja 2008 roku przeznaczyła dla województwa kujawsko – pomorskiego środki Funduszu Pracy z rezerwy ministra w wysokości 6.551,55 tys. zł na realizację programu „45/50 PLUS”. Program ma na celu przywrócenie zdolności zatrudnieniowej, objęcie działaniami aktywizującymi oraz umożliwienie podjęcia i utrzymania zatrudnienia przez osoby bezrobotne w wieku niemobilnym tj. powyżej 45 roku życia, ze szczególnym uwzględnieniem bezrobotnych powyżej 50 roku życia, którzy znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Do programu przystąpiło 17 powiatowych urzędów pracy (bydgoski, grudziądzki, PUP dla Miasta Torunia, PUP dla Powiatu Toruńskiego, aleksandrowski, chełmiński, golubsko-dobrzyński, lipnowski, mogileński, nakielski, radziejowski, rypiński, sępoleński, świecki, tucholski, wąbrzeski i żniński).

Podczas realizacji programu w okresie od lipca do grudnia 2008 roku aktywizowano bezrobotnych, przede wszystkim w ramach szkoleń, refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, robót publicznych, przygotowania zawodowego w miejscu pracy i prac interwencyjnych. Łącznie w ramach programu zaktywizowanych zostało 1.477 bezrobotnych. Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku, po ukończeniu uczestnictwa w programie, zatrudnionych zostało 595 osób. Efektywność programu wyniosła 40,3%.

B. PROGRAMY SKIEROWANE DO OSÓB BEZROBOTNYCH Z OBSZARÓW WIEJSKICH I MIAST DO 25 TYS. MIESZKAŃCÓW

Projekty skierowanie były do osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Do programu przystąpiło 6 powiatowych urzędów pracy (PUP dla Powiatu Toruńskiego, golubsko-dobrzyński, lipnowski, radziejowski, rypiński, sępoleński). Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała środki na realizację projektów w wysokości 5.510,0 tys. zł**.** Podczas realizacji projektów aktywizowano osoby bezrobotne w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, szkoleń oraz jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

W ramach programu zaktywizowano łącznie 1.080 osób. Po zakończeniu programu zostało zatrudnionych 547 osób. Efektywność zatrudnienia wyniosła 50,6%.

C. PROGRAMY Z ZAKRESU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ BEZROBOTNYCH

Do programu przystąpiło 15 powiatowych urzędów pracy (bydgoski, grudziądzki, PUP dla Miasta Torunia, PUP dla Powiatu Toruńskiego, brodnicki, chełmiński, golubsko-dobrzyński, lipnowski, mogileński, nakielski, radziejowski, rypiński, tucholski, wąbrzeski, żniński). Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała środki na realizację projektów w wysokości 15.280,0 tys. zł. W ramach zrealizowanych projektów zaktywizowano łącznie 3.841 osób. Po zakończeniu programu zostało zatrudnionych 1.225 osób bezrobotnych. Efektywność zatrudnienia wyniosła 31,9%.

2.4.6. EUROPEJSKI PROGRAM EDUKACYJNY LEONARDO DA VINCI

W dniu 17 czerwca 2008 roku marszałek województwa kujawsko-pomorskiego podpisał *List intencyjny* przystąpienia Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu do projektu w ramach programu Leonardo da Vinci pod nazwą „Profesjonalne Portfolio Językowe dla poprawy zatrudnialności pracowników UE poprzez wzrost ich umiejętności profesjonalnego posługiwania się językiem obcym" („Prof. – ELP. Professional ELP to improve EU workers Employability by the improvement of their Professional foreign language skills").

Środki finansowe dla WUP w projekcie wynoszą ogółem 57.587,00 euro, przy czym środki z grantu wynoszą 38.800,00 euro a wkład własny partnera – 18.787,00 euro.

Liderem projektu jest Regionalny Urząd Pracy w Pamplonie w Hiszpanii (Servicio Navarro de Empleo z Pamplony, Navarra). W projekcie, poza Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu jako jednym z partnerów, uczestniczy 4 partnerów: CEIN - Innovation and Enterprises European Centre of Navarre (Hiszpania), RACTI – Research Academic Computer Technology Institute (Grecja), Swedish TelePedagogic Knowledge Center (Szwecja), Scottish Centre for Information on Language and Research, Uniwersytet w Stirling (UK).

Profesjonalne Portfolio to pomoc dydaktyczna/narzędzie opracowane w oparciu o specyficzną metodologię, które służy osobom uczącym się języka obcego jak i tym, którzy nauczają języków obcych. Profesjonalne Portfolio umożliwia planowanie, organizowanie oraz przeprowadzenie procesu uczenia się języka obcego na potrzeby zatrudnienia.

Portfolio językowe jest przydatne przede wszystkim tym, którzy potrzebują lingwistycznych szkoleń na potrzeby zatrudnienia oraz tym, którzy oferują lingwistyczne szkolenia pod kątem zatrudnienia, a także publicznym służbom/administracji. Celem projektu jest pilotażowe testowanie profesjonalnego ELP i jego transfer do publicznych i prywatnych podmiotów w regionach, które uczestniczą w projekcie.

Projekt będzie realizowany przez 24 miesiące, w okresie od 1 listopada 2008 do 31 października 2010 r. Pierwsze spotkanie rozpoczynające projekt odbyło się w dniach 19 – 20 stycznia 2009 roku.

3. INNE PROGRAMY RYNKU PRACY REALIZOWANE PRZEZ WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU

3.1. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNO – INFORMACYJNA

W 2008 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu kontynuował współpracę z partnerami społecznymi i instytucjami działającymi na rzecz rozwoju zasobów ludzkich. Na bieżąco utrzymywane były kontakty z instytucjami działającymi w sferze edukacji (starostwa powiatowe, szkoły ponadgimnazjalne i szkoły wyższe, instytucje szkolące w systemie pozaszkolnym), pracownicy WUP uczestniczyli w posiedzeniach organów samorządów powiatowych i gminnych, w trakcie których omawiano problemy związane z funkcjonowaniem lokalnych rynków pracy.

W ramach realizacji funkcji informacyjnej WUP przekazywał w 2008 r. partnerom współdziałającym w łagodzeniu skutków bezrobocia oraz środkom masowego przekazu wiele analiz charakteryzujących regionalny rynek pracy. Obok wydawanego w cyklu miesięcznym Biuletynu Informacyjnego WUP „Rynek Pracy Województwa Kujawsko – Pomorskiego", były to inne opracowania, dotyczące wybranych zagadnień rynku pracy (m. in. bezrobocie na wsi, bezrobocie wśród niepełnosprawnych, sytuacja kobiet na rynku pracy, bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy, efektywność aktywnych programów rynku pracy), a także analizy roczne sytuacji na wojewódzkim rynku pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, wspólnie z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu i Wyższą Szkołą Bankową w Toruniu był organizatorem, w dniu 20 maja 2008 r. konferencji naukowej pt. „Gospodarka i rynek pracy w warunkach globalizacji". W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele pracodawców, związków zawodowych, administracji rządowej i samorządowej, uczelni wyższych, Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Toruniu oraz pracownicy publicznych służb zatrudnienia.

Program panelu *Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim w procesie integracji z Unią Europejską* obejmował dwie sesje:

- Wyzwania wobec rynku pracy w Polsce po akcesji,
- Rynek pracy regionu kujawsko – pomorskiego po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej.

Referaty wygłosili pracownicy naukowi UMK, WSB oraz przedstawiciel WUP.

W trakcie dyskusji panelowej pt. *Czy województwo kujawsko – pomorskie ma szansę być dobrym miejscem do pracy i godziwego życia*, wystąpili przedstawiciele związków zawodowych, pracodawców, studentów, organizacji pozarządowych oraz publicznych służb zatrudnienia. Paneliści zwrócili uwagę na trudną sytuację społeczno-gospodarczą naszego regionu. Jednocześnie podkreślili, że mają miejsce również zjawiska pozytywne. W tym celu należy położyć nacisk na rozwój małych społeczności.

Konferencja była okazją do omówienia aktualnych kluczowych problemów rynku pracy naszego regionu oraz jego rozwoju w przyszłości. Z tej okazji została wydana publikacja w formie książkowej pt. *Rynek pracy w Polsce w procesie integracji z Unią Europejską. Aspekty makroekonomiczne i regionalne*, która zawiera wszystkie wygłoszone referaty.

W 2008 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu na bieżąco realizował zadania obejmujące promocję Działania 6.1 *„Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie"*, Działania 6.2 *„Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia"* i Działania 6.3 *„Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich"* w ramach Priorytetu VI *„Rynek pracy otwarty dla wszystkich"* Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) oraz Działań 1.2 *„Perspektywy dla młodzieży"*, 1.3 *„Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia"* schematy a) Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL) w ramach Priorytetu 1 *„Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej"*, a także Działań: 2.1 *„Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie"*, 2.3 *Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa"*, i 2.4 *„Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi"* w ramach Priorytetu 2 *„Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionie"* Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Działania te polegały głównie na:

- prowadzeniu konsultacji z potencjalnymi Ostatecznymi Odbiorcami (Projektodawcami) w zakresie promocji projektów współfinansowanych z EFS na miejscu w ramach stanowiska „Help-Desk",
- rozpowszechnianiu informacji o możliwościach aplikowania i instrumentach pomocy Unii Europejskiej dla Państw Członkowskich oraz źródłach dostępu do dokumentów programowych, upowszechnianiu dokumentów programowych PO KL oraz prowadzeniu dystrybucji materiałów informacyjno – promocyjnych EFS,
- promowaniu „dobrych praktyk" w ramach SPO RZL i ZPORR,
- upowszechnianiu symboliki UE, EFS, ZPORR, PO KL,
- informowaniu o zasadach umieszczania logotypów na materiałach promocyjnych oraz dokumentach stosowanych podczas realizacji projektu,
- organizacji i aktywnym uczestnictwie w spotkaniach, konferencjach i seminariach dotyczących aplikowania o środki finansowe Europejskiego Funduszu Społecznego, dostępnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, ośrodków doradztwa rolniczego, organizacji pozarządowych, instytucji szkoleniowych, przedsiębiorców, szkół i uczelni. Miały one charakter informacyjno-szkoleniowy i dotyczyły zagadnień z zakresu sprawozdawczości, kontroli, rozliczania poniesionych kosztów w ramach wniosków o płatność związanych z właściwą promocją projektów współfinansowanych z EFS oraz stanu wdrażania PO KL w województwie.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu we współpracy z powiatowymi urzędami pracy kontynuował cykl konferencji w regionie pt. *„Podsumowanie rezultatów wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego przez powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko – pomorskiego"*. Celem konferencji było przedstawienie doświadczeń wykorzystania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w województwie kujawsko – pomorskim w latach 2004 – 2007 oraz możliwości, jakie w tym obszarze stwarza Program Operacyjny Kapitał Ludzki. W konferencjach

uczestniczyli pracownicy powiatowych urzędów pracy oraz przedstawiciele samorządu gmin i powiatów, organizacji pozarządowych i przedsiębiorcy.

WUP w Toruniu uczestniczył w trzech konferencjach pt. *„Europejski Fundusz Społeczny - Inwestycja w człowieka"*. Organizatorami konferencji były Regionalne Ośrodki EFS odpowiednio w Toruniu, Bydgoszczy i we Włocławku. Wystąpienia przedstawiciela WUP w Toruniu dotyczyły doświadczeń z wdrażania EFS w województwie kujawsko – pomorskim oraz planów na przyszłość w zakresie Działań PO KL wdrażanych przez WUP w Toruniu.

W 2008 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu prowadził również szkolenie dla członków Podkomitetu Monitorującego PO KL pt. *„Perspektywy Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013* Priorytet VI i VII oraz *Klasyfikacja i istota kryteriów wyboru projektów w ramach PO KL oraz ich analiza w trakcie oceny"*.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu prowadził także spotkania informacyjno – promocyjne dla potencjalnych Beneficjentów z zakresu możliwości aplikacyjnych w ramach Priorytetu VI PO KL. Zorganizowano również szkolenia dla Beneficjentów realizujących projekty w ww. Priorytecie.

Na zaproszenie przedsiębiorstwa Linert Consulting przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu uczestniczyli w szkoleniu dla studentów *"Przedsiębiorczość i Wiedza Drogą do Sukcesu 2008"* przedstawiając prezentację *„Fundusze strukturalne dla młodych ludzi zakładających działalność gospodarczą "*.

W 2008 roku WUP w Toruniu zorganizował spotkania informacyjno – szkoleniowe dotyczące zarówno stanu realizacji, jak i bieżących zagadnień wdrażania Priorytetu VI PO KL. W spotkaniach uczestniczyli pracownicy WUP oraz powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko – pomorskiego.

W siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu odbyło się spotkanie z przedstawicielami Departamentu Ministerstwa Rolnictwa Federacji Rosyjskiej oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Podczas seminarium omówiono zagadnienia dotyczące rynku pracy na obszarach wiejskich, a także doświadczenia zdobyte podczas realizacji Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich (PAOW) oraz wdrażania funduszy strukturalnych w województwie kujawsko – pomorskim.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu uczestniczył w dyskusji panelowej zorganizowanej przez Forum Młodych Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych LEWIATAN w ramach pierwszego ogólnoświatowego tygodnia przedsiębiorczości GLOBAL ENTREPRENEURSHIP WEEK w Toruniu. Celem dyskusji było przedstawienie możliwości uzyskania dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w ramach Działania 6.2 PO KL.

WUP w Toruniu uczestniczył w imprezach plenerowych organizowanych przez instytucje zewnętrzne, między innymi w X Festynie Środowiskowym zorganizowanym przez Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Gronowie, Festynie w Przysieku zorganizowanym przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie Oddział w Przysieku. WUP w Toruniu uczestniczył ponadto w dożynkach wojewódzkich w Koronowie zorganizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko – Pomorskiego. Podczas spotkań

pracownicy WUP w Toruniu zorganizowali stoiska informacyjne, gdzie udzielano informacji nt. form wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VI PO KL.

W zakresie publikacji, w 2008 roku opracowano artykuły do dodatków w *Gazecie Pomorskiej* oraz wydano drukiem dwa numery *Biuletynu Informacyjnego EFS WUP w Toruniu*. W publikacjach zawarto informacje dotyczące stanu wdrażania SPO RZL, ZPORR oraz PO KL, dla których WUP w Toruniu pełni funkcję Instytucji Wdrażającej (IP2). Ponadto opracowano i wydano drukiem materiały informacyjne i promocyjne dotyczące Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w formie m.in. ulotek, plakatów oraz gadżetów promocyjnych.

Na bieżąco przygotowywano comiesięczny materiał na obrady Zarządu Województwa oraz Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego w zakresie informacji i promocji EFS oraz Działań realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Aktualizowano podstrony witryny internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego w zakresie SPO RZL, ZPORR, (www.wup.torun.pl/efs) oraz PO KL (www.wup.torun.pl/pokl). Na ww. stronach zamieszczane były na bieżąco istotne informacje w zakresie wdrażania Działań 1.2 i 1.3 SPO RZL, Działań 2.1, 2.3, 2.4 ZPORR oraz Działań 6.1, 6.2, 6.3 PO KL.

Działania informacyjno – promocyjne w zakresie usług poradnictwa, pośrednictwa pracy i EURES opisane są w rozdziałach 3.3 – 3.8.

3.2. BADANIA RYNKU PRACY

3.2.1. BADANIA STATYSTYCZNE

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2008 Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu zbiera i weryfikuje powiatowe *Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy* (sprawozdanie miesięczne) wraz z załącznikami (jednym kwartalnym, dwoma półrocznymi i czterema rocznymi) oraz *Sprawozdanie MPiPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu* (sprawozdanie półroczne). Weryfikacja ta, polega na sprawdzaniu formularzy pod względem formalnym, liczbowym oraz zachowania ciągłości danych z poprzednimi okresami. Poprawione sprawozdania przekazywane są, w terminie określonym przez rozporządzenie, do Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy.

Jako uzupełnienie obligatoryjnej sprawozdawczości z powiatowych urzędów pracy przekazywane są także informacje dodatkowe. Dotyczą one: liczby i struktury bezrobotnych według gmin, osób niepełnosprawnych, zgłoszeń zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz uczestnictwa bezrobotnych w poszczególnych formach aktywizacji. Raz w roku zbierany jest także formularz: *Aktywne programy rynku pracy* (za I półrocze danego roku). Informacje zawarte w tym formularzu wykorzystywane są przy określaniu kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków

bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty.

Na podstawie zebranych materiałów stworzona została kompleksowa baza danych na temat struktury bezrobocia w województwie kujawsko – pomorskim pod względem cech społeczno-demograficznych. Informacje te, wraz z udostępnionymi przez urzędy statystyczne danymi wykorzystywane są do opracowywania miesięcznego Biuletynu Informacyjnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu *Rynek Pracy Województwa Kujawsko – Pomorskiego* oraz okresowych analiz dotyczących poszczególnych kategorii bezrobotnych. W 2008 r. Wojewódzki Urząd Pracy przygotował m. in. opracowania dotyczące: *ogólnej sytuacji na wojewódzkim rynku pracy, programów rynku pracy oraz ich efektywności, osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych*.

Wszystkie publikacje dostępne są na oficjalnej stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu: www.wup.torun.pl w zakładce Publikacje.

Opracowania te, rozpowszechniane są wśród partnerów instytucjonalnych i społecznych związanych z realizacją polityki zatrudnienia, przeciwdziałania bezrobociu oraz wykluczeniu społecznemu.

Istniejąca baza danych wykorzystywana jest również w fazie przygotowawczej prowadzonych badań socjologicznych.

3.2.2. BADANIA SOCJOLOGICZNE

A. SONDAŻ WŚRÓD PRACODAWCÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO – POMORSKIEGO

Podstawą tego, aby skutecznie świadczyć usługi na rzecz osób bezrobotnych jest wykorzystanie wiedzy o aktualnym stanie popytu na pracę w danym powiecie. Efektywny system informacji o popycie na rynku pracy powinien bowiem uwzględniać plany zatrudnieniowe pracodawców na konkretnym obszarze. W związku z powyższym na początku 2008 roku w Wydziale Badań i Analiz WUP w Toruniu, opracowano metodologię **pilotażowego badania pracodawców** województwa kujawsko – pomorskiego. Głównym celem badania była diagnoza planów zatrudnieniowych w zakładach pracy na terenie poszczególnych powiatów województwa.

Wyniki sondażu były wykorzystane przy opracowywaniu **części prognostycznej powiatowych raportów rocznych za 2007 rok** oraz w raporcie wojewódzkim z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Sondażem objęto 688 pracodawców z terenu województwa kujawsko – pomorskiego. Pracownicy PUP ankietowali pracodawców z terenu powiatu w kwietniu i maju 2008 r. Metodą zbierania danych był kwestionariusz wywiadu.

Badanie pilotażowe wśród pracodawców ujawniło plany zatrudnieniowe na 2008 rok. W badanej populacji, 59,0% pracodawców zamierzało zatrudnić kolejnych pracowników. Zmian w zatrudnieniu nie przewidywało 34,2%. Zaledwie 1% planowało wyłącznie zwolnienia pracowników. Pozostali pracodawcy – 3,6% –

deklarowali zarówno zwolnienie jak i zatrudnienie pracowników, natomiast 1,9% miało trudności z przewidzeniem sytuacji zatrudnieniowej w przedsiębiorstwie. 431 ankietowanych podmiotów (na 688 objętych sondażem) zamierzało do końca 2008 roku zatrudnić łącznie 2.933 pracowników. Pracodawcy w sondażu największe zapotrzebowanie zgłaszali na stanowiska, które przyporządkowano do grupy wielkiej: *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* oraz *pracownicy przy pracach prostych*. Pracodawcy nie mieli szczególnych oczekiwań wobec kandydatów na te stanowiska. Małe znaczenie miał posiadany zawód, nie oczekiwano także dodatkowych kwalifikacji. Generalnie, wymagane przez pracodawców dodatkowe kwalifikacje były bezpośrednio związane z wykonywaniem danego zawodu. Niezależnie od stanowiska i specyfiki pracy, pracodawcy najczęściej poszukują pracowników z doświadczeniem w wykonywaniu danego zawodu.

Problemy w rekrutacji pracowników miało 58,9% pracodawców. Największy problem to zdaniem ankietowanych nieodpowiednie kwalifikacje kandydatów do pracy. Jako główne przyczyny tych trudności wskazali: migrację zarobkową – 15,9%, niskie zarobki i brak odpowiednio wykwalifikowanych pracowników – po 13,8%.

W badaniu pilotażowym pracodawców, przedsiębiorcy nie najlepiej ocenili przygotowanie absolwentów do wykonywania pracy w wyuczonym zawodzie (62,9% ocen negatywnych). Wśród innych przyczyn negatywnej oceny szkół i przygotowania absolwentów pracodawcy wymienili: zbyt ogólną wiedzę przekazywaną przez szkoły i generalnie niski poziom nauczania. Nieliczni pracodawcy zauważali problem niedopasowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Wśród pozytywnych ocen absolwentów najczęściej wymieniano dobre przygotowanie pod względem merytorycznym. Większość respondentów to pracodawcy współpracujący na co dzień z PUP, dlatego aż 93,3% planowało współpracę z PUP. Wśród nich 81,3% w zakresie pośrednictwa pracy, 72,9% wykorzystując subsydiowane formy niezatrudnieniowe, 56,7% zaś subsydiowane formy zatrudnienia.

Pełna treść raportu zamieszczona jest na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w zakładce publikacje – rynek pracy (www.wup.torun.pl).

B. FUNKCJONOWANIE FIRM POWSTAŁYCH Z WYKORZYSTANIEM ŚRODKÓW Z FUNDUSZU PRACY NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu zakończył pracę związaną ze zbieraniem danych w badaniu dotyczącym **funkcjonowania firm powstałych z wykorzystaniem środków z Funduszu Pracy**, przez osoby bezrobotne na podjęcie działalności gospodarczej (w okresie 01.01.2005 – 30.06.2007). Badanie było realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy w drugiej połowie 2008 roku.

Głównym celem tego badania było sprawdzenie skuteczności i efektywności tego aktywnego narzędzia rynku pracy. Wnioski z tego badania przyczynią się m.in. do usprawnienia procesu przyznawania dotacji w Powiatowych Urzędach Pracy oraz będą pomocne przy realizacji Działania 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia* Priorytet VI. PO KL. Po zakończeniu analizy dane zostaną przedstawione w opracowaniu zbiorczym dla całego województwa oraz częściowo z podziałem na poszczególne powiaty.

C. ANALIZA SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ PUP ORAZ DZIAŁALNOŚCI SZKOLENIOWEJ INSTYTUCJI SZKOLENIOWYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO – POMORSKIM

W II półroczu 2008 powiatowe urzędy pracy z województwa kujawsko – pomorskiego, w związku z przystąpieniem do **analizy rynku szkoleniowego**, przesłały do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu, plany szkoleniowe na rok 2008. O informacje dot. oferty szkoleniowej poprosiliśmy również instytucje szkolące z naszego województwa (ankieta mailowa). Wszystkie PUP przesłały plany szkoleniowe, natomiast spośród 226 instytucji szkoleniowych, do których wysłano ankietę nt. działalności szkoleniowej, 58 instytucji odesłało wypełniony kwestionariusz, co stanowi 26%.

Celem przeprowadzonej analizy było zweryfikowanie oferty szkoleniowej powiatowych urzędów pracy oraz instytucji szkoleniowych z naszego regionu. Ankietyzacją objęto instytucje szkoleniowe znajdujące się w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych WUP w Toruniu oraz wybrane instytucje oświatowe prowadzące działalność szkoleniową, które nie są zarejestrowane w wymienionym Rejestrze.

Z zebranych danych wynika, że oferta szkoleniowa w 2008 roku powiatowych urzędów pracy to 490 szkoleń. Najwięcej szkoleń dotyczyło kursów prawa jazdy (różne kategorie, najczęściej kategorii C, E lub C+E), przewozu rzeczy i osób (82 szkolenia). Następnie – szkolenia dające uprawnienia operatora różnego rodzaju maszyn, urządzeń, sprzętu ciężkiego (54 kursy), szkolenia nadające uprawnienia spawalnicze – różnego rodzaju metodami (40 szkoleń). Na czwartym miejscu plasują się szkolenia związane ze sprzedażą, handlem oraz związanymi z tego rodzaju pracą umiejętnościami jak obsługa kasy fiskalnej (36 szkoleń), a tuż za nimi szkolenia komputerowe (32 szkolenia), szkolenia z zakresu przedsiębiorczości, prowadzenia własnej działalności gospodarczej (26 szkoleń). Łącznie szkolenia organizowane przez PUP z naszego regionu w 2008 roku przewidywały 9.595 miejsc szkoleniowych.

Natomiast oferta szkoleniowa w 2008 roku instytucji szkoleniowych, które odpowiedziały na naszą ankietę, to 358 różnych szkoleń. Najliczniejsze obszary tematyczne szkoleń to: szkolenia doskonalące/dokształcające – głównie szkolenia zawodowe, dające uprawnienia do wykonywania zawodu (55 szkoleń, co stanowi 15,4% ogółu szkoleń), szkolenia tematycznie związane z problematyką Unii Europejskiej (odpowiednio: 29 i 8,1%), szkolenia z zakresu sprzedaży, marketingu i obsługi klienta (odpowiednio: 28 i 7,8%) oraz szkolenia zaliczone do kategorii rozwój osobowościowy i kariery zawodowej (odpowiednio: 26 i 7,3%).

Pełny tekst analizy dostępny będzie na stronie internetowej WUP w Toruniu (www.wup.torun.pl) w zakładce Publikacje.

3.3. CENTRUM INFORMACJI I PLANOWANIA KARIERY ZAWODOWEJ

W 2008 roku z usług Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CIiPKZ) w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku skorzystały łącznie 15.522 osoby (o 5,6% mniej niż w roku poprzednim).

KLIENCI CIiPKZ W LATACH 2007 - 2008
WEDŁUG SIEDZIBY CENTRUM

Wyszczególnienie	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby	w osobach		w %
Toruń	5 850	5 522	-328	-5,6
Bydgoszcz	5 937	6 415	478	8,1
Włocławek	3 945	3 623	-322	-8,2
razem CIiPKZ	15 732	15 560	-172	-1,1

Źródło: dane własne WUP

Klientami CIiPKZ są przede wszystkim bezrobotni, ale również młodzież ucząca się, poszukujący pracy oraz inne osoby (np. pracodawcy, osoby osadzone w aresztach i in.).

STRUKTURA KLIENTÓW CIIPKZ W W LATACH 2007 - 2008

wyszczególnienie			2007 rok	2008 rok			
				razem	Bydgoszcz	Toruń	Włocławek
ogółem klienci			15 732	15 560	6 415	5 522	3 623
z tego	młodzież ucząca się		4 168	4 987	2 256	1 887	844
	bezrobotni		8 216	7 666	2 461	2 969	2 236
	pozostali		3 348	2 907	1 698	666	543
	z tego	poszukujacy pracy	1 676	1 643	1 081	298	264
		inni	1 652	1 264	617	368	279

Źródło: dane własne WUP

Klienci CIiPKZ korzystają z bazy informacyjnej (w tym z Internetu), z indywidualnego i grupowego poradnictwa zawodowego (w tym również ze specjalnie przygotowanych programów komputerowych), a także z pełnej diagnozy psychologicznej wspierającej proces decyzyjny i doradczy.

Tak, jak w latach poprzednich, poradnictwo zawodowe świadczone dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, osób opuszczających zakłady karne itp., koncentrowało się przede wszystkim na tych elementach procesu doradczego, które w rezultacie prowadzą do zwiększania potencjału zawodowego jednostek, a przez to pozwalają na rozwiązanie podstawowych problemów dotyczących wejścia, powrotu lub utrzymania się na rynku pracy. Natomiast poradnictwo dla ludzi młodych (uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, studenci) polegało na możliwie jak najszerszym wspomaganiu młodzieży w procesie przechodzenia ze szkoły/uczelni do etapów dalszego kształcenia i podejmowania pracy. Wspólną płaszczyzną oddziaływania na klientów było wspieranie ich w indywidualnym podejmowaniu decyzji. Poradnictwo uzupełniane było poprzez udostępnianie klientom informacji zawodowej w obydwu formach (grupowej i indywidualnej). Stwarzano możliwość korzystania z: przewodników po zawodach, specjalistycznych filmów, serwisu HR,

baz danych obejmujących możliwości kształcenia i dokształcania, adresów firm pośrednictwa pracy, prasy codziennej i specjalistycznych czasopism.

KLIENCI CIiPKZ W ROKU 2008 WEDŁUG ŚWIADCZONYCH USŁUG

Rodzaj świadczonych usług	Ogółem klienci	z tego				
		młodzież ucząca się	bezrobotni	pozostali	z tego	
					poszukujący pracy	inni
Indywidualne poradnictwo zawodowe	2 348	544	1 482	322	80	242
- w tym badania psychologiczne	226	36	165	25	23	2
Grupowe poradnictwo zawodowe	2 363	1 460	695	208	11	197
Indywidualna informacja zawodowa	6 660	509	4 473	1 678	1 351	327
Grupowa informacja zawodowa	1 860	1 129	346	385	201	184
Giełdy i targi pracy	1 517	1 345	10	162	0	162
Doradztwo dla pracodawców	60	0	60	0	0	0
Osoby objęte wstępną selekcją kandydatów do pracy	350	0	350	0	0	0
Inne usługi	402	0	250	152	0	152
Razem	15 560	4 987	7 666	2 907	1 643	1 264

Źródło: dane własne WUP

Podobnie jak w analogicznym okresie ubiegłego roku doradcy zawodowi udzielali klientom informacji oraz prowadzili zajęcia warsztatowe w ramach targów pracy. Pracownicy WUP w Toruniu uczestniczyli m. in. w:

- Targach Edukacji i Pracy „Start 2008”, zorganizowanych przez Kujawsko-Pomorskie Centrum Organizacji Imprez C.O.I.,
- Inżynierskich Targach Pracy, zorganizowanych przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy,
- XV Ogólnopolskich Targach Ofert Edukacji Akademickiej "PROMOCJA EDUKACYJNA 2008", zorganizowanych przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
- Targach Programów Pracy Wakacyjnej i targach Pracy dla studentów w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej we Włocławku,
- Targach Pracy zorganizowanych przez OHP,
- TARGACH PRACY i PROMOCJI PRACODAWCÓW OFFerty 2008 zorganizowanych przez Porozumienie Bydgoskich Biur Karier (23.10.2008 r)

W ramach współpracy z partnerami rynku pracy CIiPKZ w województwie kujawsko – pomorskim kontynuują działania na rzecz rozwoju współpracy w zakresie wymiany informacji o zawodach i możliwościach kształcenia oraz organizowania różnych form poradnictwa. W analizowanym okresie Centra współpracowały m.in. z Powiatowymi Urzędami Pracy, Ochotniczymi Hufcami Pracy, Szkolnymi Ośrodkami Kariery, Pomorskim Okręgiem Wojskowym – Ośrodkiem Aktywizacji Zawodowej, Akademickimi Biurami Karier, Gminnymi Centrami Informacji, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, ośrodkami pomocy rodzinie, zakładami karnymi, kuratorami sądowymi, instytucjami szkolącymi, szkołami ponadgimnazjalnymi

i wyższymi, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi oraz władzami i instytucjami samorządów powiatowych i gminnych.

W listopadzie 2008 r. w CIiPKZ w Toruniu zorganizowano konferencję – „Współczesny rynek pracy wyzwaniem dla edukacji ustawicznej i doradztwa karier na przestrzeni życia". Konferencja adresowana była do pracowników publicznych służb zatrudnienia, oświaty dorosłych, pracodawców i innych podmiotów zajmujących się problematyką relacji między kształceniem, rynkiem pracy a planowaniem kariery zawodowej.

CIiPKZ we Włocławku, w ramach porozumienia z Caritas Diecezji Włocławskiej zorganizowało 11 spotkań z osobami niepełnosprawnym na temat aktywnego poszukiwania pracy. Na mocy porozumienia podpisanego z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Urzędem Skarbowym we Włocławku istnieje punkt informacyjno – doradczy, gdzie osoby korzystają z bezpłatnych porad w zakresie: bezrobocia, działalności gospodarczej, zasad ubezpieczeń społecznych i podatków.

Pracownicy CIiPKZ w Bydgoszczy uczestniczyli w pracach Rady Terenowej ds. Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym na terenie województwa kujawsko – pomorskiego. Zadaniem rady jest koordynowanie współdziałania organów państwowych i przedstawicieli społeczeństwa w zapobieganiu przestępczości i wykonywaniu orzeczeń oraz świadczenie pomocy w readaptacji społecznej, a także wykonywanie kontroli społecznej i dokonywanie oceny polityki penitencjarnej.

W grudniu zorganizowano w Centrum w Bydgoszczy imprezę edukacyjno – promocyjną w ramach Dni Poradnictwa Zawodowego i Kariery. W trakcie przedsięwzięcia przeprowadzane były:

- zajęcia warsztatowo-seminaryjne: *Jak pokonać stres* (twórcze podejście do rozwiązywania problemów, komunikacja interpersonalna, zakładanie aplikacji w systemie EURES , rozmowa rekrutacyjna - spojrzenie od strony pracodawcy, budowanie kariery zawodowej).
- spotkania z przedstawicielami zawodów (prawnik, pracownik socjalny, dziennikarz, psycholog),

Klienci mieli również możliwość pozyskania informacji czy konsultacji dotyczących takich zagadnień jak:

- wyboru zawodu, zmiany zawodu, poszukiwania pracy, sposobów redagowania dokumentów aplikacyjnych,
- ofert pracy w kraju i za granicą, systemu zabezpieczeń społecznych, agencji zatrudnienia,
- praw i obowiązków pracownika i pracodawcy,
- informacji o założeniu własnej firmy i przedsiębiorczości

Na prośbę Kuratora Okręgowego przeszkolono grupę aplikantów na kuratorów zawodowych.

W dalszym ciągu prowadzony jest rejestr instytucji szkoleniowych. W oparciu o wnioski będące podstawą dokonania wpisu opracowuje się i aktualizuje materiał zbiorczy ilustrujący ofertę szkoleniową na terenie województwa kujawsko – pomorskiego.

Pracownicy CIiPKZ uczestniczyli również w wielu targach pracy, seminariach i konferencjach dotyczących problematyki rynku pracy, poradnictwa zawodowego i rozwoju zasobów ludzkich.

3.4. SŁUŻBA ZASTĘPCZA

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim w trakcie odbywania służby zastępczej było 156 poborowych

- 52 poborowych z rejonu Torunia,
- 33 poborowych z rejonu Bydgoszczy,
- 71 poborowych z rejonu Włocławka.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. skierowano do odbycia służby zastępczej 103 poborowych. W okresie tym odroczono służbę 16 poborowym, zawieszono 5 poborowym oraz zwolniono z odbywania służby zastępczej 3 poborowych.

Do odbycia służby zastępczej oczekuje łącznie 51 osób

- 15 poborowych z rejonu Torunia
- 22 poborowych z rejonu Bydgoszczy
- 14 poborowych z rejonu Włocławka

Do „Centralnego wykazu podmiotów, w których może być odbywana służba zastępcza" jest wpisanych 232 podmioty, w 83 jest obecnie odbywana służba zastępcza.

W 2008 roku odbyły się 52 posiedzenia Komisji Wojewódzkiej ds. Służby Zastępczej w Toruniu. Do Komisji wpłynęło 137 wniosków, 94 rozpatrzone zostały pozytywnie, a 45 negatywnie

Od decyzji Komisji Wojewódzkiej ds. Służby Zastępczej w Toruniu złożono 9 odwołań. Komisja ds. Służby Zastępczej w Warszawie utrzymała w mocy wszystkie zaskarżone orzeczenia wydane przez Komisję Wojewódzką w Toruniu.

Komisja wydała 3 decyzje uchylające orzeczenia o przeznaczenie do służby zastępczej.

3.5. ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH ZA GRANICĄ

3.5.1. PRACA W NIEMCZECH

W styczniu 2008 r. zrealizowano ofertę pracy wakacyjnej dla studentów na terenie Niemiec. Zorganizowano i przeprowadzono nabór studentów zainteresowanych pracą wakacyjną w Niemczech w okresie przerwy letniej 2008. Ostatecznie wypełnione formularze złożyło 43 studentów, które zostały przekazane za pośrednictwem WUP w Opolu do ZAV w Bonn. Z uwagi na fakt, że podpisywanie umów o pracę odbywa się bez udziału Urzędów nie jest znana liczba faktycznie zatrudnionych studentów.

W grudniu 2008 r. rozpoczęto rekrutację studentów do pracy sezonowej w okresie letniej przerwy wakacyjnej w 2009 r. O pracę sezonową mogli ubiegać się oprócz studentów studiów dziennych także studenci zaoczni i wieczorowi, nie ostatniego roku studiów, znający język niemiecki i deklarowali chęć podjęcia pracy w okresie wakacji przez okres co najmniej 2 miesięcy. Zgodnie z limitem przyznanych

miejsc, o pracę mogło ubiegać się 46 studentów. Nabór do pracy zostanie zakończony w styczniu 2009 r.

3.5.2. PRACA W HISZPANII

Do końca czerwca 2008 roku przeprowadzono 5 naborów do pracy sezonowej w Hiszpanii. Pracownicy sezonowi w Hiszpanii podjęli pracę głównie przy zbiorach truskawek, malin, borówek, oliwek, warzyw, cytrusów i owoców pestkowych (śliwki, brzoskwinie). Inne prace wykonywane przez polskich pracowników sezonowych to: sadzenie truskawek oraz sortowanie i magazynowanie owoców cytrusowych. Zatrudnienie obywateli polskich do prac sezonowych realizowane jest przede wszystkim w ramach bezpośrednich umów o współpracy z pracodawcami i stowarzyszeniami pracodawców zagranicznych. Pozostałe oferty Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu otrzymuje z Ambasady Hiszpańskiej w Polsce.

NABORY DO PRACY W HISZPANII W 2008 ROKU

STOWARZYSZENIE/ FIRMA	LICZBA OSÓB ZAKWALIFIKOWANYCH
Freshuelva (styczeń)	131
Freshuelva (marzec)	46
Dittmeyer (kwiecień)	33
ASOCIAFRUIT (kwiecień)	110
ACOSEPA (maj)	52
Fontestad (październik)	150
Razem	**522**

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

A. Stowarzyszenie FRESHULVA – region Andaluzja, prowincja Huelva

W pierwszym kwartale 2008 roku zrealizowano dwa nabory (styczeń, marzec) dla Stowarzyszenia Pracodawców Hiszpańskich FRESHUELVA. Stowarzyszenie oferowało pracę przy zbiorach truskawek, malin i borówek. Okres pracy to minimum dwa miesiące, czas pracy 39 godzin tygodniowo (6,5 godzinny dziennie). Ofertowano wynagrodzenie brutto 35,23 euro za dzień pracy.

Współpraca ze Stowarzyszeniem odbywa się podobnie jak poprzednio na podstawie porozumienia o współpracy podpisanego bezpośrednio między WUP w Toruniu a Stowarzyszeniem Freshuelva. Ogólnie w wyniku naborów do pracy zakwalifikowało się 177 osób.

B. Pracodawca DITTMEYER – region Andaluzja, prowincja Sewilla

W kwietniu 2008 odbył się nabór na ofertę otrzymaną bezpośrednio od hiszpańskiego pracodawcy – firmy Dittmeyer. Czas pracy wynosił 39 godzin tygodniowo (6,5 godziny dziennie) przez minimum 2 miesiące. Wynagrodzenie brutto 35,98 euro dziennie. Z pracodawcą tym zostało podpisane porozumienie dotyczące bezpośredniej współpracy i jej warunków. W 2008 roku w porozumieniu wprowadzono nowy zapis gwarantujący pracownikom wynagrodzenie za min. 18 dni pracy w przypadku wystąpienia postojów w pracy związanych z pogodą. Firma Dittmeyer zatrudniła 33 osoby do pracy przy zbiorze borówek i cytrusów.

C. Stowarzyszenie ASOCIAFRUIT- region Andaluzja, prowincja Cadiz

Również w kwietniu 2008 r. przeprowadzono nabór dla nowego hiszpańskiego partnera: Stowarzyszenia pracodawców – ASOCIAFRUIT. Stowarzyszenie ASOCIAFRUIT oferowała pracę w firmach Five Senses Group A.I.E. i Complejo Agricola S.A. Oferowało pracę przy zbiorach warzyw i owoców pestkowych dla 80 kobiet i 30 mężczyzn. Łącznie do pracy zakwalifikowało się 110 osób. Do pracy wyjechało 96 osób. Z uwagi na to, że jeden z pracodawców – Complejo Agricola S.A. – zrezygnował z zatrudnienia 40 kobiet, zostały one zatrudnione u innego pracodawcy tj. Bionest (stowarzyszenie Freshuelva) przy zbiorach borówek. Pracodawca oferował pracę przez 39 godzin tygodniowo przez okres minimum 2 miesięcy. Proponowano wynagrodzenie 42,37 euro dziennie.

D. Stowarzyszenie ACOSEPA – region Aragonia, prowincja Huesca

W maju 2008 r., za pośrednictwem Ambasady Hiszpanii w Polsce, otrzymano ofertę pracy od Stowarzyszenia ACOSEPA. Stowarzyszenie zamierzało zatrudnić 60 osób do pracy przy zbiorze owoców (czereśnie, jabłka, gruszki, brzoskwinie, nektarynki) W wyniku przeprowadzonych, 2 czerwca 2008 roku, rozmów kwalifikacyjnych ostatecznie do pracy u pracodawców hiszpańskich zrzeszonych w Stowarzyszeniu ACOSEPA zakwalifikowały się 52 osoby. Oferowano pracę na okres 4 miesięcy. Określono wynagrodzenie godzinowe: 5,70 euro brutto/godzina. Czas pracy 10 godzin dziennie.

E. Pracodawca Fontestad – prowincja Walencja

W miesiącach wrzesień – listopad 2008 r. została zrealizowana oferta pracy przy sortowaniu i magazynowaniu owoców cytrusowych. Firma Fontestad początkowo planowała zatrudnić 200 kobiet, liczba ta stale się zmieniała. Było to związane z nasilającym się kryzysem ekonomicznym, który miał bezpośredni wpływ na zmniejszającą ilość zamówień na owoce cytrusowe. Ostatecznie firma Fontestad zatrudniła 150 osób. Pracodawca oferował wynagrodzenie w wysokości 6,29 euro brutto na godzinę (5,76 euro netto). Czas pracy – 40 godzin tygodniowo.

Spotkania z hiszpańską firmą Fontestad

Z firmą Fontestad Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu współpracuje od 2006 r. Firma Fontestad jest znaczącą firmą specjalizującą się w uprawie oraz przetwórstwie owoców cytrusowych. W sezonie zatrudnia blisko 2000 pracowników. Jako producent i dostawca owoców cytrusowych działa zarówno na hiszpańskim rynku wewnętrznym jak i rynku eksporterów.

W związku z pojawieniem się problemów organizacyjnych związanych z procesem rekrutacji, w czerwcu 2008 r. odbyło się spotkanie w celu uzgodnienia zasad dalszej współpracy. W czasie spotkania poruszono kwestie dotyczące zakresu ubezpieczenia pracowników, oferty pracy, porozumienia, a także kwestie problemów zgłaszanych przez pracowników zatrudnionych w sezonie 2007/2008. W trakcie spotkania omówiono zasady rekrutacji oraz wizytę pracowników WUP, która odbyła się grudniu 2008 r. W trakcie pobytu pracownicy WUP mieli możliwość szczegółowego zapoznania się z organizacją pracy w Firmie Fontestad S.A. oraz przyjrzenia się cyklowi produkcyjnemu w/w Firmy. Odbyły się spotkania z polskimi pracownikami sezonowymi zatrudnionymi przy układaniu i sortowaniu cytrusów.

Przedstawiciele załogi zgłaszali pojawiające się kwestie sporne, które w większości zostały rozwiązane w trakcie spotkania.

W trakcie rozmów z przedstawicielem pracodawcy uzyskano informacje, że z uwagi na panujący kryzys na rynkach zewnętrznych i wewnętrznym, będący pochodną ogólnoświatowego kryzysu, sezon zakończony zostanie w lutym 2009 r. Do tego czasu pracodawca będzie starał się zapewnić pracę polskim pracownikom sezonowym w minimalnym wymiarze tj. 40 godzin tygodniowo. Firma zmuszona jest szukać oszczędności we wszystkich sferach, również poprzez ograniczanie zatrudnienia jak i ograniczanie kosztów pracowniczych. Dyrektor personalny Fontestad pozytywnie wypowiedział się na temat jakości pracy skierowanych na ten sezon pracowników z Polski oraz wyraził chęć dalszej współpracy.

Wizytacja hiszpańskich plantacji przez pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu

W trakcie wizyty roboczej odwiedzono andaluzyjskie Zrzeszenie Przedsiębiorstw Produkujących i Eksportujących Owoce i Warzywa „ASOCIAFRUIT" z siedzibą w Sewilli, pracodawcę FIVE SENSES GROUP A.I.E., pracodawcę BIONEST w Almonte-El Rocio należąca do Zrzeszenia FRESHUELVA, pracodawcę MOGUER, CUNA DE PLATERO, S.C.A. w Moguer (HUELVA) należącym do Zrzeszenia FRESHUELVA. Celem wyjazdu było:

- zapoznanie się z warunkami pracy i zamieszkania polskich pracowników sezonowych kierowanych za pośrednictwem WUP w Toruniu do prac sezonowych przy zbiorach warzyw i owoców,
- rozpoznanie możliwości oraz skali dalszej współpracy z pracodawcami hiszpańskimi stowarzyszonymi w Zrzeszeniu Przedsiębiorstw Produkujących i Eksportujących Owoce i Warzywa w Andaluzji „ASOCIAFRUIT" (Asociation de Empresas Productoras y Exportadoras de Frutas y Hortalizas de Andalucia y Extremadura),
- spotkania z pracodawcami, do których wyjeżdżają polscy pracownicy sezonowi w celu ustalenia płaszczyzny dalszej współpracy oraz rozpoznania możliwości nawiązania współpracy bezpośredniej w zakresie rekrutacji pracowników za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu,
- spotkania z potencjalnymi pracodawcami w celu nawiązania współpracy bezpośredniej w zakresie rekrutacji polskich pracowników sezonowych za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu,
- wyjaśnienie pojawiających się nielicznych kwestii spornych na linii pracodawca – pracownik.

Wizyta w Hiszpanii pozwoliła na sprawdzenie warunków zatrudnienia polskich pracowników u „nowych" pracodawców. Jednocześnie nawiązane zostały nowe kontakty bezpośrednio z pracodawcami, z którymi istnieje możliwość współpracy bez udziału Stowarzyszenia. Taka forma współpraca pozwala na precyzyjne określanie warunków pracy i zamieszkania. Jest to również pomocne w rozwiązywaniu ewentualnych problemów.

3.5.3. ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH W RAMACH EUROPEJSKICH SŁUŻB ZATRUDNIENIA EURES W 2008 ROKU

Zainteresowanie usługami EURES jest duże, w 2008 r. zanotowano 3.883 kontakty z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy za granicą (kontakty osobiste, telefoniczne i poprzez pocztę elektroniczną); 3.222 zapytania dotyczyły możliwości zatrudnienia w krajach UE i EOG, 408 – warunków życia i pracy za granicą, 253 kontakty obejmowały inne zagadnienia.

Do końca 2008 r. przyjęto do realizacji 497 ofert pracy za granicą, w ich ramach zgłoszono 9.947 wolnych miejsc pracy.

Poszerzył się krąg krajów, z których napływały oferty pracy. Najwięcej propozycji zatrudnienia otrzymano z Wielkiej Brytanii, Czech, Norwegii, Hiszpanii, Cypru i Irlandii. Przeważały oferty zatrudnienia stałego, dla osób znających języki obce (gł. język angielski) i posiadających kwalifikacje zawodowe.

OFERTY PRACY EURES WEDŁUG KRAJÓW W 2008 ROKU

Kraj	Liczba ofert	Liczba miejsc
Austria	2	173
Belgia	5	11
Cypr	39	493
Czechy	72	614
Dania	10	68
Estonia	2	11
Finlandia	25	85
Francja	20	38
Grecja	1	1
Hiszpania	43	751
Holandia	12	168
Irlandia	36	528
Islandia	2	2
Litwa	8	90
Malta	8	24
Niemcy	24	36
Norwegia	48	133
Polska	1	1
Słowacja	3	6
Słowenia	6	11
Szwajcaria	1	10
Szwecja	12	171
Wielka Brytania	113	6 316
Włochy	4	206
Razem	**497**	**9 947**

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

W marcu 2008 r. zorganizowano 2 rekrutacje dla pracodawców cypryjskich:
– dnia 12.03.2008 dla firmy Louis Hotels Group (branża hotelarsko-gastronomiczna), pracodawca ostatecznie zatrudnił 16 osób,
– dnia 20.03.2008 dla firmy SIGMA Bakery (poszukiwano piekarzy), pracodawca nie zatrudnił żadnego kandydata.

W dniu 10 czerwca 2008 r., we współpracy z WUP w Rzeszowie, zorganizowano nabór dla brytyjskiej firmy Select Service Partners dla pracowników punktów gastronomicznych na lotnisku (55 wolnych wakatów), ostatecznie pracodawca zatrudnił 16 osób.

Większość ofert EURES to oferty, na które osoby zainteresowane aplikują samodzielnie, przesyłając CV bezpośrednio do pracodawcy lub do doradcy EURES z innego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, stąd trudność w ustaleniu dokładnej liczby osób z województwa kujawsko-pomorskiego, zatrudnionych przez pracodawców zagranicznych. Najbardziej poszukiwani pracownicy w krajach UE to:
– inżynierowie (budownictwa, mechanicy, chemicy),
– wykwalifikowani robotnicy budowlani (hydraulicy, murarze, zbrojarze, betoniarze),
– spawacze, ślusarze, tokarze, frezerzy, monterzy,
– opiekunowie osób starszych i niepełnosprawnych,
– informatycy, programiści, elektronicy,
– kierowcy, mechanicy, elektrycy,
– operatorzy i programiści maszyn do obróbki metalu,
– pracownicy sezonowi w rolnictwie, hotelarstwie i gastronomii,
– rzeźnicy, wykrawacze.

W 2008 roku Zespół EURES zrealizował m.in. zadania mające na celu promocję sieci wśród społeczeństwa, a także dostarczał wszelkich informacji dotyczących zadań i funkcjonowania EURES partnerom lokalnym zajmującym się rynkiem pracy.

Większość zadań wynikała z kontynuacji realizacji grantu EURES 2007/08. W okresie 01.01. – 31.03. 2008 r. z ww. grantu EURES zrealizowano następujące działania:
– przeprowadzenie 5 wizyt doradców EURES u partnerów na lokalnym rynku pracy – zacieśnienie współpracy oraz przekazanie materiałów marketingowych EURES,
– aktualizacja i wydruk folderu dla pracodawców promującego usługi sieci EURES,
– przygotowanie i zakup materiałów marketingowych EURES,
– zorganizowanie seminarium dla pracodawców, organizacji zrzeszających przedsiębiorców i lokalnych partnerów na temat europejskiego rynku pracy oraz usług EURES ze szczególnym uwzględnieniem możliwości rekrutacji pracowników z krajów UE/EOG (25.02.2008 r.), udział wzięło 37 osób,
– wyjazd doradcy EURES na seminarium na temat europejskiego rynku pracy do Bari we Włoszech (11-12.03.2008), spotkanie ze studentami i pracodawcami włoskimi, wygłoszenie prezentacji na temat warunków życia i pracy w Polsce,
– zorganizowanie konferencji „Praca w krajach UE/EOG” dla studentów, osób poszukujących pracy i bezrobotnych (13.03.2008, Toruń, UMK) - zaproszono doradców EURES ze Szwecji i z Cypru, którzy przedstawili prezentację na temat warunków życia i pracy w tych krajach, w spotkaniu wzięło udział 80 osób,

– udział doradców EURES w giełdzie pracy „Praca w Finlandii” (Poznań, 18.03.2008).

Ponadto doradcy EURES z WUP w Toruniu po raz pierwszy wzięli udział w Międzynarodowych Targach Pracy na Cyprze (6-7.03.2008). Udzielali informacji pracodawcom cypryjskim, zainteresowanym rekrutacją kandydatów z Polski na temat działania sieci EURES, sposobu rejestracji ofert zatrudnienia i sytuacji na polskim rynku pracy. W targach pracy uczestniczyło ok. 40 pracodawców cypryjskich, z tego 25 wyraziło chęć promocji ofert pracy na terenie Polski. Doradcy EURES przyjęli do realizacji 28 ofert pracy, głównie z branży hotelarsko-gastronomicznej, budowlanej i spożywczej.

Zrealizowano wszystkie działania zaplanowane w grancie EURES 2007/08. Z otrzymanej kwoty (39.533,49 zł) wydano 29.049,83 zł, natomiast pozostała suma 10.483,66 zł wraz z odsetkami została zwrócona do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

W dniu 9 kwietnia 2008 r. została zawarta umowa nr VS/2008/003 o dofinansowanie realizacji działań EURES w Polsce w okresie od 1 kwietnia 2008 r. do 31 marca 2009 r. Dla województwa kujawsko – pomorskiego przyznano kwotę 45.432,66 zł. Dodatkowo na wniosek WUP w działaniu nr 9 ww. umowy ujęto działanie pn. „Międzynarodowe Targi Pracy w Toruniu”. Kwota przyznana przez Komisję Europejską dla WUP w Toruniu na realizację ww. działania wyniosła 49.235,96 zł. Działanie zostanie zrealizowane w I kwartale 2009 r., planuje się zorganizowanie jednodniowych targów pracy z udziałem pracodawców z krajów UE/EOG. W trakcie targów przewidziane są następujące wydarzenia: prezentacja stanowisk targowych pracodawców zagranicznych oraz zaproszonych instytucji, rozmowy kwalifikacyjne kandydatów do pracy za granicą, prezentacje multimedialne (warunki życia i pracy w krajach UE/EOG ze szczególnym uwzględnieniem spraw dotyczących: zabezpieczenia społecznego, podatków).

Do końca 2008 r. w ramach grantu EURES 2008 zostały wykonane następujące zadania:

– organizacja szkolenia dla powiatowych asystentów EURES z województwa kujawsko-pomorskiego (Pieczyska, 27-28.10.2008 r.),
– aktualizacja materiałów informacyjnych EURES oraz wizyty doradców EURES u partnerów na lokalnym rynku pracy,
– udział doradcy EURES w Europejskich Targach Pracy – pomoc w przeprowadzeniu rozmów kwalifikacyjnych odbywających się w trakcie targów (Poznań, 07.10.2008r.),
– udział doradcy EURES w V Międzynarodowych Targach Pracy – pomoc w przeprowadzeniu rozmów kwalifikacyjnych odbywających się w trakcie targów (Warszawa, 29.10.2008 r.),
– udział doradcy EURES w Międzynarodowych Targach Pracy poświęconych branży budowlanej w Reykjaviku – prowadzenie stoiska EURES, prezentacja ofert pracy, dystrybucja ulotek i broszur nt. warunków życia i pracy w Polsce (Reykjavik, 21 – 22.11.2008 r.),

W ramach promocji sieci EURES w regionie kujawsko – pomorskim, doradcy EURES uczestniczyli m. in. w następujących przedsięwzięciach:

- II edycja „Targów Programów Pracy Wakacyjnej dla Studentów" organizowanych przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową we Włocławku w dniu 15.01.2008 r. – obsługa stanowiska promocyjnego oraz przeprowadzenie prezentacji multimedialnej nt. możliwości podjęcia zatrudnienia w Unii Europejskiej poprzez sieć EURES,
- Targi Pracy i Praktyk 2008, zorganizowane przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (12.03.2008) – prowadzenie stoiska informacyjnego WUP, udzielanie informacji na temat ofert pracy za granicą,
- seminarium na temat strategii informacyjnej i komunikacyjnej EURES (Warszawa, 17-18.03.2008),
- „Warsztaty europejskie – Trzy kroki do kariery" dla studentów oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych organizowane przez Europe Direct przy Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy (06.05.2008 r.),
- Targi Pracy zorganizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu pod hasłem „Rynek pracy otwarty dla wszystkich" – prezentacja multimedialna nt. możliwości poszukiwania pracy w Unii Europejskiej poprzez sieć EURES (Inowrocław, 05.06.2008 r.),
- szkolenie zaawansowane EURES Advanced PES Training (Sewilla, 07 – 11.10.2008 r.),
- spotkanie przedstawicieli sieci wsparcia w ramach projektu systemowego pt. „Działania ukierunkowane na osoby migrujące z i do Polski, w zakresie szkoleń, doradztwa, kampanii informacyjno – promocyjne" (Warszawa, 22.10.2008 r.),
- spotkanie informacyjne dla studentów organizowanym przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Bydgoszczy – przeprowadzenie prezentacji multimedialnych nt. usług sieci EURES (Bydgoszcz, 11 – 12.12.2008 r.).

3.6. KRAJOWE POŚREDNICTWO PRACY

W 2008 roku do WUP w Toruniu wpłynęło 257 ofert pracy od 118 pracodawców z terenu całego kraju. Najczęściej poszukiwano:

- pracowników budowlanych;
- agentów ds. sprzedaży;
- kierowców;
- operatorów maszyn.

Najwięcej krajowych ofert pracy wpłynęło z województwa kujawsko – pomorskiego, mazowieckiego oraz wielkopolskiego.

OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W 2008 ROKU
WEDŁUG WOJEWÓDZTW I KWARTAŁÓW

Województwo	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Razem
dolnośląskie	1	11	1	0	**13**
kujawsko-pomorskie	34	49	20	13	**116**
lubelskie	0	0	0	1	**1**
lubuskie	5	0	0	0	**5**
łódzkie	5	0	0	0	**5**
małopolskie	2	9	0	1	**12**
mazowieckie	9	15	16	4	**44**
opolskie	0	0	0	0	**0**
podkarpackie	0	0	0	0	**0**
podlaskie	0	0	0	0	**0**
pomorskie	7	9	0	2	**18**
śląskie	2	4	2	0	**8**
świętokrzyskie	0	0	1	0	**1**
warmińsko-mazurskie	0	1	0	0	**1**
wielkopolskie	8	13	0	3	**24**
zachodniopomorskie	7	2	0	0	**9**
Razem	**80**	**113**	**40**	**24**	**257**

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

Zostały wdrożone standardy krajowego pośrednictwa pracy, m. in. poprzez tworzenie elektronicznych kart pracodawców, rozwijanie współpracy z pracodawcami w celu aktualizowania ofert pracy oraz uzyskiwania informacji zwrotnej dot. oceny świadczonych przez WUP w Toruniu usług w zakresie pośrednictwa pracy.

W ramach promocji zatrudnienia zarówno w kraju jak i za granicą, pośrednicy pracy uczestniczyli w spotkaniach, seminariach i imprezach okolicznościowych umożliwiających dotarcie do możliwie największej liczby potencjalnych odbiorców, m. in.:

– prezentacja dot. „Rozpowszechniania ofert pracy w ramach krajowego pośrednictwa pracy oraz możliwość pozyskania pracowników za pośrednictwem Agencji Zatrudnienia dla pracodawców z regionu kujawsko-pomorskiego oraz powiatowych asystentów EURES” – Toruń, luty 2008 r.
– Targi Pracy i Praktyk 2008 r. – UMK Toruń,
– prezentacja dot. Stosowania procedur w krajowym pośrednictwie pracy na poziomie WUP – Pieczyska,
– warsztaty wrażliwości kulturowe poświęcone tematyce związanej z migracją zarobkową, różnicami międzykulturowymi i stresem akulturacyjnym – Warszawa,
– festyn środowiskowy „Wiosna w Gronowie” – Gronowo,
– Dożynki 2008 - Koronowo,
– festyn Barwy Lata Dary Jesieni – Przysiek,
– Targi Pracy i Promocji Pracodawców OFFERTY 2008 – Bydgoszcz,
– Dni poradnictwa zawodowego i kariery – Bydgoszcz.

3.7. AGENCJE ZATRUDNIENIA

W 2008 roku wpłynęły 34 wnioski o wpis do rejestru agencji zatrudnienia. W tym samym czasie wydano ogółem **70 certyfikatów wstępnych 33 podmiotom**, w tym:
– 19 dla agencji pośrednictwa pracy na terenie RP,
– 17 dla agencji pośrednictwa do pracy za granicą,
– 8 dla agencji doradztwa personalnego,
– 20 dla agencji pracy tymczasowej,
– 6 dla agencji poradnictwa zawodowego.

W roku 2008 wydano również **25 certyfikatów 14 podmiotom**, w tym:
– 5 dla agencji pośrednictwa pracy na terenie RP,
– 5 dla agencji pośrednictwa do pracy za granicą,
– 6 dla agencji doradztwa personalnego,
– 7 dla agencji pracy tymczasowej,
– 2 dla agencji poradnictwa zawodowego.

LICZBA CZYNNYCH AGENCJI ZATRUDNIENIA NA TERENIE WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO

Rodzaj agencji zatrudnienia	Liczba
Agencja pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	47
Agencja pośrednictwa pracy za granicą u pracodawców zagranicznych	40
Agencja doradztwa personalnego	31
Agencja pracy tymczasowej	41
Agencja poradnictwa zawodowego	21
Liczba agencji ogółem	**180**
Liczba podmiotów ogółem	**77**

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

Na bieżąco udzielano osobom zainteresowanym informacji na temat warunków zakładania i prowadzenia działalności agencji zatrudnienia oraz udzielano osobom zainteresowanym informacji na temat zasad korzystania z usług agencji zatrudnienia. Rozpowszechniano oferty pracy pochodzące od agencji zatrudnienia. Wpłynęło 111 ofert pracy.

We wrześniu 2008 r. zorganizowano Konferencję z przedstawicielami agencji zatrudnienia województwa kujawsko – pomorskiego, w której wzięli udział przedstawiciele Ochotniczego Hufca Pracy, Państwowej Inspekcji Pracy, Powiatowych Urzędów Pracy. Podczas konferencji poruszone zostały kwestie regulacji prawnych dotyczących agencji zatrudnienia zawarte w projekcie nowelizacji ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zakres przedmiotowy Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie przestrzegania

przepisów cyt. ustawy, analiza nieprawidłowości w funkcjonowaniu agencji zatrudnienia w latach 2007-2008 na terenie OIP w Bydgoszczy, dane dot. działalności agencji zatrudnienia w latach 2005-2008, lokalna działalność OHP w województwa kujawsko-pomorskiego, wsparcie dla instytucji rynku pracy w ramach POKL oraz informacje dot. zaliczania okresów pracy na terenie UE do celów zasiłkowych.

W 2008 roku wszczęto postępowanie administracyjne wobec 37 podmiotów, w tym:
– 24 podmiotów, które nie przedstawiły informacji o działalności agencji zatrudnienia za rok 2007,
– 13 podmiotów, które w przedstawionej informacji nie wykazały działalności.

W 2008 r. wykreślono z rejestru 19 podmiotów w tym:
– 8 podmiotów (21 agencji zatrudnienia) w związku z niewykazaniem działalności bądź nieprzedstawieniem informacji o działalności za rok 2007,
– 11 podmiotów na ich wniosek.

W ramach współpracy z Okręgowym Inspektoratem Pracy w Bydgoszczy przekazywano informacje dotyczące:
– podmiotów, które otrzymały certyfikat wstępny,
– podmiotów, do których zachodziło przypuszczenie naruszenia warunków prowadzenia agencji zatrudnienia,
– podmiotów, co do których zachodziło prawdopodobieństwo prowadzenia nielegalnego pośrednictwa pracy.

W roku 2008 przekazano do OIP 8 skarg, które dotyczyły głównie: kwestii pobierania opłat, niewywiązywania się podmiotu z umowy, podejrzenia o nielegalne prowadzenie agencji zatrudnienia.

3.8. KOORDYNACJA SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy realizacja zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w ramach państw członkowskich UE, EOG i Szwajcarii.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, jako instytucja właściwa w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia, współpracował z polską instytucją łącznikową – Departamentem Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego MPiPS oraz z innymi instytucjami łącznikowymi i właściwymi państw członkowskich UE/EOG i Szwajcarii.

Pracownicy Urzędu uczestniczyli m.in. w międzynarodowej konferencji z zakresu koordynacji organizowanej przez instytucję trESS - Training and Reporting on European Social Security w Rzymie (czerwiec 2008 r.), w szkoleniu współorganizowanym przez MPiPS w Kołobrzegu (maj 2008 r.), a także odbyli wizytę studyjną w irlandzkich instytucjach właściwych ds. koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (wrzesień 2008 r.).

Zadania koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego są realizowane przez WUP w oparciu o stałą współpracę ze wszystkimi powiatowymi urzędami pracy

województwa kujawsko – pomorskiego oraz ich filiami. W związku z powyższym WUP w Toruniu zorganizował w dniach 2 – 3 październiku 2008 r. kompleksowe szkolenie z zakresu wspólnotowej koordynacji dla przedstawicieli wszystkich powiatowych urzędów pracy i ich filii.

Ponadto, pracownicy WUP w Toruniu uczestniczyli w licznych szkoleniach, konferencjach oraz targach pracy, a także w wydarzeniach o charakterze regionalnym, jak dożynki wojewódzkie czy powiatowe, gdzie mieli możliwość przekazania informacji dotyczących nabywania świadczeń na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W latach lat 2005 – 2008 liczba osób zainteresowanych uzyskiwaniem świadczeń dla bezrobotnych na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego za pośrednictwem WUP w Toruniu systematycznie rosła.

Na podstawie danych WUP w Toruniu z ostatnich 12 – miesięcy dotyczących liczby osób ubiegających się o świadczenia z tytułu bezrobocia przewiduje się, iż tendencja ta w latach następnych będzie wzrastać, a zadania związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego obejmą swym zakresem coraz większą grupę migrantów.

MIGRACJA

Liczba wniosków o E301, E302, E303 i zasiłek w latach 2005 - 2008

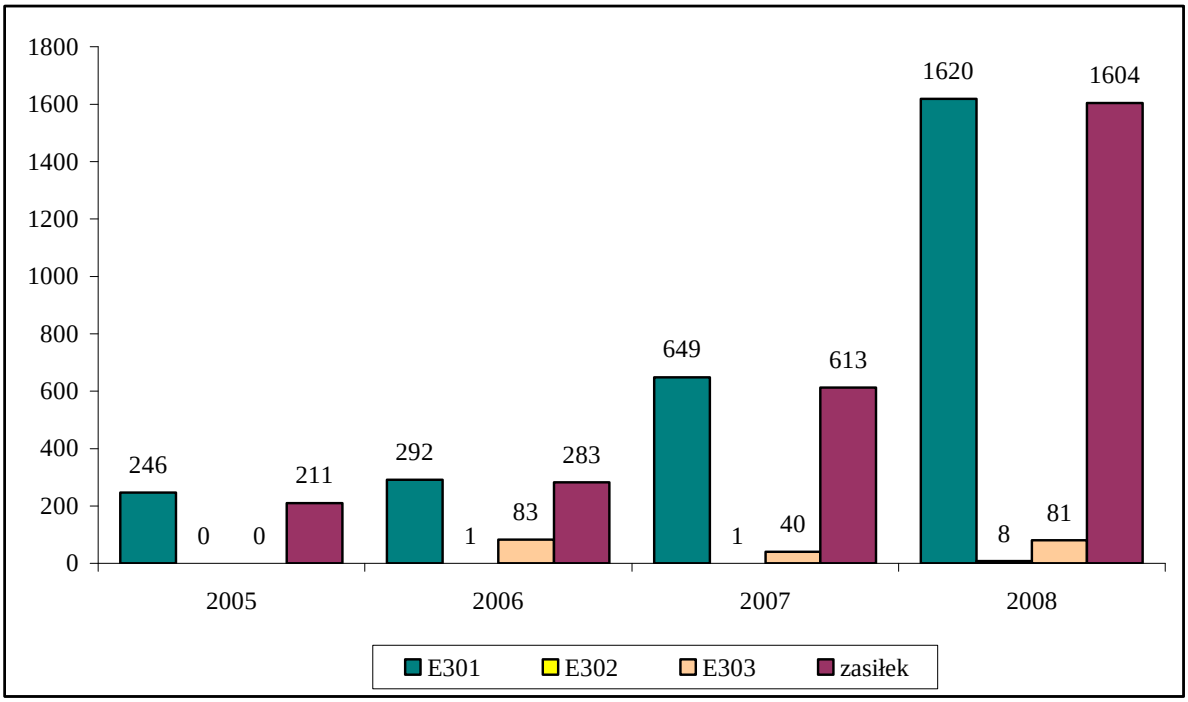

E301: Zaświadczenie dotyczące okresów zaliczanych przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych

E302: Zaświadczenie dotyczące członków rodziny osoby bezrobotnej, którzy muszą być uwzględnieni przy naliczaniu świadczeń

E303: Zaświadczenie dotyczące zachowania prawa do świadczeń dla bezrobotnych

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu przyjął łącznie w 2008 roku **1.604 wnioski o przyznanie prawa do zasiłku** (613 wniosków wpłynęło w 2007 r.).

Największą liczbę osób bezrobotnych ubiegających się o świadczenia na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego odnotowano w Powiatowych Urzędach Pracy w:
– Bydgoszczy – 316 osób,
– Toruniu – 175 osób,
– Grudziądzu – 151 osób,
– Włocławku – 140 osób,
– Inowrocławiu – 134 osoby.

LICZBA WNIOSKÓW O ZASIŁEK ZŁOŻONYCH W 2008 ROKU WEDŁUG PUP

Powiatowy Urząd Pracy	Liczba wniosków
PUP Bydgoszcz	316
PUP Grudziądz	151
PUP dla Miasta Torunia	175
PUP dla Powiatu Toruńskiego	62
PUP Włocławek	140
PUP Aleksandrów Kujawski	43
PUP Brodnica	63
PUP Chełmno	27
PUP Golub - Dobrzyń	22
PUP Inowrocław	134
PUP Lipno	29
PUP Mogilno	19
PUP Nakło nad Notecią	74
PUP Radziejów	11
PUP Rypin	21
PUP Sępólno Krajeńskie	39
PUP Świecie	70
PUP Tuchola	44
PUP Wąbrzeźno	20
PUP Żnin	62
Wnioski złożone w WUP	82
Razem	**1 604**

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

Ze wszystkich wniosków uzyskanych w roku 2008 ostatecznie zakończono 1.195 spraw (75%), w tym:
– 557 wniosków rozpatrzono pozytywnie,
– 42 wnioski – odmownie,
– 503 postępowania zakończyły się umorzeniem,
– 93 sprawy pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na nieuzupełnienie braków formalnych wniosku.

Pozostałe wnioski o przyznanie prawa do zasiłku w liczbie 409 pozostają do zrealizowania w roku 2009.

WNIOSKI O ZASIŁEK W 2008 ROKU WEDŁUG SPOSOBU ROZPATRZENIA

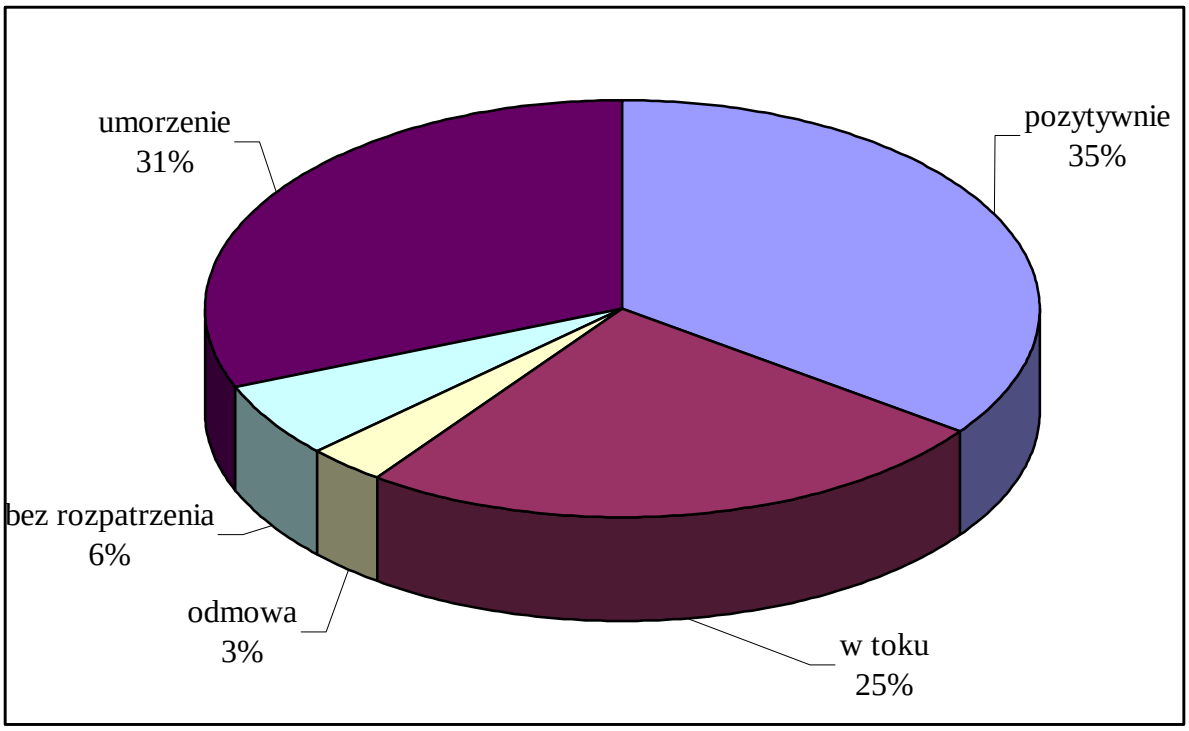

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

W celu zaliczenia okresów ubezpieczenia/zatrudnienia przebytych w innym państwie UE/ EOG i w Szwajcarii do WUP w Toruniu trafiło **1.620 wniosków o formularz E 301** (w 2007 r. – 649 wniosków). Z 1.620 wniosków aż 1.538 dotyczyło pośrednictwa WUP w Toruniu w uzyskaniu formularzy E 301 z instytucji właściwych innych państw w celu nabycia prawa do zasiłku w Polsce.

Z ww. wniosków ostatecznie zakończono 1.104 (uzyskano 1.090 formularzy E 301), 434 wnioski o pośrednictwo w uzyskaniu formularza E 301 pozostają w toku. Według danych WUP w Toruniu, obywatele województwa kujawsko – pomorskiego występowali o potwierdzenie okresów zatrudnienia/ubezpieczenia na formularzu E 301 przebytych w Wielkiej Brytanii, Irlandii, Hiszpanii, Holandii i w Niemczech, natomiast 82 wnioski dotyczyły wydania formularza E 301 potwierdzającego zatrudnienie na terenie Polski dla osób ubiegających się o zasiłek w innym państwie członkowskim. Wszystkie wnioski o wydanie formularza E 301 rozpatrzono pozytywnie.

WNIOSKI O ZASIŁEK ZŁOŻONE W 2008 ROKU WEDŁUG PAŃSTW

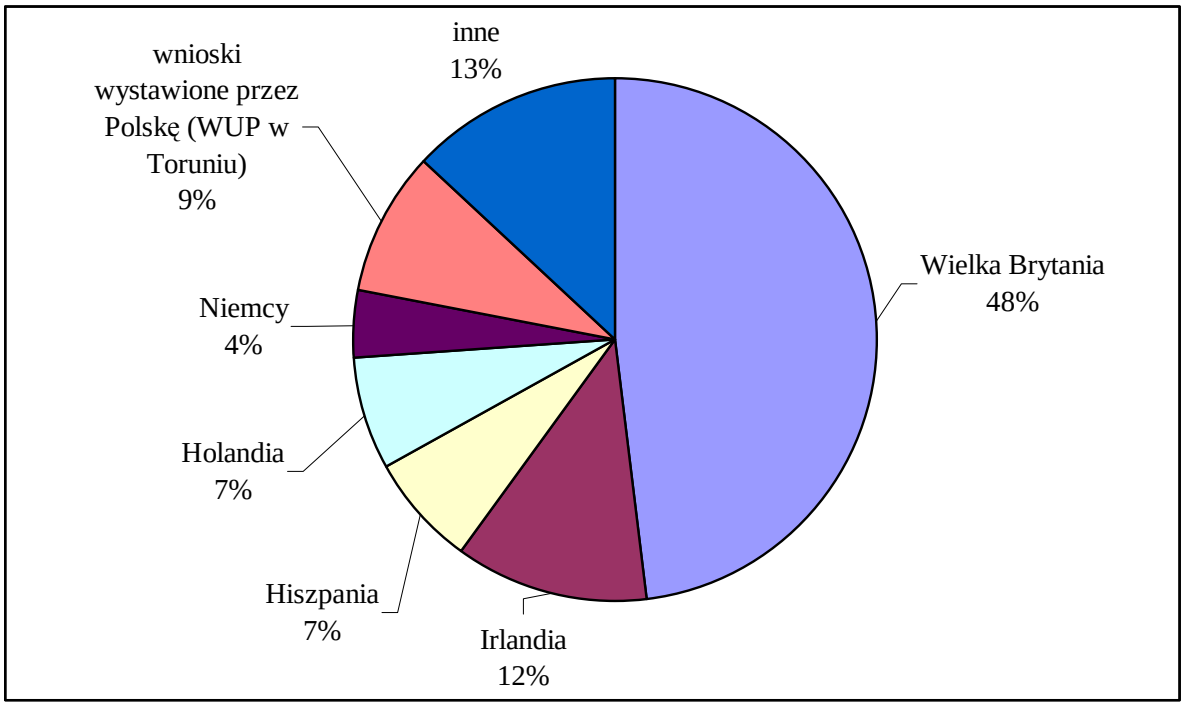

Źródło: dane własne WUP w Toruniu

W roku 2008, do WUP w Toruniu zaczęły napływać wnioski o wydanie **formularzy E 302** (łącznie 8 wniosków), które służą określeniu sytuacji materialnej i zawodowej członków rodziny osoby bezrobotnej, która ubiega się o przyznanie prawa do zasiłku. Formularze E 302 są stosowane tylko przez te państwa, które swą opieka socjalną obejmują także członków rodziny bezrobotnego (np. Irlandia, Austria).

Ponadto, w roku 2008 zaobserwowaliśmy wzrost liczby osób, które były zainteresowane transferem zasiłku dla bezrobotnych do innych państw UE/EOG i do Szwajcarii. WUP w Toruniu wydał 14 **formularzy E 303** uprawniających do transferu zasiłku z Polski do innego państwa członkowskiego. Natomiast, do WUP w Toruniu trafiło 67 formularzy E 303, głównie wydane przez instytucje: irlandzką, brytyjską i instytucje niemieckie. Łączna kwota transferu zasiłków z innych państw członkowskich do Polski wyniosła ok. 520 tys. zł. Wszystkie wnioski o wydanie formularza E 303 zostały ostatecznie rozpatrzone.

4. AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY

4.1. OFERTY PRACY

W 2008 roku do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko – pomorskim wpłynęły 64.982 ofert pracy*. Było to o 18,7% ofert mniej niż roku poprzednim.

OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

Powiat	Oferty pracy			
	2007 rok	2008 rok		
	liczba		zmiana	w %
Województwo razem	**79 928**	**64 982**	**-14 946**	**-18,7**
Bydgoszcz – powiat grodzki	10 976	8 089	-2 887	-26,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 152	2 883	-1 269	-30,6
Grudziądz – powiat grodzki	5 144	3 687	-1 457	-28,3
Grudziądz – powiat ziemski	1 690	1 419	-271	-16,0
Toruń – powiat grodzki	5 680	4 309	-1 371	-24,1
Toruń – powiat ziemski	5 355	2 930	-2 425	-45,3
Włocławek – powiat grodzki	6 459	4 614	-1 845	-28,6
Włocławek – powiat ziemski	4 035	3 078	-957	-23,7
Aleksandrów Kujawski	2 317	2 136	-181	-7,8
Brodnica	3 033	2 212	-821	-27,1
Chełmno	2 045	1 629	-416	-20,3
Golub – Dobrzyń	2 150	1 723	-427	-19,9
Inowrocław	4 920	5 801	881	17,9
Lipno	2 711	2 702	-9	-0,3
Mogilno	1 529	1 699	170	11,1
Nakło nad Notecią	2 909	2 738	-171	-5,9
Radziejów	1 497	1 524	27	1,8
Rypin	2 230	1 880	-350	-15,7
Sępólno Krajeńskie	2 034	1 794	-240	-11,8
Świecie	2 809	2 408	-401	-14,3
Tuchola	2 020	1 900	-120	-5,9
Wąbrzeźno	1 335	900	-435	-32,6
Żnin	2 898	2 927	29	1,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

* do ofert pracy zalicza się również oferty na staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne, które nie są formą zatrudnienia

Wzrost liczby ofert pracy odnotowano jedynie w powiatach: inowrocławskim (o 17,9%), mogileńskim (o 11,1%), radziejowskim (o 1,8%) i żnińskim (o 1,0%). Natomiast w pozostałych powiatach w 2008 roku pozyskano mniej ofert, niż w roku poprzednim (od 0,3% w powiecie lipnowskim do 45,3%% w powiecie toruńskim).

Liczba ofert na zatrudnienie subsydiowane zmalała o 8,8%, natomiast na zatrudnienie niesubsydiowane – o 29,3%.

OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W LATACH 2007 - 2008

Oferty pracy	2007 rok			2008 rok		
	razem	subsydio-wane	% w razem	razem	subsydio-wane	% w razem
Ogółem w tym:	79 928	41 337	51,7	64 982	37 693	58,0
dla niepełnosprawnych	2 393	620	25,9	1 388	582	41,9
dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	571	450	78,8	495	415	83,8
staże	12 868	12 868	100,0	11 430	11 430	100,0
miejsca przygotowania zawodowego	5 812	5 812	100,0	6 260	6 260	100,0
prace społecznie użyteczne	7 170	7 170	100,0	6 006	6 006	100,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku pozyskano 1.388 oferty dla niepełnosprawnych, które stanowiły 2,1% wszystkich zgłoszonych ofert (w roku poprzednim – 3,0%). W porównaniu z rokiem 2007 liczba ofert dla niepełnosprawnych zmniejszyła się ogółem o 42,0%, a liczba ofert na zatrudnienie subsydiowane dla tej kategorii bezrobotnych uległa zmniejszeniu o 6,1%.

Oferty dla osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (495 ofert) stanowiły w 2008 roku 0,8% wszystkich zgłoszonych ofert (w roku poprzednim – 0,7%). W odniesieniu do roku poprzedniego liczba tych ofert zmniejszyła się o 13,3% (liczba ofert pracy subsydiowanej dla tej grupy bezrobotnych zmniejszyła się o 7,8%).

Wśród wszystkich ofert zgłoszonych w 2008 roku – 58,0% dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego (w roku poprzednim – 51,7%). Udział ofert na zatrudnienie subsydiowane w ofertach pracy ogółem w poszczególnych powiatach wynosił od 26,3% w Toruniu do 90,6% w powiecie grudziądzkim. O ile ogólna liczba ofert na zatrudnienie subsydiowane w województwie zmniejszyła się o 8,8%, to w poszczególnych powiatach sytuacja w tym zakresie była bardzo zróżnicowana: wzrost odnotowano w 4 powiatach: w powiecie inowrocławskim (o 25,1%), w Toruniu (o 6,7%), w powiecie radziejowskim (o 4,2%) i toruńskim (o 0,1%). W 19 powiatach wystąpił spadek liczby takich ofert (od 2,1% w powiecie lipnowskim do 39,3% w powiecie brodnickim.

OFERTY PRACY NA ZATRUDNIENIE SUBSYDIOWANE ZGŁOSZONE W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

Powiat	2007 rok			2008 rok		
	oferty pracy			oferty pracy		
	ogółem	subsydio-wane	% w ogółem	ogółem	subsydio-wane	% w ogółem
Województwo razem	**79 928**	**41 337**	**51,7**	**64 982**	**37 693**	**58,0**
Bydgoszcz – powiat grodzki	10 976	2 802	25,5	8 089	2 490	30,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	4 152	1 372	33,0	2 883	1 243	43,1
Grudziądz – powiat grodzki	5 144	2 722	52,9	3 687	2 427	65,8
Grudziądz – powiat ziemski	1 690	1 396	82,6	1 419	1 286	90,6
Toruń – powiat grodzki	5 680	1 063	18,7	4 309	1 134	26,3
Toruń – powiat ziemski	5 355	2 406	44,9	2 930	2 408	82,2
Włocławek – powiat grodzki	6 459	2 635	40,8	4 614	2 517	54,6
Włocławek – powiat ziemski	4 035	3 096	76,7	3 078	2 378	77,3
Aleksandrów Kujawski	2 317	1 559	67,3	2 136	1 442	67,5
Brodnica	3 033	1 228	40,5	2 212	746	33,7
Chełmno	2 045	1 466	71,7	1 629	1 161	71,3
Golub – Dobrzyń	2 150	1 186	55,2	1 723	1 160	67,3
Inowrocław	4 920	3 076	62,5	5 801	3 849	66,4
Lipno	2 711	2 292	84,5	2 702	2 245	83,1
Mogilno	1 529	1 147	75,0	1 699	1 016	59,8
Nakło nad Notecią	2 909	1 730	59,5	2 738	1 349	49,3
Radziejów	1 497	1 183	79,0	1 524	1 233	80,9
Rypin	2 230	1 182	53,0	1 880	1 149	61,1
Sępólno Krajeńskie	2 034	1 178	57,9	1 794	1 129	62,9
Świecie	2 809	1 846	65,7	2 408	1 256	52,2
Tuchola	2 020	1 350	66,8	1 900	1 253	65,9
Wąbrzeźno	1 335	989	74,1	900	732	81,3
Żnin	2 898	2 433	84,0	2 927	2 090	71,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W końcu 2008 roku do dyspozycji klientów powiatowych urzędów pracy pozostawało 1.031 ofert pracy (o 11,7% mniej niż przed rokiem). Na jedną ofertę przypadało 107 bezrobotnych (w końcu 2007 roku – 106 osób).

Analiza ofert pracy najczęściej zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy wykazuje, że w dalszym ciągu najbardziej poszukiwanymi są osoby, które mogą

podjąć pracę jako gospodarze budynków (17,6% wszystkich ofert), sprzedawcy i demonstratorzy (8,9%) oraz pracownicy obsługi biurowej (7,2%).

OFERTY NAJCZĘŚCIEJ ZGŁASZANE DO PUP W LATACH 2007 - 2008

Elementarna grupa zawodów		2007 rok	2008 rok		
				zmiana	
kod	nazawa	liczba ofert			w %
9141	Gospodarze budynków	12 046	**10 834**	-1 212	-10,1
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	6 147	**5 504**	-643	-10,5
4191	Pracownicy obsługi biurowej …	4 987	**4 441**	-546	-10,9
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	4 060	**2 624**	-1 436	-35,4
3431	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	3 159	**2 893**	-266	-8,4
8283	Monterzy sprzętu elektronicznego	2 820	**115**	-2 705	-95,9
9132	Pomoce i sprzątaczki biurowe, hotelowe i podobne	2 533	**1 976**	-557	-22,0
4131	Magazynierzy i pokrewni	1 485	**1 117**	-368	-24,8
7436	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1 399	**1 002**	-397	-28,4
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1 371	**1 380**	9	0,7
7212	Spawacze i pokrewni	773	**998**	225	29,1
7121	Murarze i pokrewni	1 250	**994**	-256	-20,5
7222	Ślusarze i pokrewni	1 064	**771**	-293	-27,5
9211	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	1 062	**932**	-130	-12,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

4.2. PODJĘCIA PRACY

W 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim pracę podjęło 77.174 bezrobotnych. Było to o 17,6% mniej niż w roku poprzednim (w tym samym czasie w Polsce liczba podjęć pracy przez bezrobotnych zmniejszyła się o 8,0%[*]).

Liczba podjęć pracy niesubsydiowanej zmniejszyła się w województwie o 19,7% (w Polsce – o 19,9%), natomiast zatrudnienie subsydiowane zmalało o 7,9% (w Polsce odnotowano w tym zakresie wzrost o 0,5%[**]).

W województwie kujawsko – pomorskim spadek liczby podjęć pracy przez bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach: największy (o 28,1%) w powiecie golubsko – dobrzyńskim, najmniejszy (o 4,0%) w powiecie włocławskim.

[*] Źródło: „Informacja o sytuacji społeczno – gospodarczej kraju. Rok 2008" GUS, www.stat.gov.pl/gus/45_739_PLK_HTML.htm
[**] Źródło: j.w.

PODJĘCIA PRACY PRZEZ BEZROBOTNYCH W LATACH 2007 - 2008 WEDŁUG POWIATÓW

Powiat	Podjęcia pracy			
	2007 rok	2008 rok		
	liczba		zmiana	w %
Województwo razem	**93 604**	**77 174**	**-16 430**	**-17,6**
Bydgoszcz – powiat grodzki	7 921	6 460	-1 461	-18,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 030	2 518	-512	-16,9
Grudziądz – powiat grodzki	6 550	5 283	-1 267	-19,3
Grudziądz – powiat ziemski	2 762	2 291	-471	-17,1
Toruń – powiat grodzki	5 618	4 885	-733	-13,0
Toruń – powiat ziemski	5 523	4 525	-998	-18,1
Włocławek – powiat grodzki	4 707	3 771	-936	-19,9
Włocławek – powiat ziemski	3 655	3 508	-147	-4,0
Aleksandrów Kujawski	2 945	2 653	-292	-9,9
Brodnica	3 625	2 944	-681	-18,8
Chełmno	3 753	2 715	-1 038	-27,7
Golub – Dobrzyń	2 551	1 833	-718	-28,1
Inowrocław	9 614	7 820	-1 794	-18,7
Lipno	3 061	2 751	-310	-10,1
Mogilno	2 407	2 124	-283	-11,8
Nakło nad Notecią	4 501	3 934	-567	-12,6
Radziejów	1 928	1 649	-279	-14,5
Rypin	2 791	2 262	-529	-19,0
Sępólno Krajeńskie	2 927	2 340	-587	-20,1
Świecie	4 352	3 682	-670	-15,4
Tuchola	2 639	2 075	-564	-21,4
Wąbrzeźno	2 212	1 603	-609	-27,5
Żnin	4 532	3 548	-984	-21,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Połowa bezrobotnych podejmujących pracę w 2008 roku to mężczyźni (50,5% wobec 51,9% w roku poprzednim). Z ogółu bezrobotnych, którzy podjęli pracę 84,9% to osoby poprzednio pracujące (w 2007 roku – 82,9%), a 1,1% – zwolnieni z przyczyn zakładu pracy (w roku poprzednim – 1,0%). Mieszkańcy wsi stanowili 42,9% (wobec 42,8% w roku 2007), bezrobotni do 25 roku życia – 27,3% (w roku poprzednim – 29,0%, bezrobotni powyżej 50 roku życia – 13,2% (wobec 11,5% w roku 2007), natomiast długotrwale bezrobotni – 37,8% (w roku poprzednim – 48,8%).

Zatrudnienie niesubsydiowane (61.347 osób) stanowiło w 2008 roku 79,5% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie (w roku poprzednim było to odpowiednio: 76.424 osoby i 81,6%).

STRUKTURA PODJĘĆ PRACY W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Podjęcia pracy					
	2007 rok		2008 rok			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	
					w osobach	w %
Podjęcia pracy	**93 604**	**100,0**	**77 174**	**100,0**	**-16 430**	**-17,6**
z tego:						
kobiety	45 010	48,1	38 169	49,5	-6 841	-15,2
mężczyźni	48 594	51,9	39 005	50,5	-9 589	-19,7
praca niesubsydiowana	76 424	81,6	61 347	79,5	-15 077	-19,7
w tym praca sezonowa	6 931	7,4	5 776	7,5	-1 155	-16,7
praca subsydiowana z tego	17 180	18,4	15 827	20,5	-1 353	-7,9
prace interwencyjne	4 142	4,4	2 889	3,7	-1 253	-30,3
roboty publiczne	7 663	8,2	7 257	9,4	-406	-5,3
podjęcie działalności gospodarczej	2 512	2,7	2 709	3,5	197	7,8
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	2 526	2,7	2 706	3,5	180	7,1
inne*	337	0,4	266	0,3	-71	-21,1

* w pozycji tej ujmowane jest głównie zatrudnienie bezrobotnych niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych z PFRON

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku zatrudnienie subsydiowane – 15.827 osób – stanowiło 20,5% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych (wobec 17.180 osób i 18,4% w roku 2007). Wzrost wystąpił wśród osób, które podjęły działalność gospodarczą (o 7,8%) oraz rozpoczęły pracę w ramach refundacji zatrudnienia (o 7,1%). Spadek odnotowano wśród osób podejmujących zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych (o 30,3%), robót publicznych (o 5,3%) oraz w kategorii „inne”, do której zalicza się m. in. osoby niepełnosprawne podejmujące zatrudnienie na miejscach pracy refundowanych z PFRON (o 21,1%).

BEZROBOTNI PODEJMUJĄCY ZATRUDNIENIE SUBSYDIOWANE W LATACH 2004 - 2008

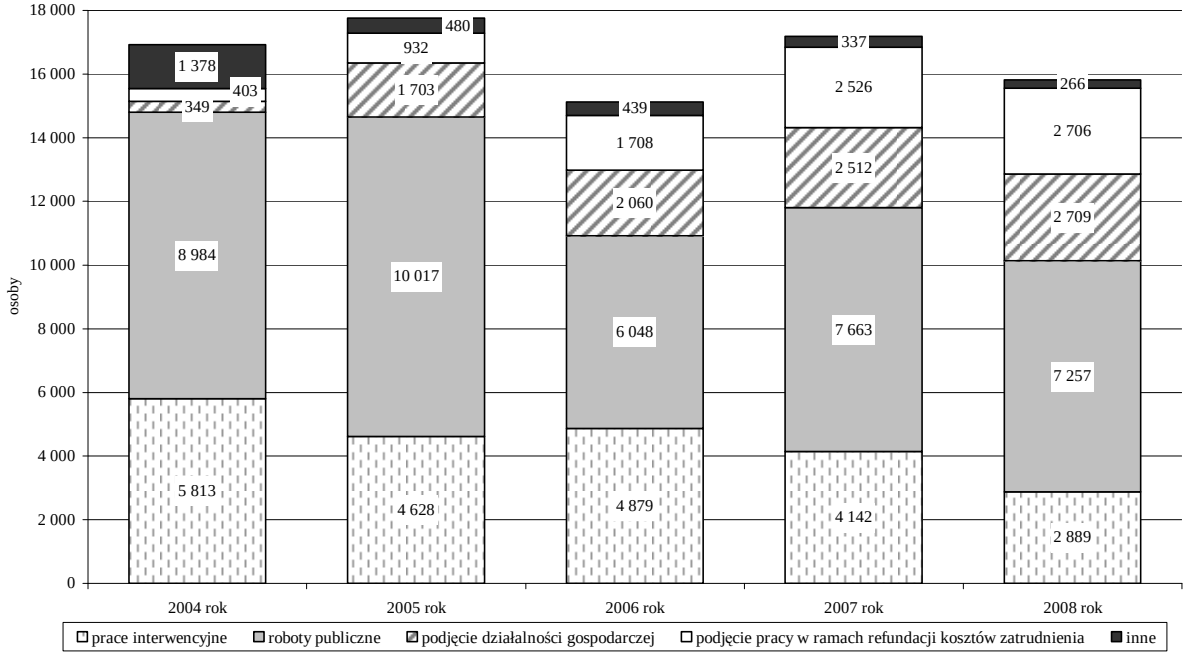

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane podejmują częściej mężczyźni: w 2008 roku stanowili oni 55,0% wszystkich bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji (w roku poprzednim – 55,1%).

WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH PODEJMUJĄCYCH ZATRUDNIENIE SUBSYDIOWANE W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Zatrudnienie subsydiowane				
	2007 rok	2008 rok			
		razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
ogółem	**17 180**	**15 827**	**100,0**	**7 129**	**45,0**
w tym					
zamieszkali na wsi	8 238	7 402	46,8	3 125	42,2
do 25 roku życia	3 311	2 704	17,1	1 367	50,6
powyżej 50 roku życia	4 099	4 012	25,3	1 410	35,1
długotrwale bezrobotni	11 644	7 982	50,4	3 900	48,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Udział zatrudnienia subsydiowanego w podjęciach pracy ogółem w 2008 roku w poszczególnych powiatach był bardzo zróżnicowany i wynosił od 9,2% w Toruniu do 37,3% w powiecie grudziądzkim.

Przy ogólnym spadku w 2008 roku liczby podjęć zatrudnienia subsydiowanego o 7,9%, w poszczególnych powiatach sytuacja w tym zakresie była bardzo zróżnicowana: wzrost odnotowano w 6 powiatach (od 0,6% w powiecie grudziądzkim do 35,8% w Toruniu. Natomiast spadek podjęć zatrudnienia subsydiowanego wystąpił w 17 powiatach: od 2,3% w powiecie toruńskim do 24,1% w powiecie żnińskim.

ZATRUDNIENIE SUBSYDIOWANE W LATACH 2007 - 2008 WEDŁUG POWIATÓW

Powiat	Podjęcia pracy					
	2007 rok	2008 rok				
	subsydio-wana	ogółem	subsydio-wana	udział w ogółem	zmiana podjęć pracy subsyd. do 2007 r.	
	osoby			w %	osoby	w %
Województwo razem	**17 180**	**77 174**	**15 827**	**20,5**	-1 353	-7,9
Bydgoszcz – powiat grodzki	796	6 460	672	10,4	-124	-15,6
Bydgoszcz – powiat ziemski	487	2 518	437	17,4	-50	-10,3
Grudziądz – powiat grodzki	1 354	5 283	1 284	24,3	-70	-5,2
Grudziądz – powiat ziemski	850	2 291	855	37,3	5	0,6
Toruń – powiat grodzki	332	4 885	451	9,2	119	35,8
Toruń – powiat ziemski	899	4 525	878	19,4	-21	-2,3
Włocławek – powiat grodzki	440	3 771	507	13,4	67	15,2
Włocławek – powiat ziemski	657	3 508	825	23,5	168	25,6
Aleksandrów Kujawski	530	2 653	424	16,0	-106	-20,0
Brodnica	329	2 944	358	12,2	29	8,8
Chełmno	1 015	2 715	793	29,2	-222	-21,9
Golub – Dobrzyń	429	1 833	387	21,1	-42	-9,8
Inowrocław	2 280	7 820	2 351	30,1	71	3,1
Lipno	790	2 751	715	26,0	-75	-9,5
Mogilno	631	2 124	545	25,7	-86	-13,6
Nakło nad Notecią	754	3 934	605	15,4	-149	-19,8
Radziejów	332	1 649	293	17,8	-39	-11,7
Rypin	570	2 262	513	22,7	-57	-10,0
Sępólno Krajeńskie	591	2 340	495	21,2	-96	-16,2
Świecie	685	3 682	561	15,2	-124	-18,1
Tuchola	727	2 075	578	27,9	-149	-20,5
Wąbrzeźno	607	1 603	469	29,3	-138	-22,7
Żnin	1 095	3 548	831	23,4	-264	-24,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

4.3. SZKOLENIA BEZROBOTNYCH

W 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim szkolenia rozpoczęło 12.034 bezrobotnych. Było to o 6,0% osób więcej niż w roku 2007.

Wzrost liczby bezrobotnych podejmujących szkolenia odnotowano w 12 powiatach (od 3,2% w powiecie aleksandrowskim do 82,9% w powiecie radziejowskim. W 10 powiatach wystąpiły w tym zakresie spadki: od 2,0%

w Bydgoszczy do 38,2% w powiecie świeckim), natomiast w powiecie brodnickim liczba bezrobotnych rozpoczynających szkolenia nie zmieniła się.

BEZROBOTNI PODEJMUJĄCY SZKOLENIA W LATACH 2007 - 2008 WEDŁUG POWIATÓW

Powiaty	bezrobotni, którzy rozpoczęli szkolenie			
	2007 rok	2008 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	**11 349**	**12 034**	**685**	**6,0**
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 356	1 329	-27	-2,0
Bydgoszcz – powiat ziemski	354	408	54	15,3
Grudziądz – powiat grodzki	747	980	233	31,2
Grudziądz – powiat ziemski	230	384	154	67,0
Toruń – powiat grodzki	1 074	950	-124	-11,5
Toruń – powiat ziemski	855	1 114	259	30,3
Włocławek – powiat grodzki	798	995	197	24,7
Włocławek – powiat ziemski	432	571	139	32,2
Aleksandrów Kujawski	315	325	10	3,2
Brodnica	174	174	0	0,0
Chełmno	323	230	-93	-28,8
Golub – Dobrzyń	119	94	-25	-21,0
Inowrocław	1 067	927	-140	-13,1
Lipno	473	730	257	54,3
Mogilno	299	318	19	6,4
Nakło nad Notecią	999	669	-330	-33,0
Radziejów	105	192	87	82,9
Rypin	411	558	147	35,8
Sępólno Krajeńskie	119	104	-15	-12,6
Świecie	356	220	-136	-38,2
Tuchola	233	290	57	24,5
Wąbrzeźno	246	234	-12	-4,9
Żnin	264	238	-26	-9,8

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Wśród bezrobotnych podejmujących szkolenia w 2008 roku dominowali mężczyźni (54,9%, wobec 57,3% w roku poprzednim). Mieszkańcy wsi stanowili 38,5% bezrobotnych podejmujących szkolenia (w roku poprzednim – 37,5%), bezrobotni do 25 roku, życia – 25,1% (w roku poprzednim – 27,8%), bezrobotni

powyżej 50 roku życia – 11,2% (w 2006 roku – 8,0%), natomiast długotrwale bezrobotni – 36,6% (w roku poprzednim – 40,2%).

Wśród bezrobotnych podejmujących w 2008 roku szkolenia wzrosła liczba osób starszych – powyżej 50 roku życia (o 47,9%) i zamieszkałych na wsi (o 8,7%), natomiast spadła liczba długotrwale bezrobotnych (o 3,4%) oraz bezrobotnych do 25 roku życia (o 4,2%).

WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ROZPOCZYNAJĄCYCH SZKOLENIE W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Rozpoczynający szkolenie				
	2007 rok	2008 rok			
		razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
ogółem	**11 349**	**12 034**	**100,0**	**5 431**	**45,1**
w tym					
zamieszkali na wsi	4 260	4 630	38,5	1 918	41,4
do 25 roku życia	3 150	3 017	25,1	991	32,8
powyżej 50 roku życia	912	1 349	11,2	639	47,4
długotrwale bezrobotni	4 565	4 410	36,6	2 683	60,8

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Jeśli chodzi o obszary szkoleń bezrobotnych, to największym zainteresowaniem cieszyły się, podobnie jak w roku poprzednim, szkolenia z następujących dziedzin:
- usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy),
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami,
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna,
- informatyka i wykorzystanie komputerów.

W 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim szkolenia ukończyło 11.472 bezrobotnych (o 3,7% więcej niż w roku 2007), w trakcie i po zakończeniu szkolenia pracę podjęło 4.539 bezrobotnych (o 11,4% mniej niż w roku poprzednim), natomiast po zakończeniu szkolenia do rejestrów powiatowych urzędów pracy powróciło 11.970 osób (o 9,7% więcej).

4.4. STAŻ

W 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim staże rozpoczęło 10.665 bezrobotnych. Było to o 8,7% osób mniej niż w roku poprzednim. Spadek liczby bezrobotnych podejmujących staże odnotowano w 18 powiatach (od 1,6% w Bydgoszczy do 40,7% w powiecie nakielskim. W pozostałych 5 powiatach odnotowano w tym zakresie wzrost (od 1,8% w powiecie lipnowskim do 27,1% w powiecie inowrocławskim).

BEZROBOTNI PODEJMUJĄCY STAŻE W LATACH 2007 - 2008 WEDŁUG POWIATÓW

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli staże			
	2007 rok	2008 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	**11 681**	**10 665**	**-1 016**	**-8,7**
Bydgoszcz – powiat grodzki	824	811	-13	-1,6
Bydgoszcz – powiat ziemski	295	258	-37	-12,5
Grudziądz – powiat grodzki	728	602	-126	-17,3
Grudziądz – powiat ziemski	315	305	-10	-3,2
Toruń – powiat grodzki	555	402	-153	-27,6
Toruń – powiat ziemski	649	690	41	6,3
Włocławek – powiat grodzki	783	874	91	11,6
Włocławek – powiat ziemski	744	724	-20	-2,7
Aleksandrów Kujawski	447	342	-105	-23,5
Brodnica	609	513	-96	-15,8
Chełmno	353	370	17	4,8
Golub – Dobrzyń	259	246	-13	-5,0
Inowrocław	908	1 154	246	27,1
Lipno	489	498	9	1,8
Mogilno	415	353	-62	-14,9
Nakło nad Notecią	568	337	-231	-40,7
Radziejów	462	371	-91	-19,7
Rypin	255	195	-60	-23,5
Sępólno Krajeńskie	264	229	-35	-13,3
Świecie	596	362	-234	-39,3
Tuchola	270	254	-16	-5,9
Wąbrzeźno	266	183	-83	-31,2
Żnin	627	592	-35	-5,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Staż jest to forma aktywizacji kierowana przede wszystkim do osób młodych – bezrobotni do 25 roku życia stanowili w 2008 roku 96,2% wszystkich osób podejmujących staże (w roku poprzednim – 95,7%). Kobiety stanowiły 72,4% bezrobotnych podejmujących staże (w roku poprzednim – 71,5%), zamieszkali na wsi – 44,8% (wobec 44,2% w roku 2007), natomiast długotrwale bezrobotni – 11,8% (w roku poprzednim – 16,0%).

W odniesieniu do roku poprzedniego, śród osób podejmujących staże najbardziej zmalała liczba długotrwale bezrobotnych (o 32,8%). Zmniejszyła się również liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi (o 7,5%) oraz osób do 25 roku życia (o 8,2%).

WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ROZPOCZYNAJĄCYCH STAŻE W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Rozpoczynający staż				
	2007 rok	2008 rok			
		razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
ogółem	**11 681**	**10 665**	**100,0**	**7 717**	**72,4**
w tym					
zamieszkali na wsi	5 158	4 773	44,8	3 574	74,9
do 25 roku życia	11 175	10 259	96,2	7 427	72,4
długotrwale bezrobotni	1 868	1 255	11,8	990	78,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Obszary zawodowe, w których bezrobotni w 2008 roku najczęściej odbywali staże, to (podobnie jak w roku poprzednim) przede wszystkim:
- prace sekretarskie i biurowe,
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami,
- usługi gastronomiczne.

W 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim staże ukończyło 10.292 bezrobotnych (o 17,1% mniej niż w roku poprzednim), w trakcie i po zakończeniu stażu pracę podjęły 4.723 osoby (o 23,6% mniej), natomiast po zakończeniu stażu do rejestrów powiatowych urzędów pracy powróciło 10.527 bezrobotnych (o 11,4% mniej niż w roku poprzednim).

4.5. PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY

W 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim przygotowanie zawodowe w miejscu pracy podjęło 5.696 bezrobotnych. Było to o 9,7% osób więcej niż w roku 2007, jednakże w poszczególnych powiatach sytuacja w tym zakresie była bardzo zróżnicowana Wzrost odnotowano w 17 powiatach: największy (o 161,9%) w powiecie inowrocławskim, najmniejszy zaś (o 1,8%) w powiecie sępoleńskim. W pozostałych 6 powiatach wystąpił spadek zainteresowania tą formą aktywizacji (od 9,8% w powiecie świeckim do 73,5% w powiecie chełmińskim.

PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY W LATACH 2007 - 2008 WEDŁUG POWIATÓW

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe w miejscu pracy			
	2007 rok	2008 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	**5 192**	**5 696**	**504**	**9,7**
Bydgoszcz – powiat grodzki	258	171	-87	-33,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	99	119	20	20,2
Grudziądz – powiat grodzki	334	405	71	21,3
Grudziądz – powiat ziemski	97	106	9	9,3
Toruń – powiat grodzki	173	135	-38	-22,0
Toruń – powiat ziemski	426	483	57	13,4
Włocławek – powiat grodzki	256	168	-88	-34,4
Włocławek – powiat ziemski	186	196	10	5,4
Aleksandrów Kujawski	149	203	54	36,2
Brodnica	435	306	-129	-29,7
Chełmno	68	18	-50	-73,5
Golub – Dobrzyń	197	215	18	9,1
Inowrocław	139	364	225	161,9
Lipno	729	849	120	16,5
Mogilno	128	165	37	28,9
Nakło nad Notecią	147	158	11	7,5
Radziejów	222	344	122	55,0
Rypin	150	174	24	16,0
Sępólno Krajeńskie	276	281	5	1,8
Świecie	143	129	-14	-9,8
Tuchola	150	192	42	28,0
Wąbrzeźno	13	17	4	30,8
Żnin	417	498	81	19,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy jest formą aktywizacji kierowaną głównie do długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 55,0% wszystkich bezrobotnych podejmujących tę formę (w roku poprzednim – 79,7%).Wśród bezrobotnych rozpoczynających przygotowanie zawodowe w miejscu pracy kobiety stanowiły 70,4% (w roku poprzednim – 67,6%), mieszkańcy wsi – 48,2% (wobec

43,6% w roku 2007), bezrobotni powyżej 50 roku życia – 10,3% (w roku poprzednim – 11,1%), natomiast bezrobotni do 25 roku życia – 26,9% (w roku 2007 – 14,3%).

Wśród bezrobotnych rozpoczynających w 2008 roku przygotowanie zawodowe w miejscu pracy zmniejszyła się liczba osób długotrwale bezrobotnych (o 24,3%), natomiast wzrosła – osób do 25 roku życia (o 106,9%), a także zamieszkałych na wsi (o 21,3%) oraz powyżej 50 roku życia (o 2,1%).

WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ROZPOCZYNAJĄCYCH PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Rozpoczynający przygotowanie zawodowe				
	2007 rok	2008 rok			
		razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
ogółem	**5 192**	**5 696**	**100,0**	**4 011**	**70,4**
w tym					
zamieszkali na wsi	2 262	2 744	48,2	1 917	69,9
do 25 roku życia	742	1 535	26,9	992	64,6
powyżej 50 roku życia	576	588	10,3	382	65,0
długotrwale bezrobotni	4 139	3 132	55,0	2 378	75,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Obszary zawodowe, w których w 2008 roku najczęściej organizowano przygotowanie zawodowe w miejscu pracy to (podobnie jak w roku poprzednim):
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami,
- prace sekretarskie i biurowe,
- usługi gastronomiczne.

W 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim przygotowanie zawodowe w miejscu pracy ukończyło 4.737 bezrobotnych (o 21,0% mniej niż w roku poprzednim, w trakcie i po zakończeniu przygotowania zatrudnienie podjęło 2.452 bezrobotnych (o 20,5% mniej niż w 2007 roku), natomiast po ukończeniu przygotowania zawodowego w miejscu pracy do rejestrów pup powróciły 5.002 osoby (o 14,0% mniej).

4.6. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

W 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim prace społecznie użyteczne podjęło 5.990 bezrobotnych. Było to o 17,9% mniej niż w roku poprzednim. Spadek odnotowano w 18 powiatach: od 1,5% w powiecie nakielskim do 72,1% we Włocławku. W 4 powiatach odnotowano wzrost liczby bezrobotnych rozpoczynających prace społecznie użyteczne (od 7,1% w powiecie inowrocławskim do 28,2% w powiecie tucholskim). W powiecie chełmińskim taka formę aktywizacji podjął jeden bezrobotny (w roku poprzednim – nikt).

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE W LATACH 2007 - 2008
WEDŁUG POWIATÓW

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli prace społecznie użyteczne			
	2007 rok	2008 rok	zmiana	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	**7 299**	**5 990**	**-1 309**	**-17,9**
Bydgoszcz – powiat grodzki	746	848	102	13,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	436	422	-14	-3,2
Grudziądz – powiat grodzki	185	151	-34	-18,4
Grudziądz – powiat ziemski	362	283	-79	-21,8
Toruń – powiat grodzki	58	67	9	15,5
Toruń – powiat ziemski	289	99	-190	-65,7
Włocławek – powiat grodzki	247	69	-178	-72,1
Włocławek – powiat ziemski	1 172	834	-338	-28,8
Aleksandrów Kujawski	493	452	-41	-8,3
Brodnica	191	171	-20	-10,5
Chełmno	0	1	1	x
Golub – Dobrzyń	376	352	-24	-6,4
Inowrocław	70	75	5	7,1
Lipno	171	141	-30	-17,5
Mogilno	44	42	-2	-4,5
Nakło nad Notecią	398	392	-6	-1,5
Radziejów	130	125	-5	-3,8
Rypin	245	226	-19	-7,8
Sępólno Krajeńskie	158	152	-6	-3,8
Świecie	542	296	-246	-45,4
Tuchola	174	223	49	28,2
Wąbrzeźno	162	133	-29	-17,9
Żnin	650	436	-214	-32,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych podejmujących prace społecznie użyteczne w 2008 roku to długotrwale bezrobotni (81,5%, wobec 85,1% w roku 2007), kobiety (67,5%, wobec 59,9% w roku poprzednim) oraz mieszkańcy wsi (50,4%, w roku poprzednim – 52,2%). Bezrobotni do 25 roku życia stanowili 6,0% osób podejmujących prace społecznie użyteczne (w 2007 roku – 6,4%), natomiast osoby po 50 roku życia – 27,5% (w roku poprzednim – 25,0%).

WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ROZPOCZYNAJĄCYCH PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Rozpoczynający prace społecznie użyteczne				
	2007 rok	2008 rok			
		razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
ogółem	**7 299**	**5 990**	**100,0**	**4 041**	**67,5**
w tym					
zamieszkali na wsi	3 810	3 020	50,4	2 213	73,3
do 25 roku życia	467	358	6,0	276	77,1
powyżej 50 roku życia	1 826	1 646	27,5	714	43,4
długotrwale bezrobotni	6 209	4 881	81,5	3 358	68,8

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Wśród bezrobotnych rozpoczynających w 2008 roku prace społecznie użyteczne, w odniesieniu do roku poprzedniego, najbardziej zmniejszyła się liczba osób do 25 roku życia (o 23,3%), a także liczba długotrwale bezrobotnych (o 21,4%), mieszkańców wsi (o 20,7%) oraz osób powyżej 50 roku życia (o 9,9%).

W 2008 roku po zakończeniu udziału w pracach społecznie użytecznych do rejestrów powiatowych urzędów pracy powróciło 5.528 bezrobotnych (o 16,6% mniej niż w roku poprzednim).

4.7. PORADNICTWO ZAWODOWE, POMOC W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY

Poradnictwo zawodowe dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy prowadzą wszystkie powiatowe urzędy pracy oraz Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Bydgoszczy, Toruniu i Włocławku.

OSOBY* KORZYSTAJĄCE Z PORADNICTWA ZAWODOWEGO W LATACH 2007 - 2008

Wyszczególnienie	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Osoby korzystające z poradnictwa indywidualnego				
razem	36 845	42 244	5 399	14,7
bezrobotni	34 051	39 620	5 569	16,4
poszukujący pracy	274	403	129	47,1
inni	2 520	2 221	-299	-11,9
Osoby korzystające z poradnictwa grupowego				
razem	8 989	9 968	979	10,9
bezrobotni	8 288	9 316	1 028	12,4
poszukujący pracy	88	179	91	103,4
inni	613	473	-140	-22,8

* z wyjątkiem młodzieży uczącej się

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku z **porady w formie indywidualnej** skorzystały 42.244 osoby (o 14,7% więcej niż w roku poprzednim. Bezrobotni stanowili 93,8% tej populacji.

INDYWIDUALNE PORADNICTWO ZAWODOWE W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych, którzy skorzystali z porady w formie indywidualnej			
	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Województwo razem	**34 051**	**39 620**	**5 569**	**16,4**
CIiPKZ łącznie	1 404	1 409	5	0,4
Bydgoszcz – powiat grodzki	6 538	2 957	-3 581	-54,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 680	2 877	197	7,4
Grudziądz – powiat grodzki	2 240	5 352	3 112	138,9
Grudziądz – powiat ziemski	878	2 145	1 267	144,3
Toruń - powiat grodzki	2 912	3 935	1 023	35,1
Toruń – powiat ziemski	1 106	1 694	588	53,2
Włocławek - powiat grodzki	889	1 671	782	88,0
Włocławek – powiat ziemski	574	1 160	586	102,1
Aleksandrów Kujawski	342	732	390	114,0
Brodnica	881	1 079	198	22,5
Chełmno	401	358	-43	-10,7
Golub – Dobrzyń	806	1 071	265	32,9
Inowrocław	2 162	2 273	111	5,1
Lipno	2 174	1 209	-965	-44,4
Mogilno	648	766	118	18,2
Nakło nad Notecią	1 710	1 223	-487	-28,5
Radziejów	474	946	472	99,6
Rypin	659	1 339	680	103,2
Sępólno Krajeńskie	764	695	-69	-9,0
Świecie	965	1 310	345	35,8
Tuchola	1 438	1 500	62	4,3
Wąbrzeźno	595	554	-41	-6,9
Żnin	811	1 365	554	68,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku z porady w formie indywidualnej skorzystało 39.620 bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych korzystających z poradnictwa indywidualnego wzrosła o 16,4%, a ich udział wśród wszystkich osób korzystających z tej formy pomocy zwiększył się o 1,4 pkt. proc.

W odniesieniu do roku poprzedniego sytuacja w tym zakresie w poszczególnych powiatach była bardzo zróżnicowana: wzrost liczby osób korzystających z tej formy wsparcia odnotowano w 17 powiatach (od 4,3% w powiecie tucholskim do 144,3% w powiecie grudziądzkim). Spadek w tym zakresie wystąpił w 6 powiatach (od 6,9% w powiecie wąbrzeskim do 54,8% w Bydgoszczy).

W poszczególnych powiatach liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych była bardzo zróżnicowana: od 358 osób w powiecie chełmińskim do 5.352 osób w Grudziądzu.

Bezrobotni korzystający z poradnictwa indywidualnego to przede wszystkim kobiety (62,3%, wobec 55,2% w roku 2007), młodzież do 25 roku życia (33,6%, w roku poprzednim – 36,2%) oraz osoby pozostające bez pracy nie dłużej niż 6 miesięcy (51,0%, w roku poprzednim – 60,7%). Mieszkańcy wsi stanowili 41,0% ogółu bezrobotnych korzystających z poradnictwa indywidualnego (w roku poprzednim – 37,4%), osoby powyżej 50 roku życia – 15,1% (w 2007 roku – 10,5%, a niepełnosprawni – 4,1% (w roku poprzednim – 3,2%). Korzystający z indywidualnego poradnictwa zawodowego to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 27,3% (w roku poprzednim – 20,4%), zasadniczym zawodowym (25,9%, wobec 25,1% w roku 2007) oraz policealnym i średnim zawodowym (23,4%, w roku poprzednim – 27,6%).

Z **porad w formie grupowej** w 2008 roku skorzystało 9.968 osób (o 10,9% więcej niż w roku poprzednim). Bezrobotni stanowili 93,5% tej grupy.

W 2008 roku z porady w formie grupowej skorzystało 9.316 bezrobotnych. W porównaniu z rokiem 2007 liczba bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia wzrosła o 12,4%, natomiast ich udział wśród wszystkich osób korzystających z poradnictwa grupowego zwiększył się o 1,3 pkt. proc. W odniesieniu do roku poprzedniego w poszczególnych powiatach sytuacja w tym zakresie również była bardzo zróżnicowana: wzrost liczby osób korzystających z tej formy wsparcia odnotowano w 5 powiatach (od 28,6% w powiecie bydgoskim do 266,5% w powiecie radziejowskim). W dwóch powiatach – chełmińskim i świeckim – w roku 2007 nie prowadzono tej formy poradnictwa, natomiast w roku 2008 z takiej formy wsparcia korzystało odpowiednio: 18 i 17 osób. Spadek w tym zakresie wystąpił w 16 powiatach (od 17,9% w powiecie sępoleńskim do 100,0% w powiatach: aleksandrowskim, tucholskim włocławskim oraz we Włocławku).

W poszczególnych powiatowych urzędach pracy liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad grupowych była bardzo zróżnicowana: od 15 osób w PUP w Grudziądzu do 5.821 osób w Toruniu.

GRUPOWE PORADNICTWO ZAWODOWE W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych, którzy skorzystali z porady w formie grupowej			
	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Województwo razem	**8 288**	**9 316**	**1 028**	**12,4**
CIiPKZ łącznie	483	606	123	25,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	290	138	-152	-52,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	14	18	4	28,6
Grudziądz – powiat grodzki	95	14	-81	-85,3
Grudziądz – powiat ziemski	36	1	-35	-97,2
Toruń - powiat grodzki	2 992	5 821	2 829	94,6
Toruń – powiat ziemski	67	53	-14	-20,9
Włocławek - powiat grodzki	377	0	-377	-100,0
Włocławek – powiat ziemski	257	0	-257	-100,0
Aleksandrów Kujawski	3	0	-3	-100,0
Brodnica	112	49	-63	-56,3
Chełmno	0	18	18	x
Golub – Dobrzyń	380	292	-88	-23,2
Inowrocław	427	45	-382	-89,5
Lipno	836	549	-287	-34,3
Mogilno	35	55	20	57,1
Nakło nad Notecią	627	322	-305	-48,6
Radziejów	158	579	421	266,5
Rypin	175	95	-80	-45,7
Sępólno Krajeńskie	414	340	-74	-17,9
Świecie	0	17	17	x
Tuchola	278	0	-278	-100,0
Wąbrzeźno	100	267	167	167,0
Żnin	132	37	-95	-72,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Bezrobotni korzystający z poradnictwa w formie grupowej to przede wszystkim kobiety – 72,7% (w roku poprzednim – 61,8%), osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (45,8%, w roku poprzednim – 43,0%) oraz nie dłużej niż 6 miesięcy (39,6%, w 2007 roku – 43,2%). Mieszkańcy wsi stanowili 20,2% ogółu bezrobotnych korzystających z poradnictwa grupowego (w roku poprzednim – 27,9%), osoby powyżej 50 roku życia – 26,7% (wobec 20,5% w roku 2007), młodzież do 25 roku

życia (17,9%, w roku poprzednim – 25,1%), a niepełnosprawni – 6,9% (w roku poprzednim – 2,7%).

OSOBY Z WYJĄTKIEM MŁODZIEŻY UCZĄCEJ SIĘ) KORZYSTAJĄCE Z USŁUG PORADNICTWA ZAWODOWEGO I INFORMACJI ZAWODOWEJ W 2008 ROKU

Osoby	Razem	Powiatowe Urzędy Pracy	Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej		
			Bydgoszcz	Toruń	Włocławek
poradnictwo indywidualne					
korzystający z porady ogółem, z tego	42 244	40 756	130	856	502
bezrobotni	39 620	38 211	98	818	493
poszukujący pracy	403	363	2	38	0
inni	2 221	2 182	30	0	9
poradnictwo grupowe					
liczba grup	1 035	964	36	8	27
korzystający z porady ogółem, z tego	9 968	9 210	381	98	279
bezrobotni	9 316	8 710	237	90	279
poszukujący pracy	179	169	2	8	0
inni	473	331	142	0	0
informacja zawodowa					
liczba wizyt osób indywidualnych	16 213	9 964	3 129	1 659	1 461
liczba grup	835	779	6	17	33
uczestniczący w spotkaniach grupowych ogółem, z tego	9 932	9 256	78	304	294
bezrobotni	9 194	8 848	0	104	242
poszukujący pracy	372	171	0	200	1
inni	366	237	78	0	51

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Spośród bezrobotnych, którzy w 2008 roku korzystali z porad organizowanych w powiatowych urzędach pracy zatrudnienie podjęły 10.723 osoby (o 3,4% więcej niż w roku poprzednim), szkolenia zawodowe – 6.221 osób (o 13,2% mniej), na uczestnictwo w zajęciach w klubach pracy zdecydowało się 1.269 osób (o 101,7% więcej niż w 2007 roku), natomiast 178 osób (o 58,6% mniej niż w roku poprzednim) otrzymało skierowania do Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej.

W województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku funkcjonowały 133 kluby pracy (o 133,3% więcej niż w roku poprzednim), 132 z nich były zorganizowane samodzielnie przez powiatowe urzędy pracy, natomiast jeden przez instytucję współpracującą z PUP. Na obszarze działania dwóch Powiatowych Urzędów Pracy (w powiecie toruńskim i radziejowskim) nie zorganizowano w 2008 roku żadnego klubu pracy (w roku poprzednim sytuacja taka miała miejsce

w 7 pup). Bezrobotni stanowili 98,9% uczestników szkoleń w klubach pracy (1.198 osób) i 97,5% uczestników zajęć aktywizacyjnych w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (1.806 osób).

W *szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy* uczestniczyły głównie kobiety (88,5% bezrobotnych aktywizowanych w tej formie, wobec 74,8% w roku poprzednim) i osoby długotrwale bezrobotne (71,3%, w roku poprzednim – 51,6%). Mieszkańcy wsi stanowili 28,4% ogółu bezrobotnych korzystających ze szkoleń w klubach pracy (w roku poprzednim – 39,3%), osoby do 25 roku życia – 12,7% (wobec 29,6% w roku 2007), osoby powyżej 50 roku życia – 22,6% (w roku poprzednim – 4,5%), a niepełnosprawni – 7,9% (w 2007 roku – 2,9%). Bezrobotni korzystający ze szkoleń w klubach pracy to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (32,7%, w roku poprzednim – 9,1%) oraz policealnym i średnim zawodowym (27,8%; w roku poprzednim – 32,8%), bez stażu pracy (23,5%, wobec 37,5% w roku 2007), pozostający w rejestrach PUP dłużej niż 12 miesięcy od daty ostatniej rejestracji (78,0%, w roku poprzednim – 50,4%).

W *zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy* uczestniczyły przede wszystkim kobiety (75,9% bezrobotnych aktywizowanych w tej formie, wobec 62,6% w roku poprzednim) i osoby długotrwale bezrobotne (56,1%, wobec 51,9% w roku 2007). Mieszkańcy wsi stanowili 44,7% ogółu bezrobotnych korzystających z zajęć aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy (w roku poprzednim – 34,4%), osoby do 25 roku życia – 21,7% (w roku poprzednim – 31,1%), osoby powyżej 50 roku życia – 21,7% (wobec 13,3% w roku 2006), a niepełnosprawni – 4,8% (w roku poprzednim – 2,2%). Bezrobotni korzystający z zajęć aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy to głównie osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (29,3%, w roku poprzednim – 19,4%), bez stażu pracy (26,0%, w 2007 roku było to 34,1%), pozostający w rejestrach PUP dłużej niż 12 miesięcy od daty ostatniej rejestracji (62,5%, wobec 51,9% w roku 2007).

W 2008 roku odnotowano w województwie kujawsko – pomorskim 16.213 wizyt osób indywidualnych korzystających z zasobów informacji zawodowych (o 17,2% mniej niż w roku poprzednim). W tym samym czasie w formie grup zorganizowanych z informacji zawodowej skorzystały 9.932 osoby (o 27,9% więcej niż w roku 2007), wśród których bezrobotni – 9.194 osoby – stanowili 92,6% (w roku poprzednim było to odpowiednio – 6.367 osób i 82,0%).

5. STRUKTURA I BILANS BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM

5.1. BEZROBOTNE KOBIETY

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawały 65.964 bezrobotne kobiety. Stanowiły one 59,8% ogółu bezrobotnych w województwie (w końcu grudnia 2007 roku było to odpowiednio: 76.067 osób i 61,7%). W odniesieniu do końca roku poprzedniego populacja ta zmniejszyła się o 10.103 osoby (13,3%). W tym samym czasie populacja bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 2.884 osoby (6,1%).

BEZROBOTNE KOBIETY WEDŁUG POWIATÓW
Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotne kobiety			
	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Województwo razem	**76 067**	**65 964**	**-10 103**	**-13,3**
Bydgoszcz – powiat grodzki	6 106	4 777	-1 329	-21,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 377	1 823	-554	-23,3
Grudziądz – powiat grodzki	4 502	4 097	-405	-9,0
Grudziądz – powiat ziemski	2 251	2 021	-230	-10,2
Toruń – powiat grodzki	3 565	3 171	-394	-11,1
Toruń – powiat ziemski	2 935	2 489	-446	-15,2
Włocławek – powiat grodzki	4 894	4 194	-700	-14,3
Włocławek – powiat ziemski	4 047	3 597	-450	-11,1
Aleksandrów Kujawski	2 391	2 010	-381	-15,9
Brodnica	3 041	2 335	-706	-23,2
Chełmno	1 754	1 827	73	4,2
Golub – Dobrzyń	1 844	1 570	-274	-14,9
Inowrocław	9 202	7 734	-1 468	-16,0
Lipno	3 232	3 127	-105	-3,2
Mogilno	2 535	2 360	-175	-6,9
Nakło nad Notecią	3 980	3 134	-846	-21,3
Radziejów	1 813	1 858	45	2,5
Rypin	2 351	1 765	-586	-24,9
Sępólno Krajeńskie	2 140	1 922	-218	-10,2
Świecie	3 867	3 738	-129	-3,3
Tuchola	2 150	1 614	-536	-24,9
Wąbrzeźno	1 458	1 264	-194	-13,3
Żnin	3 632	3 537	-95	-2,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Spadek liczby bezrobotnych kobiet odnotowano w 21 powiatach: od 2,6% w powiecie żnińskim do 24,9% w powiecie tucholskim. W dwóch powiatach liczba bezrobotnych kobiet zwiększyła się: w powiecie radziejowskim o 2,5% i chełmińskim – o 4,2%.

UDZIAŁ KOBIET W WYBRANYCH KATEGORIACH BEZROBOTNYCH
Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	razem	kobiety	% w razem
Ogółem bezrobotni	**110 256**	**65 964**	**59,8**
Poprzednio pracujący	88 959	50 737	57,0
w tym zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	1 643	1 040	63,3
Dotychczas niepracujący	21 297	15 227	71,5
Zamieszkali na wsi	50 590	30 692	60,7
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	5 433	3 643	67,1
Cudzoziemcy	32	23	71,9
Do 25 roku życia	23 807	14 416	60,6
Osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	1 214	819	67,5
Długotrwale bezrobotni	60 594	40 942	67,6
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	13 351	13 351	100,0
Powyżej 50 roku życia	22 065	10 384	47,1
Bez kwalifikacji zawodowych	36 480	23 398	64,1
Bez doświadczenia zawodowego	27 733	19 230	69,3
Bez wykształcenia średniego	72 611	39 668	54,6
Osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	10 081	9 134	90,6
Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1 430	84	5,9
Niepełnosprawni	4 443	2 394	53,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Udział kobiet wśród bezrobotnych ogółem w poszczególnych powiatach wyniósł od 53,1% w powiecie radziejowskim do 68,6% w powiecie mogileńskim. Na wsi mieszkają 30.692 bezrobotne kobiety (46,5% wszystkich bezrobotnych kobiet w województwie). W odniesieniu do końca poprzedniego roku liczba bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 13,1%.

Pomimo spadku liczby bezrobotnych kobiet, ich sytuacja na rynku pracy w dalszym ciągu jest znacznie trudniejsza niż mężczyzn: wśród kobiet osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (od ostatniej rejestracji w PUP) stanowią 41,9% (przed rokiem – 52,6%), natomiast dla mężczyzn wskaźnik ten wynosi 25,3% (przed rokiem – 33,3%). Zasiłek pobiera 16,4% bezrobotnych kobiet i 26,6% bezrobotnych mężczyzn. Kobiety stanowią większość prawie we wszystkich kategoriach bezrobotnych, zwłaszcza wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ponad połowa bezrobotnych kobiet nie ukończyła 34 roku życia: 21,9% z nich znajduje się w przedziale 18 – 24 lata, a 31,1% w przedziale wiekowym 25 – 34 lata (wśród mężczyzn wskaźniki te wynoszą odpowiednio: 21,2% i 23,6%). Żadnym stażem pracy nie legitymuje się aż 23,1% bezrobotnych kobiet (wśród mężczyzn takie osoby stanowią 13,7%).

Bezrobotne kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni: 33,8% z nich posiada wykształcenie średnie, a 6,1% – wyższe (wśród mężczyzn wskaźniki te wynoszą odpowiednio: 21,1% i 4,5%).

Najczęściej występujące zawody, jakimi legitymują się bezrobotne kobiety to, podobnie jak w roku poprzednim:

- sprzedawcy i demonstratorzy – 9.353 osoby (14,2% ogółu),
- pracownicy do spraw finansowych i handlowych... – 3.258 osób (4,9%),
- krawcy, kapelusznicy i pokrewni – 2.637 osób (4,0%),
- kucharze – 2.532 osoby (3,8%),
- pomoce i sprzątaczki biurowe, hotelowe i podobne – 2.466 osób (3,7%),
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 1.948 osób (3,0%),
- szwaczki, hafciarki i pokrewni – 1.570 osób (2,4%),
- pracownicy obsługi biurowej... – 1.202 osoby (1,8%),
- technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni – 1.077 osób (1,6%),
- gospodarze budynków – 1.048 osób (1,6%),
- fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni – 1.032 osoby (1,6%).

Jednakże największą grupę wśród bezrobotnych kobiet w dalszym ciągu stanowią osoby, które nie legitymują się żadnym zawodem – 15.053 osoby (22,8%).

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 86.661 bezrobotnych kobiet. Stanowiły one 50,5% całego napływu do bezrobocia w województwie. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych kobiet wzrosła o 1,3%, a ich udział w napływie ogółem wzrósł o 0,8 pkt. proc.

BILANS BEZROBOTNYCH KOBIET W 2008

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	ogółem	kobiety	
	osoby		% w ogółem
Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedniego	123 243	76 067	61,7
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	171 668	86 661	50,5
z tego: po raz pierwszy	28 531	15 127	53,0
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	143 137	71 534	50,0
po pracach interwencyjnych	1 394	828	59,4
po robotach publicznych	4 893	2 086	42,6
po stażu	10 527	7 738	73,5
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 002	3 565	71,3
po szkoleniu	11 970	5 509	46,0
po pracach społecznie użytecznych	5 528	3 749	67,8
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	184 655	96 764	52,4
z tego z przyczyn: podjęcia pracy	77 174	38 169	49,5
z tego: niesubsydiowanej	61 347	31 040	50,6
w tym pracy sezonowej	5 776	3 066	53,1
subsydiowanej	15 827	7 129	45,0
z tego: prac interwencyjnych	2 889	1 802	62,4
robót publicznych	7 257	3 061	42,2
podjęcia działalności gospodarczej	2 709	1 037	38,3
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	2 706	1 092	40,4
inne	266	137	51,5
rozpoczęcia szkolenia	12 034	5 431	45,1
rozpoczęcia stażu	10 665	7 717	72,4
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 696	4 011	70,4
rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	5 990	4 041	67,5
niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 286	24 102	46,1
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	8 799	6 966	79,2
podjęcia nauki	355	247	69,6
ukończenia 60/65 lat	318	245	77,0
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 020	548	53,7
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	510	258	50,6
innych	9 808	5 029	51,3
Bezrobotni według stanu w końcu 2008 roku	110 256	65 964	59,8
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	18 389	12 185	66,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Jeśli chodzi o zawody noworejestrujących się bezrobotnych kobiet, to najwięcej było osób bez zawodu (22.783 osoby, czyli 26,3% całego napływu kobiet), a następnie najczęściej występujące grupy zawodowe, to:

- sprzedawcy i demonstratorzy – 11.292 osoby (13,0%),
- pracownicy do spraw finansowych i handlowych – 4.740 osób (5,5%),
- krawcy, kapelusznicy i pokrewni – 2.940 osób (3,4%),
- kucharze – 2.906 osób (3,4%),
- pomoce i sprzątaczki biurowe, hotelowe i podobne – 2440 osób (2,8%),
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 1.946 osób (2,2%),
- szwaczki, hafciarki i pokrewni – 1.807 osób(2,1%).

Kobiety stanowiły w 2008 roku 49,5% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 48,1%). W 2008 roku pracę podjęło 38.169 bezrobotnych kobiet (o 15,2% mniej niż w roku poprzednim; warto przy tym zaznaczyć, że w tym samym czasie liczba bezrobotnych mężczyzn podejmujących zatrudnienie zmniejszyła się o 19,7%). Podobnie jak w latach ubiegłych kobiety podejmowały przede wszystkim zatrudnienie niesubsydiowane (81,3%, wobec 82,9% w roku 2007).

PODJĘCIA PRACY PRZEZ BEZROBOTNE KOBIETY W LATACH 2007 - 2008

Podjęcia pracy	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Ogółem	**45 010**	**38 169**	**-6 841**	**-15,2**
praca niesubsydiowana	37 292	31 040	-6 252	-16,8
% w ogółem	*82,9*	*81,3*	*x*	*x*
praca subsydiowana	7 718	7 129	-589	-7,6
prace interwencyjne	2 361	1 802	-559	-23,7
roboty publiczne	3 101	3 061	-40	-1,3
podjęcie działalności gospodarczej	1 010	1 037	27	2,7
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	1 059	1 092	33	3,1
inne	187	137	-50	-26,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2008 roku 7.129 bezrobotnych kobiet, o 7,6% mniej niż w roku poprzednim. Wzrost odnotowano jedynie wśród kobiet rozpoczynających działalność gospodarczą (o 2,7%) oraz podejmujących pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia (o 3,1%). Spadek odnotowano głównie wśród osób podejmujących prace interwencyjne (o 23,7%), roboty publiczne (o 1,3%) oraz w kategorii „inne”, do której zalicza się przede wszystkim zatrudnienie niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych przez PFRON (o 26,7%).

W 2008 roku kobiety – w liczbie 5.431 osób – stanowiły 45,1% wszystkich bezrobotnych podejmujących szkolenia. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba bezrobotnych kobiet podejmujących szkolenia wzrosła o 12,0%, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem podejmujących tę formę aktywizacji zwiększył się o 2,4 pkt. proc.

Kobiety stanowiły większość bezrobotnych podejmujących w 2008 roku staże (72,4%, wobec 71,5% w roku poprzednim), przygotowanie zawodowe w miejscu pracy (70,4%; w roku poprzednim – 67,6%) oraz prace społecznie użyteczne (67,5%; przed rokiem – 59,9%).

AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH KOBIET W WYBRANYCH FORMACH W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
zatrudnienie subsydiowane	7 718	7 129	-589	-7,6
szkolenia	4 847	5 431	584	12,0
staże	8 350	7 717	-633	-7,6
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	3 510	4 011	501	14,3
prace społecznie użyteczne	4 372	4 041	-331	-7,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Łącznie w 2008 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (praca subsydiowana, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne) skorzystało 28.329 bezrobotnych kobiet. Było to o 1,6% mniej niż w roku poprzednim. Równocześnie kobiety stanowiły 56,4% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z wymienionych form pomocy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 28.797 osób i 54,6%).

W 2008 roku kobiety, w liczbie 24.675 osób, stanowiły 62,3% wszystkich bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych (w roku 2007 było to odpowiednio: 18.807 osób i 55,2%). Z poradnictwa grupowego skorzystały 6.772 kobiety, które stanowiły 72,7% wszystkich bezrobotnych korzystających z pomocy w tej formie (w roku poprzednim – 5.122 osoby i 61,8%).

Z usług informacji zawodowej w formie spotkań grupowych skorzystało 5.288 kobiet, które stanowiły 57,5% bezrobotnych uczestniczących w spotkaniach grupowych (w roku poprzednim odpowiednio: 3.587 osób i 56,3%).

W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 1.370 bezrobotnych kobiet, tzn. 75,9% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w 2007 roku odpowiednio: 1.643 osoby i 62,2%), natomiast 1.060 kobiet (88,5% wszystkich bezrobotnych korzystających z tej formy aktywizacji) uczestniczyły w szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (szkolenia w klubach pracy). W roku poprzednim było to 255 kobiet, które stanowiły 74,8% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie.

5.2. BEZROBOCIE NA WSI*

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 50.590 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Stanowili oni 45,9% ogółu bezrobotnych (tak samo jak w końcu 2007 roku). W poszczególnych powiatach udział ten wyniósł od 36,3% w powiecie inowrocławskim do 85,3% w powiecie grudziądzkim.

BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG POWIATÓW
Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni zamieszkali na wsi			
	2007 rok	2008 rok	zmiana	
	liczba			%
Województwo razem	**56 585**	**50 590**	**-5 995**	**-10,6**
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 655	2 112	-543	-20,5
Grudziądz – powiat ziemski	2 961	2 777	-184	-6,2
Toruń – powiat ziemski	3 875	3 398	-477	-12,3
Włocławek – powiat ziemski	5 450	4 914	-536	-9,8
Aleksandrów Kujawski	2 387	1 971	-416	-17,4
Brodnica	2 589	2 030	-559	-21,6
Chełmno	1 576	1 851	275	17,4
Golub – Dobrzyń	1 798	1 560	-238	-13,2
Inowrocław	5 554	4 574	-980	-17,6
Lipno	4 013	3 922	-91	-2,3
Mogilno	2 255	2 081	-174	-7,7
Nakło nad Notecią	3 603	2 906	-697	-19,3
Radziejów	2 509	2 550	41	1,6
Rypin	2 172	1 647	-525	-24,2
Sępólno Krajeńskie	1 922	1 912	-10	-0,5
Świecie	4 211	4 125	-86	-2,0
Tuchola	2 376	1 900	-476	-20,0
Wąbrzeźno	1 477	1 304	-173	-11,7
Żnin	3 202	3 056	-146	-4,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 5.995 osób, czyli 10,6% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych w województwie o 10,5%). Spadek odnotowano w 17 powiatach: od 0,5% w powiecie sępoleńskim do 24,2% w powiecie rypińskim. W dwóch powiatach liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zwiększyła się: w powiecie chełmińskim o 17,4% i radziejowskim o 1,6%.

* Rozdział dotyczy tylko powiatów „ziemskich”, tzn. z wyłączeniem miast na prawach powiatów: Bydgoszczy, Grudziądza, Torunia i Włocławka

Wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi dominowały kobiety, które w liczbie 30.692 osoby stanowiły 60,7% tej populacji (wśród bezrobotnych ogółem udział kobiet wyniósł 59,8%). W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 13,1%, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem tej kategorii zmalał o 1,7 pkt. proc. W tym samym czasie liczba bezrobotnych mężczyzn zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 6,4%.

Prawo do zasiłku posiadało 20,5% bezrobotnych zamieszkałych na wsi (wskaźnik taki sam, jak wśród bezrobotnych). Podobnie jak wśród bezrobotnych ogółem, w trudniejszej sytuacji są pod tym względem kobiety, wśród których prawo do pobierania zasiłku posiadało 14,4%, natomiast wśród mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 29,8%.

Utrwala się struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi pod względem cech społeczno – demograficznych. W dalszym ciągu byli to przede wszystkim ludzie młodzi: 24,0% znajdowało się w przedziale 18 – 24 lata (wśród bezrobotnych ogółem wskaźnik ten wyniósł 21,6%), a 29,5% w przedziale 25 – 34 lata (wśród bezrobotnych ogółem – 28,1%). Na terenach wiejskich zamieszkuje ponad połowa (51,0%) wszystkich bezrobotnych w województwie będących w wieku 18 – 24 lata.

Niższy od przeciętnej w województwie jest poziom wykształcenia bezrobotnych zamieszkałych na wsi: w końcu 2008 roku 38,4% z nich posiadało zaledwie wykształcenie gimnazjalne i poniżej (wśród bezrobotnych ogółem wskaźnik ten wyniósł 34,7%), a kolejne 32,7% legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym (wśród ogółu bezrobotnych – 31,1%).

W dalszym ciągu wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi bardzo dużą grupę – 24,0% – stanowią osoby bez stażu pracy (wśród bezrobotnych ogółem grupa osób bez stażu to 19,3%). Mieszkańcy wsi stanowili ponad połowę (57,0%) wszystkich bezrobotnych bez stażu pracy.

Największą grupę wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi stanowiły osoby, które w rejestrach pup pozostają nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy – 37,2% (wśród bezrobotnych ogółem wskaźnik ten wyniósł 35,2%).

CECHY SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNE BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI
Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni zamieszkali na wsi			
	ogółem		kobiety	
	osoby	%	osoby	%
1. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	**50 590**	**100,0**	**30 692**	**100,0**
z tego				
do 1 miesiąca	5 846	11,6	2 584	8,4
1 - 3 miesiące	11 535	22,8	5 727	18,7
3 - 6 miesięcy	7 165	14,2	4 192	13,7
6 - 12 miesięcy	7 244	14,3	4 338	14,1
12 - 24 miesiące	6 610	13,1	4 342	14,1
pow. 24 miesięcy	12 190	24,1	9 509	31,0
2. Bezrobotni wg wieku	**50 590**	**100,0**	**30 692**	**100,0**
z tego				
18 - 24 lata	12 144	24,0	7 521	24,5
25 - 34 lata	14 904	29,5	9 947	32,4
35 - 44 lata	10 283	20,3	6 655	21,7
45 - 54 lata	10 126	20,0	5 589	18,2
55 - 59 lat	2 738	5,4	980	3,2
60 lat i więcej	395	0,8	x	x
3. Bezrobotni wg wykształcenia	**50 590**	**100,0**	**30 692**	**100,0**
z tego				
wyższe	1 671	3,3	1 172	3,8
policealne i średnie zawodowe	8 906	17,6	6 395	20,8
średnie ogólnokszatałcące	4 039	8,0	3 073	10,0
zasadnicze zawodowe	16 532	32,7	9 395	30,6
gimnazjalne i poniżej	19 442	38,4	10 657	34,7
4. Bezrobotni wg stażu pracy	**50 590**	**100,0**	**30 692**	**100,0**
z tego				
do 1 roku	7 333	14,5	5 278	17,2
1 - 5 lat	12 290	24,3	7 284	23,7
5 - 10 lat	7 231	14,3	4 038	13,2
10 - 20 lat	7 081	14,0	3 874	12,6
20 - 30 lat	3 720	7,4	1 187	3,9
30 lat i wiecej	798	1,6	131	0,4
bez stażu	12 137	24,0	8 900	29,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Nowe rejestracje (napływ) bezrobotnych zamieszkałych na wsi (71.823 osoby) stanowiły 41,8% wszystkich rejestracji dokonanych w 2008 roku (w 2007 roku było to odpowiednio: 70.545 osób i 41,0%). W porównaniu z rokiem poprzednim liczba nowych rejestracji bezrobotnych zamieszkałych na wsi wzrosła o 1,8%, podczas gdy napływ bezrobotnych zamieszkałych w miastach zmniejszył się o 1,7%. Najwięcej nowych rejestracji bezrobotnych zamieszkałych na wsi odnotowano w powiecie

włocławskim (7.131 osób), najmniejszy – w powiecie golubsko – dobrzyńskim (2.000 osób).

BILANS BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	ogółem	zamieszkali na wsi	
	osoby		% w ogółem
Bezrobotni według stanu w końcu roku poprzedniego	123 243	56 585	45,9
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	171 668	71 823	41,8
z tego: po raz pierwszy	28 531	12 609	44,2
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	143 137	59 214	41,4
po pracach interwencyjnych	1 394	666	47,8
po robotach publicznych	4 893	2 827	57,8
po stażu	10 527	5 161	49,0
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 002	2 499	50,0
po szkoleniu	11 970	4 764	39,8
po pracach społecznie użytecznych	5 528	2 857	51,7
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	184 655	77 818	42,1
z tego z przyczyn: podjęcia pracy	77 174	33 123	42,9
z tego: niesubsydiowanej	61 347	25 721	41,9
w tym pracy sezonowej	5 776	3 057	52,9
subsydiowanej	15 827	7 402	46,8
z tego: prac interwencyjnych	2 889	1 315	45,5
robót publicznych	7 257	4 043	55,7
podjęcia działalności gospodarczej	2 709	1 034	38,2
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	2 706	981	36,3
inne	266	29	10,9
rozpoczęcia szkolenia	12 034	4 630	38,5
rozpoczęcia stażu	10 665	4 773	44,8
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 696	2 744	48,2
rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	5 990	3 020	50,4
niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 286	20 505	39,2
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	8 799	4 143	47,1
podjęcia nauki	355	167	47,0
ukończenia 60/65 lat	318	109	34,3
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 020	320	31,4
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	510	136	26,7
innych	9 808	4 148	42,3
Bezrobotni według stanu w końcu 2008 roku	110 256	50 590	45,9
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	18 389	9 414	51,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Wśród wyłączeń z ewidencji bezrobotnych (odpływ) w 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim osoby zamieszkałe na wsi (77.818 osób) stanowiły 42,1% (w roku poprzednim odpowiednio: 86.632 osoby i 41,5%. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba osób zamieszkałych na wsi wyłączonych z ewidencji bezrobotnych zmniejszyła się o 10,2% (wśród mieszkańców miast liczba ta zmniejszyła się o 12,7%). Najważniejszą przyczyną wyłączeń z ewidencji bezrobotnych zamieszkałych na wsi było podjęcie pracy – 42,6% (dla miast wskaźnik ten wyniósł 41,2%).

NAPŁYW I ODPŁYW BEZROBOTNYCH W LATACH 2007 - 2008 WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA

Wyszczególnienie	2007 rok			2008 rok		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
Napływ	172 127	101 582	70 545	171 668	99 845	71 823
Odpływ	208 945	122 313	86 632	184 655	106 837	77 818
w tym podjęcia pracy	93 604	53 532	40 072	77 174	44 051	33 123
Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)	54,4	52,7	56,8	45,0	44,1	46,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku pracę podjęło ogółem 33.123 bezrobotnych zamieszkałych na wsi (o 17,3% mniej niż w roku poprzednim, podczas gdy wśród bezrobotnych zamieszkałych w miastach liczba ta zmniejszyła się o 17,7%). Osoby zamieszkałe na wsi stanowiły w omawianym okresie 42,9% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 42,8%).

PODJĘCIA PRACY PRZEZ BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W LATACH 2007 - 2008

Podjęcia pracy	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Ogółem	**40 072**	**33 123**	**-6 949**	**-17,3**
praca niesubsydiowana	31 834	25 721	-6 113	-19,2
% w ogółem	*79,4*	*77,7*	*x*	*x*
praca subsydiowana	8 238	7 402	-836	-10,1
prace interwencyjne	1 948	1 315	-633	-32,5
roboty publiczne	4 302	4 043	-259	-6,0
podjęcie działalności gospodarczej	912	1 034	122	13,4
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	1 039	981	-58	-5,6
inne	37	29	-8	-21,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Spadek dotyczył zarówno zatrudnienia niesubsydiowanego – o 19,2% (podczas gdy wśród bezrobotnych mieszkańców miast spadek ten wyniósł aż 20,1%), jak i zatrudnienia subsydiowanego: prace subsydiowane podjęło 7.402 bezrobotnych zamieszkałych na wsi i było to o 10,1% mniej niż w roku poprzednim (dla miast liczba ta zmniejszyła się o 5,8%. Wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi wzrost dotyczył jedynie liczby osób, które podjęły działalność gospodarczą (o 13,4%).

W 2008 roku bezrobotni zamieszkali na wsi (4.630 osób) stanowili 38,5% ogółu bezrobotnych podejmujących szkolenia (w roku poprzednim odpowiednio: 4.260 osób i 37,5%). Udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w podjęciach stażu – 4.773 osoby – wyniósł 44,8% (w 2007 roku: 5.158 osoby i 44,2%). Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy w 2008 roku podjęło 2.744 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, co stanowiło 48,2% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim: 2.262 osób i 43,6%), natomiast pracę społecznie użyteczną rozpoczęło 3.020 osób zamieszkałych na wsi, co stanowiło 50,4% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (wobec 3.810 osób i 52,2% w roku poprzednim.

AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W LATACH 2007 - 2008

Wyszczególnienie	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
zatrudnienie subsydiowane	8 238	7 402	-836	-10,1
szkolenia	4 260	4 630	370	8,7
staż pracy	5 158	4 773	-385	-7,5
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	2 262	2 744	482	21,3
praca społecznie użyteczna	3 810	3 020	-790	-20,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Łącznie w 2008 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (praca subsydiowana, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne) skorzystało 22.569 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Było to o 4,9% mniej niż w roku poprzednim. Równocześnie osoby zamieszkałe na wsi stanowiły 44,9% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z wymienionych form pomocy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 23.728 osób i 45,0%).

W 2008 roku bezrobotni zamieszkali na wsi, w liczbie 16.240 osób stanowili 41,0% wszystkich bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych. W porównaniu z rokiem poprzednim populacja ta zwiększyła się o 27,5%, a jej udział w liczbie bezrobotnych ogółem korzystających z tej formy wsparcia wzrósł o 3,6 pkt. proc. Z poradnictwa grupowego skorzystało 1.879 osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi, którzy stanowili 20,2% ogółu korzystających z tej formy (w roku poprzednim odpowiednio: 2316 osób i 27,9%). Z usług informacji zawodowej w formie spotkań grupowych skorzystało 3.945 bezrobotnych zamieszkałych na wsi (42,9% ogółu bezrobotnych uczestniczących w tej formie wsparcia; w roku poprzednim było to odpowiednio: 2548 osób i 40,0%). W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 808 bezrobotnych zamieszkałych na wsi – 44,7% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim: 902 osób i 34,4%), natomiast 340 bezrobotnych zamieszkałych na wsi – 28,4% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie – uczestniczyło w klubach pracy w szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 134 osoby i 34,4%).

5.3. BEZROBOTNI ZWOLNIENI Z PRZYCZYN ZAKŁADU PRACY

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 1.643 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 300 osób, czyli 15,4% mniej niż w końcu roku poprzedniego).

BEZROBOTNI ZWOLNIENI Z PRZYCZYN ZAKŁADU PRACY
Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy			
	2007 rok	2008 rok	zmiana	
	liczba			%
Województwo razem	**1 943**	**1 643**	**-300**	**-15,4**
Bydgoszcz – powiat grodzki	305	200	-105	-34,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	56	80	24	42,9
Grudziądz – powiat grodzki	106	71	-35	-33,0
Grudziądz – powiat ziemski	26	21	-5	-19,2
Toruń – powiat grodzki	324	300	-24	-7,4
Toruń – powiat ziemski	80	89	9	11,3
Włocławek – powiat grodzki	62	44	-18	-29,0
Włocławek – powiat ziemski	52	40	-12	-23,1
Aleksandrów Kujawski	25	10	-15	-60,0
Brodnica	27	31	4	14,8
Chełmno	5	124	119	2380,0
Golub – Dobrzyń	28	14	-14	-50,0
Inowrocław	165	98	-67	-40,6
Lipno	104	87	-17	-16,3
Mogilno	91	80	-11	-12,1
Nakło nad Notecią	84	69	-15	-17,9
Radziejów	25	20	-5	-20,0
Rypin	22	6	-16	-72,7
Sępólno Krajeńskie	44	34	-10	-22,7
Świecie	155	149	-6	-3,9
Tuchola	31	7	-24	-77,4
Wąbrzeźno	36	10	-26	-72,2
Żnin	90	59	-31	-34,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Spadek liczby bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy odnotowano w 19 powiatach: największy względny spadek (o 77,4%) odnotowano w powiecie tucholskim, najmniejszy (o 3,9%) w powiecie świeckim. W czterech

powiatach wystąpił wzrost liczby bezrobotnych w tej populacji: w powiecie toruńskim (o 11,3%), brodnickim (o 14,8%), bydgoskim (o 42,9%) i chełmińskim (o 2380,0%) .

Osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy stanowiły w końcu 2008 roku 1,5% bezrobotnych ogółem (przed rokiem – 1,6%). Największy udział tej subpopulacji wśród bezrobotnych ogółem odnotowano w Toruniu (5,4%), najmniejszy – w powiecie rypińskim (0,2%).

Wśród bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy przeważały kobiety (63,3%, wobec 70,6% w końcu roku poprzedniego).

Prawo do zasiłku posiadało 48,0% bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (przed rokiem – 22,9%).

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 1.830 osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 50,0% więcej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 1,1% całego napływu do bezrobocia (w roku poprzednim – 0,7%). Najwięcej takich osób zarejestrowało się w PUP dla Miasta Torunia (416 osób), najmniej (3 osoby) w PUP w Aleksandrowie Kujawskim.

W tym samym czasie pracę podjęło 884 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 5,5% mniej niż w roku 2007), co stanowiło 1,1% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie (w roku poprzednim było to odpowiednio 935 osób i 1,0%).

W 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim 57 razy zakłady pracy zgłaszały zamiar zwolnienia łącznie 3.407 pracowników (w roku poprzednim było to odpowiednio: 22 zgłoszenia i 799 osób). Ostateczna liczba zwolnień była mniejsza, nie wszyscy zwolnieni zgłaszali się do rejestracji w powiatowych urzędach pracy, tak więc ostatecznie liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy w końcu 2008 roku była mniejsza niż przed rokiem o 15,4%.

5.4. BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych posiadało 22.586 osób, co stanowiło 20,5% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba bezrobotnych uprawnionych do zasiłku wzrosła o 7,7%, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł o 3,5 pkt. proc. Udział osób pobierających zasiłek w poszczególnych powiatach wyniósł od 13,3% we Włocławku do 27,4% w powiecie chełmińskim.

BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU WEDŁUG POWIATÓW Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	z prawem do zasiłku	
	osoby		%
Województwo razem	**110 256**	**22 586**	**20,5**
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	1 588	19,5
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 097	602	19,4
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	1 301	19,0
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	661	20,3
Toruń – powiat grodzki	5 589	1 123	20,1
Toruń – powiat ziemski	4 312	1 146	26,6
Włocławek – powiat grodzki	7 381	980	13,3
Włocławek – powiat ziemski	6 483	1 239	19,1
Aleksandrów Kujawski	3 734	728	19,5
Brodnica	3 663	702	19,2
Chełmno	3 278	897	27,4
Golub – Dobrzyń	2 611	625	23,9
Inowrocław	12 614	2 489	19,7
Lipno	5 434	1 138	20,9
Mogilno	3 442	758	22,0
Nakło nad Notecią	5 117	1 306	25,5
Radziejów	3 496	512	14,6
Rypin	2 705	549	20,3
Sępólno Krajeńskie	3 140	702	22,4
Świecie	5 763	1 045	18,1
Tuchola	2 674	637	23,8
Wąbrzeźno	2 236	593	26,5
Żnin	5 231	1 265	24,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 19 powiatach, w odniesieniu do końca 2007 roku, wystąpił wzrost liczby bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłku (od 1,1% w powiecie świeckim do 59,9% w powiecie chełmińskim). W Toruniu liczba ta utrzymała się na niezmienionym poziomie, natomiast w trzech powiatach populacja ta zmniejszyła się: o 7,1% w powiecie inowrocławskim, 11,7% – brodnickim i 22,5% we Włocławku.

Zasiłek pobierało w końcu 2008 roku 16,4% bezrobotnych kobiet i 26,6% bezrobotnych mężczyzn (przed rokiem było to odpowiednio: 12,9% wśród kobiet i 23,6% wśród mężczyzn).

Niskie były udziały osób pobierających zasiłek wśród bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Jedynie wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz bezrobotnych niepełnosprawnych udział ten był nieco wyższy niż wśród bezrobotnych ogółem.

UDZIAŁ UPRAWNIONYCH DO ZASIŁKU W WYBRANYCH KATEGORIACH BEZROBOTNYCH Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	razem	uprawnieni do zasiłku	
	osoby		% w razem
Ogółem bezrobotni	**110 256**	**22 586**	**20,5**
Do 25 roku życia	23 807	3 531	14,8
Osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	1 214	102	8,4
Długotrwale bezrobotni	60 594	1 008	1,7
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	13 351	217	1,6
Powyżej 50 roku życia	22 065	4 752	21,5
Bez kwalifikacji zawodowych	36 480	5 085	13,9
Bez doświadczenia zawodowego	27 733	853	3,1
Bez wykształcenia średniego	72 611	14 408	19,8
Osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	10 081	1 248	12,4
Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1 430	75	5,2
Niepełnosprawni	4 443	1 009	22,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.5. BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 23.807 bezrobotnych do 25 roku życia. Stanowili oni 21,6% ogółu bezrobotnych w województwie. W porównaniu z końcem 2007 roku udział ten wzrósł o 1,8 pkt. proc. W poszczególnych powiatach udział osób

do 25 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł od 12,0% we Włocławku do 32,3% w Toruniu.

W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja bezrobotnych do 25 roku życia zmniejszyła się o 533 osoby, czyli 2,2% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych o 10,5%). Spadek dotyczył jedynie liczby kobiet (o 3,9%); liczba bezrobotnych mężczyzn w tej grupie bezrobotnych zwiększyła się w ciągu roku o 0,6%.

BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW
Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni do 25 roku życia			
	2007 rok	2008 rok	zmiana	
	liczba			%
Województwo razem	**24 340**	**23 807**	**-533**	**-2,2**
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 399	1 248	-151	-10,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	715	656	-59	-8,3
Grudziądz – powiat grodzki	1 207	1 326	119	9,9
Grudziądz – powiat ziemski	812	797	-15	-1,8
Toruń – powiat grodzki	1 584	1 806	222	14,0
Toruń – powiat ziemski	1 067	1 022	-45	-4,2
Włocławek – powiat grodzki	935	884	-51	-5,5
Włocławek – powiat ziemski	1 291	1 122	-169	-13,1
Aleksandrów Kujawski	753	797	44	5,8
Brodnica	1 089	1 022	-67	-6,2
Chełmno	653	643	-10	-1,5
Golub – Dobrzyń	827	725	-102	-12,3
Inowrocław	3 039	2 665	-374	-12,3
Lipno	1 270	1 205	-65	-5,1
Mogilno	826	789	-37	-4,5
Nakło nad Notecią	1 227	1 117	-110	-9,0
Radziejów	775	970	195	25,2
Rypin	832	715	-117	-14,1
Sępólno Krajeńskie	690	719	29	4,2
Świecie	1 009	1 371	362	35,9
Tuchola	803	746	-57	-7,1
Wąbrzeźno	525	496	-29	-5,5
Żnin	1 012	966	-46	-4,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Spadek liczby bezrobotnych do 25 roku życia odnotowano w 17 powiatach w województwie: największy (o 14,1%) w powiecie rypińskim, najmniejszy (o 1,5%) w powiecie chełmińskim.

Większość bezrobotnych do 25 roku życia to kobiety (60,6% wobec 61,7% w końcu 2007 roku), a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 14,8% tej populacji (przed rokiem – 13,9%). Blisko połowa (46,8% wobec 49,2% w końcu 2007 r.) bezrobotnych do 25 roku życia nie legitymowała się żadnym stażem pracy (wśród bezrobotnych ogółem – 19,3%). Najliczniejsze grupy pod względem wykształcenia stanowiły osoby, które ukończyły policealne i średnie szkoły zawodowe (25,0% wobec 26,2% przed rokiem) oraz osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (24,2%, przed rokiem – 24,8%). Osoby pozostające w rejestrach powiatowych urzędów pracy dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji stanowiły 16,9% populacji bezrobotnych do 25 roku życia (przed rokiem – 25,5%).

CECHY SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNE BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIA Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni do 25 roku życia			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	**23 807**	**100,0**	**14 416**	**60,6**
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	3 724	15,6	1 713	46,0
1 - 3 miesiące	7 557	31,7	4 090	54,1
3 - 6 miesięcy	4 641	19,5	2 978	64,2
6 - 12 miesięcy	3 861	16,2	2 575	66,7
12 - 24 miesiace	2 447	10,3	1 789	73,1
powyżej 24 miesięcy	1 577	6,6	1 271	80,6
wykształcenie				
wyższe	1 226	5,1	840	68,5
policealne i średnie zawodowe	5 957	25,0	3 773	63,3
średnie ogólnokształcące	5 498	23,1	3 825	69,6
zasadnicze zawodowe	5 367	22,5	2 918	54,4
gimnazjalne i poniżej	5 759	24,2	3 060	53,1
staż pracy				
do 1 roku	5 166	21,7	3 180	61,6
1 - 5 lat	6 915	29,0	3 729	53,9
5 - 10 lat	575	2,4	187	32,5
bez stażu	11 151	46,8	7 320	65,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2007 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 60.168 bezrobotnych do 25 roku życia. Stanowili oni 35,0% całego napływu do bezrobocia w województwie. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych

młodych bezrobotnych zmniejszyła się o 3,1%, a ich udział w napływie ogółem zmalał o 1,1 pkt. proc.

BILANS BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIA W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	ogółem	do 25 roku życia	
	osoby		% w ogółem
Bezrobotni według stanu w końcu 2007 roku	123 243	24 340	19,7
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	171 668	60 168	35,0
z tego: po raz pierwszy	28 531	19 414	68,0
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	143 137	40 754	28,5
po pracach interwencyjnych	1 394	358	25,7
po robotach publicznych	4 893	297	6,1
po stażu	10 527	9 750	92,6
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 002	1 269	25,4
po szkoleniu	11 970	2 975	24,9
po pracach społecznie użytecznych	5 528	309	5,6
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	184 655	56 945	30,8
z tego z przyczyn: podjęcia pracy	77 174	21 047	27,3
z tego: niesubsydiowanej	61 347	18 343	29,9
w tym pracy sezonowej	5 776	1 985	34,4
subsydiowanej	15 827	2 704	17,1
z tego: prac interwencyjnych	2 889	867	30,0
robót publicznych	7 257	545	7,5
podjęcia działalności gospodarczej	2 709	453	16,7
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	2 706	811	30,0
inne	266	28	10,5
rozpoczęcia szkolenia	12 034	3 017	25,1
rozpoczęcia stażu	10 665	10 259	96,2
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 696	1 535	26,9
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	5 990	358	6,0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 286	15 726	30,1
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	8 799	1 660	18,9
podjęcia nauki	355	330	93,0
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 020	38	3,7
innych	9 808	2 975	30,3
Bezrobotni, którzy w 2008 roku utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	x	3 756	x
Bezrobotni według stanu na 31 grudnia 2008 roku	110 256	23 807	21,6
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	18 389	7 340	39,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Bezrobotni do 25 roku życia stanowili w 2008 roku 27,3% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 29,0%). W analizowanym okresie pracę podjęło 21.047 młodych bezrobotnych (o 22,4% mniej niż w roku 2007). Spadek dotyczył zarówno zatrudnienia niesubsydiowanego (o 23,0%), jak i zatrudnienia subsydiowanego (o 18,3%).

PODJĘCIA PRACY PRZEZ BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIA W LATACH 2007 - 2008

Podjęcia pracy	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
Ogółem	**27 126**	**21 047**	**-6 079**	**-22,4**
praca niesubsydiowana	23 815	18 343	-5 472	-23,0
% w ogółem	*87,8*	*87,2*	*x*	*x*
praca subsydiowana	3 311	2 704	-607	-18,3
prace interwencyjne	1 408	867	-541	-38,4
roboty publiczne	504	545	41	8,1
podjęcie działalności gospodarczej	450	453	3	0,7
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	910	811	-99	-10,9
inne	39	28	-11	-28,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2008 roku 2.704 bezrobotnych do 25 roku życia. Analiza różnych form tego zatrudnienia wykazuje, że w odniesieniu do roku poprzedniego wzrost odnotowano jedynie wśród osób rozpoczynających roboty publiczne (o 8,1%) oraz podejmujących pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia (o 0,7%), w pozostałych formach odnotowano spadek, zwłaszcza wśród osób podejmujących prace interwencyjne (o 38,4%).

AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIAW LATACH 2007 - 2008

Wyszczególnienie	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
zatrudnienie subsydiowane	3 311	2 704	-607	-18,3
szkolenia	3 150	3 017	-133	-4,2
staż	11 175	10 259	-916	-8,2
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	742	1 535	x	x
praca społecznie użyteczna	467	358	-109	-23,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku bezrobotni do 25 roku życia stanowili 25,1% ogółu bezrobotnych w województwie podejmujących szkolenia (w roku poprzednim – 37,5%). Szkolenia podjęło 3.017 młodych bezrobotnych (o 4,2% mniej niż w roku 2007).

Staże rozpoczęło 10.259 młodych osób (o 8,2% mniej niż w roku 2007), którzy stanowili 96,2% ogółu bezrobotnych rozpoczynających staże (w roku poprzednim – 95,7%).

W analizowanym okresie przygotowanie zawodowe w miejscu pracy podjęło 1.535 bezrobotnych do 25 roku życia, co stanowiło 26,9% ogółu bezrobotnych

w województwie aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim odpowiednio: 742 osoby i 14,3%), natomiast do prac społecznie użytecznych skierowano 358 młodych bezrobotnych (6,0% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie; w roku poprzednim odpowiednio: 467 osób i 6,4%).

Łącznie w 2008 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne) skorzystało 17.873 bezrobotnych do 25 roku życia. Było to o 1,3% osób mniej niż w roku poprzednim. Osoby do 25 roku życia stanowiły 35,6% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z tych form pomocy (w roku poprzednim było to odpowiednio: 18.845 osób i 35,8%).

W 2008 roku na finansowanie programów przeciwdziałania bezrobociu dla bezrobotnych do 25 roku życia wydano z Funduszu Pracy w województwie 82.317,0 tys. zł (o 18,4% więcej niż w roku 2007). Stanowiło to 36,3% wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem w województwie (w roku poprzednim – 36,5%).

W 2008 roku bezrobotni do 25 roku życia w liczbie 13.301 osób stanowili 33,6% wszystkich bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych (w roku poprzednim było to odpowiednio: 12.318 osób i 36,2%).

Z poradnictwa grupowego skorzystało 1.669 bezrobotnych do 25 roku życia, którzy stanowili 17,9% wszystkich bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim było to odpowiednio: 2.078 osób i 25,1%).

Z usług informacji zawodowej w formie spotkań grupowych skorzystało w 2008 roku 2.015 bezrobotnych do 25 roku życia, co stanowiło 21,9% ogółu bezrobotnych wspieranych w tej formie (w roku 2007 było to odpowiednio: 2.102 osoby i 33,0%).

W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 392 bezrobotnych do 25 roku życia, którzy stanowili 21,7% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim było to odpowiednio: 817 osób i 31,1%).

W szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (szkolenia w klubach pracy) uczestniczyło 152 bezrobotnych do 25 roku życia, co stanowiło 12,9% ogółu bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim odpowiednio: 101 osób i 29,6%).

5.5.1. OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 5.433 bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki*.

* są to tzw. „absolwenci”, najczęściej osoby młode (do 25 roku życia), ale w tej kategorii mieszczą się również osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia

W porównaniu z końcem 2007 roku liczba bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zwiększyła się o 843 osoby (18,4%, przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych o 10,5%). Wzrost odnotowano W 18 powiatach: od 0,8% w powiecie chełmińskim do 127,0% w powiecie świeckim. Spadki w pozostałych 5 powiatach wyniosły od 5,8% w powiecie wąbrzeskim do 18,1% w powiecie włocławskim.

BEZROBOTNI W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI W LATACH 2007 - 2008 WEDŁUG POWIATÓW Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni "absolwenci"			
	2007 rok	2008 rok	zmiana	
	liczba			%
Województwo razem	**4 590**	**5 433**	**843**	**18,4**
Bydgoszcz – powiat grodzki	355	436	81	22,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	139	180	41	29,5
Grudziądz – powiat grodzki	214	315	101	47,2
Grudziądz – powiat ziemski	148	165	17	11,5
Toruń – powiat grodzki	241	393	152	63,1
Toruń – powiat ziemski	197	240	43	21,8
Włocławek – powiat grodzki	207	230	23	11,1
Włocławek – powiat ziemski	227	186	-41	-18,1
Aleksandrów Kujawski	135	157	22	16,3
Brodnica	320	327	7	2,2
Chełmno	125	126	1	0,8
Golub – Dobrzyń	221	203	-18	-8,1
Inowrocław	569	526	-43	-7,6
Lipno	152	166	14	9,2
Mogilno	163	173	10	6,1
Nakło nad Notecią	169	223	54	32,0
Radziejów	166	285	119	71,7
Rypin	131	198	67	51,1
Sępólno Krajeńskie	120	161	41	34,2
Świecie	137	311	174	127,0
Tuchola	137	161	24	17,5
Wąbrzeźno	86	81	-5	-5,8
Żnin	231	190	-41	-17,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły w końcu grudnia 2008 roku 4,9% ogółu bezrobotnych w województwie (przed rokiem 3,7%).

W poszczególnych powiatach udział ten wynosił od 2,9% w powiecie włocławskim do 8,9% w powiecie brodnickim.

Wśród osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zdecydowaną większość (67,1%, wobec 67,4% w końcu roku poprzedniego) stanowiły kobiety, a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 4,9% tej populacji (przed rokiem 4,2%).

BEZROBOTNI W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI

Wyszczególnienie	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			%
Bezrobotni w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki				
bezrobotni zarejestrowani w roku	23 346	21 724	-1 622	-6,9
- w tym kobiety	14 949	14 175	-774	-5,2
bezrobotni, którzy podjęli pracę w roku	7 038	5 717	-1 321	-18,8
- w tym kobiety	4 281	3 589	-692	-16,2
bezrobotni według stanu w końcu roku	**4 590**	**5 433**	**843**	**18,4**
- w tym kobiety	3 094	3 643	549	17,7
z prawem do zasiłku	192	266	74	38,5
- w tym kobiety	123	175	52	42,3
Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia				
bezrobotni zarejestrowani w roku	5 260	5 082	-178	-3,4
- w tym kobiety	3 755	3 641	-114	-3,0
bezrobotni, którzy podjęli pracę w roku	2 078	1 875	-203	-9,8
- w tym kobiety	1 436	1 347	-89	-6,2
bezrobotni według stanu w końcu roku	**934**	**1 214**	**280**	**30,0**
- w tym kobiety	647	819	172	26,6
z prawem do zasiłku	59	102	43	72,9
- w tym kobiety	45	70	25	55,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Analiza zawodów, jakimi legitymowali się bezrobotni będący w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki wykazuje, ze w dalszym ciągu są to przede wszystkim sprzedawcy i demonstratorzy (330 osób, o 9,3% więcej niż przed rokiem), pracownicy do spraw finansowych i handlowych (290 osób, o 8,6% więcej) i kucharze (208 osób, o 7,2% więcej), natomiast wśród absolwentów szkół wyższych najwięcej było osób z grupy archeolodzy, socjolodzy i pokrewni (149 osób, o 52,0% więcej; w grupie tej dominują pedagodzy – 82,6%) oraz specjalistów ds. ekonomicznych i zarządzania (106 osób, o tak samo jak przed rokiem). Jednakże w dalszym ciągu największą grupę wśród bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły osoby bez zawodu (2.058 osób, o 22,4% więcej niż przed rokiem).

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowały się 21.724 osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (o 6,9% mniej niż w roku poprzednim, przy ogólnym spadku liczby noworejestrowanych bezrobotnych o 0,3%). Podobnie jak w roku poprzednim najczęściej byli to pracownicy do spraw finansowych i handlowych (1.198 osób, o 18,3% mniej niż w roku poprzednim), sprzedawcy i demonstratorzy (958 osób, o 7,0% mniej) oraz kucharze (647 osób, o 5,4% mniej), natomiast wśród absolwentów wyższych uczelni najwięcej było osób z grupy archeolodzy, socjolodzy i pokrewni (637 osób, o 1,6% więcej niż w roku poprzednim) oraz specjalistów ds. ekonomicznych i zarządzania (518 osób, o 3,6% więcej). Nadal jednakże największą grupę wśród nowych rejestracji bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły osoby bez zawodu (8.879 osób, o 3,6% więcej niż w roku 2007).

W 2008 roku pracę podjęło 5.717 bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – o 18,8% mniej niż w roku poprzednim (przy ogólnym spadku podjęć pracy przez bezrobotnych o 17,6%). Stanowili oni 7,4% wszystkich bezrobotnych, którzy podjęli prace (w roku poprzednim – 7,5%).

5.6. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 22.065 bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Stanowili oni 20,0% ogółu bezrobotnych w województwie. W porównaniu z końcem 2007 roku udział ten zmniejszył się o 0,1 pkt. proc. W poszczególnych powiatach udział osób powyżej 50 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł od 14,4% w powiecie golubsko – dobrzyńskim do 36,0% w Toruniu.

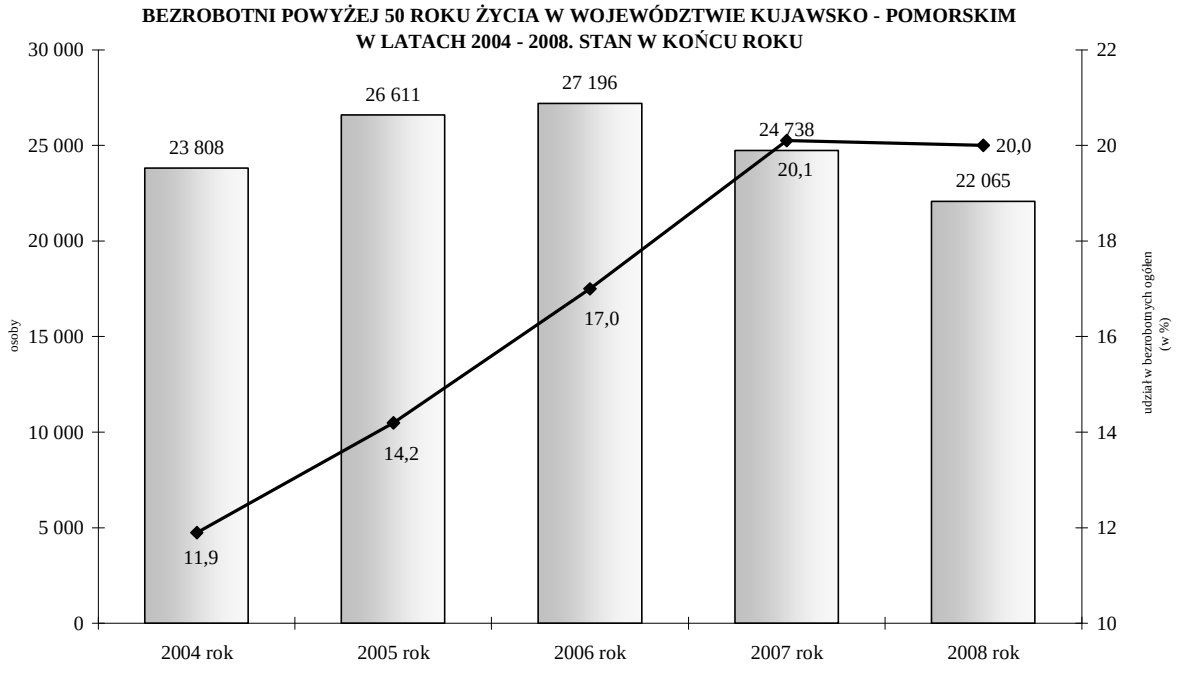

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia zmniejszyła się o 2.673 osoby, czyli o 10,7% (przy ogólnym spadku

liczby bezrobotnych o 10,5%). Spadek odnotowano w 18 powiatach: od 2,0% w powiecie lipnowskim do 26,1% w Bydgoszczy. W 4 powiatach wystąpił w tym zakresie wzrost: od 0,3% w powiecie włocławskim do 12,8% w powiecie radziejowskim.

BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW W LATACH 2007 - 2008 Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni powyżej 50 roku życia			
	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Województwo razem	**24 738**	**22 065**	**-2 673**	**-10,8**
Bydgoszcz – powiat grodzki	2 881	2 129	-752	-26,1
Bydgoszcz – powiat ziemski	729	594	-135	-18,5
Grudziądz – powiat grodzki	1 769	1 616	-153	-8,6
Grudziądz – powiat ziemski	541	496	-45	-8,3
Toruń – powiat grodzki	2 066	2 012	-54	-2,6
Toruń – powiat ziemski	864	720	-144	-16,7
Włocławek – powiat grodzki	1 996	1 911	-85	-4,3
Włocławek – powiat ziemski	1 183	1 186	3	0,3
Aleksandrów Kujawski	863	770	-93	-10,8
Brodnica	744	612	-132	-17,7
Chełmno	581	652	71	12,2
Golub – Dobrzyń	428	376	-52	-12,1
Inowrocław	2 617	2 226	-391	-14,9
Lipno	812	796	-16	-2,0
Mogilno	590	566	-24	-4,1
Nakło nad Notecią	1 288	957	-331	-25,7
Radziejów	467	527	60	12,8
Rypin	626	488	-138	-22,0
Sępólno Krajeńskie	597	633	36	6,0
Świecie	1 145	1 050	-95	-8,3
Tuchola	495	390	-105	-21,2
Wąbrzeźno	430	383	-47	-10,9
Żnin	1 026	975	-51	-5,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Prawie połowa bezrobotnych powyżej 50 roku życia to kobiety (47,1%. wobec 49,5% w końcu roku poprzedniego), a prawo do zasiłku posiadało 21,5% tej populacji (przed rokiem – 17,0%). Wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia wciąż dominowały osoby o bardzo długim, ponad 20-letnim, stażu pracy (44,4% wobec 42,4% w końcu poprzedniego roku). Najliczniejszą grupę pod względem poziomu

wykształcenia stanowiły osoby, które ukończyły zaledwie szkoły gimnazjalne i poniżej (48,0%, przed rokiem – 50,7%). Osoby pozostające w rejestrach pup dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 47,4% populacji bezrobotnych powyżej 50 roku życia (przed rokiem – 58,0%).

CECHY SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNE BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni powyżej 50 roku życia			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	**22 065**	**100,0**	**10 384**	**47,1**
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	2 268	10,3	756	33,3
1 - 3 miesiące	4 040	18,3	1 385	34,3
3 - 6 miesięcy	2 404	10,9	1 099	45,7
6 - 12 miesięcy	2 884	13,1	1 339	46,4
12 - 24 miesiace	2 884	13,1	1 306	45,3
powyżej 24 miesięcy	7 585	34,4	4 499	59,3
wykształcenie				
wyższe	429	1,9	148	34,5
policealne i średnie zawodowe	3 256	14,8	1 823	56,0
średnie ogólnokształcące	1 000	4,5	766	76,6
zasadnicze zawodowe	6 785	30,8	2 601	38,3
gimnazjalne i poniżej	10 595	48,0	5 046	47,6
staż pracy				
do 1 roku	1 823	8,3	983	53,9
1 - 5 lat	1 940	8,8	1 002	51,6
5 - 10 lat	1 983	9,0	1 117	56,3
10 - 20 lat	5 178	23,5	2 840	54,8
20 - 30 lat	7 343	33,3	2 907	39,6
30 lat i więcej	2 449	11,1	595	24,3
bez stażu	1 349	6,1	940	69,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 23.498 bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Stanowili oni 13,7% całego napływu do bezrobocia w województwie. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia zwiększyła się o 6,6%, a ich udział w napływie ogółem wzrósł o 0,9 pkt. proc.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia stanowili w 2008 roku 13,2% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 11,5%). Pracę

podjęło 10.216 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 4,7% mniej niż w roku poprzednim). W większości (60,7%) było to zatrudnienie niesubsydiowane.

PODJĘCIA PRACY PRZEZ BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W LATACH 2007 - 2008

Podjęcia pracy	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
ogółem	**10 722**	**10 216**	**-506**	**-4,7**
praca niesubsydiowana	6 623	6 204	-419	-6,3
% w ogółem	*61,8*	*60,7*	*x*	*x*
praca subsydiowana	4 099	4 012	-87	-2,1
prace interwencyjne	773	671	-102	-13,2
roboty publiczne	2 809	2 711	-98	-3,5
podjęcie działalności gospodarczej	168	176	8	4,8
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	251	357	106	42,2
inne	98	97	-1	-1,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2008 roku 4.012 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, o 2,1% mniej niż w roku poprzednim. Wzrost odnotowano w dwóch formach zatrudnienia subsydiowanego: liczba osób podejmujących działalność gospodarczą wzrosła o 4,8%, a podejmujących pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia – o 42,4%. Natomiast o 13,2% zmniejszyła się liczba zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych, 3,5% – robót publicznych oraz o 1,0% – w formach „innych", do których zalicza się przede wszystkim zatrudnienie niepełnosprawnych współfinansowane z PFRON.

AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W LATACH 2007 - 2008

Wyszczególnienie	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
		osoby		w %
zatrudnienie subsydiowane	4 099	4 012	-87	-2,1
szkolenia	912	1 349	437	47,9
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	576	588	12	2,1
praca społecznie użyteczna	1 826	1 646	-180	-9,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku bezrobotni powyżej 50 roku życia, w liczbie 1.349 osób, stanowili 11,2% ogółu bezrobotnych w województwie podejmujących szkolenia (w roku poprzednim było to odpowiednio: 912 osób i 8,0%), 10,3% rozpoczynających przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 588 osób (wobec 11,`% i 576 osób w roku poprzednim) oraz 27,5% ogółu bezrobotnych podejmujących prace społecznie użyteczne – 1.646 osób (w roku poprzednim było to odpowiednio: 25,0% i 1.826 osób).

Łącznie w 2008 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (subsydiowane zatrudnienie, szkolenia, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne) skorzystało 7.595 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 2,5% więcej niż w roku poprzednim), co stanowiło 19,2% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z tych form pomocy (w roku poprzednim – 18,1%).

BILANS BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	ogółem	50+	
	osoby		% w ogółem
Bezrobotni według stanu w końcu 2007 roku	123 243	24 738	20,1
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	171 668	23 498	13,7
po raz pierwszy	28 531	1 988	7,0
po raz kolejny (od 1990 r.)	143 137	21 510	15,0
po pracach interwencyjnych	1 394	338	24,2
po robotach publicznych	4 893	1 988	40,6
po stażu	10 527	x	x
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 002	566	11,3
po szkoleniu	11 970	1 406	11,7
po pracach społecznie użytecznych	5 528	1 546	28,0
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	184 655	26 171	14,2
z tego z przyczyny: podjęcia pracy	77 174	10 216	13,2
z tego: niesubsydiowanej	61 347	6 204	10,1
w tym pracy sezonowej	5 776	523	9,1
subsydiowanej	15 827	4 012	25,3
z tego: prac interwencyjnych	2 889	671	23,2
robót publicznych	7 257	2 711	37,4
podjęcia działalności gospodarczej	2 709	176	6,5
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	2 706	357	13,2
inne	266	97	36,5
rozpoczęcia szkolenia	12 034	1 349	11,2
rozpoczęcia stażu	10 665	x	x
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 696	588	10,3
rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	5 990	1 646	27,5
niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 286	7 370	14,1
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	8 799	1 886	21,4
podjęcia nauki	355	1	0,3
ukończenia 60/65 lat	318	318	100,0
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 020	773	75,8
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	510	510	100,0
innych	9 808	1 514	15,4
Bezrobotni według stanu w końcu 2008 roku	110 256	22 065	20,0
- w tym zarejestrowani po raz pierwszy	18 389	3 349	18,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku na finansowanie programów dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia wydano w województwie kujawsko – pomorskim z Funduszu Pracy 25.804,9 tys. zł (o 26,9% więcej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 11,4% wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem w województwie (w roku poprzednim – 10,7%).

W 2008 roku bezrobotni powyżej 50 roku życia w liczbie 5.998 osób stanowili 15,1% wszystkich bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych (w roku poprzednim było to odpowiednio: 3.575 osób i 10,5%).

Z poradnictwa grupowego skorzystało 2.485 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, którzy stanowili 26,7% wszystkich bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim było to odpowiednio: 1.696 osób i 20,5%).

Z usług informacji zawodowej w formie spotkań grupowych skorzystało w 2008 roku 1.749 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 19,0% ogółu bezrobotnych wspieranych w tej formie (w roku 2007 było to odpowiednio: 755 osób i 11,9%).

W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 391 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, którzy stanowili 21,7% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim było to odpowiednio: 348 osób i 13,3%).

W szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (szkolenia w klubach pracy) uczestniczyło 271 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 22,6% ogółu bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim odpowiednio: 15 osób i 4,4%).

5.7. DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI*

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w urzędach pracy w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 60.594 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 55,0% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z końcem poprzedniego roku udział tez spadł o 10,7 pkt. proc. W poszczególnych powiatach udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł od 41,8% w powiecie bydgoskim do 63,1% w powiecie włocławskim.

W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 20.361 osób, czyli 25,2% (przy ogólnym spadku bezrobocia o 10,5%). Spadek odnotowano we wszystkich powiatach: największy (o 42,0%) w powiecie bydgoskim, najmniejszy (o 11,5%) – w powiecie radziejowskim.

* długotrwale bezrobotny to osoba pozostająca w rejestrach pup łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat (z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy); nie jest to tożsame z sytuacja, gdy bezrobotny w rejestrach pup pozostaje nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji)

DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI W LATACH 2007 - 2008 WEDŁUG POWIATÓW Stan w końcu roku

Powiat	Długotrwale bezrobotni			
	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Województwo razem	**80 955**	**60 594**	**-20 361**	**-25,2**
Bydgoszcz – powiat grodzki	5 873	3 486	-2 387	-40,6
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 230	1 294	-936	-42,0
Grudziądz – powiat grodzki	4 731	3 759	-972	-20,5
Grudziądz – powiat ziemski	2 270	1 820	-450	-19,8
Toruń – powiat grodzki	4 525	3 264	-1 261	-27,9
Toruń – powiat ziemski	3 011	1 945	-1 066	-35,4
Włocławek – powiat grodzki	5 529	4 531	-998	-18,1
Włocławek – powiat ziemski	5 081	4 090	-991	-19,5
Aleksandrów Kujawski	2 767	2 105	-662	-23,9
Brodnica	2 712	1 614	-1 098	-40,5
Chełmno	1 888	1 652	-236	-12,5
Golub – Dobrzyń	1 827	1 297	-530	-29,0
Inowrocław	10 085	7 806	-2 279	-22,6
Lipno	3 996	3 180	-816	-20,4
Mogilno	2 464	2 065	-399	-16,2
Nakło nad Notecią	3 877	2 511	-1 366	-35,2
Radziejów	2 359	2 087	-272	-11,5
Rypin	2 428	1 564	-864	-35,6
Sępólno Krajeńskie	2 011	1 710	-301	-15,0
Świecie	3 982	3 252	-730	-18,3
Tuchola	2 067	1 309	-758	-36,7
Wąbrzeźno	1 702	1 157	-545	-32,0
Żnin	3 540	3 096	-444	-12,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Analiza struktury społeczno – demograficznej długotrwale bezrobotnych wykazuje, że większość tej populacji stanowiły kobiety (67,6%, wobec 67,2% przed rokiem), a prawo do zasiłku posiadało 1,7% (przed rokiem – 1,4%). Największe grupy pod względem wieku stanowiły osoby znajdujące się w przedziałach 25 – 34 lata (27,9%; przed rokiem – 27,8%) i 45 – 54 lata (27,7%, wobec 28,2% przed rokiem). Ze względu na staż pracy największymi grupami były osoby poprzednio pracujące nie dłużej niż 5 lat (37,7%; przed rokiem – 37,0%) oraz dotychczas niepracujące (19,5%, przed roikiem – 19,9%). Najliczniejsze grupy pod względem wykształcenia stanowiły osoby, które ukończyły jedynie szkoły gimnazjalne i poniżej (39,8%, przed rokiem –

40,7%) oraz zasadnicze szkoły zawodowe (32,1%, przed rokiem – 32,9%). Osoby pozostające w rejestrach pup nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 63,0% populacji długotrwale bezrobotnych (przed rokiem – 68,1%).

CECHY SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNE DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	Długotrwale bezrobotni			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	**60 594**	**100,0**	**40 942**	**67,6**
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	3 766	6,2	2 162	57,4
1 - 3 miesiące	7 356	12,1	4 397	59,8
3 - 6 miesięcy	4 877	8,0	2 947	60,4
6 - 12 miesięcy	6 397	10,6	4 075	63,7
12 - 24 miesiace	14 030	23,2	9 168	65,3
powyżej 24 miesięcy	24 168	39,9	18 193	75,3
wiek				
18 - 24 lata	7 296	12,0	5 313	72,8
25 - 34 lata	16 935	27,9	13 233	78,1
35 - 44 lata	13 616	22,5	9 824	72,2
45 - 54 lata	16 803	27,7	10 302	61,3
55 - 59 lat	5 099	8,4	2 270	44,5
60 - 64 lata	845	1,4	x	x
wykształcenie				
wyższe	1 980	3,3	1 379	69,6
policealne i średnie zawodow	10 769	17,8	8 300	77,1
średnie ogólnokształcące	4 290	7,1	3 382	78,8
zasadnicze zawodowe	19 455	32,1	12 372	63,6
gimnazjalne i poniżej	24 100	39,8	15 509	64,4
staż pracy				
do 1 roku	10 049	16,6	7 389	73,5
1 - 5 lat	12 766	21,1	8 713	68,3
5 - 10 lat	8 642	14,3	5 779	66,9
10 - 20 lat	10 441	17,2	6 568	62,9
20 - 30 lat	6 080	10,0	2 807	46,2
30 lat i więcej	790	1,3	147	18,6
bez stażu	11 826	19,5	9 539	80,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 63.101 długotrwale bezrobotnych. Stanowili oni 36,8% całego napływu do bezrobocia w województwie. W odniesieniu do roku poprzedniego liczba nowozarejestrowanych długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 22,0%, a ich udział w napływie ogółem zmalał o 10,2 pkt. proc.

Długotrwale bezrobotni stanowili w 2008 roku 37,8% wszystkich bezrobotnych podejmujących zatrudnienie (w roku poprzednim – 48,0%). W 2008 roku pracę podjęło 29.163 długotrwale bezrobotnych (o 36,2% mniej niż w roku poprzednim). W większości (72,6%, wobec 74,5% w roku poprzednim) było to zatrudnienie niesubsydiowane, chociaż liczba osób podejmujących taką pracę zmniejszyła się o 37,8%.

PODJĘCIA PRACY PRZEZ DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W LATACH 2007 - 2008

Podjęcia pracy	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
ogółem	**45 681**	**29 162**	**-16 519**	**-36,2**
praca niesubsydiowana	34 037	21 180	-12 857	-37,8
% w ogółem	*74,5*	*72,6*	*x*	*x*
praca subsydiowana	11 644	7 982	-3 662	-31,4
prace interwencyjne	2 620	1 476	-1 144	-43,7
roboty publiczne	6 865	4 880	-1 985	-28,9
podjęcie działalności gospodarczej	1 066	842	-224	-21,0
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	964	717	-247	-25,6
inne	129	67	-62	-48,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Zatrudnienie subsydiowane podjęło w 2008 roku 7.982 długotrwale bezrobotnych, o 31,4% mniej niż w roku poprzednim. Spadek odnotowano we wszystkich formach zatrudnienia subsydiowanego: od 21,0% wśród osób podejmujących działalność gospodarczą do 43,7% wśród rozpoczynających prace interwencyjne. Prawie o połowę (481,%) zmniejszyła się liczba podjęć pracy subsydiowanej w kategorii „inne”, do których zalicza się m. in. zatrudnienie niepełnoprawnych współfinansowane z PFRON.

BILANS DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	ogółem	długotrwale	
	osoby		% w ogółem
Bezrobotni według stanu w końcu 2007 roku	123 243	80 955	65,7
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	171 668	63 101	36,8
z tego: po raz pierwszy	28 531	x	x
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	143 137	63 101	44,1
po pracach interwencyjnych	1 394	432	31,0
po robotach publicznych	4 893	2 530	51,7
po stażu	10 527	1 230	11,7
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 002	2 734	54,7
po szkoleniu	11 970	5 055	42,2
po pracach społecznie użytecznych	5 528	4 756	86,0
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	184 655	83 462	45,2
z tego z przyczyn: podjęcia pracy	77 174	29 162	37,8
z tego: niesubsydiowanej	61 347	21 180	34,5
w tym pracy sezonowej	5 776	2 110	36,5
subsydiowanej	15 827	7 982	50,4
z tego: prac interwencyjnych	2 889	1 476	51,1
robót publicznych	7 257	4 880	67,2
podjęcia działalności gospodarczej	2 709	842	31,1
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	2 706	717	26,5
inne	266	67	25,2
rozpoczęcia szkolenia	12 034	4 410	36,6
rozpoczęcia stażu	10 665	1 255	11,8
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 696	3 132	55,0
rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	5 990	4 881	81,5
niepotwierdzenia gotowości do pracy	52 286	27 866	53,3
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	8 799	6 429	73,1
podjęcia nauki	355	33	9,3
ukończenia 60/65 lat	318	286	89,9
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 020	429	42,1
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	510	9	1,8
innych	9 808	5 570	56,8
Bezrobotni według stanu w końcu 2008 roku	110 256	60 594	55,0
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	18 389	8 219	44,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku długotrwale bezrobotni, w liczbie 4.410 osób, stanowili 36,6% ogółu bezrobotnych podejmujących szkolenia (w roku poprzednim odpowiednio: 4.565 osób i 40,2%). Staże podjęło 1.255 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 11,8% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku 2007 było to odpowiednio: 1.868 osób i 16,0%). Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy rozpoczęło 3.132 długotrwale bezrobotnych, tj. 55,0% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim: 4.139 osób i 79,7%), natomiast prace społecznie użyteczne – 4.881 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 81,5% ogółu bezrobotnych w województwie aktywizowanych w tej formie (w roku 2007 odpowiednio: 6.602 osoby i 85,1%).

AKTYWIZACJA DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W LATACH 2007 - 2008

Wyszczególnienie	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
zatrudnienie subsydiowane	11 644	7 982	-3 662	-31,4
szkolenia	4 565	4 410	-155	-3,4
staż	1 868	1 255	-613	-32,8
przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	4 139	3 132	-1 007	-24,3
praca społecznie użyteczna	6 209	4 881	-1 328	-21,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Łącznie w 2008 roku z różnych form aktywizacji zawodowej (subsydiowane zatrudnienie, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne) skorzystało 21.660 długotrwale bezrobotnych (o 23,8% mniej niż w roku poprzednim), co stanowiło 43,1% wszystkich bezrobotnych, którzy korzystali z tych form pomocy (w roku poprzednim – 53,9%).

W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 1.014 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 56,1% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim było to odpowiednio: 1.362 osoby i 51,9%).

W szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (szkolenia w klubach pracy) uczestniczyło 854 długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 71,3% ogółu bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim odpowiednio: 176 osób i 51,6%).

5.8. BEZROBOTNI BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH*

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 36.480 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Stanowili oni 33,1% ogółu bezrobotnych w województwie (o 1,7 pkt.

* zgodnie z definicją zawartą w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych to bezrobotny nieposiadający kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu

proc. mniej niż w końcu roku poprzedniego). W poszczególnych powiatach udział ten wynosił od 20,2% w Toruniu do 43,1% w powiecie lipnowskim.

W odniesieniu do końca 2007 roku populacja bezrobotnych bez kwalifikacji zmniejszyła się o 6.373 osoby, czyli 14,9% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych o 10,5%). Spadek odnotowano w 22 powiatach (od 2,6% w powiecie radziejowskim do 28,2% w powiecie rypińskim). W powiecie chełmińskim odnotowano w tym zakresie wzrost (o 1,2%).

BEZROBOTNI BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH WEDŁUG POWIATÓW Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych			
	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Województwo razem	**42 853**	**36 480**	**-6 373**	**-14,9**
Bydgoszcz – powiat grodzki	3 093	2 263	-830	-26,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	1 319	1 049	-270	-20,5
Grudziądz – powiat grodzki	2 501	2 223	-278	-11,1
Grudziądz – powiat ziemski	1 313	1 138	-175	-13,3
Toruń – powiat grodzki	1 336	1 127	-209	-15,6
Toruń – powiat ziemski	1 638	1 288	-350	-21,4
Włocławek – powiat grodzki	3 272	2 851	-421	-12,9
Włocławek – powiat ziemski	3 084	2 775	-309	-10,0
Aleksandrów Kujawski	1 432	1 264	-168	-11,7
Brodnica	1 304	1 021	-283	-21,7
Chełmno	1 001	1 013	12	1,2
Golub – Dobrzyń	890	753	-137	-15,4
Inowrocław	5 394	4 569	-825	-15,3
Lipno	2 540	2 343	-197	-7,8
Mogilno	1 138	1 026	-112	-9,8
Nakło nad Notecią	2 299	1 677	-622	-27,1
Radziejów	1 068	1 040	-28	-2,6
Rypin	1 593	1 144	-449	-28,2
Sępólno Krajeńskie	951	876	-75	-7,9
Świecie	2 240	2 068	-172	-7,7
Tuchola	944	678	-266	-28,2
Wąbrzeźno	914	812	-102	-11,2
Żnin	1 589	1 482	-107	-6,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych to kobiety (64,1%, wobec 65,3% w końcu 2007 roku), a prawo do zasiłku posiadało 13,9% tej populacji (przed rokiem – 10,6%).

CECHY SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNE BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	**36 480**	**100,0**	**23 398**	**64,1**
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	4 101	11,2	2 114	51,5
1 - 3 miesiące	7 845	21,5	4 304	54,9
3 - 6 miesięcy	4 742	13,0	2 970	62,6
6 - 12 miesięcy	5 059	13,9	3 201	63,3
12 - 24 miesiace	4 728	13,0	3 090	65,4
powyżej 24 miesięcy	10 005	27,4	7 719	77,2
wiek				
18 - 24 lata	8 427	23,1	5 546	65,8
25 - 34 lata	7 342	20,1	4 911	66,9
35 - 44 lata	7 365	20,2	5 050	68,6
45 - 54 lata	9 512	26,1	6 220	65,4
55 - 59 lat	3 324	9,1	1 671	50,3
60 - 64 lata	510	1,4	x	x
wykształcenie				
średnie ogólnokształcące	6 316	17,3	5 006	79,3
gimnazjalne i poniżej	30 164	82,7	18 392	61,0
staż pracy				
do 1 roku	6 487	17,8	4 385	67,6
1 - 5 lat	7 001	19,2	3 978	56,8
5 - 10 lat	4 208	11,5	2 557	60,8
10 - 20 lat	4 942	13,5	3 043	61,6
20 - 30 lat	2 902	8,0	1 373	47,3
30 lat i więcej	581	1,6	179	30,8
bez stażu	10 359	28,4	7 883	76,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Analiza populacji bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych pod względem cech społeczno – demograficznych wykazuje, że były to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (82,7%, wobec 85,0% przed rokiem) oraz średnim

ogólnokształcącym (17,3%; przed rokiem – 15,0%). Największą grupę pod względem wieku stanowiły osoby w wieku 45 – 54 lata (26,1%, wobec 28,2% w końcu 2007 roku), najmniejszą – osoby w wieku 60 – 64 lata (1,4%; bez zmian), natomiast pod względem stażu pracy dominowały osoby dotychczas niepracujące (28,4%: przed rokiem – 29,5%). Osoby pozostające w rejestrach pup dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 40,4% populacji bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (przed rokiem – 50,9%).

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 51.477 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (o 0,3% mniej niż w roku poprzednim), co stanowiło 30,0% całego napływu do bezrobocia (tak samo jak w roku 2007).

ZMIANY W POZIOMIE BEZROBOCIA WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W LATACH 2007 - 2008

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodwych	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
zarejestrowani w roku	51 651	51 477	-174	-0,3
- w tym kobiety	27 252	28 263	1 011	3,7
osoby, które podjęły pracę w roku	22 788	18 304	-4 484	-19,7
- w tym kobiety	11 296	9 598	-1 698	-15,0
stan w końcu roku	42 853	36 480	-6 373	-14,9
- w tym kobiety	27 965	23 398	-4 567	-16,3
z prawem do zasiłku	4 550	5 085	535	11,8
- w tym kobiety	2 123	2 476	353	16,6

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych stanowili w 2008 roku 23,7% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę (w roku poprzednim – 24,3%). W omawianym okresie pracę podjęło 18.304 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Było to o 19,7% mniej niż w roku poprzednim.

5.9. BEZROBOTNI BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO

Nowelizacja Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła od 25 października 2007 roku nową kategorię bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – *bezrobotny bez doświadczenia zawodowego*[*].

W końcu 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 27.733 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego. Stanowili oni 25,2% ogółu bezrobotnych w województwie. Największy udział osób bez doświadczenia zawodowego występuje w powiecie radziejowskim (38,4%), najmniejszy – w Bydgoszczy (17,7%).

[*] oznacza to bezrobotnego, który wykonywał zatrudnienie oraz inną pracę zarobkową przez łączny okres poniżej 6 miesięcy

CECHY SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNE BEZROBOTNYCH BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	**27 733**	**100,0**	**19 230**	**69,3**
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	2 999	10,8	1 664	55,5
1 - 3 miesiące	6 579	23,7	4 005	60,9
3 - 6 miesięcy	4 248	15,3	2 789	65,7
6 - 12 miesięcy	3 698	13,3	2 546	68,8
12 - 24 miesiace	3 402	12,3	2 547	74,9
powyżej 24 miesięcy	6 807	24,5	5 679	83,4
wiek				
18 - 24 lata	13 852	49,9	8 829	63,7
25 - 34 lata	8 381	30,2	6 357	75,9
35 - 44 lata	2 558	9,2	2 068	80,8
45 - 54 lata	2 215	8,0	1 603	72,4
55 - 59 lat	624	2,3	373	59,8
60 - 64 lata	103	0,4	x	x
wykształcenie				
wyższe	2 190	7,9	1 519	69,4
policealne i średnie zawodowe	5 854	21,1	3 984	68,1
średnie ogólnokształcące	4 634	16,7	3 393	73,2
zasadnicze zawodowe	4 457	16,1	2 944	66,1
gimnazjalne i poniżej	10 598	38,2	7 390	69,7
staż pracy				
do 1 roku	6 436	23,2	4 003	62,2
bez stażu	21 297	76,8	15 227	71,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Większość bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego to kobiety (69,3%), a prawo do zasiłku posiada 3,1% tej populacji.

Analiza struktury bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego według cech społeczno demograficznych wykazuje, że pod względem wieku są to przede wszystkim osoby młode (49,9% znajduje się w przedziale 18 – 24 lata), pod względem wykształcenia – osoby, które ukończyły szkoły gimnazjalne i poniżej (38,2%), natomiast pod względem czasu pozostawania bez pracy dominują tu osoby przebywające w rejestrach pup nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (36,8%).

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 53.553 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego. Stanowili oni 31,2% całego napływu do bezrobocia w województwie.

Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego stanowili w 2008 roku 22,4% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę. W omawianym okresie pracę podjęło 17.294 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego.

5.10. BEZROBOTNI BEZ WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO

Nowelizacja Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła od 25 października 2007 roku nową kategorię bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – *bezrobotny bez wykształcenia średniego*[*].

W końcu 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 72.611 takich osób, które stanowiły 65,9% ogółu bezrobotnych. Największy udział bezrobotnych bez wykształcenia średniego występuje w powiecie grudziądzkim (74,1%), najmniejszy – w Toruniu (51,5%).

W porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba bezrobotnych bez wykształcenia średniego zmniejszyła się o 11.765 osób czyli 13,9% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych w województwie o 10,5%). Spadek populacji bezrobotnych bez wykształcenia średniego odnotowano w 22 powiatach: największy (o 28,1%) w powiecie rypińskim, najmniejszy (o 2,3%) w powiecie sępoleńskim. W powiecie chełmińskim liczba bezrobotnych bez wykształcenia średniego wzrosła o 9,4%

Większość bezrobotnych bez wykształcenia średniego to kobiety (54,6%), a prawo do zasiłku posiada 19,8% tej populacji.

Analiza struktury bezrobotnych bez wykształcenia średniego według cech społeczno demograficznych wykazuje, że największe grupy pod względem wieku to osoby w przedziale 45 – 54 lata (27,2%) oraz 25 – 34 lata (25,4%), pod względem wykształcenia – osoby, które ukończyły szkoły gimnazjalne i poniżej (52,8%), pod względem stażu pracy – osoby, które pracowały od 1 do 5 lat (23,0%), natomiast pod względem czasu pozostawania bez pracy dominują tu osoby przebywające w rejestrach pup nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (38,3%).

[*] jest to osoba, która legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym bądź gimnazjalnym i poniżej

BEZROBOTNI BEZ WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO WEDŁUG POWIATÓW Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni bez wykształcenia średniego			
	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Województwo razem	**84 376**	**72 611**	**-11 765**	**-13,9**
Bydgoszcz – powiat grodzki	6 144	4 501	-1 643	-26,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 692	2 132	-560	-20,8
Grudziądz – powiat grodzki	4 858	4 492	-366	-7,5
Grudziądz – powiat ziemski	2 689	2 412	-277	-10,3
Toruń – powiat grodzki	3 299	2 881	-418	-12,7
Toruń – powiat ziemski	3 538	2 926	-612	-17,3
Włocławek – powiat grodzki	5 528	4 928	-600	-10,9
Włocławek – powiat ziemski	5 276	4 708	-568	-10,8
Aleksandrów Kujawski	3 000	2 524	-476	-15,9
Brodnica	2 811	2 305	-506	-18,0
Chełmno	2 177	2 382	205	9,4
Golub – Dobrzyń	1 916	1 662	-254	-13,3
Inowrocław	10 036	8 087	-1 949	-19,4
Lipno	4 210	3 872	-338	-8,0
Mogilno	2 417	2 219	-198	-8,2
Nakło nad Notecią	4 655	3 639	-1 016	-21,8
Radziejów	2 250	2 118	-132	-5,9
Rypin	2 387	1 717	-670	-28,1
Sępólno Krajeńskie	2 197	2 146	-51	-2,3
Świecie	4 491	4 043	-448	-10,0
Tuchola	2 265	1 822	-443	-19,6
Wąbrzeźno	1 851	1 607	-244	-13,2
Żnin	3 689	3 488	-201	-5,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 99.697 bezrobotnych bez wykształcenia średniego. Stanowili oni 58,1% całego napływu do bezrobocia w województwie.

Bezrobotni bez wykształcenia średniego stanowili w 2008 roku 55,6% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę. W omawianym okresie pracę podjęło 42.929 bezrobotnych bez wykształcenia średniego.

CECHY SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNE BEZROBOTNYCH BEZ WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni bez wykształcenia średniego			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	**72 611**	**100,0**	**39 668**	**54,6**
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	8 959	12,3	3 483	38,9
1 - 3 miesiące	15 896	21,9	6 774	42,6
3 - 6 miesięcy	9 751	13,4	5 006	51,3
6 - 12 miesięcy	10 162	14,0	5 502	54,1
12 - 24 miesiace	9 481	13,1	5 590	59,0
powyżej 24 miesięcy	18 362	25,3	13 313	72,5
wiek				
18 - 24 lata	10 639	14,7	5 806	54,6
25 - 34 lata	18 446	25,4	11 277	61,1
35 - 44 lata	17 025	23,4	10 122	59,5
45 - 54 lata	19 717	27,2	10 281	52,1
55 - 59 lat	5 879	8,1	2 182	37,1
60 - 64 lata	905	1,2	x	x
wykształcenie				
zasadnicze zawodowe	34 299	47,2	18 674	54,4
gimnazjalne i poniżej	38 312	52,8	20 994	54,8
staż pracy				
do 1 roku	9 803	13,5	6 262	63,9
1 - 5 lat	16 717	23,0	9 065	54,2
5 - 10 lat	11 395	15,7	5 837	51,2
10 - 20 lat	13 146	18,1	6 914	52,6
20 - 30 lat	8 177	11,3	2 943	36,0
30 lat i więcej	1 995	2,7	448	22,5
bez stażu	11 378	15,7	8 199	72,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.11 KOBIETY, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA

Nowelizacja Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła od 25 października 2007 roku nową kategorię bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – *kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka*.

CECHY SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNE BEZROBOTNYCH KOBIET, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA
Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	
	osoby	%
Ogółem	**13 351**	**100,0**
czas pozostawania bez pracy		
do 1 miesiąca	858	6,4
1 - 3 miesiące	1 616	12,1
3 - 6 miesięcy	1 298	9,7
6 - 12 miesięcy	1 521	11,4
12 - 24 miesiace	2 183	16,4
powyżej 24 miesięcy	5 875	44,0
wiek		
18 - 24 lata	2 285	17,1
25 - 34 lata	6 071	45,5
35 - 44 lata	3 315	24,8
45 - 54 lata	1 505	11,3
55 - 59 lat	175	1,3
wykształcenie		
wyższe	321	2,4
policealne i średnie zawodowe	1 851	13,9
średnie ogólnokształcące	897	6,7
zasadnicze zawodowe	4 003	30,0
gimnazjalne i poniżej	6 279	47,0
staż pracy		
do 1 roku	2 746	20,6
1 - 5 lat	3 023	22,6
5 - 10 lat	1 225	9,2
10 - 20 lat	679	5,1
20 - 30 lat	47	0,4
30 lat i więcej	1	0,0
bez stażu	5 630	42,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W końcu 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowane pozostawały 13.351 takie osoby, które stanowiły 12,1% ogółu bezrobotnych oraz 20,2% ogółu bezrobotnych kobiet. Największy udział bezrobotnych kobiet, które nie

podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w liczbie bezrobotnych kobiet ogółem występuje w powiecie grudziądzkim (20,1%), najmniejszy – w Toruniu (8,5%).

Analiza struktury bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka według cech społeczno demograficznych wykazuje, że pod względem wieku są to przede wszystkim osoby młode (45,5% znajduje się w przedziale 25 – 34 lata), pod względem wykształcenia – osoby, które ukończyły szkoły gimnazjalne i poniżej (47,0%), pod względem stażu pracy – osoby, które nie pracowały przed rejestracją w PUP (42,2%), natomiast pod względem czasu pozostawania bez pracy dominują tu osoby przebywające w rejestrach pup nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (60,4%).

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 9.959 bezrobotnych kobiet z tej kategorii. Stanowiły one 11,1% całego napływu kobiet do bezrobocia w województwie.

Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka stanowiły w 2008 roku 8,3% ogółu bezrobotnych kobiet podejmujących pracę. W omawianym okresie pracę podjęło 3.171 bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

5.12. BEZROBOTNI SAMOTNIE WYCHOWUJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA

Nowelizacja Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła od 25 października 2007 roku nową kategorię bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – *osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia*[*].

W końcu 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 10.081 bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, którzy stanowili 9,1% ogółu bezrobotnych. Największy udział bezrobotnych z tej kategorii występuje w Bydgoszczy (14,7%), najmniejszy – w powiecie radziejowskim (3,7%).

Większość bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia to kobiety (90,6%), a prawo do zasiłku posiada 12,4% tej populacji.

Analiza struktury bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia według cech społeczno demograficznych wykazuje, że pod względem wieku są to przede wszystkim osoby w przedziale 25 – 34 lata (43,6%), pod względem wykształcenia – osoby, które ukończyły szkoły gimnazjalne i poniżej (45,1%), pod względem stażu pracy – osoby pracujące wcześniej od 1 do 5 lat (27,3%) oraz osoby bez stażu pracy (21,7%) natomiast pod względem czasu pozostawania bez pracy dominują tu osoby przebywające w rejestrach pup nieprzerwanie dłużej niż 12 miesięcy (40,9%).

[*] wcześniej występowała kategoria bezrobotnych osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia

CECHY SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNE BEZROBOTNYCH SAMOTNIE WYCHOWUJĄCYCH CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	**10 081**	**100,0**	**9 134**	**90,6**
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	1 079	10,7	896	83,0
1 - 3 miesiące	1 864	18,5	1 578	84,7
3 - 6 miesięcy	1 466	14,5	1 294	88,3
6 - 12 miesięcy	1 556	15,4	1 433	92,1
12 - 24 miesiace	1 651	16,4	1 554	94,1
powyżej 24 miesięcy	2 465	24,5	2 379	96,5
wiek				
18 - 24 lata	1 803	17,9	1 746	96,8
25 - 34 lata	4 399	43,6	4 075	92,6
35 - 44 lata	2 568	25,5	2 270	88,4
45 - 54 lata	1 199	11,9	981	81,8
55 - 59 lat	103	1,0	62	60,2
60 - 64 lata	9	0,1	x	x
wykształcenie				
wyższe	296	2,9	285	96,3
policealne i średnie zawodowe	1 452	14,4	1 373	94,6
średnie ogólnokształcące	779	7,7	749	96,1
zasadnicze zawodowe	3 003	29,8	2 661	88,6
gimnazjalne i poniżej	4 551	45,1	4 066	89,3
staż pracy				
do 1 roku	1 863	18,5	1 752	94,0
1 - 5 lat	2 749	27,3	2 456	89,3
5 - 10 lat	1 659	16,5	1 418	85,5
10 - 20 lat	1 253	12,4	1 069	85,3
20 - 30 lat	350	3,5	286	81,7
30 lat i więcej	22	0,2	10	45,5
bez stażu	2 185	21,7	2 143	98,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 11.989 bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia. Stanowili oni 7,0% całego napływu do bezrobocia w województwie.

Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia stanowili w 2008 roku 6,1% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę. W omawianym okresie pracę podjęło 4.684 osób z tej grupy bezrobotnych.

5.13. BEZROBOTNI, KTÓRZY PO ODBYCIU KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA

Nowelizacja Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła od 25 października 2007 roku nową kategorię bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – *osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia*.

W końcu 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 1.430 bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, którzy stanowili 1,3% ogółu bezrobotnych. Największy udział bezrobotnych z tej kategorii występuje w Grudziądzu (3,0%), najmniejszy – w powiecie rypińskim (0,3%).

Większość bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia to mężczyźni (94,1%), a prawo do zasiłku posiada 5,2% tej populacji.

Analiza struktury bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia według cech społeczno demograficznych wykazuje, że pod względem wieku są to przede wszystkim osoby w przedziale 45 - 54 lata (30,8%), pod względem wykształcenia – osoby, które ukończyły szkoły gimnazjalne i poniżej (62,0%), pod względem stażu pracy – osoby pracujące wcześniej od 1 do 5 lat (31,5%), natomiast pod względem czasu pozostawania bez pracy – osoby przebywające w rejestrach pup od 1 do 3 miesięcy (26,5%).

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 2.661 bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia. Stanowili oni 1,6% całego napływu do bezrobocia w województwie.

Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia stanowili w 2008 roku 0,8% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę. W omawianym okresie pracę podjęło 582 bezrobotnych z tej kategorii.

CECHY SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNE BEZROBOTNYCH, KTÓRZY PO ODBYCIU KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	**1 430**	**100,0**	**84**	**5,9**
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	232	16,2	10	4,3
1 - 3 miesiące	379	26,5	16	4,2
3 - 6 miesięcy	220	15,4	11	5,0
6 - 12 miesięcy	222	15,5	16	7,2
12 - 24 miesiace	179	12,5	10	5,6
powyżej 24 miesięcy	198	13,8	21	10,6
wiek				
18 - 24 lata	103	7,2	6	5,8
25 - 34 lata	369	25,8	19	5,1
35 - 44 lata	346	24,2	25	7,2
45 - 54 lata	440	30,8	28	6,4
55 - 59 lat	133	9,3	6	4,5
60 - 64 lata	39	2,7	x	x
wykształcenie				
wyższe	10	0,7	2	20,0
policealne i średnie zawodowe	58	4,1	1	1,7
średnie ogólnokształcące	28	2,0	1	3,6
zasadnicze zawodowe	447	31,3	35	7,8
gimnazjalne i poniżej	887	62,0	45	5,1
staż pracy				
do 1 roku	353	24,7	24	6,8
1 - 5 lat	450	31,5	24	5,3
5 - 10 lat	199	13,9	7	3,5
10 - 20 lat	162	11,3	14	8,6
20 - 30 lat	73	5,1	3	4,1
30 lat i więcej	8	0,6	1	12,5
bez stażu	185	12,9	11	5,9

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.14. BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI

Według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowanych pozostawało 4.443 bezrobotnych niepełnosprawnych. Stanowili oni 4,0% ogółu bezrobotnych w województwie (przed rokiem – 3,2%). W poszczególnych powiatach udział ten wyniósł od 1,1% w powiecie lipnowskim do 8,8% w Bydgoszczy.

BEZROBOTNI NIEPEŁNOSPRAWNI W LATACH 2007 - 2008
WEDŁUG POWIATÓW Stan w końcu roku

Powiat	Bezrobotni niepełnosprawni			
	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
Województwo razem	**3 910**	**4 443**	**533**	**13,6**
Bydgoszcz – powiat grodzki	763	714	-49	-6,4
Bydgoszcz – powiat ziemski	204	188	-16	-7,8
Grudziądz – powiat grodzki	212	239	27	12,7
Grudziądz – powiat ziemski	50	63	13	26,0
Toruń – powiat grodzki	344	396	52	15,1
Toruń – powiat ziemski	106	114	8	7,5
Włocławek – powiat grodzki	216	279	63	29,2
Włocławek – powiat ziemski	49	95	46	93,9
Aleksandrów Kujawski	119	149	30	25,2
Brodnica	85	126	41	48,2
Chełmno	94	100	6	6,4
Golub – Dobrzyń	71	71	0	0,0
Inowrocław	378	430	52	13,8
Lipno	56	62	6	10,7
Mogilno	67	73	6	9,0
Nakło nad Notecią	224	233	9	4,0
Radziejów	54	84	30	55,6
Rypin	111	143	32	28,8
Sępólno Krajeńskie	111	157	46	41,4
Świecie	181	220	39	21,5
Tuchola	162	212	50	30,9
Wąbrzeźno	149	178	29	19,5
Żnin	104	117	13	12,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W odniesieniu do końca 2007 roku w województwie wystąpił wzrost liczby bezrobotnych niepełnosprawnych o 13,6% (533 osoby). Jedynie w dwóch powiatach

odnotowano spadek w tym zakresie: w Bydgoszczy o 6,4% i powiecie bydgoskim – o 7,8%. W 20 powiatach wystąpił wzrost liczby bezrobotnych niepełnosprawnych (od 4,0% w powiecie nakielskim do 93,9% w powiecie włocławskim), natomiast w powiecie golubsko - dobrzyńskim liczba ta nie zmieniła się.

CECHY SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNE BEZROBOTNYCH NIEPEŁNOSPRAWNYCH Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni niepełnosprawni			
	razem		kobiety	
	osoby	%	osoby	% w razem
Ogółem	**4 443**	**100,0**	**2 394**	**53,9**
czas pozostawania bez pracy				
do 1 miesiąca	501	11,3	227	45,3
1 - 3 miesiące	911	20,5	446	49,0
3 - 6 miesięcy	700	15,8	373	53,3
6 - 12 miesięcy	741	16,7	415	56,0
12 - 24 miesiace	596	13,4	329	55,2
powyżej 24 miesięcy	994	22,4	604	60,8
wiek				
18 - 24 lata	455	10,2	243	53,4
25 - 34 lata	778	17,5	429	55,1
35 - 44 lata	777	17,5	444	57,1
45 - 54 lata	1 664	37,5	1 028	61,8
55 - 59 lat	678	15,3	250	36,9
60 - 64 lata	91	2,0	x	x
wykształcenie				
wyższe	132	3,0	78	59,1
policealne i średnie zawodowe	730	16,4	483	66,2
średnie ogólnokształcące	306	6,9	203	66,3
zasadnicze zawodowe	1 547	34,8	762	49,3
gimnazjalne i poniżej	1 728	38,9	868	50,2
staż pracy				
do 1 roku	505	11,4	283	56,0
1 - 5 lat	815	18,3	419	51,4
5 - 10 lat	636	14,3	356	56,0
10 - 20 lat	909	20,5	542	59,6
20 - 30 lat	865	19,5	420	48,6
30 lat i więcej	193	4,3	46	23,8
bez stażu	520	11,7	328	63,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Większość niepełnosprawnych bezrobotnych to kobiety (53,9%, przed rokiem – 53,4%), a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 22,7% tej populacji (przed rokiem – 20,3%). Największą grupę pod względem wieku stanowiły osoby znajdujące się w przedziale 45 – 54 lata (37,5%, przed rokiem – 39,0%), natomiast pod względem stażu pracy – osoby pracujące od 10 do 20 lat i od 20 do 30 lat (łącznie – 39,9%, przed rokiem – 41,6%). Najliczniejsze grupy pod względem wykształcenia stanowiły osoby, które ukończyły zaledwie szkoły gimnazjalne i poniżej (38,9%, wobec 38,5% w końcu 2007 r.) oraz zasadnicze zawodowe (34,8%, przed rokiem – 36,2%). Osoby pozostające w rejestrach pup dłużej niż 12 miesięcy (od dnia ostatniej rejestracji) stanowiły 35,8% populacji bezrobotnych niepełnosprawnych (przed rokiem – 40,4%).

W 2008 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowało się 7.867 bezrobotnych niepełnosprawnych (o 21,7% więcej niż w roku poprzednim), co stanowiło 4,6% całego napływu do bezrobocia (w roku poprzednim – 3,8%). W tym samym czasie pracę podjęło 2.892 niepełnosprawnych bezrobotnych (o 7,0% mniej niż w roku 2007). Było to 3,7% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie.

ZMIANY W POZIOMIE BEZROBOCIA WŚRÓD BEZROBOTNYCH NIEPEŁNOSPRAWNYCH W LATACH 2007 - 2008

Bezrobotni niepełnosprawni	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	osoby			w %
zarejestrowani w roku	6 462	7 867	1 405	21,7
- w tym kobiety	3 064	3 950	886	28,9
osoby, które podjęły pracę w roku	3 109	2 892	-217	-7,0
- w tym kobiety	1 448	1 408	-40	-2,8
stan w końcu roku	3 910	4 443	533	13,6
- w tym kobiety	2 089	2 394	305	14,6
z prawem do zasiłku	794	1 009	215	27,1
- w tym kobiety	410	555	145	35,4

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Powiatowe urzędy pracy pozyskały w 2008 roku dla osób niepełnosprawnych 1.388 oferty pracy (o 42,0% mniej niż w roku poprzednim). Było to 2,1% wszystkich ofert pracy zgłoszonych w województwie (w roku poprzednim – 3,0%).

OFERTY PRACY DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH W LATACH 2007 - 2008

Oferty pracy	2007 rok	2008 rok		
			zmiana	
	oferty pracy			w %
Zgłoszone w roku	2 393	1 388	-1 005	-42,0
- w tym pracy subsydiowanej	620	582	-38	-6,1
- w tym z sektora publicznego	142	125	-17	-12,0
Aktualne w końcu roku	86	33	-53	-61,6
- w tym niewykorzystane dłużej niż 1 miesiac	29	9	-20	-69,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2008 roku bezrobotni niepełnosprawni w liczbie 1.636 osób stanowili 4,2% wszystkich bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego w formie porad indywidualnych (w roku poprzednim było to odpowiednio: 1.097 osób i 3,2%). Z poradnictwa grupowego skorzystało 647 bezrobotnych niepełnosprawnych, którzy stanowili 6,9% wszystkich bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim było to odpowiednio: 220 osoby i 2,7%).

Z usług informacji zawodowej w formie spotkań grupowych skorzystało w 2007 roku 522 bezrobotnych niepełnosprawnych, co stanowiło 5,7% ogółu bezrobotnych wspieranych w tej formie (w roku 2007 było to odpowiednio: 244 osoby i 3,8%).

W zajęciach aktywizacyjnych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło 87 bezrobotnych niepełnosprawnych, którzy stanowili 4,8% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tej formie (w roku poprzednim było to odpowiednio: 57 osób i 2,2%). W szkoleniach w zakresie aktywnego poszukiwania pracy (szkolenia w klubach pracy) uczestniczyło 95 bezrobotnych niepełnosprawnych, co stanowiło 7,9% ogółu bezrobotnych korzystających z tej formy wsparcia (w roku poprzednim odpowiednio: 10 osób i 2,9%).

Poza niepełnosprawnymi bezrobotnym w rejestrach powiatowych urzędów pracy znajdowało się również 1.547 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. W odniesieniu do końca 2007 roku populacja ta zmniejszyła się o 2,1%.

5.15. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Wśród bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim w dalszym ciągu **dominują ludzie młodzi**: 49,7% nie ukończyło 34 roku życia (od 40,1% we Włocławku do 57,2% w powiecie golubsko – dobrzyńskim). Spadek wielkości populacji odnotowano we wszystkich przedziałach wiekowych. W odniesieniu do końca 2007 roku, wśród bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim wystąpił wzrost udziału osób w wieku 18 – 24 lata (o 1,8 pkt. proc.) oraz w wieku 55 – 59 lat (o 0,2 pkt. proc.).

BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU

Wyszczególnienie	31 grudnia 2007 r.		31 grudnia 2008 r.			
	liczba	%	liczba	%	zmiana	w %
Ogółem	123 243	100,0	110 256	100,0	-12 987	-10,5
z tego w grupach wieku:						
18 - 24 lata	24 340	19,7	23 807	21,6	-533	-2,2
25 - 34 lata	34 901	28,3	30 990	28,1	-3 911	-11,2
35 - 44 lata	25 073	20,3	21 791	19,8	-3 282	-13,1
45 - 54 lata	29 931	24,3	25 390	23,0	-4 541	-15,2
55 - 59 lat	7 759	6,3	7 176	6,5	-583	-7,5
60 - 64 lata	1 239	1,0	1 102	1,0	-137	-11,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Analiza struktury bezrobotnych pod względem wieku i płci wykazuje, że wśród kobiet większy był udział osób młodszych 53,0% kobiet (przed rokiem – 50,9%) nie ukończyło 34 roku życia. Wśród mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 44,8% (przed rokiem – 43,5%).

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU I PŁCI
Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
Ogółem	110 256	100,0	65 964	100,0	44 292	100,0
z tego w grupach wieku:						
18 - 24 lata	23 807	21,6	14 416	21,9	9 391	21,2
25 - 34 lata	30 990	28,1	20 518	31,1	10 472	23,6
35 - 44 lata	21 791	19,8	13 816	20,9	7 975	18,0
45 - 54 lata	25 390	23,0	14 509	22,0	10 881	24,6
55 - 59 lat	7 176	6,5	2 705	4,1	4 471	10,1
60 - 64 lata	1 102	1,0	x	x	1 102	2,5

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Struktura bezrobotnych pod względem **wykształcenia** nie zmieniła się w ciągu 2008 roku w sposób istotny, chociaż zauważa się wzrost udziałów osób z wykształceniem wyższym i średnim, natomiast zmniejszają się udziału osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej. W dalszym ciągu najbardziej liczne były grupy bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (34,7%; od 26,4% w powiecie żnińskim do 45,9% w powiatach: lipnowskim i rypińskim) oraz zasadniczym zawodowym (31,1%; od 20,2% w powiecie rypińskim do 40,3% w powiecie żnińskim). Najmniej liczna była grupa bezrobotnych z wykształceniem wyższym (5,5%; przed rokiem – 4,4%).

BEZROBOTNI WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA

Wyszczególnienie	31 grudnia 2007 r.		31 grudnia 2008 r.			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	w %
Ogółem	123 243	100,0	110 256	100,0	-12 987	-10,5
z tego z wykształceniem:						
wyższym	5 372	4,4	6 013	5,5	641	11,9
policealnym i średnim zawodowym	23 517	19,1	21 270	19,3	-2 247	-9,6
średnim ogólnokształcącym	9 978	8,1	10 362	9,4	384	3,8
zasadniczym zawodowym	39 674	32,2	34 299	31,1	-5 375	-13,5
gimnazjalnym i poniżej	44 702	36,3	38 312	34,7	-6 390	-14,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W dalszym ciągu bezrobotne kobiety legitymują się wyższym poziomem wykształcenia niż mężczyźni.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I PŁCI
Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
Ogółem	110 256	100,0	65 964	100,0	44 292	100,0
z tego z wykształceniem:						
wyższym	6 013	5,5	4 025	6,1	1 988	4,5
policealnym i średnim zawodowym	21 270	19,3	14 732	22,3	6 538	14,8
średnim ogólnokształcącym	10 362	9,4	7 539	11,4	2 823	6,4
zasadniczym zawodowym	34 299	31,1	18 674	28,3	15 625	35,3
gimnazjalnym i poniżej	38 312	34,7	20 994	31,8	17 318	39,1

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.16. BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY I CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

Analiza struktury bezrobotnych pod względem **stażu pracy** wykazuje, że w końcu 2008 roku dalszym ciągu najbardziej liczna była grupa bezrobotnych, którzy przed rejestracją w pup pracowali od 1 roku do 5 lat (23,0% wobec 21,5% w końcu

roku 2007), natomiast najmniej liczna – grupa bezrobotnych o stażu pracy 30 lat i więcej (2,4% ogółu bezrobotnych; przed rokiem – 2,1%).

BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY

Wyszczególnienie	31 grudnia 2007 r.		31 grudnia 2008 r.			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	w %
Ogółem	123 243	100,0	110 256	100,0	-12 987	-10,5
z tego ze stażem pracy:						
do 1 roku	18 039	14,6	16 202	14,7	-1 837	-10,2
1 - 5 lat	26 483	21,5	25 353	23,0	-1 130	-4,3
5 - 10 lat	18 280	14,8	16 065	14,6	-2 215	-12,1
10 - 20 lat	20 254	16,4	17 493	15,9	-2 761	-13,6
20 - 30 lat	12 889	10,5	11 216	10,2	-1 673	-13,0
30 lat i wiecej	2 542	2,1	2 630	2,4	88	3,5
bez stażu	24 756	20,1	21 297	19,3	-3 459	-14,0

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Osoby dotychczas niepracujące stanowiły 19,3% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 20,1%). Wskaźnik ten wyniósł w poszczególnych powiatach od 11,7% w Bydgoszczy do 34,9% w powiecie radziejowskim.

Nie zmieniła się w istotny sposób struktura bezrobotnych pod względem stażu pracy i płci: wśród kobiet większe niż wśród mężczyzn były udziały osób bez stażu pracy, bądź o bardzo krótkim stażu.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG STAŻU PRACY I PŁCI
Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
Ogółem	110 256	100,0	65 964	100,0	44 292	100,0
z tego ze stażem pracy:						
do 1 roku	16 202	14,7	10 957	16,6	5 245	11,8
1 - 5 lat	25 353	23,0	14 895	22,6	10 458	23,6
5 - 10 lat	16 065	14,6	9 276	14,1	6 789	15,3
10 - 20 lat	17 493	15,9	10 079	15,3	7 414	16,7
20 - 30 lat	11 216	10,2	4 849	7,4	6 367	14,4
30 lat i więcej	2 630	2,4	681	1,0	1 949	4,4
bez stażu	21 297	19,3	15 227	23,1	6 070	13,7

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Analiza struktury bezrobotnych według **czasu pozostawania bez pracy** wykazuje, że w dalszym ciągu największą grupę stanowiły osoby, które w rejestrach pup pozostają dłużej niż 12 miesięcy (nieprzerwanie od dnia ostatniej rejestracji; nie jest to grupa tożsama z grupą długotrwale bezrobotnych). Według stanu w dniu

31 grudnia 2008 roku takie osoby stanowiły 35,2% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 45,2%). W poszczególnych powiatach udział ten wyniósł od 24,5% w Toruniu 48,1% w powiecie inowrocławskim.

BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

Wyszczególnienie	31 grudnia 2007 r.		31 grudnia 2008 r.			
	osoby	%	osoby	%	zmiana	w %
ogółem	123 243	100,0	110 256	100,0	-12 987	-10,5
z tego						
do 1 miesiąca	11 546	9,4	13 598	12,3	2 052	17,8
1 - 3 miesiące	21 955	17,8	25 535	23,2	3 580	16,3
3 - 6 miesięcy	17 346	14,1	16 164	14,7	-1 182	-6,8
6 - 12 miesiecy	16 685	13,5	16 106	14,6	-579	-3,5
12 - 24 miesięcy	16 593	13,5	14 149	12,8	-2 444	-14,7
powyżej 24 miesięcy	39 118	31,7	24 704	22,4	-14 414	-36,8

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W porównaniu z końcem poprzedniego roku zmniejszyła się liczba bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (o 30,3%), będących bez pracy od 3 do 6 miesięcy (o 6,8%) oraz od 6 do 12 miesięcy (o 3,5%). Wzrost odnotowano wśród bezrobotnych pozostających bez pracy do 1 miesiąca (o 17,6%) oraz od 1 do 3 miesięcy (o 16,3%).

Kobietom trudniej jest niż mężczyznom znaleźć pracę: udział osób pozostających bez pracy ponad 24 miesiące wyniósł wśród kobiet 27,9% (wśród mężczyzn – 14,2%).

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA PRACY I PŁCI Stan w dniu 31 grudnia 2008 r.

Wyszczególnienie	razem	%	kobiety	%	mężczyźni	%
ogółem	110 256	100,0	65 964	100,0	44 292	100,0
z tego						
do 1 miesiąca	13 598	12,3	6 100	9,2	7 498	16,9
1 - 3 miesiące	25 535	23,2	12 923	19,6	12 612	28,5
3 - 6 miesięcy	16 164	14,7	9 491	14,4	6 673	15,1
6 - 12 miesięcy	16 106	14,6	9 796	14,9	6 310	14,2
12 - 24 miesięcy	14 149	12,8	9 222	14,0	4 927	11,1
powyżej 24 miesięcy	24 704	22,4	18 432	27,9	6 272	14,2

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

5.17. BEZROBOTNI WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY

Podobnie jak w latach poprzednich wśród bezrobotnych dominują osoby, które poprzednio pracowały (według Polskiej Klasyfikacji Działalności) w *Przetwórstwie przemysłowym* – 21,0% ogółu (przed rokiem stanowiły one 20,5% ogółu) oraz w *Handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku domowego i osobistego* – 14,7% ogółu (przed rokiem – 15,4%). Dla 5,3% ogółu bezrobotnych powiatowe urzędy pracy nie mogły zidentyfikować rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (w końcu 2007 roku było to 4,9%).

W porównaniu z końcem 2007 roku spadek liczby bezrobotnych odnotowano w 14 sekcjach: Największy względny spadek wystąpił w sekcji *Rybactwo* (o 21,2%), najmniejszy (o 4,9%) w sekcji *Górnictwo*. Liczba bezrobotnych, dla których pup nie mogą określić rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy zmniejszyła się o 2,6%. W trzech sekcjach odnotowano w tym względzie wzrosty: w sekcji *Rybactwo* – o 20,0% (3 osoby), w sekcji *Organizacje i zespoły eksterytorialne* – o 14,3% (2 osoby) i w sekcji *Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej* – o 2,4% (102 osoby).

Wśród osób bezrobotnych, które w 2008 roku zarejestrowały się w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne (napływ), dominowali pracownicy wywodzący się z następujących sekcji PKD:

- przetwórstwo przemysłowe – 19,8% (przed rokiem – 18,3%),
- handel i naprawy ... – 14,0% (przed rokiem – 14,3%),
- działalność usługowa ... – 8,3% (przed rokiem – 8,0%)
- administracja publiczna ... – 8,0% (przed rokiem – 8,3%),
- działalność usługowa ... – 8,0% (przed rokiem – 7,6%)
- budownictwo – 6,6% (przed rokiem – 6,7%).

Dla 5,9% osób zgłaszających się do pup nie można było określić rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (w roku poprzednim – 4,8%), natomiast w dalszym ciągu największy udział w napływie miały osoby dotychczas niepracujące (22,4%, w roku poprzednim – 24,1%).

W odniesieniu do roku poprzedniego mniejszy napływ bezrobotnych wystąpił z 9 sekcji PKD (najbardziej, o 8,6%, zmniejszyła się liczba noworejestrowanych bezrobotnych wywodzących się z sekcji *Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo*, najmniej, o 1,9%, z sekcji *Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego*). W ośmiu sekcjach odnotowano w tym zakresie wzrost: od 1,8% w sekcji *Pośrednictwo finansowe* do 76,9% w sekcji *Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników*; wzrost wystąpił również wśród osób, dla których nie można określić rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (*Działalność niezidentyfikowana*) – o 20,8%.

5.18. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

W 2008 roku utrwalała się struktura bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim pod względem zawodów, jakimi dysponują. W dalszym ciągu największą grupę stanowiły osoby, które nie legitymowały się żadnym zawodem (21,4% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 18,6%).

ZAWODY WYSTĘPUJĄCE NAJCZĘŚCIEJ WŚRÓD BEZROBOTNYCH (GRUPY ELEMENTARNE)
Stan w końcu roku

Grupa zawodów		2007 rok		2008 rok	
Kod	**Nazwa**	**osoby**	**%**	**osoby**	**%**
9999	Razem	123 243	100,0	110 256	100,0
0000	Bez zawodu	22 974	18,6	23 609	21,4
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	12 269	10,0	9 972	9,0
3419	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	4 387	3,6	3 818	3,5
5122	Kucharze	3 463	2,8	3 063	2,8
7222	Ślusarze i pokrewni	3 166	2,6	3 000	2,7
7433	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	3 063	2,5	2 674	2,4
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	3 102	2,5	2 661	2,4
9132	Pomoce i sprzątaczki biurowe, hotelowe i podobne	3 563	2,9	2 625	2,4
9141	Gospodarze budynków	2 898	2,4	2 354	2,1
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	2 253	1,8	2 017	1,8

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

Wśród osób, które w 2008 roku zarejestrowały się w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne ponownie najwięcej było osób bez zawodu (24,3% całego napływu, w 2007 roku – 21,5%). W porównaniu z rokiem poprzednim populacja ta zwiększyła się o 12,8% (przy ogólnym spadku liczby noworejestrowanych bezrobotnych o 0,3%). Struktura zawodowa pozostałych grup osób rejestrujących się jako bezrobotne nie uległa istotnym zmianom.

ZAWODY NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE WŚRÓD NOWOREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH (GRUPY ELEMENTARNE) W LATACH 2007- 2008

Grupa zawodów		2007 rok		2008 rok	
kod	**nazwa**	**osoby**	**%**	**osoby**	**%**
9999	Razem	172 127	100,0	171 668	100,0
0000	Bez zawodu	36 940	21,5	41 668	24,3
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	13 202	7,7	12 615	7,3
3419	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	6 952	4,0	6 112	3,6
7222	Ślusarze i pokrewni	5 210	3,0	4 983	2,9
5122	Kucharze	4 151	2,4	4 263	2,5
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	4 244	2,5	4 020	2,3

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

6. PODSUMOWANIE

1. W województwie kujawsko – pomorskim **w 2008 roku odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 10,5%** (12.978 osób). W końcu grudnia 2008 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych pozostawało 110.256 bezrobotnych. Rok 2008 był piątym rokiem z rzędu, kiedy odnotowano spadek liczby bezrobotnych, jednakże skala tego zjawiska była znacznie mniejsza, niż w latach poprzednich.

2. **Stopa bezrobocia**, charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo, w województwie kujawsko – pomorskim wyniosła w końcu 2008 roku 13,4% i **była o 1,5 pkt. proc. niższa, niż w końcu poprzedniego roku** (w tym samym czasie w Polsce wskaźnik stopy bezrobocia zmniejszył się o 1,7 pkt. proc i w końcu grudnia'08 wyniósł 9,5%).

3. W 2008 roku odnotowano następujące zmiany w najważniejszych cechach struktury społeczno – demograficznej bezrobocia:
   - **udział kobiet** w liczbie bezrobotnych ogółem **zmniejszył się** (o 1,9 pkt. proc.) i wynosi obecnie 59,8%,
   - **udział osób powyżej 50 roku życia nieznacznie zmniejszył się** o 0,1 pkt. proc. – do poziomu 20,0%,
   - o 10,7 pkt. proc. **zmniejszył się udział osób długotrwale bezrobotnych** i w końcu 2008 roku wyniósł 55,0%,
   - o 1,7 pkt. proc. **zmniejszył się udział** bezrobotnych **bez kwalifikacji zawodowych** i w końcu 2008 roku wyniósł 33,1%,
   - na **niezmienionym poziomie** – 45,9% – utrzymuje się **udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi**,
   - **udział osób do 25 roku życia** w liczbie bezrobotnych ogółem **wzrósł** o 1,9 pkt. proc. i wynosi obecnie 21,6%,
   - o 0,8 pkt. proc. **wzrósł udział niepełnosprawnych** i w końcu 2008 roku wyniósł 4,0%,
   - **udział osób pobierających zasiłek** dla bezrobotnych **wzrósł** o 3,5 pkt. proc. – do poziomu 20,5%.

4. Spadek liczby bezrobotnych odnotowano w **większości kategorii bezrobotnych** według cech społeczno demograficznych. Dotyczy to zwłaszcza osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy: w tych grupach **największy spadek** odnotowano wśród **długotrwale bezrobotnych** (o 25,2%) i osób **bez kwalifikacji zawodowych** (o 14,9%). Jednakże **wzrost liczby bezrobotnych** odnotowano **wśród osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki** (o 18,4%) oraz wśród **bezrobotnych niepełnosprawnych** (o 13,6%).

5. **Liczba ofert pracy** w 2008 roku **zmniejszyła się o 18,7%.** W 2008 roku do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko – pomorskim pracodawcy zgłosili **64.982 oferty zatrudnienia**.

6. Rynek pracy województwa kujawsko – pomorskiego charakteryzuje zdecydowana **przewaga zawodów nadwyżkowych**. Z analizy przeprowadzonej za I półrocze 2008 r. wynika, że z 1.412 występujących na wojewódzkim rynku pracy zawodów, 23,0% stanowią zawody deficytowe, 5,2% to zawody zrównoważone, natomiast

71,7% to zawody nadwyżkowe. Na przestrzeni roku **zmniejszył się udział zawodów deficytowych** (o 0,8 p. proc.), natomiast **wzrósł udział zawodów nadwyżkowych** i **zrównoważonych** (po 0,4 p. proc.).

7. W 2008 roku **o 17,6% zmniejszyła się liczba bezrobotnych, którzy podjęli pracę**. W województwie kujawsko – pomorskim pracę podjęło 77.174 bezrobotnych. Liczba podjęć pracy niesubsydiowanej zmniejszyła się o 19,7%, natomiast zatrudnienie subsydiowane zmalało o 7,9%.
8. W 2008 roku **o 4,7% zmniejszyła się liczba bezrobotnych**, którzy skorzystali z **różnych form aktywizacji zawodowej.** Łącznie subsydiowane zatrudnienie, szkolenia, staże pracy, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i prace społecznie użyteczne podjęło 50.212 bezrobotnych.
9. W 2008 roku **przedsiębiorstwa** w regionie kujawsko – pomorskim **znacznie częściej niż poprzednio dokonywały zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy.** Do urzędów pracy wpłynęło 57 takich zgłoszeń dotyczących łącznie 3.407 osób (w roku poprzednim było to odpowiednio: 22 zgłoszenia dotyczące 799 osób).
10. Rok 2008 charakteryzował się **znacznym wzrostem liczby osób**, które **powróciły z zagranicy** i zwróciły się do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu z wnioskiem o zasiłek dla bezrobotnych: w 2007 roku takich osób było 613, natomiast w 2008 roku ich liczba wzrosła o 161,7% (do 1.604 osób).
11. W 2008 roku **na aktywizację zawodową bezrobotnych** województwo kujawsko – pomorskie otrzymało z **Funduszu Pracy** środki w wysokości 227.315,8. tys. złotych, **o 19,0% więcej niż w roku poprzednim** (w 2007 roku była to kwota 190.944,9 tys. zł).
12. **Wydatki** ogółem **Funduszu Pracy** w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku **wzrosły w odniesieniu do roku poprzedniego o 3,7%** i wyniosły 404.760,1 tys. zł. Warto przy tym zaznaczyć, że **kwota wydatkowana na programy na rzecz promocji zatrudnienia wzrosła o 19,1%.**
13. **Udział środków przeznaczonych na aktywizację bezrobotnych wzrósł** z 48,8% w roku 2007 **do 56,1% w roku 2008**, natomiast środki wydatkowane na zasiłki dla bezrobotnych stanowiły 37,9% (wobec 46,4% w roku 2007).
14. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu pełni, w ramach **Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki**, funkcję Instytucji Pośredniczącej II Stopnia dla działań w Priorytecie VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*. W 2008 roku, w ramach tego Priorytetu, w odpowiedzi na konkursy ogłoszone w grudniu 2007 r., lutym i czerwcu 2008 r., WUP podpisał 70 umów (w tym Decyzja Zarządu Województwa w sprawie realizacji projektu systemowego WUP w Toruniu) na łączną kwotę 108.028.925,00 zł, z czego wartość środków publicznych stanowi 107.795.088,00 zł. Pod względem wartości podpisanych umów w ramach Priorytetu VI PO KL WUP w Toruniu w końcu 2008 r. zajmował 6. miejsce w kraju.

TABELA 1. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA
Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007 rok	2008 rok		
			wzrost/spadek	
			w liczbach	2007 r. = 100%
Ogółem	**123 243**	**110 256**	**-12 987**	**89,5**
z tego:				
- osoby poprzednio pracujące	98 487	88 959	-9 528	90,3
w tym				
zwolnione z przyczyn dot. zakładu pracy	1 943	1 643	-300	84,6
- osoby dotychczas niepracujące	24 756	21 297	-3 459	86,0
Mężczyźni	**47 176**	**44 292**	**-2 884**	**93,9**
z tego:				
- osoby poprzednio pracujące	40 193	38 222	-1 971	95,1
w tym				
zwolnione z przyczyn dot. zakładu pracy	572	603	31	105,4
- osoby dotychczas nie pracujące	6 983	6 070	-913	86,9
Kobiety	**76 067**	**65 964**	**-10 103**	**86,7**
z tego:				
- osoby poprzednio pracujące	58 294	50 737	-7 557	87,0
w tym				
zwolnione z przyczyn dot. zakładu pracy	1 371	1 040	-331	75,9
- osoby dotychczas niepracujące	17 773	15 227	-2 546	85,7

TABELA 2. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W POWIATACH WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WG PŁCI - stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	**Województwo razem**	Powiat																						
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
w liczbach bezwzględnych																								
Ogółem bezrobotni	**110 256**	8 139	3 097	6 862	3 255	5 589	4 312	7 381	6 483	3 734	3 663	3 278	2 611	12 614	5 434	3 442	5 117	3 496	2 705	3 140	5 763	2 674	2 236	5 231
Mężczyźni	**44 292**	3 362	1 274	2 765	1 234	2 418	1 823	3 187	2 886	1 724	1 328	1 451	1 041	4 880	2 307	1 082	1 983	1 638	940	1 218	2 025	1 060	972	1 694
Kobiety	**65 964**	4 777	1 823	4 097	2 021	3 171	2 489	4 194	3 597	2 010	2 335	1 827	1 570	7 734	3 127	2 360	3 134	1 858	1 765	1 922	3 738	1 614	1 264	3 537
w %																								
Ogółem bezrobotni	**100,0**	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Mężczyźni	**40,2**	41,3	41,1	40,3	37,9	43,3	42,3	43,2	44,5	46,2	36,3	44,3	39,9	38,7	42,5	31,4	38,8	46,9	34,8	38,8	35,1	39,6	43,5	32,4
Kobiety	**59,8**	58,7	58,9	59,7	62,1	56,7	57,7	56,8	55,5	53,8	63,7	55,7	60,1	61,3	57,5	68,6	61,2	53,1	65,2	61,2	64,9	60,4	56,5	67,6

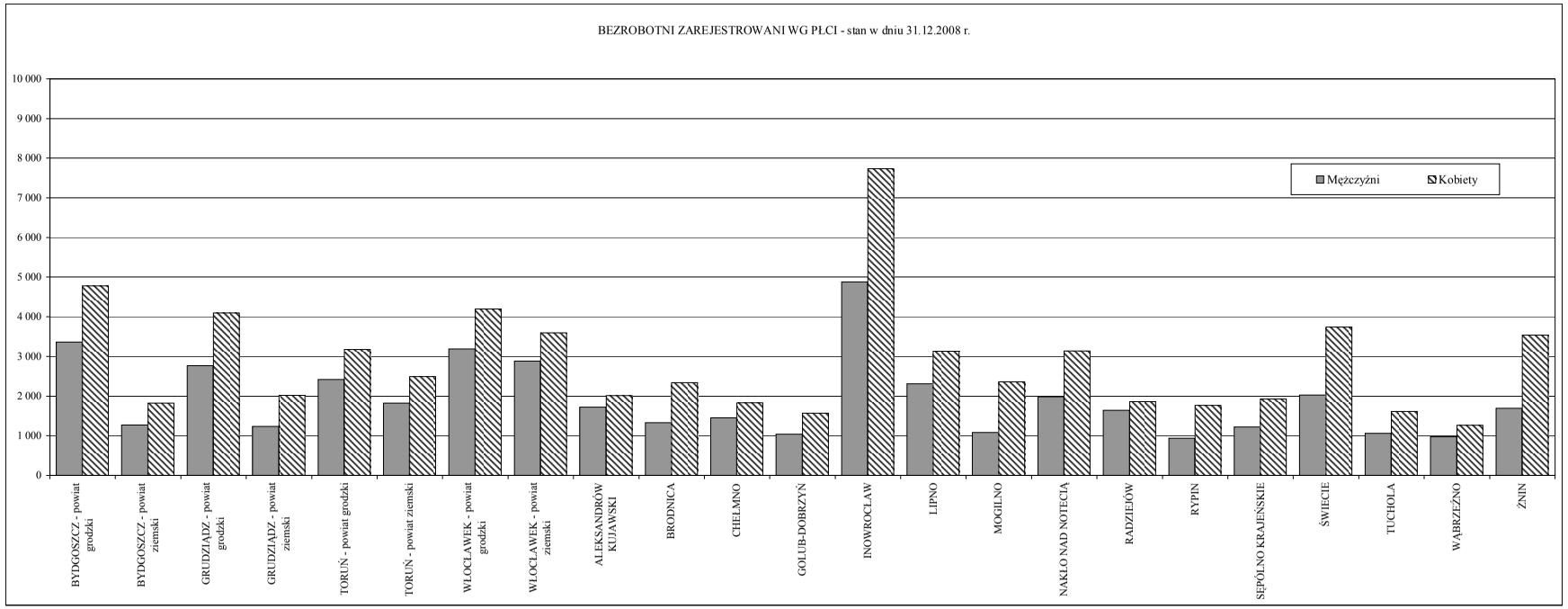

TABELA 3. BEZROBOTNI POSIADAJĄCY PRAWO DO ZASIŁKU
Stan w końcu okresu

POWIAT	2007 rok	2008 rok	
			zmiana
	w liczbach bezwzględnych		
Województwo razem	**20 962**	**22 586**	**1 624**
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 438	1 588	150
Bydgoszcz – powiat ziemski	541	602	61
Grudziądz – powiat grodzki	1 144	1 301	157
Grudziądz – powiat ziemski	606	661	55
Toruń – powiat grodzki	1 123	1 123	0
Toruń – powiat ziemski	1 059	1 146	87
Włocławek – powiat grodzki	1 265	980	-285
Włocławek – powiat ziemski	970	1 239	269
Aleksandrów Kujawski	718	728	10
Brodnica	795	702	-93
Chełmno	561	897	336
Golub – Dobrzyń	550	625	75
Inowrocław	2 678	2 489	-189
Lipno	860	1 138	278
Mogilno	687	758	71
Nakło nad Notecią	1 251	1 306	55
Radziejów	504	512	8
Rypin	493	549	56
Sępólno Krajeńskie	609	702	93
Świecie	1 034	1 045	11
Tuchola	560	637	77
Wąbrzeźno	458	593	135
Żnin	1 058	1 265	207

TABELA 4. BEZROBOTNI ZWOLNIENI Z PRZYCZYN ZAKŁADU PRACY I ZAPOWIEDZI ZWOLNIEŃ ORAZ ZWOLNIENIA MONITOROWANE W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiat																						
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy:																								
zarejestrowani w 2008 roku	**1 830**	177	107	30	10	416	184	6	19	3	58	222	11	8	87	72	213	4	6	20	149	8	4	16
- w tym kobiety	**924**	108	48	22	7	211	65	3	12	2	31	75	3	5	43	48	114	4	6	14	86	8	2	7
osoby, które podjęły pracę w 2008 roku	**884**	79	36	24	4	189	66	11	9	6	34	70	10	18	35	35	124	2	4	11	77	5	14	21
- w tym kobiety	**468**	52	21	18	3	102	29	6	3	5	19	16	3	13	20	20	67	1	3	7	38	2	7	13
stan w dniu 31.12.2008 r.	**1 643**	200	80	71	21	300	89	44	40	10	31	124	14	98	87	80	69	20	6	34	149	7	10	59
- w tym kobiety	**1 040**	138	33	48	16	177	33	33	31	8	17	54	9	70	50	66	42	13	6	27	107	6	7	49
posiadający prawo do zasiłku	**789**	109	56	12	3	179	72	3	2	0	10	120	4	0	46	31	52	0	0	10	72	0	0	8
- w tym kobiety	**398**	69	19	4	1	97	23	0	0	0	5	50	1	0	21	23	30	0	0	7	45	0	0	3
Zgłoszenia zamiaru zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy w 2008 roku:																								
zakłady pracy	**57**	15	1	5	0	3	1	3	2	3	3	2	3	3	0	2	1	0	1	2	5	0	1	1
osoby	**3 407**	168	14	73	0	1 111	47	312	79	9	103	570	55	361	0	15	6	0	47	76	239	0	118	4
Zwolnienia monitorowane w 2008 roku:																								
zakłady pracy	**20**	15	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
osoby	**427**	168	14	29	0	212	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4

TABELA 5. WYKAZ ZAKŁADÓW PRACY,
KTÓRE ZGŁOSIŁY DO PUP ZAMIAR ZWOLNIENIA PRACOWNIKÓW
Z PRZYCZYN DOTYCZĄCYCH ZAKŁADU PRACY
W 2008 ROKU

		Liczba osób	Sekcja PKD
PUP Bydgoszcz - powiat grodzki			
1.	Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych, Bydgoszcz (6 zgłoszeń w: PUP Bydgoszcz, Dla Miasta Torunia, Mogilno, Sępólno Kraj., Świecie, Żnin)	58 osób	K
2.	PKO BP S.A., Oddział I Bydgoszcz (7 zgłoszeń)	38 osób	J
3.	CGH Enginieering Sp. Z o.o., Bydgoszcz	25 osób	O
4.	Jednostka Wojskowa Nr 5501, Bydgoszcz	20 osób	L
5.	Zakład Produkcyjny "SOPEL" Genowefa Sobieska, Bydgoszcz (2 zgłoszenia)	17 osób	D
6.	"RUCH" S.A. Oddział Kujawy	16 osób	G
7.	PRP Sp. z o.o., Wrocław	13 osób	I
8.	Spółdzielnia Pracy "ZENIT", Bydgoszcz	8 osób	D
PUP Bydgoszcz - powiat ziemski			
1.	"ALBA-ALTOR" Sp z o.o Oddział w Solcu Kujawskim	14 osób	O
PUP Grudziądz - powiat grodzki			
1.	AMTEK Poland SP. Z o.o. Grudziądz	30 osób	D
2.	Miejski Zakład Użyteczności Publicznej, Grudziądz	29 osób	O
3.	PKO BP SA, Grudziądz (3 zgłoszenia)	14 osób	J
PUP dla Miasta Torunia			
1.	Boryszew Spółka Akcyjna Oddział ELANA Toruń	680 osób	D
2.	Drosed S.A., Toruń	424 osoby	D
PUP dla Powiatu Toruńskiego			
1.	HAY -Tec Vision Sp. z o.o., Rozgarty	47 osób	D
PUP Włocławek - powiat grodzki			
1.	PAGED MEBLE S.A., Zakład nr 3 we Włocławku	300 osób	D
2.	PKO BP SA, Oddział Włocławek (2 zgłoszenia)	12 osób	J
PUP Włocławek- powiat ziemski			
1.	Krajowa Spółka Cukrowa S.A. w Toruniu Oddział "Cukrownia Brześć Kujawski"	58 osób	D
2.	COGNIS POLSKA Sp. z o.o., Brześć Kujawski	21 osób	D
PUP Aleksandrów Kujawski			
1.	PKO BP, Odział Aleksandrów Kujawski (3 zgłoszenia)	9 osób	J
PUP Brodnica			
1.	Zakład Sprzętu Motoryzacyjnego POLMO SA, Brodnica	77 osób	D
2.	Miejski Zespół Opieki i Wychowania Przedszkolnego, Brodnica	21 osób	M
3.	PKO BP SA, Oddział Brodnica	5 osób	J
PUP Chełmno			
1.	Adriana S.A., Kosowizna	500 osób	D
2.	FAM - Technika Odlewnicza Sp. z o.o., Chełmno	70 osób	D
PUP Golub - Dobrzyń			
1.	Istrail SP. Z oo, Golub-Dobrzyń	44 osoby	D
2.	LOADMAX CONSTRICTION Sp. Z o.o. Golub - Dobrzyń	10 osób	D
3.	PKO BP SA, Oddział Golub - Dobrzyń	1 osoba	J
PUP Inowrocław			
1.	Huta Szkła Gospodarczego IRENA SA, Inowrocław	357 osób	D
2.	PRP Sp. z o.o., Wrocław	3 osoby	I
3.	"RUCH" S.A., Warszawa	1 osoba	G
PUP Mogilno			
1.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Mogilno	11 osób	N
PUP Nakło nad Notecią			
1.	PKO BP SA, Oddział Szubin	6 osób	J
PUP Rypin			
1.	SugarPol Sp. z o.o., Cukrownia w Ostrowitem	47 osób	D
PUP Sępólno Krajeńskie			
1.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Produkcyjno-Usługowe "WAL-TOM", Sępólno Krajeńskie	72 osoby	D
PUP Świecie			
1.	Zakłady Mięsne MAT w Czerniewicach Sp. z o.o., Zakład Produkcyjny MAT Świecie	114 osób	D
2.	KLOSE Pomorska Fabryka Mebli Sp. z o.o., Nowe	98 osób	D
3.	Stralfors Gzella SP. Z o.o., Laskowice	18 osób	I
4.	PKO BP SA, Oddział Świecie	1 osoba	J
PUP Wąbrzeźno			
1.	"MARKIT" Sp. z o.o., Wąbrzeźno	118 osób	D
RAZEM:	**40 ZAKŁADÓW PRACY (57 ZGŁOSZEŃ)**	**3 407 osób**	

TABELA 6. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA
Stan w końcu okresu

Powiaty	Bezrobotni zarejestrowani			Stopa bezrobocia		
	2007 rok	2008 rok		2007 rok	2008 rok	
			zmiana			zmiana (w pkt. proc.)
	osoby			%		
Województwo razem	**123 243**	**110 256**	**-12 987**	**14,9**	**13,4**	**-1,5**
Bydgoszcz – powiat grodzki	10 318	8 139	-2 179	6,2	4,9	-1,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 753	3 097	-656	11,0	9,1	-1,9
Grudziądz – powiat grodzki	7 205	6 862	-343	20,0	19,0	-1,0
Grudziądz – powiat ziemski	3 489	3 255	-234	24,1	22,8	-1,3
Toruń – powiat grodzki	5 802	5 589	-213	6,3	6,0	-0,3
Toruń – powiat ziemski	4 989	4 312	-677	15,9	13,9	-2,0
Włocławek – powiat grodzki	8 191	7 381	-810	14,4	13,0	-1,4
Włocławek – powiat ziemski	7 101	6 483	-618	22,2	20,6	-1,6
Aleksandrów Kujawski	4 249	3 734	-515	19,5	17,5	-2,0
Brodnica	4 383	3 663	-720	14,7	12,5	-2,2
Chełmno	3 005	3 278	273	17,4	18,6	1,2
Golub – Dobrzyń	2 971	2 611	-360	18,0	16,1	-1,9
Inowrocław	14 992	12 614	-2 378	22,3	19,3	-3,0
Lipno	5 661	5 434	-227	22,4	21,6	-0,8
Mogilno	3 665	3 442	-223	20,2	19,1	-1,1
Nakło nad Notecią	6 311	5 117	-1 194	22,0	18,5	-3,5
Radziejów	3 414	3 496	82	19,9	20,2	0,3
Rypin	3 533	2 705	-828	19,2	15,3	-3,9
Sępólno Krajeńskie	3 191	3 140	-51	21,8	21,4	-0,4
Świecie	5 914	5 763	-151	16,1	15,6	-0,5
Tuchola	3 188	2 674	-514	18,5	15,9	-2,6
Wąbrzeźno	2 521	2 236	-285	19,4	17,5	-1,9
Żnin	5 397	5 231	-166	21,9	21,2	-0,7

TABELA 7. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI
Stan w końcu okresu

POWIATY	2007 rok	2008 rok		
			wzrost/spadek	
	osoby		w osobach	w %
Województwo razem	**56 585**	**50 590**	**-5 995**	**-10,6**
Bydgoszcz – powiat grodzki	0	0	x	x
Bydgoszcz – powiat ziemski	2 655	2 112	-543	-20,5
Grudziądz – powiat grodzki	0	0	x	x
Grudziądz – powiat ziemski	2 961	2 777	-184	-6,2
Toruń – powiat grodzki	0	0	x	x
Toruń – powiat ziemski	3 875	3 398	-477	-12,3
Włocławek – powiat grodzki	0	0	x	x
Włocławek – powiat ziemski	5 450	4 914	-536	-9,8
Aleksandrów Kujawski	2 387	1 971	-416	-17,4
Brodnica	2 589	2 030	-559	-21,6
Chełmno	1 576	1 851	275	17,4
Golub – Dobrzyń	1 798	1 560	-238	-13,2
Inowrocław	5 554	4 574	-980	-17,6
Lipno	4 013	3 922	-91	-2,3
Mogilno	2 255	2 081	-174	-7,7
Nakło nad Notecią	3 603	2 906	-697	-19,3
Radziejów	2 509	2 550	41	1,6
Rypin	2 172	1 647	-525	-24,2
Sępólno Krajeńskie	1 922	1 912	-10	-0,5
Świecie	4 211	4 125	-86	-2,0
Tuchola	2 376	1 900	-476	-20,0
Wąbrzeźno	1 477	1 304	-173	-11,7
Żnin	3 202	3 056	-146	-4,6

TABELA 8. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG PŁCI

Wyszczególnienie	**Województwo razem**	Powiat																						
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
	31 grudnia 2007 r.																							
ogółem bezrobotni	**123 243**	10 318	3 753	7 205	3 489	5 802	4 989	8 191	7 101	4 249	4 383	3 005	2 971	14 992	5 661	3 665	6 311	3 414	3 533	3 191	5 914	3 188	2 521	5 397
w tym:																								
zamieszkali na wsi	**56 585**	0	2 655	0	2 961	0	3 875	0	5 450	2 387	2 589	1 576	1 798	5 554	4 013	2 255	3 603	2 509	2 172	1 922	4 211	2 376	1 477	3 202
% w ogółem	**45,9**	0,0	70,7	0,0	84,9	0,0	77,7	0,0	76,7	56,2	59,1	52,4	60,5	37,0	70,9	61,5	57,1	73,5	61,5	60,2	71,2	74,5	58,6	59,3
z tego:																								
mężczyźni	**21 266**	0	996	0	1 026	0	1 587	0	2 314	1 019	799	645	690	2 203	1 667	704	1 283	1 161	728	605	1 482	744	614	999
% w zamiesz. na wsi	**37,6**	x	37,5	x	34,7	x	41,0	x	42,5	42,7	30,9	40,9	38,4	39,7	41,5	31,2	35,6	46,3	33,5	31,5	35,2	31,3	41,6	31,2
kobiety	**35 319**	0	1 659	0	1 935	0	2 288	0	3 136	1 368	1 790	931	1 108	3 351	2 346	1 551	2 320	1 348	1 444	1 317	2 729	1 632	863	2 203
% w zamiesz. na wsi	**62,4**	x	62,5	x	65,3	x	59,0	x	57,5	57,3	69,1	59,1	61,6	60,3	58,5	68,8	64,4	53,7	66,5	68,5	64,8	68,7	58,4	68,8
	31 grudnia 2008 r.																							
ogółem bezrobotni	**110 256**	8 139	3 097	6 862	3 255	5 589	4 312	7 381	6 483	3 734	3 663	3 278	2 611	12 614	5 434	3 442	5 117	3 496	2 705	3 140	5 763	2 674	2 236	5 231
w tym:																								
zamieszkali na wsi	**50 590**	0	2 112	0	2 777	0	3 398	0	4 914	1 971	2 030	1 851	1 560	4 574	3 922	2 081	2 906	2 550	1 647	1 912	4 125	1 900	1 304	3 056
% w ogółem	**45,9**	0,0	68,2	0,0	85,3	0,0	78,8	0,0	75,8	52,8	55,4	56,5	59,7	36,3	72,2	60,5	56,8	72,9	60,9	60,9	71,6	71,1	58,3	58,4
z tego:																								
mężczyźni	**19 898**	0	836	0	1 045	0	1 434	0	2 160	878	745	821	624	1 809	1 624	667	1 097	1 185	560	722	1 469	739	579	904
% w zamiesz. na wsi	**39,3**	x	39,6	x	37,6	x	42,2	x	44,0	44,5	36,7	44,4	40,0	39,5	41,4	32,1	37,7	46,5	34,0	37,8	35,6	38,9	44,4	29,6
kobiety	**30 692**	0	1 276	0	1 732	0	1 964	0	2 754	1 093	1 285	1 030	936	2 765	2 298	1 414	1 809	1 365	1 087	1 190	2 656	1 161	725	2 152
% w zamiesz. na wsi	**60,7**	x	60,4	x	62,4	x	57,8	x	56,0	55,5	63,3	55,6	60,0	60,5	58,6	67,9	62,3	53,5	66,0	62,2	64,4	61,1	55,6	70,4

TABELA 9. BILANS BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 1.

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni zamieszkali na wsi według stanu w dniu 31.12.2007 r.	**56 585**	0	2 655	0	2 961	0	3 875	0	5 450	2 387	2 589	1 576
Bezrobotni zamieszkali na wsi zarejestrowani w 2008 r.	**71 823**	0	3 869	0	4 130	0	7 131	0	6 342	2 620	3 739	2 958
z tego: po raz pierwszy	**12 609**	0	821	0	550	0	1 566	0	920	389	640	514
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	**59 214**	0	3 048	0	3 580	0	5 565	0	5 422	2 231	3 099	2 444
po pracach interwencyjnych	**666**	0	0	0	9	0	72	0	0	0	0	31
po robotach publicznych	**2 827**	0	102	0	435	0	326	0	129	54	130	318
po stażu	**5 161**	0	94	0	307	0	470	0	384	250	313	150
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	**2 499**	0	10	0	93	0	227	0	110	95	191	3
po szkoleniu	**4 764**	0	235	0	319	0	973	0	414	158	90	134
po pracach społecznie użytecznych	**2 857**	0	93	0	272	0	125	0	513	99	128	0
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 r.	**77 818**	0	4 412	0	4 314	0	7 608	0	6 878	3 036	4 298	2 683
z tego z powodu: podjęcia pracy	**33 123**	0	1 688	0	1 869	0	3 374	0	2 531	1 371	1 675	1 576
z tego: niesubsydiowanej	**25 721**	0	1 400	0	1 196	0	2 679	0	1 991	1 196	1 443	1 039
w tym pracy sezonowej	**3 057**	0	0	0	127	0	0	0	0	0	46	0
z tego: subsydiowanej	**7 402**	0	288	0	673	0	695	0	540	175	232	537
z tego: prac interwencyjnych	**1 315**	0	29	0	26	0	111	0	36	0	2	92
z tego: robót publicznych	**4 043**	0	156	0	458	0	388	0	379	54	170	370
z tego: podjęcia działalności gospodarczej	**1 034**	0	54	0	76	0	146	0	55	17	30	52
z tego: podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudn.	**981**	0	39	0	113	0	49	0	70	104	29	23
z tego: inne	**29**	0	10	0	0	0	1	0	0	0	1	0
z tego z powodu: rozpoczęcia szkolenia	**4 630**	0	279	0	289	0	928	0	423	149	101	135
rozpoczęcia stażu	**4 773**	0	174	0	254	0	544	0	541	188	250	197
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	**2 744**	0	74	0	83	0	300	0	143	107	162	5
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	**3 020**	0	237	0	262	0	92	0	532	101	137	1
niepotwierdzenia gotowości do pracy	**20 505**	0	1 497	0	1 077	0	1 867	0	1 955	734	1 175	638
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	**4 143**	0	250	0	260	0	349	0	238	248	350	76
podjęcia nauki	**167**	0	4	0	1	0	8	0	14	2	5	6
ukończenia 60/65 lat	**109**	0	2	0	8	0	15	0	7	4	4	3
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	**320**	0	20	0	22	0	10	0	27	10	20	2
nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	**136**	0	13	0	7	0	7	0	5	8	10	3
innych	**4 148**	0	174	0	182	0	114	0	462	114	409	41
Bezrobotni zamieszkali na wsi według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**50 590**	0	2 112	0	2 777	0	3 398	0	4 914	1 971	2 030	1 851
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	**9 414**	0	486	0	456	0	780	0	783	303	349	310

TABELA 9. BILANS BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 2.

Wyszczególnienie	Powiaty											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni zamieszkali na wsi według stanu w dniu 31.12.2007 r.	1 798	5 554	4 013	2 255	3 603	2 509	2 172	1 922	4 211	2 376	1 477	3 202
Bezrobotni zamieszkali na wsi zarejestrowani w 2008 r.	2 000	4 400	5 219	2 277	4 454	2 874	2 688	2 748	4 814	3 139	2 034	4 387
z tego: po raz pierwszy	407	826	1 060	435	819	464	427	387	877	495	348	664
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	1 593	3 574	4 159	1 842	3 635	2 410	2 261	2 361	3 937	2 644	1 686	3 723
po pracach interwencyjnych	92	79	104	49	1	14	56	25	1	13	86	34
po robotach publicznych	52	272	91	80	84	62	89	113	127	87	39	237
po stażu	121	367	403	174	295	418	135	105	573	161	117	324
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	99	79	572	78	97	284	80	142	72	91	8	168
po szkoleniu	53	316	456	158	359	127	309	77	124	174	167	121
po pracach społecznie użytecznych	189	28	67	36	127	88	185	115	231	179	74	308
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 r.	2 238	5 380	5 310	2 451	5 151	2 833	3 213	2 758	4 900	3 615	2 207	4 533
z tego z powodu: podjęcia pracy	973	2 634	1 849	1 228	2 088	1 095	1 230	1 307	2 348	1 444	838	2 005
z tego: niesubsydiowanej	777	1 863	1 383	906	1 788	916	922	1 027	1 981	1 050	616	1 548
w tym pracy sezonowej	0	177	0	835	1	0	0	0	1 470	400	1	0
z tego: subsydiowanej	196	771	466	322	300	179	308	280	367	394	222	457
z tego: prac interwencyjnych	74	205	162	95	16	33	126	49	0	66	122	71
z tego: robót publicznych	52	485	169	139	130	81	118	185	169	173	49	318
z tego: podjęcia działalności gospodarczej	48	61	73	53	66	42	32	34	48	63	24	60
z tego: podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudn.	21	19	62	35	88	21	32	12	149	82	25	8
z tego: inne	1	1	0	0	0	2	0	0	1	10	2	0
rozpoczęcia szkolenia	55	280	421	162	365	131	299	54	120	174	147	118
rozpoczęcia stażu	137	413	314	188	187	274	122	115	246	156	96	377
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	100	97	550	93	78	220	90	153	71	127	8	283
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	139	46	85	35	139	101	182	124	234	191	72	310
niepotwierdzenia gotowości do pracy	469	1 292	1 634	527	1 482	625	802	681	1 287	1 096	658	1 009
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	215	388	163	117	324	127	264	91	179	153	272	79
podjęcia nauki	4	9	38	18	8	11	8	3	6	6	8	8
ukończenia 60/65 lat	3	10	5	3	5	5	6	2	16	1	3	7
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	6	47	15	4	28	8	15	18	27	14	10	17
nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	4	12	12	6	12	1	6	4	13	6	1	6
innych	133	152	224	70	435	235	189	206	353	247	94	314
Bezrobotni zamieszkali na wsi według stanu w dniu 31.12.2008 r.	1 560	4 574	3 922	2 081	2 906	2 550	1 647	1 912	4 125	1 900	1 304	3 056
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	337	921	801	498	528	487	242	302	857	319	188	467

TABELA 10. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH
Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007 rok		2008 rok			
			I półrocze		II półrocze	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
	w liczbach bezwzględnych					
Bezrobotni ogółem	123 243	76 067	106 952	67 318	110 256	65 964
w tym:						
- zamieszkali na wsi	56 585	35 319	48 510	31 302	50 590	30 692
w tym posiadający gospodarstwo rolne	680	147	577	332	626	335
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	4 590	3 094	3 216	2 266	5 433	3 643
- cudzoziemcy	32	19	22	15	32	23
	w odsetkach					
Bezrobotni ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:						
- zamieszkali na wsi	45,9	46,4	45,4	46,5	45,9	46,5
w tym posiadający gospodarstwo rolne	0,6	0,2	0,5	0,5	0,6	0,5
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	3,7	4,1	3,0	3,4	4,9	5,5
- cudzoziemcy	0,03	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03

TABELA 11. OSOBY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY
Stan w końcu okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007 rok		2008 rok			
			I półrocze		II półrocze	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
	w liczbach bezwzględnych					
Bezrobotni ogółem	123 243	76 067	106 952	67 318	110 256	65 964
w tym:						
- do 25 roku życia	24 340	15 008	21 650	13 647	23 807	14 416
- które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	934	647	657	457	1 214	819
- długotrwale bezrobotni	80 955	54 372	66 803	45 854	60 594	40 942
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	x	x	13 934	13 934	13 351	13 351
- powyżej 50 roku życia	24 738	12 170	22 344	11 408	22 065	10 384
- bez kwalifikacji zawodowych	42 853	27 965	36 915	24 719	36 480	23 398
- bez doświadczenia zawodowego	x	x	28 067	19 872	27 733	19 230
- bez wykształcenia średniego	x	x	71 150	41 456	72 611	39 668
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	x	x	9 332	8 561	10 081	9 134
- osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności ne podjęły zatrudnienia	x	x	1 400	77	1 430	84
- niepełnosprawni	3 910	2 089	3 881	2 133	4 443	2 394
	w odsetkach					
Bezrobotni ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:						
- do 25 roku życia	19,7	19,7	20,2	20,3	21,6	21,9
- które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	0,8	0,9	0,6	0,7	1,1	1,2
- długotrwale bezrobotni	65,7	71,5	62,5	68,1	55,0	62,1
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	x	x	13,0	20,7	12,1	20,2
- powyżej 50 roku życia	20,1	16,0	20,9	16,9	20,0	15,7
- bez kwalifikacji zawodowych	34,8	36,8	34,5	36,7	33,1	35,5
- bez doświadczenia zawodowego	x	x	26,2	29,5	25,2	29,2
- bez wykształcenia średniego	x	x	66,5	61,6	65,9	60,1
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	x	x	8,7	12,7	9,1	13,8
- osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności ne podjęły zatrudnienia	x	x	1,3	0,1	1,3	0,1
- niepełnosprawni	3,2	2,7	3,6	3,2	4,0	3,6

TABELA 12. BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31.12.2008 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	do 25 roku życia	
	osoby		%
Województwo razem	**110 256**	**23 807**	**21,6**
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	1 248	15,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 097	656	21,2
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	1 326	19,3
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	797	24,5
Toruń – powiat grodzki	5 589	1 806	32,3
Toruń – powiat ziemski	4 312	1 022	23,7
Włocławek – powiat grodzki	7 381	884	12,0
Włocławek – powiat ziemski	6 483	1 122	17,3
Aleksandrów Kujawski	3 734	797	21,3
Brodnica	3 663	1 022	27,9
Chełmno	3 278	643	19,6
Golub – Dobrzyń	2 611	725	27,8
Inowrocław	12 614	2 665	21,1
Lipno	5 434	1 205	22,2
Mogilno	3 442	789	22,9
Nakło nad Notecią	5 117	1 117	21,8
Radziejów	3 496	970	27,7
Rypin	2 705	715	26,4
Sępólno Krajeńskie	3 140	719	22,9
Świecie	5 763	1 371	23,8
Tuchola	2 674	746	27,9
Wąbrzeźno	2 236	496	22,2
Żnin	5 231	966	18,5

TABELA 13. BILANS BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 1

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2007 r.	**24 340**	1 399	715	1 207	812	1 584	1 067	935	1 291	753	1 089	653
Bezrobotni do 25 roku życia zarejestrowani w 2008 roku	**60 168**	4 419	1 878	3 923	1 799	3 494	3 518	3 174	2 963	1 851	2 754	1 824
z tego: po raz pierwszy	**19 414**	1 909	743	1 018	493	1 382	1 126	1 025	922	560	841	568
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	**40 754**	2 510	1 135	2 905	1 306	2 112	2 392	2 149	2 041	1 291	1 913	1 256
po pracach interwencyjnych	**358**	0	0	9	10	0	24	2	0	0	1	19
po robotach publicznych	**297**	3	3	21	27	4	25	5	5	6	5	26
po stażu	**9 750**	302	120	692	358	363	560	446	457	411	587	258
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	**1 269**	0	0	105	37	10	81	14	20	7	70	0
po szkoleniu	**2 975**	182	98	162	103	214	349	153	165	86	29	79
po pracach społecznie użytecznych	**309**	25	17	7	32	0	1	0	54	11	0	0
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	**56 945**	4 270	1 817	3 601	1 691	3 095	3 392	3 043	2 928	1 689	2 696	1 733
z tego z powodu: podjęcia pracy	**21 047**	1 415	721	1 375	612	1 151	1 303	716	865	715	942	757
z tego: niesubsydiowanej	**18 343**	1 345	683	1 115	497	1 100	1 171	641	768	655	899	625
w tym pracy sezonowej	**1 985**	0	0	185	55	1	0	0	0	0	20	0
z tego: subsydiowanej	**2 704**	70	38	260	115	51	132	75	97	60	43	132
z tego: prac interwencyjnych	**867**	2	14	14	15	5	48	12	17	0	4	66
z tego: robót publicznych	**545**	6	8	26	33	12	43	7	23	7	11	36
z tego: podjęcia działalności gospodarczej	**453**	30	9	41	19	16	29	12	13	5	11	16
z tego: podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	**811**	24	6	179	48	14	12	44	44	48	17	14
z tego: inne	**28**	8	1	0	0	4	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia szkolenia	**3 017**	227	107	179	102	210	376	154	165	88	45	80
rozpoczęcia stażu	**10 259**	721	238	591	301	348	642	847	707	334	501	359
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	**1 535**	0	0	149	50	14	112	32	39	21	55	0
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	**358**	47	19	4	31	1	0	0	61	13	1	0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	**15 726**	1 675	581	862	438	1 244	786	874	734	372	779	453
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	**1 660**	72	74	109	58	51	99	71	80	73	99	43
podjęcia nauki	**330**	11	8	2	1	10	11	16	22	2	9	7
ukończenia 60/65 lat	**x**	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	**38**	4	0	3	0	0	0	1	2	3	2	0
nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	**x**	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
innych	**2 975**	98	69	327	98	66	63	332	253	68	263	34
Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będżacej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	**3 756**	300	120	203	123	177	171	182	204	118	125	101
Bezrobotni do 25 roku życia według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**23 807**	1 248	656	1 326	797	1 806	1 022	884	1 122	797	1 022	643
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	**7 340**	554	266	364	265	401	289	238	310	270	337	206

TABELA 13. BILANS BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 2

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2007 r.	827	3 039	1 270	826	1 227	775	832	690	1 009	803	525	1 012
Bezrobotni do 25 roku życia zarejestrowani w 2008 roku	1 541	4 884	3 127	1 645	2 877	1 913	1 808	1 697	3 131	1 868	1 365	2 715
z tego: po raz pierwszy	467	1 628	890	558	958	523	549	507	944	569	414	820
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	1 074	3 256	2 237	1 087	1 919	1 390	1 259	1 190	2 187	1 299	951	1 895
po pracach interwencyjnych	61	74	31	22	1	8	20	20	2	5	27	22
po robotach publicznych	0	83	13	6	5	5	4	9	4	6	2	30
po stażu	214	925	544	312	480	555	233	194	845	211	204	479
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	99	0	364	70	0	122	41	103	11	53	0	62
po szkoleniu	28	271	195	90	169	59	197	44	59	93	103	47
po pracach społecznie użytecznych	29	1	18	3	27	4	14	8	12	12	6	28
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	1 526	4 770	2 957	1 574	2 802	1 604	1 824	1 578	2 614	1 824	1 322	2 595
z tego z powodu: podjęcia pracy	570	2 105	857	611	1 120	547	691	612	1 250	680	486	946
z tego: niesubsydiowanej	488	1 643	710	497	1 000	501	587	519	1 135	540	393	831
w tym pracy sezonowej	0	187	0	456	0	0	0	0	876	205	0	0
z tego: subsydiowanej	82	462	147	114	120	46	104	93	115	140	93	115
z tego: prac interwencyjnych	40	222	75	52	15	16	59	33	1	45	55	57
z tego: robót publicznych	0	184	22	8	8	7	5	30	7	20	5	37
z tego: podjęcia działalności gospodarczej	18	42	23	29	24	14	12	20	20	23	9	18
z tego: podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	23	12	27	25	73	9	28	9	86	44	22	3
z tego: inne	1	2	0	0	0	0	0	1	1	8	2	0
rozpoczęcia szkolenia	29	215	188	94	184	61	189	34	56	92	95	47
rozpoczęcia stażu	240	1 134	490	345	330	350	194	225	359	249	177	577
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	111	0	391	75	0	110	51	106	11	76	1	131
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	32	4	19	3	27	8	14	8	12	16	6	32
niepotwierdzenia gotowości do pracy	393	1 068	782	337	794	349	490	445	696	579	379	616
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	78	131	67	35	110	46	100	45	54	38	87	40
podjęcia nauki	7	29	55	30	14	18	12	9	7	7	23	20
ukończenia 60/65 lat	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1	8	2	2	3	0	1	0	3	1	2	0
nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
innych	65	76	106	42	220	115	82	94	166	86	66	186
Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będżacej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	117	488	235	108	185	114	101	90	155	101	72	166
Bezrobotni do 25 roku życia według stanu w dniu 31.12.2008 r.	725	2 665	1 205	789	1 117	970	715	719	1 371	746	496	966
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	218	906	339	288	350	287	205	210	428	220	127	262

TABELA 14. OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW- cz.1.

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	**21 724**	2 043	776	1 134	498	1 521	1 200	1 130	947	557	1 062	604
- w tym kobiety	**14 175**	1 381	531	718	334	954	766	709	603	338	729	419
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	**5 717**	702	267	337	106	514	202	245	178	147	276	192
- w tym kobiety	**3 589**	482	179	195	61	325	120	155	104	88	179	131
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**5 433**	436	180	315	165	393	240	230	186	157	327	126
- w tym kobiety	**3 643**	289	123	222	116	250	151	155	119	95	249	87
z prawem do zasiłku	**266**	25	7	21	5	22	12	14	8	6	13	6
- w tym kobiety	**175**	15	7	12	4	12	9	12	2	3	7	5

TABELA 14. OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW- cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	586	1 877	1 022	702	937	763	724	581	1 050	602	410	998
- w tym kobiety	386	1 253	698	445	619	451	434	370	738	393	270	636
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	137	522	156	150	266	128	193	150	342	165	94	248
- w tym kobiety	86	332	90	91	154	80	101	98	220	105	55	158
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	203	526	166	173	223	285	198	161	311	161	81	190
- w tym kobiety	141	352	98	114	150	170	140	108	228	103	56	127
z prawem do zasiłku	12	26	4	7	8	13	9	7	10	13	1	17
- w tym kobiety	8	21	3	3	7	8	6	4	7	8	0	12

TABELA 15. BEZROBOTNI, KTÓRZY UKOŃCZYLI SZKOŁĘ WYŻSZĄ, DO 27 ROKU ŻYCIA W I2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW- cz.1.

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	**5 082**	1 014	242	214	65	690	202	367	221	118	174	123
- w tym kobiety	**3 641**	731	175	146	48	476	137	263	178	77	126	97
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	**1 875**	389	94	91	19	247	56	107	68	40	73	47
- w tym kobiety	**1 347**	282	69	56	11	176	39	79	57	28	53	38
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**1 214**	211	50	55	20	181	29	86	51	35	52	25
- w tym kobiety	**819**	139	35	40	15	120	16	62	39	20	41	18
z prawem do zasiłku	**102**	8	2	10	1	9	1	4	4	4	3	3
- w tym kobiety	**70**	5	2	5	1	5	0	4	2	2	3	3

TABELA 15. BEZROBOTNI, KTÓRZY UKOŃCZYLI SZKOŁĘ WYŻSZĄ, DO 27 ROKU ŻYCIA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW- cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	76	312	188	82	186	133	115	96	138	112	55	159
- w tym kobiety	50	222	147	61	132	85	80	81	94	78	37	120
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	25	138	52	35	78	37	47	40	65	40	24	63
- w tym kobiety	18	95	37	26	54	25	32	34	45	28	14	51
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	25	73	33	14	31	58	47	22	32	29	13	42
- w tym kobiety	12	51	22	9	22	36	37	17	18	14	10	26
z prawem do zasiłku	5	9	2	1	3	8	6	2	4	5	0	8
- w tym kobiety	3	7	1	0	2	5	4	2	4	3	0	7

TABELA 16. BEZROBOTNI POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA WEDŁUG POWIATÓW. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	powyżej 50 roku zycia	
	osoby		%
Województwo razem	**110 256**	**22 065**	**20,0**
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	2 129	26,2
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 097	594	19,2
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	1 616	23,5
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	496	15,2
Toruń – powiat grodzki	5 589	2 012	36,0
Toruń – powiat ziemski	4 312	720	16,7
Włocławek – powiat grodzki	7 381	1 911	25,9
Włocławek – powiat ziemski	6 483	1 186	18,3
Aleksandrów Kujawski	3 734	770	20,6
Brodnica	3 663	612	16,7
Chełmno	3 278	652	19,9
Golub – Dobrzyń	2 611	376	14,4
Inowrocław	12 614	2 226	17,6
Lipno	5 434	796	14,6
Mogilno	3 442	566	16,4
Nakło nad Notecią	5 117	957	18,7
Radziejów	3 496	527	15,1
Rypin	2 705	488	18,0
Sępólno Krajeńskie	3 140	633	20,2
Świecie	5 763	1 050	18,2
Tuchola	2 674	390	14,6
Wąbrzeźno	2 236	383	17,1
Żnin	5 231	975	18,6

TABELA 17. BILANS BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 1

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2007 r.	**24 738**	2 881	729	1 769	541	2 066	864	1 996	1 183	863	744	581
Bezrobotni powyżej 50 roku życia zarejestrowani w 2008 roku	**23 498**	2 707	824	1 743	670	1 980	1 171	1 593	1 211	794	819	716
z tego: po raz pierwszy	**1 988**	340	83	65	23	265	148	107	70	47	93	49
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	**21 510**	2 367	741	1 678	647	1 715	1 023	1 486	1 141	747	726	667
po pracach interwencyjnych	**338**	5	0	4	0	0	24	0	0	0	0	9
po robotach publicznych	**1 988**	29	36	176	201	37	157	63	66	86	75	184
po stażu	**x**	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	**566**	8	0	39	7	33	80	9	23	23	56	1
po szkoleniu	**1 406**	137	13	180	65	136	144	106	29	34	15	12
po pracach społecznie użytecznych	**1 546**	191	93	98	60	22	38	40	218	148	54	0
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	**26 171**	3 459	959	1 896	715	2 034	1 315	1 678	1 208	887	951	645
z tego z powodu: podjęcia pracy	**10 216**	1 009	350	706	335	707	669	524	491	321	325	419
z tego: niesubsydiowanej	**6 204**	722	175	473	114	598	450	428	257	214	226	186
w tym pracy sezonowej	**523**	0	0	97	13	0	0	0	0	0	8	0
subsydiowanej	**4 012**	287	175	233	221	109	219	96	234	107	99	233
z tego: prac interwencyjnych	**671**	57	30	17	1	4	38	4	4	0	3	16
robót publicznych	**2 711**	40	75	134	212	68	159	81	219	85	87	211
z tego: podjęcia działalności gospodarczej	**176**	12	5	18	5	18	18	4	4	4	3	3
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	**357**	114	59	64	3	9	3	7	7	18	4	3
inne	**97**	64	6	0	0	10	1	0	0	0	2	0
rozpoczęcia szkolenia	**1 349**	176	18	153	72	133	105	105	27	33	12	12
rozpoczęcia stażu	**x**	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	**588**	27	11	46	5	29	74	7	21	25	44	1
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	**1 646**	308	96	72	59	29	25	39	214	145	63	0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	**7 370**	1 254	297	485	117	870	318	726	296	174	243	153
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	**1 886**	239	70	192	63	130	72	75	38	92	102	8
podjęcia nauki	**1**	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
ukończenia 60/65 lat	**318**	30	4	25	10	22	20	36	10	16	7	8
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	**773**	121	20	70	23	28	9	56	25	20	35	8
nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	**510**	98	23	26	8	39	9	23	8	24	26	15
innych	**1 514**	197	70	121	23	47	14	87	77	37	94	21
Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	**x**	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bezrobotni powyżej 50 roku życia według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**22 065**	2 129	594	1 616	496	2 012	720	1 911	1 186	770	612	652
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	**3 349**	410	121	180	61	250	136	257	179	103	97	81

TABELA 17. BILANS BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 2

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2007 r.	428	2 617	812	590	1 288	467	626	597	1 145	495	430	1 026
Bezrobotni powyżej 50 roku życia zarejestrowani w 2008 roku	419	1 817	817	490	1 109	435	653	667	882	553	434	994
z tego: po raz pierwszy	54	115	81	52	103	18	43	24	87	40	21	60
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	365	1 702	736	438	1 006	417	610	643	795	513	413	934
po pracach interwencyjnych	27	78	39	12	1	4	35	11	0	5	59	25
po robotach publicznych	36	263	45	31	69	28	66	88	57	37	14	144
po stażu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	13	38	57	4	36	35	18	32	13	9	2	30
po szkoleniu	10	89	104	28	61	24	69	17	51	40	15	27
po pracach społecznie użytecznych	80	11	27	6	94	28	50	37	93	45	35	78
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	471	2 208	833	514	1 440	375	791	631	977	658	481	1 045
z tego z powodu: podjęcia pracy	153	1 092	293	282	514	140	300	326	364	237	177	482
z tego: niesubsydiowanej	92	480	151	152	363	85	140	177	250	124	85	262
w tym pracy sezonowej	0	39	0	144	0	0	0	0	180	42	0	0
z tego: subsydiowanej	61	612	142	130	151	55	160	149	114	113	92	220
z tego: prac interwencyjnych	17	167	55	45	1	14	75	17	0	10	72	24
z tego: robót publicznych	36	423	74	76	122	34	81	125	94	74	17	184
z tego: podjęcia działalności gospodarczej	5	17	7	5	13	6	3	6	5	2	3	10
z tego: podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	2	5	6	3	15	1	1	1	15	15	0	2
z tego: inne	1	0	0	1	0	0	0	0	0	12	0	0
z tego z powodu: rozpoczęcia szkolenia	11	68	107	29	57	28	68	7	49	38	15	26
z tego z powodu: rozpoczęcia stażu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
z tego z powodu: rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	16	39	54	3	28	22	19	28	29	11	2	47
z tego z powodu: rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	78	16	34	5	105	31	49	34	89	47	30	78
z tego z powodu: niepotwierdzenia gotowości do pracy	107	529	206	111	349	84	151	125	226	187	129	233
z tego z powodu: dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	41	189	44	38	144	22	95	21	45	49	86	31
z tego z powodu: podjęcia nauki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z tego z powodu: ukończenia 60/65 lat	6	37	7	7	12	10	10	3	22	2	3	11
z tego z powodu: nabycia praw emerytalnych lub rentowych	10	115	23	10	58	9	21	20	42	17	7	26
z tego z powodu: nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	8	35	23	14	29	1	25	7	36	9	3	21
z tego z powodu: innych	41	88	42	15	144	28	53	60	75	61	29	90
Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będżacej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bezrobotni powyżej 50 roku życia według stanu w dniu 31.12.2008 r.	376	2 226	796	566	957	527	488	633	1 050	390	383	975
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	66	356	124	122	153	76	56	77	207	54	43	140

TABELA 18. DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31.12.2008 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	długotrwale bezrobotni	
	osoby		%
Województwo razem	**110 256**	**60 594**	**55,0**
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	3 486	42,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 097	1 294	41,8
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	3 759	54,8
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	1 820	55,9
Toruń – powiat grodzki	5 589	3 264	58,4
Toruń – powiat ziemski	4 312	1 945	45,1
Włocławek – powiat grodzki	7 381	4 531	61,4
Włocławek – powiat ziemski	6 483	4 090	63,1
Aleksandrów Kujawski	3 734	2 105	56,4
Brodnica	3 663	1 614	44,1
Chełmno	3 278	1 652	50,4
Golub – Dobrzyń	2 611	1 297	49,7
Inowrocław	12 614	7 806	61,9
Lipno	5 434	3 180	58,5
Mogilno	3 442	2 065	60,0
Nakło nad Notecią	5 117	2 511	49,1
Radziejów	3 496	2 087	59,7
Rypin	2 705	1 564	57,8
Sępólno Krajeńskie	3 140	1 710	54,5
Świecie	5 763	3 252	56,4
Tuchola	2 674	1 309	49,0
Wąbrzeźno	2 236	1 157	51,7
Żnin	5 231	3 096	59,2

TABELA 19. BILANS DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 1

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2007 r.	**80 955**	5 873	2 230	4 731	2 270	4 525	3 011	5 529	5 081	2 767	2 712	1 888
Długotrwale bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	**63 101**	4 242	1 819	4 234	2 225	2 637	3 011	4 199	4 136	2 511	2 180	1 578
z tego: po raz pierwszy	**x**	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	**63 101**	4 242	1 819	4 234	2 225	2 637	3 011	4 199	4 136	2 511	2 180	1 578
po pracach interwencyjnych	**432**	4	0	8	0	0	20	2	0	0	0	4
po robotach publicznych	**2 530**	30	53	225	285	37	211	57	98	120	58	197
po stażu	**1 230**	10	6	70	51	12	33	50	67	82	120	30
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	**2 734**	31	8	182	70	63	212	78	98	122	191	7
po szkoleniu	**5 055**	253	74	557	212	251	365	486	242	155	62	60
po pracach społecznie użytecznych	**4 756**	312	250	209	272	42	98	65	775	406	138	0
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	**83 462**	6 629	2 755	5 206	2 675	3 898	4 077	5 197	5 127	3 173	3 278	1 814
z tego z powodu: podjęcia pracy	**29 162**	1 805	820	1 773	1 032	1 089	1 800	1 425	1 777	1 116	951	983
z tego: niesubsydiowanej	**21 180**	1 605	639	1 278	525	935	1 437	1 190	1 161	871	806	602
w tym pracy sezonowej	**2 110**	0	0	291	60	0	0	0	0	0	23	0
subsydiowanej	**7 982**	200	181	495	507	154	363	235	616	245	145	381
z tego: prac interwencyjnych	**1 476**	28	19	37	20	10	80	22	29	0	5	52
robót publicznych	**4 880**	58	126	206	425	81	214	99	512	176	115	295
z tego: podjęcia działalności gospodarczej	**842**	35	15	79	19	41	57	56	28	12	19	25
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	**717**	50	19	173	43	15	11	58	47	57	5	9
inne	**67**	29	2	0	0	7	1	0	0	0	1	0
rozpoczęcia szkolenia	**4 410**	272	80	492	215	227	233	440	240	142	70	56
rozpoczęcia stażu	**1 255**	24	13	78	76	11	31	102	94	58	92	46
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	**3 132**	70	59	207	66	69	208	93	121	139	171	10
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	**4 881**	398	283	146	249	60	69	67	783	398	151	1
niepotwierdzenia gotowości do pracy	**27 866**	3 188	1 071	1 576	616	1 957	1 362	2 345	1 483	836	934	590
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	**6 429**	464	246	428	247	338	280	250	225	305	431	72
podjęcia nauki	**33**	2	1	2	1	1	1	1	2	0	0	1
ukończenia 60/65 lat	**286**	28	4	25	10	21	15	34	10	14	5	8
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	**429**	56	11	38	14	5	5	39	22	9	20	3
nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	**9**	3	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
innych	**5 570**	319	167	441	149	120	73	401	370	155	452	44
Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	**x**	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Długotrwale bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**60 594**	3 486	1 294	3 759	1 820	3 264	1 945	4 531	4 090	2 105	1 614	1 652
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	**8 219**	494	263	327	237	258	309	429	611	219	191	189

TABELA 19. BILANS DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 2

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2007 r.	1 827	10 085	3 996	2 464	3 877	2 359	2 428	2 011	3 982	2 067	1 702	3 540
Długotrwale bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	1 433	6 219	3 223	1 569	3 206	1 689	2 087	1 724	2 705	1 902	1 311	3 261
z tego: po raz pierwszy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	1 433	6 219	3 223	1 569	3 206	1 689	2 087	1 724	2 705	1 902	1 311	3 261
po pracach interwencyjnych	73	87	40	21	1	10	36	17	1	12	77	19
po robotach publicznych	59	329	45	64	93	32	94	81	99	45	13	205
po stażu	10	122	52	45	50	74	22	23	143	38	34	86
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	107	178	358	60	125	242	129	134	95	93	9	142
po szkoleniu	34	496	466	142	285	71	299	83	115	145	112	90
po pracach społecznie użytecznych	252	48	96	41	321	98	212	130	274	184	122	411
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	1 963	8 498	4 039	1 968	4 572	1 961	2 951	2 025	3 435	2 660	1 856	3 705
z tego z powodu: podjęcia pracy	631	3 756	1 206	901	1 407	692	945	805	1 311	796	629	1 512
z tego: niesubsydiowanej	475	2 380	850	575	1 113	526	644	551	1 085	536	381	1 015
w tym pracy sezonowej	0	207	0	547	1	0	0	0	753	228	0	0
subsydiowanej	156	1 376	356	326	294	166	301	254	226	260	248	497
z tego: prac interwencyjnych	47	350	143	118	14	37	127	37	0	50	176	75
robót publicznych	59	871	155	156	210	87	148	194	161	124	40	368
podjęcia działalności gospodarczej	36	137	36	36	43	28	16	19	14	29	13	49
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	12	16	22	16	27	12	10	4	51	41	14	5
inne	2	2	0	0	0	2	0	0	0	16	5	0
rozpoczęcia szkolenia	34	348	349	133	266	66	290	46	95	135	96	85
rozpoczęcia stażu	6	166	38	54	40	49	18	24	60	47	18	110
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	108	265	339	77	115	193	139	152	106	117	12	296
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	274	69	121	39	349	109	206	137	277	192	120	383
niepotwierdzenia gotowości do pracy	516	2 737	1 539	548	1 415	513	746	525	1 026	931	519	893
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	239	769	188	132	428	118	372	84	194	183	333	103
podjęcia nauki	0	3	1	0	1	0	2	2	1	9	1	1
ukończenia 60/65 lat	6	32	7	6	10	6	8	3	19	2	3	10
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	6	55	12	5	30	7	10	9	26	16	12	19
nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1
innych	143	297	239	72	510	208	215	238	320	232	113	292
Bezrobotni, którzy w okresie sprawozdawczym utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Długotrwale bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	1 297	7 806	3 180	2 065	2 511	2 087	1 564	1 710	3 252	1 309	1 157	3 096
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	208	1 286	448	456	334	354	157	212	569	145	125	398

TABELA 20. BEZROBOTNI BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH WEDŁUG POWIATÓW. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	bez kwalifikacji zawodowych	
	osoby		%
Województwo razem	**110 256**	**36 480**	**33,1**
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	2 263	27,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 097	1 049	33,9
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	2 223	32,4
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	1 138	35,0
Toruń – powiat grodzki	5 589	1 127	20,2
Toruń – powiat ziemski	4 312	1 288	29,9
Włocławek – powiat grodzki	7 381	2 851	38,6
Włocławek – powiat ziemski	6 483	2 775	42,8
Aleksandrów Kujawski	3 734	1 264	33,9
Brodnica	3 663	1 021	27,9
Chełmno	3 278	1 013	30,9
Golub – Dobrzyń	2 611	753	28,8
Inowrocław	12 614	4 569	36,2
Lipno	5 434	2 343	43,1
Mogilno	3 442	1 026	29,8
Nakło nad Notecią	5 117	1 677	32,8
Radziejów	3 496	1 040	29,7
Rypin	2 705	1 144	42,3
Sępólno Krajeńskie	3 140	876	27,9
Świecie	5 763	2 068	35,9
Tuchola	2 674	678	25,4
Wąbrzeźno	2 236	812	36,3
Żnin	5 231	1 482	28,3

TABELA 21. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	**51 477**	4 435	1 716	3 214	1 582	2 644	2 547	3 549	3 365	1 777	1 680	1 540
- w tym kobiety	**28 263**	2 476	933	1 864	985	1 492	1 601	1 794	1 550	918	866	887
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	**18 304**	1 272	626	1 081	705	820	742	870	1 164	694	540	771
- w tym kobiety	**9 598**	772	384	616	397	515	437	444	458	350	296	454
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**36 480**	2 263	1 049	2 223	1 138	1 127	1 288	2 851	2 775	1 264	1 021	1 013
- w tym kobiety	**23 398**	1 451	648	1 472	788	755	859	1 758	1 580	748	711	655
z prawem do zasiłku	**5 085**	328	126	207	147	142	230	265	389	169	107	211
- w tym kobiety	**2 476**	205	66	119	67	93	149	140	131	67	52	130

TABELA 21. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	1 210	4 375	3 258	1 135	2 660	914	1 829	1 143	2 217	1 336	1 297	2 054
- w tym kobiety	724	2 391	1 738	706	1 478	490	1 023	646	1 209	736	632	1 124
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	387	2 204	921	499	1 012	290	752	424	901	450	465	714
- w tym kobiety	212	1 147	408	270	508	122	355	229	426	236	223	339
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	753	4 569	2 343	1 026	1 677	1 040	1 144	876	2 068	678	812	1 482
- w tym kobiety	534	2 756	1 367	767	1 095	636	811	632	1 399	449	463	1 064
z prawem do zasiłku	119	665	408	144	316	82	149	107	224	110	193	247
- w tym kobiety	60	323	160	84	149	28	64	53	91	48	89	108

TABELA 22. BEZROBOTNI BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO WEDŁUG POWIATÓW Stan w dniu 31.12.2008 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	bez doświadczenia zawodowego	
	osoby		%
Województwo razem	**110 256**	**27 733**	**25,2**
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	1 441	17,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 097	696	22,5
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	1 332	19,4
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	895	27,5
Toruń – powiat grodzki	5 589	1 009	18,1
Toruń – powiat ziemski	4 312	1 016	23,6
Włocławek – powiat grodzki	7 381	1 687	22,9
Włocławek – powiat ziemski	6 483	2 085	32,2
Aleksandrów Kujawski	3 734	972	26,0
Brodnica	3 663	906	24,7
Chełmno	3 278	731	22,3
Golub – Dobrzyń	2 611	779	29,8
Inowrocław	12 614	2 986	23,7
Lipno	5 434	2 006	36,9
Mogilno	3 442	953	27,7
Nakło nad Notecią	5 117	1 245	24,3
Radziejów	3 496	1 344	38,4
Rypin	2 705	834	30,8
Sępólno Krajeńskie	3 140	749	23,9
Świecie	5 763	1 551	26,9
Tuchola	2 674	697	26,1
Wąbrzeźno	2 236	535	23,9
Żnin	5 231	1 284	24,5

TABELA 23. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	**53 553**	4 154	1 632	3 169	1 533	3 218	2 923	3 406	3 263	1 775	2 059	1 531
- w tym kobiety	**31 216**	2 426	1 008	1 803	987	1 748	1 665	1 738	1 807	964	1 267	868
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	**17 294**	1 436	613	1 019	476	1 045	701	743	934	644	659	620
- w tym kobiety	**9 820**	855	406	529	274	621	389	386	504	335	422	356
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**27 733**	1 441	696	1 332	895	1 009	1 016	1 687	2 085	972	906	731
- w tym kobiety	**19 230**	944	489	939	676	611	630	1 058	1 430	587	703	483
z prawem do zasiłku	**853**	24	15	25	37	26	51	20	78	46	14	27
- w tym kobiety	**15**	0	0	0	2	0	1	2	1	0	1	1

TABELA 23. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	1 471	3 824	3 423	1 356	2 473	1 795	1 604	1 333	2 526	1 572	1 212	2 301
- w tym kobiety	889	2 339	1 959	875	1 454	1 001	967	795	1 652	952	675	1 377
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	467	1 571	885	472	883	569	567	413	950	492	408	727
- w tym kobiety	256	933	435	296	478	283	305	242	612	275	211	417
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	779	2 986	2 006	953	1 245	1 344	834	749	1 551	697	535	1 284
- w tym kobiety	567	2 024	1 305	740	868	838	663	571	1 213	506	369	1 016
z prawem do zasiłku	28	77	84	22	45	61	22	26	27	24	23	51
- w tym kobiety	2	0	1	2	0	1	0	0	1	0	0	0

TABELA 24. BEZROBOTNI BEZ WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO WEDŁUG POWIATÓW. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	bez wykształcenia średniego	
	osoby		%
Województwo razem	**110 256**	**72 611**	**65,9**
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	4 501	55,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 097	2 132	68,8
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	4 492	65,5
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	2 412	74,1
Toruń – powiat grodzki	5 589	2 881	51,5
Toruń – powiat ziemski	4 312	2 926	67,9
Włocławek – powiat grodzki	7 381	4 928	66,8
Włocławek – powiat ziemski	6 483	4 708	72,6
Aleksandrów Kujawski	3 734	2 524	67,6
Brodnica	3 663	2 305	62,9
Chełmno	3 278	2 382	72,7
Golub – Dobrzyń	2 611	1 662	63,7
Inowrocław	12 614	8 087	64,1
Lipno	5 434	3 872	71,3
Mogilno	3 442	2 219	64,5
Nakło nad Notecią	5 117	3 639	71,1
Radziejów	3 496	2 118	60,6
Rypin	2 705	1 717	63,5
Sępólno Krajeńskie	3 140	2 146	68,3
Świecie	5 763	4 043	70,2
Tuchola	2 674	1 822	68,1
Wąbrzeźno	2 236	1 607	71,9
Żnin	5 231	3 488	66,7

TABELA 25. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	**99 697**	7 941	3 458	6 797	3 328	6 271	5 368	6 090	5 659	3 415	4 116	3 212
- w tym kobiety	**41 376**	3 519	1 614	2 898	1 536	2 472	2 387	2 319	1 999	1 324	1 607	1 334
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	**42 929**	2 652	1 385	2 928	1 593	2 136	2 032	1 953	2 314	1 620	1 678	1 784
- w tym kobiety	**17 075**	1 220	700	1 212	646	942	904	753	708	569	644	776
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**72 611**	4 501	2 132	4 492	2 412	2 881	2 926	4 928	4 708	2 524	2 305	2 382
- w tym kobiety	**39 668**	2 357	1 173	2 441	1 381	1 417	1 549	2 563	2 340	1 199	1 316	1 217
z prawem do zasiłku	**14 408**	818	385	720	490	579	771	584	838	466	466	645
- w tym kobiety	**5 797**	424	178	316	176	258	364	229	225	135	171	282

TABELA 25. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH BEZ WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	2 459	7 065	4 351	2 118	5 621	1 943	2 829	3 015	4 440	3 080	2 331	4 790
- w tym kobiety	944	3 178	1 763	909	2 439	627	1 192	1 155	1 908	1 294	968	1 990
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	974	4 330	1 648	1 200	2 514	800	1 364	1 422	2 146	1 285	1 020	2 151
- w tym kobiety	323	1 934	575	456	1 018	198	460	493	808	501	394	841
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	1 662	8 087	3 872	2 219	3 639	2 118	1 717	2 146	4 043	1 822	1 607	3 488
- w tym kobiety	897	4 554	2 056	1 427	2 051	960	1 049	1 208	2 443	1 015	826	2 229
z prawem do zasiłku	409	1 477	789	495	928	293	333	480	713	440	448	841
- w tym kobiety	146	677	283	233	425	51	117	154	270	156	186	341

TABELA 26. KOBIETY, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA WEDŁUG POWIATÓW. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Powiat	Bezrobotne kobiety		
	razem	które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	
	osoby		%
Województwo razem	**65 964**	**13 351**	**20,2**
Bydgoszcz – powiat grodzki	4 777	799	16,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	1 823	400	21,9
Grudziądz – powiat grodzki	4 097	1 106	27,0
Grudziądz – powiat ziemski	2 021	654	32,4
Toruń – powiat grodzki	3 171	473	14,9
Toruń – powiat ziemski	2 489	368	14,8
Włocławek – powiat grodzki	4 194	853	20,3
Włocławek – powiat ziemski	3 597	838	23,3
Aleksandrów Kujawski	2 010	379	18,9
Brodnica	2 335	444	19,0
Chełmno	1 827	312	17,1
Golub – Dobrzyń	1 570	307	19,6
Inowrocław	7 734	1 209	15,6
Lipno	3 127	825	26,4
Mogilno	2 360	486	20,6
Nakło nad Notecią	3 134	639	20,4
Radziejów	1 858	364	19,6
Rypin	1 765	433	24,5
Sępólno Krajeńskie	1 922	411	21,4
Świecie	3 738	767	20,5
Tuchola	1 614	305	18,9
Wąbrzeźno	1 264	226	17,9
Żnin	3 537	753	21,3

TABELA 27. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH KOBIET, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotne zarejestrowane w 2008 roku	**9 959**	1 067	420	942	448	608	328	570	504	306	433	162
Bezrobotne, które podjęły pracę w 2008 roku	**3 171**	341	159	291	138	173	108	160	160	109	135	108
Bezrobotne według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**13 351**	799	400	1 106	654	473	368	853	838	379	444	312
z prawem do zasiłku	**217**	20	6	23	11	10	11	10	6	8	14	6

TABELA 27. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH KOBIET, KTÓRE NIE PODJĘŁY ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotne zarejestrowane w 2008 roku	209	462	503	179	535	217	358	273	444	344	194	453
Bezrobotne, które podjęły pracę w 2008 roku	56	242	123	68	145	48	98	86	169	81	68	105
Bezrobotne według stanu w dniu 31.12.2008 r.	307	1 209	825	486	639	364	433	411	767	305	226	753
z prawem do zasiłku	3	15	8	4	9	8	10	0	11	3	4	17

TABELA 28. BEZROBOTNI SAMOTNIE WYCHOWUJĄCY CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko	
	osoby		%
Województwo razem	**110 256**	**10 081**	**9,1**
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	1 195	14,7
Bydgoszcz –powiat ziemski	3 097	359	11,6
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	942	13,7
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	295	9,1
Toruń – powiat grodzki	5 589	665	11,9
Toruń – powiat ziemski	4 312	357	8,3
Włocławek – powiat grodzki	7 381	918	12,4
Włocławek – powiat ziemski	6 483	401	6,2
Aleksandrów Kujawski	3 734	336	9,0
Brodnica	3 663	271	7,4
Chełmno	3 278	274	8,4
Golub – Dobrzyń	2 611	154	5,9
Inowrocław	12 614	1 055	8,4
Lipno	5 434	432	7,9
Mogilno	3 442	243	7,1
Nakło nad Notecią	5 117	451	8,8
Radziejów	3 496	129	3,7
Rypin	2 705	221	8,2
Sępólno Krajeńskie	3 140	197	6,3
Świecie	5 763	419	7,3
Tuchola	2 674	217	8,1
Wąbrzeźno	2 236	222	9,9
Żnin	5 231	328	6,3

TABELA 29. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH SAMOTNIE WYCHOWUJĄCYCH CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1.

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	**11 989**	1 802	508	1 200	342	1 177	569	868	401	402	325	287
- w tym kobiety	**10 142**	1 522	428	968	289	984	504	732	334	338	281	256
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	**4 684**	617	224	518	134	410	160	307	150	176	105	185
- w tym kobiety	**4 040**	540	196	423	111	353	144	284	122	150	94	171
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**10 081**	1 195	359	942	295	665	357	918	401	336	271	274
- w tym kobiety	**9 134**	1 086	322	831	261	590	331	817	358	299	247	257
z prawem do zasiłku	**1 248**	149	38	102	30	82	54	47	40	29	19	50
- w tym kobiety	**1 070**	128	31	89	25	72	49	40	34	24	14	45

TABELA 29. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH SAMOTNIE WYCHOWUJĄCYCH CO NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	185	840	442	188	538	132	259	238	401	300	237	348
- w tym kobiety	158	741	395	165	459	109	217	191	337	242	199	293
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	61	434	140	89	187	40	94	111	160	120	121	141
- w tym kobiety	52	391	127	76	159	30	80	92	124	105	99	117
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	154	1 055	432	243	451	129	221	197	419	217	222	328
- w tym kobiety	141	977	399	229	420	105	199	176	388	192	201	308
z prawem do zasiłku	24	180	56	45	80	10	18	28	45	30	40	52
- w tym kobiety	21	158	50	37	71	8	15	22	38	21	32	46

TABELA 30. BEZROBOTNI, KTÓRZY PO ODBYCIU KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	
	osoby		%
Województwo razem	**110 256**	**1 430**	**1,3**
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	129	1,6
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 097	30	1,0
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	208	3,0
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	24	0,7
Toruń – powiat grodzki	5 589	146	2,6
Toruń – powiat ziemski	4 312	64	1,5
Włocławek – powiat grodzki	7 381	162	2,2
Włocławek – powiat ziemski	6 483	62	1,0
Aleksandrów Kujawski	3 734	40	1,1
Brodnica	3 663	24	0,7
Chełmno	3 278	54	1,6
Golub – Dobrzyń	2 611	29	1,1
Inowrocław	12 614	155	1,2
Lipno	5 434	30	0,6
Mogilno	3 442	27	0,8
Nakło nad Notecią	5 117	62	1,2
Radziejów	3 496	14	0,4
Rypin	2 705	8	0,3
Sępólno Krajeńskie	3 140	27	0,9
Świecie	5 763	50	0,9
Tuchola	2 674	12	0,4
Wąbrzeźno	2 236	26	1,2
Żnin	5 231	47	0,9

TABELA 31. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH, KTÓRZY PO ODBYCIU KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1.

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	**2 661**	333	71	272	37	404	122	315	101	81	64	84
- w tym kobiety	**120**	8	5	21	2	33	4	12	7	2	4	3
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	**582**	58	20	61	13	72	27	45	21	28	16	25
- w tym kobiety	**22**	1	1	3	1	5	0	2	2	2	3	1
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**1 430**	129	30	208	24	146	64	162	62	40	24	54
- w tym kobiety	**84**	1	5	27	0	13	1	9	6	0	2	3
z prawem do zasiłku	**75**	5	2	5	2	6	5	2	4	2	2	3
- w tym kobiety	**4**	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0

TABELA 31. DYNAMIKA ZMIAN WŚRÓD BEZROBOTNYCH, KTÓRZY PO ODBYCIU KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	63	168	49	53	111	17	23	50	73	27	61	82
- w tym kobiety	4	5	0	0	2	0	2	3	1	0	0	2
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	16	47	14	17	19	1	7	11	18	6	25	15
- w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	29	155	30	27	62	14	8	27	50	12	26	47
- w tym kobiety	1	7	0	1	3	0	1	1	1	0	0	2
z prawem do zasiłku	2	7	1	2	3	0	0	3	3	2	3	11
- w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

TABELA 32. BEZROBOTNI NIEPEŁOSPRAWNI WEDŁUG POWIATÓW. Stan w dniu 31.12.2008 r.

Powiat	Bezrobotni		
	ogółem	bezrobotni niepełnosprawni	
	osoby		%
Województwo razem	**110 256**	**4 443**	**4,0**
Bydgoszcz – powiat grodzki	8 139	714	8,8
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 097	188	6,1
Grudziądz – powiat grodzki	6 862	239	3,5
Grudziądz – powiat ziemski	3 255	63	1,9
Toruń – powiat grodzki	5 589	396	7,1
Toruń – powiat ziemski	4 312	114	2,6
Włocławek – powiat grodzki	7 381	279	3,8
Włocławek – powiat ziemski	6 483	95	1,5
Aleksandrów Kujawski	3 734	149	4,0
Brodnica	3 663	126	3,4
Chełmno	3 278	100	3,1
Golub – Dobrzyń	2 611	71	2,7
Inowrocław	12 614	430	3,4
Lipno	5 434	62	1,1
Mogilno	3 442	73	2,1
Nakło nad Notecią	5 117	233	4,6
Radziejów	3 496	84	2,4
Rypin	2 705	143	5,3
Sępólno Krajeńskie	3 140	157	5,0
Świecie	5 763	220	3,8
Tuchola	2 674	212	7,9
Wąbrzeźno	2 236	178	8,0
Żnin	5 231	117	2,2

TABELA 33. NIEPEŁNOSPRAWNI BEZROBOTNI I POSZUKUJĄCY PRACY W 2008 R.WEDŁUG POWIATÓW

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat																						
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Liczba niepełnosprawnych ogółem zarejestrowanych w PUP wg stanu na 31.12.2008 r. z tego	**6 067**	939	231	296	73	671	156	481	123	207	168	153	87	520	136	91	251	137	226	196	270	253	247	155
Liczba niepełnosprawnych poszukujacych pracy	**1 624**	225	43	57	10	275	42	202	28	58	42	53	16	90	74	18	18	53	83	39	50	41	69	38
- w tym niepozostający w zatrudnieniu	**1 547**	213	40	57	10	275	30	202	28	58	40	53	15	90	74	17	18	51	74	39	50	41	34	38
Liczba niepełnosprawnych bezrobotnych	**4 443**	714	188	239	63	396	114	279	95	149	126	100	71	430	62	73	233	84	143	157	220	212	178	117
- w tym kobiety	**2 394**	376	93	140	33	210	67	128	46	77	67	58	39	250	29	52	126	47	78	83	130	107	101	57
Bezrobotni niepełnosprawni z prawem do zasiłku	**1 009**	155	40	39	15	80	30	31	21	19	24	28	24	117	18	22	72	13	25	38	51	58	57	32
- w tym kobiety	**555**	88	22	25	6	48	19	10	10	9	15	17	13	67	7	13	46	6	13	20	28	30	30	13
Bezrobotni niepełnosprawni nowo rejestrowani w 2008 roku	**7 867**	1 362	317	368	106	893	256	394	154	240	257	171	138	644	109	129	438	170	219	222	328	461	303	188
w tym kobiety	**3 950**	652	160	198	62	402	150	158	62	107	120	91	73	371	42	84	230	100	119	104	183	243	159	80
Bezrobotni niepełnosprawni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	**2 892**	488	125	123	43	327	86	140	48	94	57	75	45	266	45	43	202	54	65	70	125	183	116	72
w tym kobiety	**1 408**	253	62	54	21	154	52	58	19	38	30	41	21	144	16	21	96	30	32	34	58	93	50	31
Oferty pracy dla niepełnosprawnych Zgłoszone w 2008 roku	**1 388**	363	88	56	6	243	6	127	26	59	23	0	10	70	24	10	62	12	23	8	16	46	90	20
- w tym pracy subsydiowanej	**582**	93	23	21	3	74	0	102	16	33	18	0	6	27	0	4	9	12	14	3	12	46	62	4
- w tym z sektora publicznego	**125**	19	0	2	0	20	0	1	2	3	2	0	1	12	0	1	2	5	10	1	0	2	41	1
Aktualne na koniec 2008 roku	**33**	7	2	2	0	3	2	4	0	7	0	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
- w tym niewykorzystane dłużej niż 1 miesiąc	**9**	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

TABELA 34. BEZROBOTNI CUDZOZIEMCY W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW- cz.1.

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	**62**	20	10	4	0	11	0	0	3	0	1	0
- w tym kobiety	**32**	10	5	2	0	5	0	0	3	0	0	0
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	**27**	9	5	3	0	5	0	0	0	0	0	0
- w tym kobiety	**7**	2	2	1	0	2	0	0	0	0	0	0
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**32**	9	3	3	0	4	0	0	1	0	1	0
- w tym kobiety	**23**	6	3	2	0	2	0	0	1	0	0	0
z prawem do zasiłku	**6**	1	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0
- w tym kobiety	**5**	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0

TABELA 34. BEZROBOTNI CUDZOZIEMCY W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW- cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	0	3	0	0	5	0	0	0	2	1	1	1
- w tym kobiety	0	3	0	0	2	0	0	0	1	0	0	1
Bezrobotni, którzy podjęli pracę w 2008 roku	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	1
- w tym kobiety	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	0	5	0	0	2	0	0	0	2	1	0	1
- w tym kobiety	0	5	0	0	2	0	0	0	1	0	0	1
z prawem do zasiłku	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
- w tym kobiety	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

TABELA 35. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI "NAPŁYW" I WYREJESTROWANI "ODPŁYW" W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	2007 rok	2008 rok			
		Ogółem	z tego:		W odset-kach
			mężczyźni	kobiety	
		w liczbach bezwzględnych			
Nowo zarejestrowani bezrobotni "napływ"	**172 127**	**171 668**	**85 007**	**86 661**	**100,0**
z tego rejestrowani:					
- po raz pierwszy	27 541	28 531	13 404	15 127	16,6
- po raz kolejny (od 1990 r.)	144 586	143 137	71 603	71 534	83,4
w tym powracający do rejestracji:					
- po pracach interwencyjnych	1 921	1 394	566	828	0,8
- po robotach publicznych	5 122	4 893	2 807	2 086	2,9
- po stażu	11 884	10 527	2 789	7 738	6,1
- po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 816	5 002	1 437	3 565	2,9
- po szkoleniu	10 911	11 970	6 461	5 509	7,0
- po pracach społecznie użytecznych	6 629	5 528	1 779	3 749	3,2
Wyrejestrowani bezrobotni "odpływ"	**208 945**	**184 655**	**87 891**	**96 764**	**100,0**
w tym z powodu:					
- podjęcia pracy	93 604	77 174	39 005	38 169	41,8
niesubsydiowanej	76 424	61 347	30 307	31 040	33,2
w tym pracy sezonowej	6 931	5 776	2 710	3 066	3,1
subsydiowanej	17 180	15 827	8 698	7 129	8,6
w tym:					
prac interwencyjnych	4 142	2 889	1 087	1 802	1,6
robót publicznych	7 663	7 257	4 196	3 061	3,9
podjęcia działalności gospodarczej	2 512	2 709	1 672	1 037	1,5
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	2 526	2 706	1 614	1 092	1,5
inne	337	266	129	137	0,1
- rozpoczęcia szkolenia	11 349	12 034	6 603	5 431	6,5
- rozpoczęcia stażu	11 681	10 665	2 948	7 717	5,8
- rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	5 192	5 696	1 685	4 011	3,1
- rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	7 299	5 990	1 949	4 041	3,2
- niepotwierdzenia gotowości do pracy	58 696	52 286	28 184	24 102	28,3
- dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	7 138	8 799	1 833	6 966	4,8
- podjęcia nauki	371	355	108	247	0,2
- ukończenia 60/65 lat	294	318	73	245	0,2
- nabycia praw emerytalnych lub rentowych	1 011	1 020	472	548	0,6
- nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	503	510	252	258	0,3
- innych	11 807	9 808	4 779	5 029	5,3

TABELA 36. BILANS BEZROBOTNYCH W KOLEJNYCH MIESIĄCACH 2008 ROKU

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	MIESIĄC												2008 rok	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	**razem**	**udział w %**
1.	Bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego miesiąca	123 243	128 010	126 571	123 306	117 203	111 155	106 952	105 230	103 571	100 519	99 600	103 088	**123 243**	**x**
2.	Bezrobotni zarejestrowani w miesiącu	15 484	12 507	11 650	12 695	12 189	12 523	14 148	12 977	16 055	16 428	16 658	18 354	**171 668**	**100,0**
	po raz pierwszy	2 128	1 973	1 453	2 010	2 688	2 676	2 914	2 397	3 576	2 677	2 202	1 837	**28 531**	**16,6**
	po raz kolejny (od 1990 r.)	13 356	10 534	10 197	10 685	9 501	9 847	11 234	10 580	12 479	13 751	14 456	16 517	**143 137**	**83,4**
	po pracach interwencyjnych	107	92	179	144	122	90	97	101	147	173	78	64	**1 394**	**0,8**
	po robotach publicznych	642	148	133	172	178	149	167	223	390	811	1 018	862	**4 893**	**2,9**
	po stażu	582	793	1 028	1 195	707	701	500	568	696	861	1 030	1 866	**10 527**	**6,1**
	po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	184	206	384	337	291	262	226	386	479	683	613	951	**5 002**	**2,9**
	po szkoleniu	148	251	613	726	950	1 152	1 255	1 187	1 061	1 580	1 831	1 216	**11 970**	**7,0**
	po pracach społecznie użytecznych	189	244	93	236	364	402	419	436	314	426	476	1 929	**5 528**	**3,2**
3.	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w miesiącu	10 717	13 946	14 915	18 798	18 237	16 726	15 870	14 636	19 107	17 347	13 170	11 186	**184 655**	**100,0**
3a.	podjęcia pracy	5 494	6 137	6 711	8 416	7 754	6 651	5 928	5 270	7 595	6 855	5 358	5 005	**77 174**	**41,8**
	1) niesubsydiowanej	5 074	5 453	5 567	6 441	5 104	5 132	4 662	3 994	6 135	5 543	4 238	4 004	**61 347**	**33,2**
	w tym pracy sezonowej	462	545	476	605	473	489	463	402	625	495	379	362	**5 776**	**3,1**
	2) subsydiowanej	420	684	1 144	1 975	2 650	1 519	1 266	1 276	1 460	1 312	1 120	1 001	**15 827**	**8,6**
	- prac interwencyjnych	170	248	354	466	198	231	184	247	266	231	162	132	**2 889**	**1,6**
	- robót publicznych	95	215	464	1 020	1 862	790	537	514	626	530	408	196	**7 257**	**3,9**
	- podjęcia działalności gospodarczej	26	72	157	216	315	246	264	283	260	268	277	325	**2 709**	**1,5**
	- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	101	123	139	247	244	218	249	222	287	269	264	343	**2 706**	**1,5**
	- inne	28	26	30	26	31	34	32	10	21	14	9	5	**266**	**0,1**
3b.	rozpoczęcia szkolenia	144	539	803	1 071	1 259	1 126	1 189	1 005	1 810	1 665	1 073	350	**12 034**	**6,5**
3c.	rozpoczęcia stażu	311	705	947	1 138	1 011	1 243	1 246	984	1 212	847	628	393	**10 665**	**5,8**
3d.	rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	161	450	526	790	690	639	442	459	579	460	314	186	**5 696**	**3,1**
3e.	rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	194	801	853	971	611	584	436	427	471	294	204	144	**5 990**	**3,2**
3f.	niepotwierdzenia gotowości do pracy	3 137	4 192	3 774	4 556	4 843	4 717	4 688	4 430	5 043	4 834	4 068	4 004	**52 286**	**28,3**
3g.	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	457	428	482	786	882	585	895	1 076	1 150	891	685	482	**8 799**	**4,8**
3h.	podjęcia nauki	3	5	5	5	4	4	5	5	55	245	15	4	**355**	**0,2**
3i.	ukończenia 60/65 lat	30	26	35	25	31	26	27	14	29	31	18	26	**318**	**0,2**
3j.	nabycia praw emerytalnych lub rentowych	83	83	60	95	90	99	92	80	77	90	92	79	**1 020**	**0,6**
3k.	nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	78	46	41	43	26	35	47	58	29	32	27	48	**510**	**0,3**
3l.	innych	625	534	678	902	1 036	1 017	875	828	1 057	1 103	688	465	**9 808**	**5,3**
4.	Bezrobotni według stanu w końcu miesiąca	128 010	126 571	123 306	117 203	111 155	106 952	105 230	103 571	100 519	99 600	103 088	110 256	**110 256**	**x**
Wskaźnik napływu do bezrobocia (w %)		12,6	9,8	9,2	10,3	10,4	11,3	13,2	12,3	15,5	16,3	16,7	17,8	**139,3**	**x**
Wskaźnik odpływu z bezrobocia (w %)		8,7	10,9	11,8	15,2	15,6	15,0	14,8	13,9	18,4	17,3	13,2	10,9	**149,8**	**x**
Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)		35,5	49,1	57,6	66,3	63,6	53,1	41,9	40,6	47,3	41,7	32,2	27,3	**45,0**	**x**

TABELA 37. BILANS BEZROBOTNYCH W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 1

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2007 r.	**123 243**	10 318	3 753	7 205	3 489	5 802	4 989	8 191	7 101	4 249	4 383	3 005
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	**171 668**	15 849	5 897	11 713	4 916	12 587	9 191	10 613	8 753	5 488	6 819	5 080
z tego: po raz pierwszy	**28 531**	3 368	1 186	1 400	633	2 522	1 872	1 437	1 277	765	1 195	810
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	**143 137**	12 481	4 711	10 313	4 283	10 065	7 319	9 176	7 476	4 723	5 624	4 270
po pracach interwencyjnych	**1 394**	7	0	22	14	1	94	3	0	0	1	44
po robotach publicznych	**4 893**	56	102	357	536	92	389	133	161	205	152	418
po stażu	**10 527**	361	134	727	367	474	599	504	494	467	616	279
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	**5 002**	57	15	358	116	132	370	117	150	202	361	14
po szkoleniu	**11 970**	1 089	357	1 020	387	960	1 168	972	558	336	139	222
po pracach społecznie użytecznych	**5 528**	560	353	213	295	46	127	68	820	449	152	0
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	**184 655**	18 028	6 553	12 056	5 150	12 800	9 868	11 423	9 371	6 003	7 539	4 807
z tego z powodu: podjęcia pracy	**77 174**	6 460	2 518	5 283	2 291	4 885	4 525	3 771	3 508	2 653	2 944	2 715
z tego: niesubsydiowanej	**61 347**	5 788	2 081	3 999	1 436	4 434	3 647	3 264	2 683	2 229	2 586	1 922
w tym pracy sezonowej	**5 776**	0	0	695	139	1	0	0	0	0	81	0
z tego: subsydiowanej	**15 827**	672	437	1 284	855	451	878	507	825	424	358	793
z tego: prac interwencyjnych	**2 889**	67	63	59	30	23	149	43	54	0	12	156
z tego: robót publicznych	**7 257**	104	217	305	586	183	494	174	602	216	200	497
z tego: podjęcia działalności gospodarczej	**2 709**	210	76	279	93	148	180	115	70	42	83	82
z tego: podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	**2 706**	156	71	641	146	63	54	175	99	166	57	58
z tego: inne	**266**	135	10	0	0	34	1	0	0	0	6	0
rozpoczęcia szkolenia	**12 034**	1 329	408	980	384	950	1 114	995	571	325	174	230
rozpoczęcia stażu	**10 665**	811	258	602	305	402	690	874	724	342	513	370
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	**5 696**	171	119	405	106	135	483	168	196	203	306	18
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	**5 990**	848	422	151	283	67	99	69	834	452	171	1
niepotwierdzenia gotowości do pracy	**52 286**	6 860	2 073	3 059	1 224	4 910	2 353	4 209	2 544	1 309	2 070	1 218
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	**8 799**	686	401	618	299	498	407	421	322	415	547	126
podjęcia nauki	**355**	15	8	2	1	13	11	18	23	2	9	7
ukończenia 60/65 lat	**318**	30	4	25	10	22	20	36	10	16	7	8
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	**1 020**	151	28	91	29	29	10	69	42	26	48	8
nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	**510**	98	23	26	8	39	9	23	8	24	26	15
innych	**9 808**	569	291	814	210	850	147	770	589	236	724	91
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	**110 256**	8 139	3 097	6 862	3 255	5 589	4 312	7 381	6 483	3 734	3 663	3 278
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	**18 389**	1 649	688	814	511	1 107	886	855	1 037	551	631	490
Wskaźnik napływu do bezrobocia (w %)	**139,3**	153,6	157,1	162,6	140,9	216,9	184,2	129,6	123,3	129,2	155,6	169,1
Wskaźnik odpływu z bezrobocia (w %)	**149,8**	174,7	174,6	167,3	147,6	220,6	197,8	139,5	132,0	141,3	172,0	160,0
Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)	**45,0**	40,8	42,7	45,1	46,6	38,8	49,2	35,5	40,1	48,3	43,2	53,4

TABELA 37. BILANS BEZROBOTNYCH W I PÓŁROCZU 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz. 2

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2007 r.	2 971	14 992	5 661	3 665	6 311	3 414	3 533	3 191	5 914	3 188	2 521	5 397
Bezrobotni zarejestrowani w 2008 roku	3 962	13 353	7 615	4 115	8 457	4 178	4 734	4 784	7 469	4 771	3 625	7 699
z tego: po raz pierwszy	662	2 173	1 255	798	1 426	620	700	658	1 316	747	573	1 138
z tego: po raz kolejny (od 1990 r.)	3 300	11 180	6 360	3 317	7 031	3 558	4 034	4 126	6 153	4 024	3 052	6 561
po pracach interwencyjnych	190	298	175	69	3	34	88	46	3	21	211	70
po robotach publicznych	99	725	118	106	158	83	142	172	142	101	47	399
po stażu	222	991	570	324	510	592	239	206	895	227	211	518
po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	207	266	855	146	196	437	172	264	126	143	16	282
po szkoleniu	90	1 021	722	317	661	187	578	151	233	293	266	243
po pracach społecznie użytecznych	342	48	99	43	354	107	227	143	288	204	137	453
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku	4 322	15 731	7 842	4 338	9 651	4 096	5 562	4 835	7 620	5 285	3 910	7 865
z tego z powodu: podjęcia pracy	1 833	7 820	2 751	2 124	3 934	1 649	2 262	2 340	3 682	2 075	1 603	3 548
z tego: niesubsydiowanej	1 446	5 469	2 036	1 579	3 329	1 356	1 749	1 845	3 121	1 497	1 134	2 717
w tym pracy sezonowej	0	494	0	1 464	1	0	0	0	2 316	584	1	0
z tego: subsydiowanej	387	2 351	715	545	605	293	513	495	561	578	469	831
z tego: prac interwencyjnych	133	692	282	188	28	74	209	92	1	109	284	141
z tego: robót publicznych	99	1 303	216	203	256	108	186	296	211	199	63	539
z tego: podjęcia działalności gospodarczej	107	271	123	95	144	78	57	84	82	100	57	133
z tego: podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	45	73	94	57	177	30	61	22	265	124	54	18
z tego: inne	3	12	0	2	0	3	0	1	2	46	11	0
z tego z powodu: rozpoczęcia szkolenia	94	927	730	318	669	192	558	104	220	290	234	238
rozpoczęcia stażu	246	1 154	498	353	337	371	195	229	362	254	183	592
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	215	364	849	165	158	344	174	281	129	192	17	498
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	352	75	141	42	392	125	226	152	296	223	133	436
niepotwierdzenia gotowości do pracy	1 008	3 777	2 189	962	2 617	855	1 335	1 166	2 004	1 655	1 072	1 817
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	303	936	250	185	565	186	440	143	257	213	429	152
podjęcia nauki	7	33	56	31	15	18	12	10	9	12	23	20
ukończenia 60/65 lat	6	37	7	7	12	10	10	3	22	2	3	11
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	13	149	30	14	78	13	28	35	53	25	16	35
nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego	8	35	23	14	29	1	25	7	36	9	3	21
innych	237	424	318	123	845	332	297	365	550	335	194	497
Bezrobotni według stanu w dniu 31.12.2008 r.	2 611	12 614	5 434	3 442	5 117	3 496	2 705	3 140	5 763	2 674	2 236	5 231
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	463	2 162	912	761	845	600	378	457	1 127	406	308	751
Wskaźnik napływu do bezrobocia (w %)	133,4	89,1	134,5	112,3	134,0	122,4	134,0	149,9	126,3	149,7	143,8	142,7
Wskaźnik odpływu z bezrobocia (w %)	145,5	104,9	138,5	118,4	152,9	120,0	157,4	151,5	128,8	165,8	155,1	145,7
Wskaźnik płynności rynku pracy (w %)	46,3	58,6	36,1	51,6	46,5	39,5	47,8	48,9	49,3	43,5	44,2	46,1

TABELA 38. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Bezrobotni									
	ogółem		kwartał							
			I		II		III		IV	
	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
	w liczbach									
Ogółem	**77 174**	**38 169**	**18 342**	**9 182**	**22 821**	**10 332**	**18 793**	**9 562**	**17 218**	**9 093**
w tym:										
- osoby poprzednio pracujące	65 543	31 449	15 364	7 467	19 855	8 690	16 059	7 992	14 265	7 300
w tym:										
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	884	468	173	102	216	109	261	135	234	122
- osoby dotychczas niepracujące	11 631	6 720	2 978	1 715	2 966	1 642	2 734	1 570	2 953	1 793
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	5 717	3 589	1 736	1 099	1 383	878	1 015	605	1 583	1 007
- cudzoziemcy	27	7	3	0	10	2	10	4	4	1
- osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	1 875	1 347	529	384	477	345	383	275	486	343
- osoby bez kwalifikacji zawodowych	18 304	9 598	4 305	2 280	5 955	2 743	4 340	2 404	3 704	2 171
- osoby bez doświadczenia zawodowego	17 294	9 820	4 974	2 741	4 355	2 389	3 865	2 207	4 100	2 483
- osoby bez wykształcenia średniego	42 929	17 075	10 003	3 992	13 936	5 041	10 471	4 384	8 519	3 658
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	X	3 171	X	982	43 263	43 263	40 458	40 458	39 053	39 053
- osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	4 684	4 040	1 128	983	1 349	1 116	1 183	1 038	1 024	903
- osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	582	22	147	5	199	7	148	5	88	5
	w odsetkach									
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:										
- osoby poprzednio pracujące	84,9	82,4	83,8	81,3	87,0	84,1	85,5	83,6	82,8	80,3
w tym:										
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1,1	1,2	0,9	1,1	0,9	1,1	1,4	1,4	1,4	1,3
- osoby dotychczas niepracujące	15,1	17,6	16,2	18,7	13,0	15,9	14,5	16,4	17,2	19,7
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	7,4	9,4	9,5	12,0	6,1	8,5	5,4	6,3	9,2	11,1
- cudzoziemcy	0,03	0,02	0,02	0,00	0,04	0,02	0,05	0,04	0,02	0,01
- osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	2,4	3,5	2,9	4,2	2,1	3,3	2,0	2,9	2,8	3,8
- osoby bez kwalifikacji zawodowych	23,7	25,1	23,5	24,8	26,1	26,5	23,1	25,1	21,5	23,9
- osoby bez doświadczenia zawodowego	22,4	25,7	27,1	29,9	19,1	23,1	20,6	23,1	23,8	27,3
- osoby bez wykształcenia średniego	55,6	44,7	54,5	43,5	61,1	48,8	55,7	45,8	49,5	40,2
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	X	8,3	X	10,7	X	418,7	215,3	423,1	226,8	429,5
- osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	6,1	10,6	6,1	10,7	5,9	10,8	6,3	10,9	5,9	9,9
- osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	0,8	0,1	0,8	0,1	0,9	0,1	0,8	0,1	0,5	0,1

TABELA 39. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.1.

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat										
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Ogółem	**64 982**	8 089	2 883	3 687	1 419	4 309	2 930	4 614	3 078	2 136	2 212	1 629
na prace subsydiowane	**37 693**	2 490	1 243	2 427	1 286	1 134	2 408	2 517	2 378	1 442	746	1 161
z sektora publicznego	**22 681**	2 111	888	729	1 031	696	1 539	715	1 608	869	442	903
na staże	**11 430**	598	249	725	204	439	869	1 649	641	384	237	430
na miejsca przygotowania zawodowego	**6 260**	95	110	531	92	187	585	258	213	210	190	12
na prace społecznie użyteczne	**6 006**	989	416	142	250	74	148	72	847	437	90	1
dla niepełnosprawnych	**1 388**	363	88	56	6	243	6	127	26	59	23	0
dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	**495**	0	0	0	0	1	98	0	1	0	1	0

TABELA 39. OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW - cz.2.

Wyszczególnienie	Powiat											
	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Ogółem	1 723	5 801	2 702	1 699	2 738	1 524	1 880	1 794	2 408	1 900	900	2 927
na prace subsydiowane	1 160	3 849	2 245	1 016	1 349	1 233	1 149	1 129	1 256	1 253	732	2 090
z sektora publicznego	895	2 371	1 374	675	867	672	824	664	522	655	478	1 153
na staże	284	1 142	525	356	337	426	196	272	363	288	182	634
na miejsca przygotowania zawodowego	303	398	910	166	158	382	185	296	136	248	17	578
na prace społecznie użyteczne	278	78	186	41	392	151	238	153	241	220	126	436
dla niepełnosprawnych	10	70	24	10	62	12	23	8	16	46	90	20
dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	0	9	0	7	8	0	217	1	3	3	144	2

TABELA 40. OFERTY PRACY NAJCZĘŚCIEJ ZGŁASZANE DO PUP W 2008 ROKU
grupy elementarne

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty
9141	Gospodarze budynków	10 834
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	5 504
4191	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	4 441
3431	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	2 893
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2 624
9132	Pomoce i sprzątaczki biurowe, hotelowe i podobne	1 976
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1 380
4131	Magazynierzy i pokrewni	1 117
7436	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1 002
7212	Spawacze i pokrewni	998
7121	Murarze i pokrewni	994
9211	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	932
5122	Kucharze	846
7222	Ślusarze i pokrewni	771
3415	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	765
5123	Kelnerzy i pokrewni	731
7422	Stolarze i pokrewni	725
5141	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	723
7125	Robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni	719
8323	Kierowcy samochodów ciężarowych	695
3461	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	682
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów samochodowych - obejmuje grupę elementarną 7231)	567
9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewn	551
4211	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	523
7122	Betoniarze	500
5131	Opiekunki dziecięce	449
3432	Księgowi	446
9152	Portierzy, woźni i pokrewni	438
7412	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	429
7123	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	425
9162	Zamiatacze i pokrewni	419
5159	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	404
7223	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali* (zawód szkolny: Operator obrabiarek skrawających - obejmuje grupę elementarną 7223)	385
8321	Kierowcy samochodów osobowych	381
7136	Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych* (zawód szkolny: Monter instalacji i urządzeń sanitarnych - obejmuje grupę elementarną 7136)	379
7141	Malarze budowlani i pokrewni	379
2419	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	363
4111	Sekretarki	355
8291	Operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	320
2321	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	317
7233	Mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń* (zawód szkolny: Mechanik-monter maszyn i urządzeń - obejmuje grupę elementarną 7233)	240
4222	Recepcjoniści i rejestratorzy	239

TABELA 41. SZKOLENIA BEZROBOTNYCH WEDŁUG POWIATÓW W 2008 ROKU

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli szkolenie		
	ogółem	kobiety	
	osoby		% w ogółem
Województwo razem	**12 034**	**5 431**	**45,1**
Bydgoszcz – powiat grodzki	1 329	561	42,2
Bydgoszcz – powiat ziemski	408	183	44,9
Grudziądz – powiat grodzki	980	545	55,6
Grudziądz – powiat ziemski	384	208	54,2
Toruń – powiat grodzki	950	383	40,3
Toruń – powiat ziemski	1 114	433	38,9
Włocławek – powiat grodzki	995	537	54,0
Włocławek – powiat ziemski	571	254	44,5
Aleksandrów Kujawski	325	110	33,8
Brodnica	174	69	39,7
Chełmno	230	86	37,4
Golub – Dobrzyń	94	18	19,1
Inowrocław	927	413	44,6
Lipno	730	441	60,4
Mogilno	318	171	53,8
Nakło nad Notecią	669	245	36,6
Radziejów	192	39	20,3
Rypin	558	308	55,2
Sępólno Krajeńskie	104	48	46,2
Świecie	220	109	49,5
Tuchola	290	119	41,0
Wąbrzeźno	234	92	39,3
Żnin	238	59	24,8

TABELA 42. OBSZARY ZAWODOWE SZKOLEŃ BEZROBOTNYCH W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Osoby, które w okresie sprawozdawczym			
	ukończyły szkolenie		podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia	
	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem osoby szkolone	**11 660**	**5 188**	**4 583**	**1 760**
Podstawowe programy ogólne (w tym: kształcenie umiejętności pisania, czytania i liczenia)	0	0	0	0
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	272	187	154	95
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	24	14	13	8
Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	175	171	40	39
Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	12	8	0	0
Języki obce	276	221	79	59
Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	0	0	0	0
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	784	699	159	130
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	696	453	360	195
Zarządzanie i administrowanie	894	447	481	232
Prace sekretarskie i biurowe	173	172	44	43
Prawo	1	1	0	0
Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym biologia, zoologia, chemia, fizyka)	0	0	0	0
Matematyka i statystyka	0	0	0	0
Informatyka i wykorzystanie komputerów	613	472	147	98
Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	548	12	186	6
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	0	0	0	0
Architektura i budownictwo	322	5	85	0
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	12	6	5	0
Weterynaria	0	0	0	0
Opieka zdrowotna	47	46	26	25
Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami i niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	244	240	47	47
Ochrona własności i osób	85	21	40	10
Ochrona środowiska	0	0	0	0
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	1	0	1	0
Usługi gastronomiczne	151	140	16	13
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	266	265	53	53
Usługi krawieckie, obuwnicze	51	48	5	2
Usługi stolarskie, szklarskie	0	0	0	0
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	2 577	135	991	49
Pozostałe usługi	327	94	124	35
BHP	2	0	1	0
Nauka aktywnego poszukiwania pracy	304	283	41	38
Inne obszary szkoleń	2 803	1 048	1 485	583

TABELA 43. STAŻE BEZROBOTNYCH WEDŁUG POWIATÓW W 2008 ROKU

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli staż		
	ogółem	kobiety	
	osoby		% w ogółem
Województwo razem	**10 665**	**7 717**	**72,4**
Bydgoszcz – powiat grodzki	811	606	74,7
Bydgoszcz – powiat ziemski	258	211	81,8
Grudziądz – powiat grodzki	602	408	67,8
Grudziądz – powiat ziemski	305	235	77,0
Toruń – powiat grodzki	402	290	72,1
Toruń – powiat ziemski	690	538	78,0
Włocławek – powiat grodzki	874	578	66,1
Włocławek – powiat ziemski	724	495	68,4
Aleksandrów Kujawski	342	230	67,3
Brodnica	513	373	72,7
Chełmno	370	291	78,6
Golub – Dobrzyń	246	183	74,4
Inowrocław	1 154	908	78,7
Lipno	498	333	66,9
Mogilno	353	271	76,8
Nakło nad Notecią	337	249	73,9
Radziejów	371	246	66,3
Rypin	195	130	66,7
Sępólno Krajeńskie	229	162	70,7
Świecie	362	276	76,2
Tuchola	254	181	71,3
Wąbrzeźno	183	121	66,1
Żnin	592	402	67,9

TABELA 44. OBSZARY ZAWODOWE, W KTÓRYCH BEZROBOTNI 0DBYLI PROGRAM STAŻU W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Osoby, które w okresie sprawozdawczym			
	zakończyły staż		podjęły pracę w trakcie lub po stażu	
	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem osoby szkolone	**10 292**	**7 540**	**4 723**	**3 321**
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	64	60	20	18
Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	51	37	22	19
Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	38	33	21	16
Języki obce	5	4	2	1
Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	11	10	6	4
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	1 894	1 404	1 005	730
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	371	277	187	151
Zarządzanie i administrowanie	219	164	68	44
Prace sekretarskie i biurowe	3 979	3 347	1 725	1 426
Prawo	32	19	21	15
Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym biologia, zoologia, chemia, fizyka)	24	17	7	6
Matematyka i statystyka	1	1	1	1
Informatyka i wykorzystanie komputerów	145	38	57	23
Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	217	58	83	13
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	89	34	33	9
Architektura i budownictwo	128	34	64	13
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	46	17	21	10
Weterynaria	11	7	4	4
Opieka zdrowotna	144	121	73	61
Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	201	190	70	63
Ochrona własności i osób	6	4	1	1
Ochrona środowiska	20	16	12	10
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	87	60	44	37
Usługi gastronomiczne	448	342	185	122
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	290	277	101	96
Usługi krawieckie, obuwnicze	18	16	8	8
Usługi stolarskie, szklarskie	57	8	34	2
Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	44	13	10	2
Pozostałe usługi	571	260	279	137
Inne obszary szkoleń	1 081	672	559	279

TABELA 45. PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY WEDŁUG POWIATÓW W 2008 ROKU

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe w miejscu pracy		
	ogółem	kobiety	
	osoby		% w ogółem
Województwo razem	**5 696**	**4 011**	**70,4**
Bydgoszcz – powiat grodzki	171	128	74,9
Bydgoszcz – powiat ziemski	119	91	76,5
Grudziądz – powiat grodzki	405	292	72,1
Grudziądz – powiat ziemski	106	80	75,5
Toruń – powiat grodzki	135	106	78,5
Toruń – powiat ziemski	483	349	72,3
Włocławek – powiat grodzki	168	86	51,2
Włocławek – powiat ziemski	196	134	68,4
Aleksandrów Kujawski	203	111	54,7
Brodnica	306	182	59,5
Chełmno	18	13	72,2
Golub – Dobrzyń	215	156	72,6
Inowrocław	364	291	79,9
Lipno	849	615	72,4
Mogilno	165	130	78,8
Nakło nad Notecią	158	130	82,3
Radziejów	344	230	66,9
Rypin	174	122	70,1
Sępólno Krajeńskie	281	179	63,7
Świecie	129	116	89,9
Tuchola	192	147	76,6
Wąbrzeźno	17	14	82,4
Żnin	498	309	62,0

TABELA 46. OBSZARY ZAWODOWE, W KTÓRYCH BEZROBOTNI ODBYLI PROGRAM PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Osoby, które w okresie sprawozdawczym			
	zakończyły przygotowanie zawodowe		podjęły pracę w trakcie lub po przygotowaniu zawodowym	
	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem osoby szkolone	**4 737**	**3 381**	**2 452**	**1 690**
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	21	20	8	7
Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	33	26	15	13
Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	5	5	2	2
Języki obce	0	0	0	0
Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	4	4	0	0
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	718	605	418	363
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	81	74	54	50
Zarządzanie i administrowanie	136	125	42	39
Prace sekretarskie i biurowe	673	612	342	312
Prawo	0	0	1	1
Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym biologia, zoologia, chemia, fizyka)	0	0	0	0
Matematyka i statystyka	1	1	1	1
Informatyka i wykorzystanie komputerów	16	7	9	5
Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	116	39	60	10
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	115	80	59	37
Architektura i budownictwo	298	17	158	6
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	74	34	42	16
Weterynaria	1	1	1	1
Opieka zdrowotna	111	91	29	27
Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	164	158	58	57
Ochrona własności i osób	13	5	4	3
Ochrona środowiska	21	17	11	9
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	53	48	18	18
Usługi gastronomiczne	330	293	175	157
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	40	37	26	25
Usługi krawieckie, obuwnicze	174	163	91	87
Usługi stolarskie, szklarskie	82	31	49	22
Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	13	1	9	2
Pozostałe usługi	718	445	377	222
Inne obszary szkoleń	726	442	393	198

TABELA 47. USŁUGI PORADNICTWA ZAWODOWEGO I INFORMACJI ZAWODOWEJ W 2008 ROKU

Wyszczególnienie	Poradnictwo zawodowe											Informacja zawodowa				
	Poradnictwo indywidualne					Poradnictwo grupowe			Badania testowe					zorganizowane grupy		
	liczba osób, które skorzystały z rozmowy wstępnej		liczba wizyt w ramach porady indywidu-alnej	liczba osób, które skorzystały z porady indywidualnej		liczba grup	liczba osób, które skorzystały z porady grupowej		liczba osób, które skorzystały z badań testowych		liczba przepro-wadzo-nych badań testo-wych	liczba wizyt osób indywidualnych		liczba grup	liczba osób uczestniczących w spotkaniach grupowych	
	w okresie sprawozdawczym															
	razem	kobiety		razem	kobiety		razem	kobiety	razem	kobiety		razem	kobiety		razem	kobiety
Ogółem	19 874	12 626	60 074	42 244	26 150	1 035	9 968	7 135	229	146	393	16 213	8 523	835	9 932	5 729
z tego: bezrobotni	18 954	12 125	56 982	39 620	24 675	x	9 316	6 772	177	113	335	x	x	x	9 194	5 288
z tego: poszukujący pracy	230	98	474	403	189	x	179	125	26	18	32	x	x	x	372	270
z tego: inni	690	403	2 618	2 221	1 286	x	473	238	26	15	26	x	x	x	366	171
Wybrane kategorie bezrobotnych																
Bezrobotni do 25 roku życia	5 121	3 214	18 463	13 301	8 040	x	1 669	991	50	31	75	x	x	x	2 015	1 077
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	3 335	1 883	7 493	5 998	3 286	x	2 485	1 674	10	8	21	x	x	x	1 749	964
Bezrobotni do 6 miesięcy	7 648	4 300	26 595	20 214	11 108	x	3 689	2 330	87	48	191	x	x	x	4 673	2 498
Bezrobotni od 6 do 12 miesięcy	3 049	1 871	9 753	5 758	3 702	x	1 357	956	48	35	71	x	x	x	1 531	850
Bezrobotni powyżej 12 miesięcy	8 257	5 954	20 634	13 648	9 865	x	4 270	3 486	42	30	73	x	x	x	2 990	1 940
Zamieszkali na wsi	9 826	6 130	24 468	16 240	10 160	x	1 879	1 190	25	14	69	x	x	x	3 945	2 291
Niepełnosprawni	890	496	2 239	1 636	931	x	647	499	7	3	13	x	x	x	522	234
Cudzoziemcy	6	6	19	10	8	x	1	1	0	0	0	x	x	x	1	0

TABELA 48. OSOBY (Z WYJĄTKIEM MŁODZIEŻY UCZĄCEJ SIĘ) KORZYSTAJĄCE Z USŁUG PORADNICTWA ZAWODOWEGO I INFORMACJI ZAWODOWEJ W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	CIPKZ ŁĄCZNIE	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Poradnictwo indywidualne																									
osoby, które skorzystały z porady z tego:	**42 244**	1 488	3 083	2 907	5 808	2 275	4 380	1 777	1 678	1 161	733	1 170	388	1 074	2 293	1 249	846	1 631	1 082	1 342	755	1 353	1 638	641	1 492
bezrobotni	**39 620**	1 409	2 957	2 877	5 352	2 145	3 935	1 694	1 671	1 160	732	1 079	358	1 071	2 273	1 209	766	1 223	946	1 339	695	1 310	1 500	554	1 365
poszukujący pracy	**403**	40	97	24	16	3	106	4	7	1	1	4	0	3	20	9	1	4	0	3	17	16	21	1	5
inni	**2 221**	39	29	6	440	127	339	79	0	0	0	87	30	0	0	31	79	404	136	0	43	27	117	86	122
Poradnictwo grupowe																									
osoby, które skorzystały z porady z tego:	**9 968**	758	146	18	14	1	6 101	54	0	0	0	49	31	293	45	555	57	410	625	95	364	17	0	279	56
bezrobotni	**9 316**	606	138	18	14	1	5 821	53	0	0	0	49	18	292	45	549	55	322	579	95	340	17	0	267	37
poszukujący pracy	**179**	10	5	0	0	0	135	0	0	0	0	0	3	1	0	0	1	1	0	0	5	0	0	0	18
inni	**473**	142	3	0	0	0	145	1	0	0	0	0	10	0	0	6	1	87	46	0	19	0	0	12	1
Korzystający z informacji zawodowej																									
liczba wizyt osób indywidualnych	**16 213**	6 249	2 331	309	703	703	255	422	170	115	733	434	0	903	272	0	108	108	6	182	392	87	42	560	1 129
uczestniczący w spotkaniach grupowych z tego:	**9 932**	676	645	6	5	2	0	364	1 823	740	0	178	0	178	122	0	100	1 365	949	1 358	15	523	0	716	167
bezrobotni	**9 194**	346	562	0	2	2	0	352	1 820	740	0	178	0	177	78	0	100	1 314	903	1 358	10	459	0	663	130
poszukujący pracy	**372**	201	83	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	3	3	0	0	20	0	23	35
inni	**366**	129	0	6	3	0	0	12	0	0	0	0	0	0	44	0	0	48	43	0	5	44	0	30	2

TABELA 49. ORGANIZATORZY I UCZESTNICY SZKOLEŃ ORAZ ZAJĘĆ AKTYWIZACYJNYCH W ZAKRESIE AKTYWNEGO POSZUKIWANIA PRACY W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	CIIPKZ ŁĄCZNIE	BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Liczba klubów pracy																									
Ogółem	**133**	x	14	2	19	19	29	0	1	1	1	1	1	4	3	4	1	7	0	1	4	2	5	7	7
z tego zorganizowane przez:																									
PUP samodzielnie	**132**	x	14	2	19	19	28	0	1	1	1	1	1	4	3	4	1	7	0	1	4	2	5	7	7
instytucje i organizacje współpracujące z PUP	**1**	x	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
instytucje i organizacje, którym PUP zlecił realizację usługi	**0**	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba uczestników szkoleń w klubie pracy																									
Ogółem	**1 211**	x	142	17	90	15	346	0	0	10	25	32	0	40	46	41	20	79	0	84	45	0	48	76	55
w tym bezrobotni, w klubach organizowanych przez:	**1 198**	x	140	17	90	15	337	0	0	10	25	32	0	40	46	40	20	79	0	84	45	0	47	76	55
PUP samodzielnie	**1 185**	x	140	17	90	15	324	0	0	10	25	32	0	40	46	40	20	79	0	84	45	0	47	76	55
instytucje i organizacje współpracujące z PUP	**13**	x	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
instytucje i organizacje, którym PUP zlecił realizację usługi	**0**	x	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć aktywizacyjnych																									
Ogółem	**1 853**	81	238	51	72	51	0	99	20	167	25	146	34	0	93	37	34	68	103	222	0	52	52	76	132
z tego:																									
bezrobotni	**1 806**	81	231	48	70	48	0	99	20	166	25	142	34	0	86	36	34	67	102	222	0	50	50	63	132
poszukujący pracy	**47**	0	7	3	2	3	0	0	0	1	0	4	0	0	7	1	0	1	1	0	0	2	2	13	0
zgłoszeni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	**0**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

TABELA 50. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE WEDŁUG POWIATÓW W 2008 ROKU

Powiaty	Bezrobotni, którzy rozpoczęli prace społecznie użyteczne		
	ogółem	kobiety	
	osoby		% w ogółem
Województwo razem	**5 990**	**4 041**	**67,5**
Bydgoszcz – powiat grodzki	848	537	63,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	422	275	65,2
Grudziądz – powiat grodzki	151	91	60,3
Grudziądz – powiat ziemski	283	222	78,4
Toruń – powiat grodzki	67	30	44,8
Toruń – powiat ziemski	99	83	83,8
Włocławek – powiat grodzki	69	1	1,4
Włocławek – powiat ziemski	834	431	51,7
Aleksandrów Kujawski	452	327	72,3
Brodnica	171	86	50,3
Chełmno	1	1	100,0
Golub – Dobrzyń	352	229	65,1
Inowrocław	75	66	88,0
Lipno	141	89	63,1
Mogilno	42	33	78,6
Nakło nad Notecią	392	309	78,8
Radziejów	125	69	55,2
Rypin	226	174	77,0
Sępólno Krajeńskie	152	124	81,6
Świecie	296	226	76,4
Tuchola	223	170	76,2
Wąbrzeźno	133	112	84,2
Żnin	436	356	81,7

TABELA 51. BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU

Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2007 rok		2008 rok	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach
Ogółem	123 243	100,0	110 256	100,0
z tego w grupach wieku:				
18 - 24 lata	24 340	19,7	23 807	21,6
25 - 34 lata	34 901	28,3	30 990	28,1
35 - 44 lata	25 073	20,3	21 791	19,8
45 - 54 lata	29 931	24,3	25 390	23,0
55 - 59 lat	7 759	6,3	7 176	6,5
60-64 lata	1 239	1,0	1 102	1,0

TABELA 52. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG WIEKU
Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat																						
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ZNIN
ogółem	**110 256**	8 139	3 097	6 862	3 255	5 589	4 312	7 381	6 483	3 734	3 663	3 278	2 611	12 614	5 434	3 442	5 117	3 496	2 705	3 140	5 763	2 674	2 236	5 231
z tego w grupach wieku:																								
18 - 24 lata	**23 807**	1 248	656	1 326	797	1 806	1 022	884	1 122	797	1 022	643	725	2 665	1 205	789	1 117	970	715	719	1 371	746	496	966
25 - 34 lata	**30 990**	2 399	917	1 802	961	983	1 308	2 074	1 958	1 077	984	930	769	3 683	1 727	1 003	1 420	912	731	831	1 580	790	645	1 506
35 - 44 lata	**21 791**	1 477	594	1 263	681	778	890	1 562	1 473	683	655	688	479	2 629	1 166	716	1 036	705	504	583	1 100	515	473	1 141
45 - 54 lata	**25 390**	2 162	673	1 847	622	1 484	807	2 067	1 448	854	791	766	502	2 781	1 055	734	1 202	728	548	772	1 325	473	495	1 254
55 - 59 lat	**7 176**	737	224	531	165	472	238	652	405	274	188	229	123	757	242	174	306	151	179	218	342	131	115	323
60 - 64 lata	**1 102**	116	33	93	29	66	47	142	77	49	23	22	13	99	39	26	36	30	28	17	45	19	12	41
kobiety	**65 964**	4 777	1 823	4 097	2 021	3 171	2 489	4 194	3 597	2 010	2 335	1 827	1 570	7 734	3 127	2 360	3 134	1 858	1 765	1 922	3 738	1 614	1 264	3 537
z tego w grupach wieku:																								
18 - 24 lata	**14 416**	789	400	844	530	865	570	526	643	450	705	361	449	1 608	706	521	659	540	482	437	932	455	300	644
25 - 34 lata	**20 518**	1 555	601	1 189	636	890	851	1 270	1 216	644	660	590	501	2 450	1 098	721	942	506	512	570	1 100	519	412	1 085
35 - 44 lata	**13 816**	937	383	761	458	459	562	931	857	371	432	385	297	1 720	693	527	695	388	363	385	766	342	275	829
45 - 54 lata	**14 509**	1 260	359	1 073	325	772	424	1 194	730	471	475	404	283	1 660	558	504	720	369	341	445	799	264	244	835
55 - 59 lat	**2 705**	236	80	230	72	185	82	273	151	74	63	87	40	296	72	87	118	55	67	85	141	34	33	144

TABELA 53. BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2007 rok		2008 rok	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach
Ogółem	123 243	100,0	110 256	100,0
z tego z wykształceniem:				
- wyższym	5 372	4,4	6 013	5,5
- policealnym i średnim zawodowym	23 517	19,1	21 270	19,3
- średnim ogólnokształcącym	9 978	8,1	10 362	9,4
- zasadniczym zawodowym	39 674	32,2	34 299	31,1
- gimnazjalnym i poniżej	44 702	36,3	38 312	34,7

TABELA 54. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiat																						
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
ogółem	**110 256**	8 139	3 097	6 862	3 255	5 589	4 312	7 381	6 483	3 734	3 663	3 278	2 611	12 614	5 434	3 442	5 117	3 496	2 705	3 140	5 763	2 674	2 236	5 231
z tego z wykształceniem																								
- wyższym	**6 013**	1 112	195	311	80	841	198	532	243	175	181	102	106	514	187	90	185	189	139	88	184	92	59	210
- policealnym i średnim zaw.	**21 270**	1 782	542	1 202	461	1 322	778	1 277	1 072	638	755	545	434	2 848	875	719	854	877	589	623	928	558	411	1 180
- średnim ogólnokształcącym	**10 362**	744	228	857	302	545	410	644	460	397	422	249	409	1 165	500	414	439	312	260	283	608	202	159	353
- zasadniczym zawodowym	**34 299**	2 292	1 026	1 912	1 014	1 316	1 311	2 065	1 976	1 288	1 095	1 144	820	4 014	1 517	1 276	1 858	1 072	547	1 146	1 760	988	754	2 108
- gimnazjalnym i poniżej	**38 312**	2 209	1 106	2 580	1 398	1 565	1 615	2 863	2 732	1 236	1 210	1 238	842	4 073	2 355	943	1 781	1 046	1 170	1 000	2 283	834	853	1 380
kobiety	**65 964**	4 777	1 823	4 097	2 021	3 171	2 489	4 194	3 597	2 010	2 335	1 827	1 570	7 734	3 127	2 360	3 134	1 858	1 765	1 922	3 738	1 614	1 264	3 537
z tego z wykształceniem																								
- wyższym	**4 025**	719	131	209	55	545	135	369	178	116	127	72	70	354	125	69	120	115	100	58	121	50	40	147
- policealnym i średnim zaw.	**14 732**	1 171	356	820	348	865	524	811	737	408	570	361	295	1 990	589	543	644	556	429	444	697	403	281	890
- średnim ogólnokształcącym	**7 539**	530	163	627	237	344	281	451	342	287	322	177	308	836	357	321	319	227	187	212	477	146	117	271
- zasadniczym zawodowym	**18 674**	1 155	578	1 015	592	627	711	1 028	985	635	642	567	444	2 290	791	805	1 025	457	323	590	1 146	565	382	1 321
- gimnazjalnym i poniżej	**20 994**	1 202	595	1 426	789	790	838	1 535	1 355	564	674	650	453	2 264	1 265	622	1 026	503	726	618	1 297	450	444	908

TABELA 55. BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY

Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2007 rok		2008 rok	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach
Ogółem	123 243	100,0	110 256	100,0
z tego ze stażem pracy				
do 1 roku	18 039	14,6	16 202	14,7
1 - 5 lat	26 483	21,5	25 353	23,0
5 - 10 lat	18 280	14,8	16 065	14,6
10 - 20 lat	20 254	16,4	17 493	15,9
20 - 30 lat	12 889	10,5	11 216	10,2
30 lat i wiecej	2 542	2,1	2 630	2,4
bez stażu	24 756	20,1	21 297	19,3

TABELA 56. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG STAŻU PRACY
Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat																						
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
ogółem	**110 256**	8 139	3 097	6 862	3 255	5 589	4 312	7 381	6 483	3 734	3 663	3 278	2 611	12 614	5 434	3 442	5 117	3 496	2 705	3 140	5 763	2 674	2 236	5 231
z tego o stażu pracy																								
do 1 roku	**16 202**	1 254	439	972	476	840	601	1 291	1 027	603	612	382	473	2 043	749	511	598	550	403	324	739	328	327	660
1 - 5 lat	**25 353**	1 690	704	1 669	909	1 051	1 015	1 388	1 404	926	915	805	654	3 024	1 190	836	1 186	675	699	766	1 370	675	592	1 210
5 - 10 lat	**16 065**	1 132	450	962	417	846	690	1 221	957	564	560	517	340	1 768	760	479	776	445	379	445	788	441	369	759
10 - 20 lat	**17 493**	1 447	549	1 269	480	1 049	712	1 357	869	506	493	553	331	2 007	667	516	879	387	332	550	924	390	327	899
20 - 30 lat	**11 216**	1 255	329	903	233	853	416	861	474	346	304	382	179	1 286	319	287	528	204	176	335	549	235	207	555
30 lat i wiecej	**2 630**	410	115	162	45	263	121	144	69	72	78	101	40	267	60	66	137	16	49	86	126	59	33	111
bez stażu	**21 297**	951	511	925	695	687	757	1 119	1 683	717	701	538	594	2 219	1 689	747	1 013	1 219	667	634	1 267	546	381	1 037
kobiety	**65 964**	4 777	1 823	4 097	2 021	3 171	2 489	4 194	3 597	2 010	2 335	1 827	1 570	7 734	3 127	2 360	3 134	1 858	1 765	1 922	3 738	1 614	1 264	3 537
z tego o stażu pracy																								
do 1 roku	**10 957**	783	296	650	373	508	385	757	671	361	460	273	339	1 398	460	410	423	341	308	248	563	229	204	517
1 - 5 lat	**14 895**	998	411	986	566	566	618	767	671	466	568	476	353	1 838	634	565	720	310	421	505	902	414	334	806
5 - 10 lat	**9 276**	697	272	552	221	512	397	692	481	303	329	255	181	1 100	420	302	470	197	219	255	447	254	212	508
10 - 20 lat	**10 079**	856	311	753	254	623	409	772	432	270	272	292	175	1 254	340	342	528	176	184	302	573	213	153	595
20 - 30 lat	**4 849**	663	141	431	66	452	181	398	122	138	129	150	69	564	114	131	231	63	72	115	217	85	68	249
30 lat i wiecej	**681**	142	23	45	4	93	28	41	12	18	23	24	7	55	17	17	39	1	13	13	30	8	9	19
bez stażu	**15 227**	638	369	680	537	417	471	767	1 208	454	554	357	446	1 525	1 142	593	723	770	548	484	1 006	411	284	843

TABELA 57. BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

Stan w końcu okresu

Wyszczególnienie	2007 rok		2008 rok	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach
ogółem	123 243	100,0	110 256	100,0
z tego:				
do 1 miesiąca	11 546	9,4	13 598	12,3
1 - 3 miesiące	21 955	17,8	25 535	23,2
3 - 6 miesięcy	17 346	14,1	16 164	14,7
6 -12 miesięcy	16 685	13,5	16 106	14,6
12 - 24 miesiące	16 593	13,5	14 149	12,8
powyżej 24 miesiące	39 118	31,7	24 704	22,4

TABELA 58. BEZROBOTNI W POWIATACH WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY
Stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat																						
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
ogółem z tego:	**110 256**	8 139	3 097	6 862	3 255	5 589	4 312	7 381	6 483	3 734	3 663	3 278	2 611	12 614	5 434	3 442	5 117	3 496	2 705	3 140	5 763	2 674	2 236	5 231
do 1 miesiąca	**13 598**	1 589	457	1 044	456	878	733	836	683	407	559	392	316	607	467	283	611	591	356	384	534	391	259	765
1 - 3 miesiące	**25 535**	2 058	890	1 478	716	1 674	1 175	1 485	1 606	790	949	816	628	2 402	1 208	598	1 504	572	754	737	1 197	728	539	1 031
3 - 6 miesięcy	**16 164**	1 234	559	1 062	507	914	618	1 135	998	620	661	488	360	1 434	859	478	739	439	441	401	832	493	294	598
6 -12 miesięcy	**16 106**	1 041	405	978	436	753	650	939	772	613	563	489	440	2 107	938	526	714	417	353	494	910	385	406	777
12 - 24 miesiące	**14 149**	849	278	819	414	556	488	1 016	768	537	395	402	376	2 046	652	472	607	444	338	431	806	325	292	838
pow. 24 miesięcy	**24 704**	1 368	508	1 481	726	814	648	1 970	1 656	767	536	691	491	4 018	1 310	1 085	942	1 033	463	693	1 484	352	446	1 222
kobiety z tego:	**65 964**	4 777	1 823	4 097	2 021	3 171	2 489	4 194	3 597	2 010	2 335	1 827	1 570	7 734	3 127	2 360	3 134	1 858	1 765	1 922	3 738	1 614	1 264	3 537
do 1 miesiąca	**6 100**	809	236	542	227	360	348	309	236	135	217	171	117	307	183	100	281	300	133	152	223	153	109	452
1 - 3 miesiące	**12 923**	1 145	444	737	361	845	619	706	673	367	466	376	313	1 429	594	342	724	186	432	352	654	376	245	537
3 - 6 miesięcy	**9 491**	765	318	615	292	525	370	651	502	322	459	240	202	809	481	293	477	212	311	259	530	322	181	355
6 -12 miesięcy	**9 796**	638	247	658	287	496	402	521	420	329	409	298	273	1 179	505	357	469	215	241	289	599	232	241	491
12 - 24 miesiące	**9 222**	547	185	533	268	376	317	604	471	324	305	249	274	1 258	412	339	432	244	254	273	517	235	182	623
pow. 24 miesięcy	**18 432**	873	393	1 012	586	569	433	1 403	1 295	533	479	493	391	2 752	952	929	751	701	394	597	1 215	296	306	1 079

TABELA 59. BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY
STAN W DNIU 31.12.2008 R.

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach						Liczba bezrobotnych kobiet razem	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
				do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24		do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	pow. 24
0			1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	13
Czas pozostawania bez pracy w mies.	do 1	01	13 598	13 598	x	x	x	x	x	6 100	6 100	x	x	x	x	x
	1 - 3	02	25 535	x	25 535	x	x	x	x	12 923	x	12 923	x	x	x	x
	3 - 6	03	16 164	x	x	16 164	x	x	x	9 491	x	x	9 491	x	x	x
	6 - 12	04	16 106	x	x	x	16 106	x	x	9 796	x	x	x	9 796	x	x
	12 - 24	05	14 149	x	x	x	x	14 149	x	9 222	x	x	x	x	9 222	x
	pow. 24	06	24 704	x	x	x	x	x	24 704	18 432	x	x	x	x	x	18 432
Wiek	18 - 24	07	23 807	3 724	7 528	4 785	3 746	2 447	1 577	14 416	1 663	4 121	2 941	2 571	1 813	1 307
	25 - 34	08	30 990	3 751	6 709	4 662	4 843	4 358	6 667	20 518	1 723	3 655	2 868	3 227	3 290	5 755
	35 - 44	09	21 791	2 529	4 691	2 927	3 170	2 956	5 518	13 816	1 283	2 448	1 787	1 893	1 974	4 431
	45 - 54	10	25 390	2 806	5 277	2 984	3 342	3 320	7 661	14 509	1 257	2 447	1 708	1 823	1 832	5 442
	55 - 59	11	7 176	692	1 193	728	898	919	2 746	2 705	174	252	187	282	313	1 497
	60 - 64 lata	12	1 102	96	137	78	107	149	535	x	x	x	x	x	x	x
Wykształcenie	wyższe	13	6 013	863	1 830	1 134	875	622	689	4 025	487	1 215	797	617	450	459
	policealne i średnie zaw.	14	21 270	2 424	4 943	3 426	3 341	2 872	4 264	14 732	1 309	3 017	2 344	2 348	2 254	3 460
	średnie ogólno-kształcące	15	10 362	1 353	2 866	1 855	1 725	1 174	1 389	7 539	823	1 915	1 343	1 326	928	1 204
	zasadnicze zawodowe	16	34 299	4 353	7 519	4 878	4 958	4 454	8 137	18 674	1 641	3 215	2 522	2 720	2 702	5 874
	gimnazjalne i poniżej	17	38 312	4 605	8 377	4 871	5 207	5 027	10 225	20 994	1 840	3 561	2 485	2 785	2 888	7 435
Staż pracy ogółem	do 1 roku	18	16 202	2 047	3 833	2 302	2 118	2 069	3 833	10 957	1 100	2 317	1 534	1 483	1 535	2 988
	1 - 5	19	25 353	3 519	6 242	3 980	3 841	3 231	4 540	14 895	1 491	3 037	2 283	2 355	2 197	3 532
	5 - 10	20	16 065	2 079	3 536	2 398	2 497	2 182	3 373	9 276	852	1 603	1 370	1 485	1 387	2 579
	10 - 20	21	17 493	2 163	3 818	2 293	2 573	2 282	4 364	10 079	939	1 814	1 279	1 522	1 404	3 121
	20 - 30	22	11 216	1 346	2 517	1 465	1 736	1 513	2 639	4 849	421	931	681	788	665	1 363
	30 lat i więcej	23	2 630	378	700	443	501	295	313	681	75	174	145	172	64	51
	bez stażu	24	21 297	2 066	4 889	3 283	2 840	2 577	5 642	15 227	1 222	3 047	2 199	1 991	1 970	4 798
Ogółem		25	110 256	13 598	25 535	16 164	16 106	14 149	24 704	65 964	6 100	12 923	9 491	9 796	9 222	18 432

TABELA 60. BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY OGÓŁEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY.STAN W DNIU 31.12.2008 R.

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych razem	Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (z rubryki 1)								
				do 25 roku życia	długotrwale	powyżej 50 roku zycia	bez kwalifikacji zawodowych	bez doświadczenia zawodowego	bez wykształcenia średniego	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku zycia	którzy po odbyciu kary pozbawuenia wolności nie podjęli zatrudnienia	niepełnosprawni
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	01	13 598	3 724	3 766	2 268	4 101	2 999	8 959	1 079	232	501
	1 - 3	02	25 535	7 557	7 356	4 040	7 845	6 579	15 896	1 864	379	911
	3 - 6	03	16 164	4 641	4 877	2 404	4 742	4 248	9 751	1 466	220	700
	6 - 12	04	16 106	3 861	6 397	2 884	5 059	3 698	10 162	1 556	222	741
	12 - 24	05	14 149	2 447	14 030	2 884	4 728	3 402	9 481	1 651	179	596
	pow. 24	06	24 704	1 577	24 168	7 585	10 005	6 807	18 362	2 465	198	994
Wiek w latach	18 - 24	07	23 807	23 807	7 296	x	8 427	13 852	10 639	1 803	103	455
	25 - 34	08	30 990	x	16 935	x	7 342	8 381	18 446	4 399	369	778
	35 - 44	09	21 791	x	13 616	x	7 365	2 558	17 025	2 568	346	777
	45 - 54	10	25 390	x	16 803	x	9 512	2 215	19 717	1 199	440	1 664
	55 - 59	11	7 176	x	5 099	x	3 324	624	5 879	103	133	678
	60 - 64 lata	12	1 102	x	845	x	510	103	905	9	39	91
Wykształcenie	wyższe	13	6 013	1 226	1 980	429	x	2 190	x	296	10	132
	policealne i średnie zaw.	14	21 270	5 957	10 769	3 256	x	5 854	x	1 452	58	730
	średnie ogólno-kształcące	15	10 362	5 498	4 290	1 000	6 316	4 634	x	779	28	306
	zasadnicze zawodowe	16	34 299	5 367	19 455	6 785	x	4 457	34 299	3 003	447	1 547
	gimnazjalne i poniżej	17	38 312	5 759	24 100	10 595	30 164	10 598	38 312	4 551	887	1 728
Staż pracy ogółem w latach	do 1 roku	18	16 202	5 166	10 049	1 823	6 487	6 436	9 803	1 863	353	505
	1 - 5	19	25 353	6 915	12 766	1 940	7 001	x	16 717	2 749	450	815
	5 - 10	20	16 065	575	8 642	1 983	4 208	x	11 395	1 659	199	636
	10 - 20	21	17 493	x	10 441	5 178	4 942	x	13 146	1 253	162	909
	20 - 30	22	11 216	x	6 080	7 343	2 902	x	8 177	350	73	865
	30 lat i więcej	23	2 630	x	790	2 449	581	x	1 995	22	8	193
	bez stażu	24	21 297	11 151	11 826	1 349	10 359	21 297	11 378	2 185	185	520
Ogółem		25	110 256	23 807	60 594	22 065	36 480	27 733	72 611	10 081	1 430	4 443

TABELA 61. BEZROBOTNE KOBIETY BĘDĄCE W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I STAŻU PRACY. STAN W DNIU 31.12.2008 R.

Wyszczególnienie			Liczba bezrobotnych kobiet razem	Będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy (z rubryki 1)									
				do 25 roku życia	długotrwale	powyżej 50 roku zycia	bez kwalifikacji zawodowych	bez doświadczenia zawodowego	bez wykształcenia średniego	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku zycia	które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	niepełnosprawne	które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Czas pozostawania bez pracy w mies.	do 1	01	6 100	1 713	2 162	756	2 114	1 664	3 483	896	10	227	858
	1 - 3	02	12 923	4 090	4 397	1 385	4 304	4 005	6 774	1 578	16	446	1616
	3 - 6	03	9 491	2 978	2 947	1 099	2 970	2 789	5 006	1 294	11	373	1298
	6 - 12	04	9 796	2 575	4 075	1 339	3 201	2 546	5 502	1 433	16	415	1521
	12 - 24	05	9 222	1 789	9 168	1 306	3 090	2 547	5 590	1 554	10	329	2183
	pow. 24	06	18 432	1 271	18 193	4 499	7 719	5 679	13 313	2 379	21	604	5875
Wiek w latach	18 - 24	07	14 416	14 416	5 313	x	5 546	8 829	5 806	1 746	6	243	2285
	25 - 34	08	20 518	x	13 233	x	4 911	6 357	11 277	4 075	19	429	6071
	35 - 44	09	13 816	x	9 824	x	5 050	2 068	10 122	2 270	25	444	3315
	45 - 54	10	14 509	x	10 302	x	6 220	1 603	10 281	981	28	1 028	1505
	55 - 59	11	2 705	x	2 270	x	1 671	373	2 182	62	6	250	175
Wykształcenie	wyższe	12	4 025	840	1 379	148	x	1 519	x	285	2	78	321
	policealne i średnie zaw.	13	14 732	3 773	8 300	1 823	x	3 984	x	1 373	1	483	1851
	średnie ogólno-kształcące	14	7 539	3 825	3 382	766	5 006	3 393	x	749	1	203	897
	zasadnicze zawodowe	15	18 674	2 918	12 372	2 601	x	2 944	18 674	2 661	35	762	4003
	gimnazjalne i poniżej	16	20 994	3 060	15 509	5 046	18 392	7 390	20 994	4 066	45	868	6279
Staż pracy ogółem w latach	do 1 roku	17	10 957	3 180	7 389	983	4 385	4 003	6 262	1 752	24	283	2746
	1 - 5	18	14 895	3 729	8 713	1 002	3 978	x	9 065	2 456	24	419	3023
	5 - 10	19	9 276	187	5 779	1 117	2 557	x	5 837	1 418	7	356	1225
	10 - 20	20	10 079	xx	6 568	2 840	3 043	x	6 914	1 069	14	542	679
	20 - 30	21	4 849	x	2 807	2 907	1 373	x	2 943	286	3	420	47
	30 lat i więcej	22	681	x	147	595	179	x	448	10	1	46	1
	bez stażu	23	15 227	7 320	9 539	940	7 883	15 227	8 199	2 143	11	328	5630
Ogółem		24	65 964	14 416	40 942	10 384	23 398	19 230	39 668	9 134	84	2 394	13351

TABELA 62. BEZROBOTNI WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY
Stan w końcu okresu okresu

Sekcja Polskiej Klasyfikacji Działalności		2007 rok	2008 rok		
				zmiana	
		osoby			w %
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	A	5 741	4 526	-1 215	-21,2
Rybactwo	B	15	18	3	20,0
Górnictwo	C	81	77	-4	-4,9
Przetwórstwo przemysłowe	D	24 914	23 110	-1 804	-7,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	E	443	375	-68	-15,3
Budownictwo	F	7 527	6 925	-602	-8,0
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz arykułów użytku osobistego i domowego	G	19 015	16 253	-2 762	-14,5
Hotele i restauracje	H	2 238	1 916	-322	-14,4
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	I	2 094	1 921	-173	-8,3
Pośrednictwo finansowe	J	827	727	-100	-12,1
Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	K	4 234	4 336	102	2,4
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	L	10 257	9 231	-1 026	-10,0
Edukacja	M	1 919	1 687	-232	-12,1
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	N	3 006	2 439	-567	-18,9
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	O	9 791	9 262	-529	-5,4
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	P	373	298	-75	-20,1
Organizacje i zespoły eksterytorialne	Q	14	16	2	14,3
Działalność niezidentyfikowana	R	5 998	5 842	-156	-2,6
Razem poprzednio pracujący		98 487	88 959	-9 528	-9,7
Dotychczas niepracujący		24 756	21 297	-3 459	-14,0
Ogółem		123 243	110 256	-12 987	-10,5

TABELA 63. BEZROBOTNI W POWIATACH WG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI - cz. 1
stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie r - razem bezrobotni k - bezrobotne kobiety		**WOJEWÓDZTWO RAZEM**	Powiaty										
			BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	r	**4 526**	40	129	88	185	90	165	69	383	204	208	94
	k	**2 327**	17	54	51	102	41	76	49	165	114	127	51
Rybactwo	r	**18**	0	0	0	1	2	1	0	0	1	2	0
	k	**5**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Górnictwo	r	**77**	3	5	6	1	2	0	2	2	1	2	0
	k	**24**	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	r	**23 110**	2 020	798	1 543	536	1 282	1 239	1 784	1 188	642	822	608
	k	**13 801**	1 163	448	944	328	745	778	1 080	636	321	475	301
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	r	**375**	15	9	27	1	24	16	21	20	19	2	0
	k	**101**	4	2	5	0	10	7	6	1	2	1	0
Budownictwo	r	**6 925**	598	211	453	169	439	289	875	514	314	149	67
	k	**882**	125	33	52	14	67	15	118	65	22	21	11
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz arykułów użytku osobistego i domowego	r	**16 253**	1 545	502	1 191	385	1 087	498	1 160	785	525	1 129	189
	k	**11 771**	1 062	369	833	289	716	362	851	541	371	784	137
Hotele i restauracje	r	**1 916**	161	53	147	53	162	59	81	58	127	72	8
	k	**1 593**	130	45	120	49	131	44	66	52	102	65	6
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	r	**1 921**	238	64	126	28	147	75	175	74	69	49	15
	k	**816**	100	31	62	9	53	23	83	35	25	17	9
Pośrednictwo finansowe	r	**727**	104	17	71	13	97	23	66	22	34	19	4
	k	**582**	86	14	59	11	57	19	50	19	27	19	4
Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	r	**4 336**	595	103	458	48	462	109	433	238	61	58	11
	k	**2 524**	384	67	235	28	274	41	262	125	30	40	7
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	r	**9 231**	333	195	261	627	213	348	505	779	480	211	533
	k	**4 214**	108	95	128	331	75	172	220	314	192	77	263
Edukacja	r	**1 687**	171	52	116	42	153	51	97	81	40	39	29
	k	**1 265**	131	35	79	29	115	32	71	47	32	31	21
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	r	**2 439**	215	55	203	48	149	114	185	118	219	55	66
	k	**2 031**	174	47	144	43	123	91	149	104	154	48	54
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	r	**9 262**	865	253	839	284	357	554	520	159	101	108	1 108
	k	**5 485**	515	131	465	152	216	349	268	98	73	60	598
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	r	**298**	0	0	99	40	3	2	3	12	8	7	8
	k	**224**	0	0	52	31	2	1	2	10	8	7	8
Organizacje i zespoły eksterytorialne	r	**16**	0	0	0	0	3	0	0	1	0	0	0
	k	**6**	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	r	**5 842**	285	140	309	99	230	12	286	366	172	30	0
	k	**3 086**	138	83	188	68	128	8	151	176	83	8	0
Razem dotychczas pracujący	r	**88 959**	7 188	2 586	5 937	2 560	4 902	3 555	6 262	4 800	3 017	2 962	2 740
	k	**50 737**	4 139	1 454	3 417	1 484	2 754	2 018	3 427	2 389	1 556	1 781	1 470
Dotychczas niepracujący	r	**21 297**	951	511	925	695	687	757	1 119	1 683	717	701	538
	k	**15 227**	638	369	680	537	417	471	767	1 208	454	554	357
Ogółem	r	**110 256**	8 139	3 097	6 862	3 255	5 589	4 312	7 381	6 483	3 734	3 663	3 278
	k	**65 964**	4 777	1 823	4 097	2 021	3 171	2 489	4 194	3 597	2 010	2 335	1 827

TABELA 63. BEZROBOTNI W POWIATACH WG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI cz. 2
stan w dniu 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie r - razem bezrobotni k - bezrobotne kobiety		Powiaty											
		GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	r	137	484	305	211	201	147	156	290	257	173	91	419
	k	77	227	165	101	96	75	118	150	128	67	32	244
Rybactwo	r	0	1	0	3	0	0	0	1	0	4	0	2
	k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	1
Górnictwo	r	2	32	6	2	1	1	2	1	2	1	0	3
	k	1	14	0	1	0	0	1	1	0	1	0	2
Przetwórstwo przemysłowe	r	354	2 983	885	694	1 049	340	552	658	1 174	645	306	1 008
	k	196	1 814	574	426	707	210	336	339	679	371	204	726
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	r	4	64	30	40	4	5	4	21	26	19	0	4
	k	0	7	8	19	2	0	3	3	6	12	0	3
Budownictwo	r	122	645	404	218	333	151	160	148	290	121	51	204
	k	13	72	36	40	66	7	18	14	30	8	5	30
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz arykułów użytku osobistego i domowego	r	257	1 705	699	588	761	309	408	521	759	361	243	646
	k	198	1 278	488	464	548	208	328	391	625	286	156	486
Hotele i restauracje	r	22	275	47	80	47	13	23	60	168	69	20	111
	k	21	224	41	75	38	10	17	53	137	60	16	91
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	r	26	224	70	71	45	35	38	90	126	44	16	76
	k	6	92	32	31	18	16	9	27	72	16	7	43
Pośrednictwo finansowe	r	10	95	27	20	23	7	8	16	13	20	5	13
	k	8	80	17	19	19	6	8	13	13	19	5	10
Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	r	55	655	85	111	177	15	91	183	129	27	37	195
	k	45	366	54	72	83	9	55	119	79	17	18	114
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	r	220	1 000	781	311	219	409	324	234	451	189	340	268
	k	89	555	296	230	96	136	129	123	208	76	151	150
Edukacja	r	34	229	63	71	54	75	32	34	95	31	16	82
	k	27	180	47	66	41	46	29	26	73	24	11	72
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	r	25	294	149	84	80	48	32	66	100	29	22	83
	k	23	245	136	79	77	39	28	61	89	26	20	77
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	r	562	1 532	59	99	412	115	61	48	466	110	106	544
	k	335	937	33	76	256	67	45	36	296	71	48	360
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	r	3	10	3	18	7	4	23	14	11	20	0	3
	k	3	5	2	18	7	4	22	13	11	16	0	2
Organizacje i zespoły eksterytorialne	r	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	k	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	r	172	167	132	74	691	603	124	121	429	265	602	533
	k	78	113	56	50	357	255	71	69	286	130	307	283
Razem dotychczas pracujący	r	2 017	10 395	3 745	2 695	4 104	2 277	2 038	2 506	4 496	2 128	1 855	4 194
	k	1 124	6 209	1 985	1 767	2 411	1 088	1 217	1 438	2 732	1 203	980	2 694
Dotychczas niepracujący	r	594	2 219	1 689	747	1 013	1 219	667	634	1 267	546	381	1 037
	k	446	1 525	1 142	593	723	770	548	484	1 006	411	284	843
Ogółem	r	2 611	12 614	5 434	3 442	5 117	3 496	2 705	3 140	5 763	2 674	2 236	5 231
	k	1 570	7 734	3 127	2 360	3 134	1 858	1 765	1 922	3 738	1 614	1 264	3 537

TABELA 64. BEZROBOTNI WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW

stan w dniu 31.12.2008 r.

Nr	Nazwa grupy	ogółem		w tym			
				kobiety	poprzednio pracujący pozostający bez pracy w m-cach		
		osoby	%		do 1	1 - 12	pow. 12
	bez zawodu	23 609	21,4	15 053	1 797	6 454	2 604
0	siły zbrojne	10	0,01	0	1	6	1
1	przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, kierownicy	307	0,3	176	29	144	133
2	specjaliści	5 620	5,1	3 943	566	2 510	1 081
3	technicy i inny średni personel	15 222	13,8	10 287	1 402	6 606	3 943
4	pracownicy biurowi	3 196	2,9	2 484	313	1 477	1 286
5	pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	16 206	14,7	14 606	1 438	7 416	6 000
6	rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3 902	3,5	2 664	307	1 400	1 534
7	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	25 535	23,2	8 102	3 656	12 909	7 477
8	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	4 747	4,3	2 026	643	2 467	1 512
9	pracownicy przy pracach prostych	11 902	10,8	6 623	1 380	5 404	5 063
	Razem	110 256	100,0	65 964	11 532	46 793	30 634

TABELA 65. ZAWODY NAJCZĘŚCIEJ SPOTYKANE WŚRÓD BEZROBOTNYCH - grupy elementarne
stan w dniu 31.12.2008 r.

Kod zawodu	Nzawa zawodu	Bezrobotni
0000	Bez zawodu	23 609
5221	Sprzedawcy i demonstratorzy	9 972
3419	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	3 818
5122	Kucharze	3 063
7222	Ślusarze i pokrewni	3 000
7433	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	2 674
9321	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2 661
9132	Pomoce i sprzątaczki biurowe, hotelowe i podobne	2 625
9141	Gospodarze budynków	2 354
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych* (zawód szkolny: Mechanik pojazdów samochodowych - obejmuje grupę elementarną 7231)	2 017
7412	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1 704
7121	Murarze i pokrewni	1 641
3212	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	1 592
7436	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1 589
7422	Stolarze i pokrewni	1 470
3115	Technicy mechanicy	1 446
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1 388
4191	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	1 348
6111	Rolnicy produkcji roślinnej	1 178
7141	Malarze budowlani i pokrewni	1 162
7233	Mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń* (zawód szkolny: Mechanik-monter maszyn i urządzeń - obejmuje grupę elementarną 7233)	1 101
7223	Ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali* (zawód szkolny: Operator obrabiarek skrawających - obejmuje grupę elementarną 7223)	1 070
6131	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	1 059
5141	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	1 057
3415	Agenci do spraw sprzedaży (handlowcy)	1 040
5123	Kelnerzy i pokrewni	884
7411	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	825
3214	Dietetycy i żywieniowcy	804
3112	Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	781
3213	Technicy technologii żywności* (zawód szkolny: Technik technologii żywności - obejmuje grupę elementarną 3213)	772
3119	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	712
7136	Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych* (zawód szkolny: Monter instalacji i urządzeń sanitarnych - obejmuje grupę elementarną 7136)	693
2419	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	649
4131	Magazynierzy i pokrewni	646
9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	643
6211	Ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni	640
3431	Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	570
7242	Elektromonterzy	561

TABELA 66. POSZUKUJĄCY PRACY ORAZ CUDZOZIEMCY Z KRAJÓW UE Z PRAWEM DO ZASIŁKU W POWIATACH

stan w dniu 31.12.2008 r.

Powiaty	Poszukujący pracy		Cudzoziemcy z krajów UE z prawem do zasiłku	
	razem	kobiety	razem	kobiety
Województwo razem	**2 740**	**1 312**	**34**	**7**
Bydgoszcz – powiat grodzki	290	125	3	0
Bydgoszcz – powiat ziemski	108	49	6	2
Grudziądz – powiat grodzki	103	51	4	2
Grudziądz – powiat ziemski	22	11	0	0
Toruń – powiat grodzki	419	197	1	0
Toruń – powiat ziemski	63	29	5	2
Włocławek – powiat grodzki	327	160	1	0
Włocławek – powiat ziemski	67	34	0	0
Aleksandrów Kujawski	141	56	2	1
Brodnica	80	38	0	0
Chełmno	82	45	1	0
Golub – Dobrzyń	29	11	0	0
Inowrocław	142	65	7	0
Lipno	114	49	0	0
Mogilno	36	23	0	0
Nakło nad Notecią	59	38	0	0
Radziejów	105	48	1	0
Rypin	115	65	0	0
Sępólno Krajeńskie	55	25	0	0
Świecie	130	69	2	0
Tuchola	67	25	0	0
Wąbrzeźno	69	33	1	0
Żnin	117	66	0	0

TABELA 67. OSOBY, KTÓRE NABYŁY UPRAWNIENIA DO DODATKU AKTYWIZACYJNEGO w 2008 roku

Wyszczególnienie	WOJEWÓDZTWO RAZEM	Powiat																						
		BYDGOSZCZ - powiat grodzki	BYDGOSZCZ - powiat ziemski	GRUDZIĄDZ - powiat grodzki	GRUDZIĄDZ - powiat ziemski	TORUŃ - powiat grodzki	TORUŃ - powiat ziemski	WŁOCŁAWEK - powiat grodzki	WŁOCŁAWEK - powiat ziemski	ALEKSANDRÓW KUJAWSKI	BRODNICA	CHEŁMNO	GOLUB-DOBRZYŃ	INOWROCŁAW	LIPNO	MOGILNO	NAKŁO NAD NOTECIĄ	RADZIEJÓW	RYPIN	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	ŚWIECIE	TUCHOLA	WĄBRZEŹNO	ŻNIN
osoby, które podjęły zatrudnienie ogółem:																								
razem	**8 209**	594	196	241	87	638	558	586	356	287	574	394	121	813	242	199	754	186	208	219	227	167	204	358
kobiety	**3 273**	304	86	105	28	312	259	249	107	100	212	141	45	359	65	82	300	40	48	86	80	52	90	123
- w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy																								
razem	**10**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	4	0	0	1	0
kobiety	**6**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	0	0	1	0
- z własnej inicjatywy																								
razem	**8 199**	594	196	241	87	638	558	586	356	287	574	394	121	813	242	199	754	186	203	215	227	167	203	358
kobiety	**3 267**	304	86	105	28	312	259	249	107	100	212	141	45	359	65	82	300	40	45	84	80	52	89	123
osoby uprawnione w końcu 2008 roku do otrzymywania dodatku aktywizacyjnego																								
razem	**1 900**	141	39	149	33	108	200	58	94	55	33	139	0	181	68	21	144	70	40	46	99	40	53	89
kobiety	**779**	77	18	61	11	49	91	21	38	21	13	45	0	87	21	6	70	16	10	14	34	13	33	30

TABELA 68. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY NA REALIZACJĘ PROGRAMÓW NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA, ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ (w tys. zł)

L.p	Powiatowy Urząd Pracy	Środki Fundszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej												
		Ogółem	Środki Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorządy powiatów (algorytm 50%)*	Środki Funduszu Pracy na finasowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa (50%)						Dodatkowe środki Funduszu Pracy pozyskane z 10% rezerwy MPiPS				
				razem	z tego					Razem	z tego			
					przeznaczone na realizację projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) w ramach Poddziałania 6.1.3 decyzje z dn. 21.04.2008 r.	program "Praca i Środowisko 2008" decyzje z dn. 28.04.2008 r.	na działania wspierające rozwój zatrudnienia i działalności gospodarczej w oparciu o lokalne zasoby kulturowe decyzje z dn. 27.05.2008 r.	na działania wspierające przygotowanie lub realizację projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (RPO) decyzje z dn. 27.05.2008 r.	na projekty wspierające łagodzenie skutków pogorszenia się sytuacji na rynku pracy w wyniku restrukturyzacji zatrudnienia decyzje z dn. 27.05.2008 r.		programy z zakresu aktywizacji zawodowej decyzje z dn. 30.06.2008 r.	programy dla bezrobotnych z terenów wiejskich … decyzje z dn. 30.06.2008 r.	program 45/50 PLUS decyzje z dn. 10.07.2008 r.	indywidualne wnioski
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Aleksandrów Kujawski	**7 556,2**	3 316,3	3 316,3	2 429,2	887,1				923,6			223,6	700,0
2.	Brodnica	**7 575,8**	3 456,6	3 419,2	2 531,9	887,3				700,0	700,0			
3.	Bydgoszcz	**19 168,6**	7 714,2	7 714,2	5 650,7	940,3	469,7	653,5		3 740,2	2 900,0		840,2	
4.	Chełmno	**7 212,3**	2 389,9	3 181,2	1 750,6	639,3	260,0	531,3		1 641,2	1 300,0		161,2	180,0
5.	Golub - Dobrzyń	**6 168,8**	2 200,2	2 200,2	1 611,7	588,5				1 768,4	950,0	570,0	148,4	100,0
6.	Grudziądz	**25 417,8**	9 268,1	10 364,0	6 851,2	1 440,0			2 072,8	5 785,7	2 200,0		1 805,7	1 780,0
7.	Inowrocław	**23 896,0**	12 866,5	11 029,5	9 626,8	1 402,7				0,0				
8.	Lipno	**14 103,4**	5 598,2	5 515,1	4 066,6	1 448,5				2 990,1	500,0	1 500,0	365,1	625,0
9.	Mogilno	**6 735,8**	3 137,1	3 137,2	2 298,0	839,2				461,5	250,0		211,5	
10.	Nakło nad Notecią	**10 325,5**	4 951,9	4 789,7	3 627,3	867,5	209,2	85,7		583,9	250,0		333,9	
11.	Radziejów	**7 449,5**	2 923,7	2 923,7	2 141,6	782,1				1 602,1	640,0	640,0	197,1	125,0
12.	Rypin	**5 863,6**	2 444,4	2 444,4	1 790,5	585,5		68,4		974,8	450,0	360,0	164,8	
13.	Sępólno Krajeńskie	**5 825,7**	2 580,8	2 580,9	1 890,5	489,0	146,4	55,0		664,0		440,0	174,0	50,0
14.	Świecie	**9 486,8**	4 552,9	4 812,9	3 335,0	1 087,9			390,0	121,0			121,0	
15.	dla Miasta Torunia	**8 260,2**	3 706,2	3 666,2	2 723,0	943,2				887,8	650,0		237,8	
16.	dla Powiatu Toruńskiego	**16 580,4**	5 337,7	5 242,7	3 935,3	1 307,4				6 000,0	1 450,0	2 000,0	1 050,0	1 500,0
17.	Tuchola	**6 201,9**	2 692,5	2 987,8	1 972,3	592,9		422,6		521,6	340,0		181,6	
18.	Wąbrzeźno	**5 023,7**	2 127,9	2 010,2	1 472,5	396,0		141,7		885,6	500,0		135,6	250,0
19.	Włocławek	**23 213,2**	11 615,7	11 247,5	8 260,3	600,0		2 035,6	351,6	350,0				350,0
20.	Żnin	**11 250,6**	4 276,3	4 574,3	3 132,4	948,0		493,9		2 400,0	2 200,0		200,0	
OGÓŁEM		**227 315,8**	**97 157,1**	**97 157,2**	**71 097,4**	**17 672,4**	**1 085,3**	**4 487,7**	**2 814,4**	**33 001,5**	**15 280,0**	**5 510,0**	**6 551,5**	**5 660,0**

* kwoty w 4. kolumnie uwzględniają zmiany wprowadzone przez MPiPS na wniosek samorządów powiatów

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie Decyzji MPiPS

TABELA 69. STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY OGÓŁEM W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW (w tys. zł) - cz. 1.

Wyszczególnienie	Województwo razem	POWIATOWE URZĘDY PRACY									
		Bydgoszcz	Grudziądz	Dla Miasta Torunia	Dla Powiatu Toruńskiego	Włocławek	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno	Golub-Dobrzyń	Inowrocław
Wydatki ogółem	**404 760,1**	**36 937,9**	**40 304,1**	**16 745,8**	**26 167,7**	**39 860,8**	**13 426,7**	**13 841,9**	**12 877,9**	**10 508,4**	**45 835,6**
Zasiłki dla bezrobotnych łącznie ze składkami	**153 261,2**	15 024,5	12 290,8	7 659,0	8 179,3	14 986,0	5 028,1	5 474,7	4 688,3	3 880,1	19 629,4
Dodatki aktywizacyjne	**6 805,4**	475,7	652,6	362,6	392,2	676,0	236,2	299,3	312,6	193,7	738,2
Świadczenia integracyjne	**573,7**	292,5	38,4	149,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	**226 869,8**	**19 165,6**	**25 478,2**	**7 998,6**	**16 582,8**	**23 217,8**	**7 570,1**	**7 577,2**	**7 217,4**	**6 170,4**	**23 830,1**
Składki na ubezpieczenie społeczne rolników	**2,2**	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
Koszt organizacji partnerstwa lokalnego	**69,1**	0,0	2,6	0,0	0,0	0,6	1,5	0,0	0,0	0,0	61,0
Koszt rad zatrudnienia	**95,3**	0,0	5,2	0,0	2,0	26,5	0,0	9,8	0,0	0,0	18,7
Koszty systemu EURES	**41,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty klasyfikacji zawodów, standardy i inne	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Informacje zawodowe i poradnictwo	**784,5**	142,7	2,5	32,1	46,0	2,2	65,7	0,3	94,7	2,7	141,5
Informacje o usługach i partnerach rynku pracy	**256,1**	48,5	61,2	0,0	1,6	17,3	0,0	0,0	0,0	0,0	6,3
Koszty wezwań, zawiadomień, przekazywania swiadczeń itp.	**3 466,6**	520,8	226,3	205,7	285,0	270,0	103,8	177,1	117,4	53,9	178,7
Koszty badań i analiz rynku pracy	**151,3**	3,5	46,0	0,0	2,0	4,2	2,4	0,0	0,0	2,4	0,0
Koszty systemu informatycznego	**7 696,0**	797,0	1 037,6	164,8	561,6	374,3	318,2	232,9	268,0	92,9	914,6
Promocja i pomoc prawna zatrudnionym za granicą	**0,7**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: Koszty materiałów informacyjnych i szkoleniowych	**24,8**	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	1,9	0,0	0,0	2,4	10,8
Koszty audytu zewnętrznego	**6,7**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty wyposażenia i działalności klubów pracy	**269,8**	110,4	14,1	0,0	0,0	19,8	7,2	0,0	22,8	0,3	28,7
Koszty wyposażenia akademickich biur karier	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty szkolenia kadr służb zatrudnienia, UW i OHP	**1 675,1**	119,4	200,6	76,6	44,6	132,3	33,6	41,5	88,6	42,4	181,7
Refundacja kosztów wynagrodzenia i składek pracowników WUP	**1 080,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty wynagrodzeń i składek pracowników PUP	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refundacja dodatków do wynagrodzeń	**1 173,8**	133,7	195,9	94,2	46,4	97,0	31,3	13,8	24,9	37,4	58,9
Koszty kwalifikowalne (art.. 9 ust.2d oraz art.. 109 ust. 7c)	**119,7**	58,2	29,8	0,0	22,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty poboru składek	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Spłata kredytów i pożyczek zaciągnietych przez FP	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty odsetek i obsługi kredytów i pożyczek	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty obsługi rachunku Funduszu Pracy	**94,1**	39,8	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	14,8	1,0	13,6	0,1
Koszty sądowe i egzekucyjne	**79,9**	5,6	10,6	2,4	0,5	4,9	0,9	0,0	0,5	2,4	36,1
Odsetki za przeterminowane zobowiązania	**11,1**	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inne wydatki Funduszu Pracy	**152,2**	0,0	2,6	0,0	0,0	31,9	25,8	0,0	41,7	13,8	0,8

TABELA 69. STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY OGÓŁEM W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW (w tys. zł) - cz. 2.

Wyszczególnienie	POWIATOWE URZĘDY PRACY										WUP
	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	Żnin	
Wydatki ogółem	**21 732,1**	**13 035,1**	**20 598,7**	**11 648,0**	**9 993,0**	**11 094,4**	**17 803,7**	**10 891,5**	**9 110,4**	**20 010,0**	**2 336,4**
Zasiłki dla bezrobotnych łącznie ze składkami	6 881,0	5 613,4	9 294,4	3 512,4	3 508,0	4 537,3	7 370,3	4 247,8	3 512,9	7 943,5	0,0
Dodatki aktywizacyjne	209,8	200,0	499,7	151,1	196,7	211,0	381,0	148,2	168,2	300,6	0,0
Świadczenia integracyjne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	93,0	0,0
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	**14 113,7**	**6 727,1**	**10 242,1**	**7 411,4**	**5 915,5**	**5 825,6**	**9 396,6**	**6 159,3**	**5 021,7**	**11 248,6**	**0,0**
Składki na ubezpieczenie społeczne rolników	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszt organizacji partnerstwa lokalnego	2,5	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszt rad zatrudnienia	0,0	6,9	0,0	0,0	0,1	0,0	9,4	0,0	0,0	10,9	5,8
Koszty systemu EURES	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	41,0
Koszty klasyfikacji zawodów, standardy i inne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Informacje zawodowe i poradnictwo	6,4	41,6	21,0	0,0	8,4	90,2	5,3	18,8	5,2	20,0	37,2
Informacje o usługach i partnerach rynku pracy	0,0	0,0	11,1	0,0	0,0	0,0	18,7	0,0	14,9	2,5	74,0
Koszty wezwań, zawiadomień, przekazywania swiadczeń itp.	158,7	105,1	194,2	30,8	134,6	93,7	230,3	122,2	72,0	186,3	0,0
Koszty badań i analiz rynku pracy	54,7	1,5	2,4	0,0	0,0	0,0	2,4	0,0	0,5	0,0	29,3
Koszty systemu informatycznego	152,6	246,8	237,7	493,6	141,9	256,6	311,8	86,4	213,5	147,7	645,5
Promocja i pomoc prawna zatrudnionym za granicą	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7
z tego: Koszty materiałów informacyjnych i szkoleniowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,9	0,0	0,0	0,0	5,6	0,0
Koszty audytu zewnętrznego	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty wyposażenia i działalności klubów pracy	18,4	3,5	7,4	2,8	15,8	1,8	10,5	6,2	0,0	0,1	0,0
Koszty wyposażenia akademickich biur karier	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty szkolenia kadr służb zatrudnienia, UW i OHP	57,7	62,7	50,7	0,0	55,8	42,5	45,8	77,3	70,4	41,3	209,6
Refundacja kosztów wynagrodzenia i składek pracowników WUP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 080,0
Koszty wynagrodzeń i składek pracowników PUP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Refundacja dodatków do wynagrodzeń	55,0	16,6	11,2	27,2	10,7	31,2	15,0	24,0	30,6	5,5	213,3
Koszty kwalifikowalne (art.. 9 ust.2d oraz art.. 109 ust. 7c)	9,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty poboru składek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Spłata kredytów i pożyczek zaciągnietych przez FP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty odsetek i obsługi kredytów i pożyczek	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty obsługi rachunku Funduszu Pracy	1,5	0,0	2,2	9,7	0,0	0,4	0,0	1,2	0,3	2,8	0,0
Koszty sądowe i egzekucyjne	2,8	0,0	0,8	0,0	3,8	0,2	6,6	0,0	0,2	1,6	0,0
Odsetki za przeterminowane zobowiązania	0,0	8,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inne wydatki Funduszu Pracy	1,3	0,0	23,8	9,0	1,4	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0

TABELA 70. STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY NA PROGRAMY NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW (w tys. zł) - cz. 1.

Wyszczególnienie	Województwo razem	POWIATOWE URZĘDY PRACY									
		Bydgoszcz	Grudziądz	Dla Miasta Torunia	Dla Powiatu Toruńskiego	Włocławek	Aleksandrów Kujawski	Brodnica	Chełmno	Golub-Dobrzyń	Inowrocław
Programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem	**226 869,8**	**19 165,6**	**25 478,2**	**7 998,6**	**16 582,8**	**23 217,8**	**7 570,1**	**7 577,2**	**7 217,4**	**6 170,4**	**23 830,1**
z tego: Koszty szkoleń ogółem	**17 644,7**	2 858,1	1 246,5	1 371,0	2 001,7	2 202,3	453,3	196,7	358,2	193,0	1 334,2
z tego: dodatki szkoleniowe	**1 038,4**	140,4	99,4	127,7	70,4	166,0	25,0	10,9	18,5	11,0	88,5
stypendia za okres szkolenia	**990,6**	91,3	82,6	88,5	108,1	112,1	23,0	10,4	29,7	9,0	95,8
kwoty należne instytucjom szkoleniowym	**15 543,7**	2 605,9	1 064,5	1 154,8	1 819,7	1 909,1	405,3	165,0	310,0	173,0	1 149,9
z tego: koszty szkolenia refundowane pracodawcom	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
pożyczki szkoleniowe	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
koszty studiów podyplomowych	**9,9**	2,5	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0
koszty egzaminów i uzyskania licencji	**52,7**	18,0	0,0	0,0	3,5	11,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
inne	**9,4**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,1	0,0	0,0	0,0
z tego: Prace interwencyjne	**13 721,8**	560,3	332,5	86,5	1 203,2	597,7	5,8	39,7	775,4	850,0	2 861,7
Roboty publiczne	**41 017,4**	1 838,8	5 514,2	830,7	3 281,4	4 266,7	1 114,5	1 173,8	2 331,6	594,4	7 268,1
Prace społecznie użyteczne	**3 356,0**	875,7	271,5	69,7	46,4	347,2	65,1	108,8	1,3	258,8	65,9
Zatrudnienie wspierane	**139,5**	49,9	0,0	77,4	0,0	0,0	0,0	0,0	12,2	0,0	0,0
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	**23 750,3**	1 949,6	6 082,1	693,2	891,3	2 295,6	1 214,5	674,6	705,6	430,7	1 105,5
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	**36 068,4**	3 869,6	4 917,2	1 908,1	2 381,2	2 660,7	583,7	1 108,9	1 113,0	1 515,7	3 873,0
w tym w ramach spółdzielni socjalnej	**55,1**	44,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,8	0,0	0,0
Stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne	**86 228,0**	6 688,4	6 950,3	2 895,2	5 935,8	9 825,9	4 031,3	4 191,1	1 701,3	2 212,2	7 287,7
z tego: za okres stażu	**59 748,3**	5 375,0	4 873,4	2 275,4	3 662,4	8 201,8	2 935,1	2 672,2	1 630,8	1 218,9	5 883,7
za okres przygotowania zawodowego	**26 211,7**	1 312,1	2 014,7	617,8	2 271,3	1 616,3	1 065,0	1 513,1	64,9	979,6	1 392,3
za okres nauki	**268,0**	1,3	62,2	2,0	2,1	7,8	31,2	5,8	5,6	13,7	11,7
Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne	**56,3**	0,0	0,0	17,5	0,0	0,0	0,0	0,0	22,4	0,0	0,0
Koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia	**4 224,2**	343,9	161,4	13,6	755,4	897,5	73,2	77,7	183,0	106,0	33,6
Opieka nad dzieckiem lub osobą zależną	**9,2**	0,4	0,7	0,6	0,0	0,3	4,8	0,0	0,1	0,0	0,0
Restrukturyzacja zatrudnienia	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Przygotowanie zawodowe młodocianych	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koszty badań bezrobotnych	**653,6**	130,9	1,8	35,1	86,4	123,9	23,9	5,9	13,3	9,6	0,0
Inne instrumenty rynku pracy	**0,4**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
z wydatków na programy ogółem: - dot. bezrobotnych do 25 roku życia	**82 317,0**	6 460,0	6 881,7	1 775,9	6 509,4	10 040,1	3 270,3	3 456,8	2 650,7	2 216,2	8 356,6
- dot. bezrobotnych powyżej 50 roku życia	**25 804,9**	3 432,7	2 104,0	605,6	2 258,2	2 103,0	129,2	847,4	1 236,3	567,2	3 763,3
- wydatki na SPO RZL i PO KL	**71 127,6**	5 646,5	7 061,1	2 704,2	3 930,1	8 260,3	2 413,7	2 549,0	1 748,1	1 608,9	9 548,0
z tego: Działanie 6.1 PO KL	**71 010,0**	5 646,5	6 954,9	2 704,2	3 930,1	8 260,3	2 413,7	2 549,0	1 748,1	1 608,9	9 548,0
Działanie 7.1. PO KL	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Działanie 1.2. SPO RZL	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Działanie 1.3 SPO RZL	**0,0**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Działanie 1.6 SPO RZL	**103,4**	0,0	103,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
inne działania	**14,2**	0,0	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

TABELA 70. STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY NA PROGRAMY NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA W 2008 ROKU WEDŁUG POWIATÓW (w tys. zł) - cz. 2.

Wyszczególnienie	POWIATOWE URZĘDY PRACY									
	Lipno	Mogilno	Nakło nad Notecią	Radziejów	Rypin	Sępólno Krajeńskie	Świecie	Tuchola	Wąbrzeźno	Żnin
Programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem	**14 113,7**	**6 727,1**	**10 242,1**	**7 411,4**	**5 915,5**	**5 825,6**	**9 396,6**	**6 159,3**	**5 021,7**	**11 248,6**
z tego: Koszty szkoleń ogółem	1 002,1	408,4	1 393,1	253,2	615,6	246,2	404,1	506,5	391,1	209,4
z tego: dodatki szkoleniowe	43,4	27,5	65,0	12,9	33,0	15,2	18,0	24,7	24,4	16,5
z tego: stypendia za okres szkolenia	48,2	30,6	67,9	17,3	49,1	21,4	20,5	27,8	34,8	22,5
z tego: kwoty należne instytucjom szkoleniowym	910,5	349,7	1 241,1	223,0	532,7	209,6	365,6	454,0	329,9	170,4
z tego: koszty szkolenia refundowane pracodawcom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: pożyczki szkoleniowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: koszty studiów podyplomowych	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0
z tego: koszty egzaminów i uzyskania licencji	0,0	0,0	18,8	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: inne	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: Prace interwencyjne	1 339,7	656,1	147,4	319,0	1 047,6	342,4	3,0	438,9	978,0	1 136,9
z tego: Roboty publiczne	1 589,1	1 172,2	1 659,3	766,2	725,4	1 637,2	1 092,4	896,9	400,2	2 864,3
z tego: Prace społecznie użyteczne	87,1	34,3	92,9	73,0	149,2	106,9	200,6	108,2	85,3	308,1
z tego: Zatrudnienie wspierane	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	1 316,4	481,0	1 142,6	281,2	405,2	80,0	2 373,8	725,4	824,0	78,0
z tego: Środki na podjęcie działalności gospodarczej	1 742,6	1 189,1	1 857,6	1 098,7	660,8	917,0	1 037,2	1 093,1	774,0	1 767,2
w tym w ramach spółdzielni socjalnej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: Stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne	6 694,8	2 694,5	3 591,4	4 493,4	2 071,1	2 297,1	4 083,3	2 300,1	1 435,9	4 847,2
z tego: za okres stażu	2 650,6	1 836,0	2 732,6	2 530,5	1 129,8	1 012,4	3 450,0	1 423,2	1 353,6	2 900,9
z tego: za okres przygotowania zawodowego	4 033,8	848,7	839,4	1 962,9	886,4	1 281,7	629,2	856,7	79,5	1 946,3
z tego: za okres nauki	10,4	9,8	19,4	0,0	54,9	3,0	4,1	20,2	2,8	0,0
z tego: Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,4	0,0	0,0	0,0
z tego: Koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia	303,8	66,4	326,3	73,1	213,6	186,3	167,7	75,8	128,4	37,5
z tego: Opieka nad dzieckiem lub osobą zależną	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
z tego: Restrukturyzacja zatrudnienia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: Przygotowanie zawodowe młodocianych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: Koszty badań bezrobotnych	36,2	25,1	31,5	53,6	27,0	12,5	17,7	14,4	4,8	0,0
z tego: Inne instrumenty rynku pracy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z wydatków na programy ogółem: - dot. bezrobotnych do 25 roku życia	4 291,1	3 483,9	3 817,2	1 912,2	1 844,6	1 646,8	4 824,8	2 365,0	2 296,1	4 217,6
z wydatków na programy ogółem: - dot. bezrobotnych powyżej 50 roku życia	1 139,4	713,3	1 152,8	366,0	821,9	924,6	810,7	487,6	519,4	1 822,3
z wydatków na programy ogółem: - wydatki na SPO RZL i PO KL	4 078,6	2 284,5	3 594,7	2 132,2	1 789,2	1 890,5	3 310,6	1 969,0	1 478,0	3 130,4
z tego: Działanie 6.1 PO KL	4 068,6	2 284,5	3 594,7	2 132,2	1 787,8	1 890,5	3 310,6	1 969,0	1 478,0	3 130,4
z tego: Działanie 7.1. PO KL	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: Działanie 1.2. SPO RZL	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: Działanie 1.3 SPO RZL	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: Działanie 1.6 SPO RZL	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z tego: inne działania	10,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

TABELA 71. WYKAZ WYBRANYCH ANALIZ I PUBLIKACJI WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY W TORUNIU W 2008 ROKU

1. Efektywność aktywnych programów rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku
2. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko - pomorskim w 2007 r.
3. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r. - cz.II
4. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2008 r.
5. Broszura „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r."
6. Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego
7. Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim w roku 2007
8. Informacja o bezrobociu w miastach i gminach województwa kujawsko – pomorskiego w 2007 roku
9. Labour market and labour market programmes in kujawsko – pomorskie in 2007
10. Rynek pracy i programy rynku pracy w województwie kujwsko – pomorskim w 2007 roku
11. Informacja o sytuacji kobiet na rynku pracy województwa kujawsko – pomorskiego w 2007 roku
12. Bezrobocie na wsi w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku
13. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku
14. Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2008 roku
15. Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku
16. Informacja o niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2008 roku

SUMMARY IN ENGLISH

1. In kujawsko – pomorskie voivodship **in 2008 a decrease in the number of the unemployed was observed by 10.5%** (12,978 persons). The number of unemployed registered at the end of December 2008 in kujawsko-pomorskie voivodship amounted to **110,256** persons. The 2008 was the fifth year when a decrease in the number of the unemployed was noted down but it was considerably lower than in the previous years.
2. **Unemployment rate,** calculated as percentage share of the unemployed in the total number of economically active population, in kujawsko-pomorskie voivodship at the end of 2008 amounted to 13.4% and **it was by 1.5 point lower than at the end of the previous year** (at the same time in Poland indicator of unemployment rate decreased by 1.7 point and at the end of December 2008 amounted to 9.5%.
3. In 2008 following changes are noted down in most important social-demographic features:
   - **share of women** in the total number of unemployed **declined** (by 1.9 percentage point) and amounted to 59.8%,
   - **share of the persons aged 50 and more slightly decreased** by 0.1 percentage point to 20.0%,
   - by 10.7 percentage point **decreased the share of long – term unemployed** and at the end of 2008 amounted to 55.0%
   - by 1.7 percentage point **decreased the share of unemployed without vocational qualification** and at the end of 2008 amounted to 33.1%
   - **on changeless level** - 45.9% - remain **the share of unemployed from rural areas**
   - **the share of persons up to 25 aged** in total the number of unemployed **increased** by 1.9 percentage point and amounted at present 21.6%,
   - by 0.8 percentage point increased **the share of disabled people** and at the end of 2008 amounted to 4.0%,
   - **the share of the persons possessing benefit rights** for unemployed **increased** by 3.5 percentage point to the level of 20.5%.
4. A decline in the number of unemployed was noted down in **most category of unemployed** by social-demographic features. Regard mainly persons whose situation on the labour market is specific: among them **the highest decline** was noted down among **long – term unemployed** (by 25.2%) and persons **without vocational qualification** (by 14.9%). However **increased in the number of the unemployed** was noted down **among persons in the period of 12 months since completing the education** (by 18.4%) and among **disabled unemployed** (by 13.6%).
5. **The number of job offers** in 2008 **decreased by 18.7%.** In 2008 to powiat labour offices in kujawsko-pomorskie voivodship employers submitted **64,982 job offers**.
6. The labour market in kujawsko-pomorskie voivodship is characterizes **by advantage of surplus occupations.** From analysis of I half 2008 results that from 1,412 occupations existed on voivodship labour market 23.0% are shortage

occupations, 5.2% are balanced occupations and 71.7% are surplus occupations. During the year **declined the share of shortage occupation** (by 0.8 percentage point), in turn **increased the share of surplus and balanced occupations** (by 0.4 percentage point).

7. In 2008 **by 17.6% decline the number of unemployed who took a job.** In 2008 in kujawsko-pomorskie voivodship 77,174 unemployed took a job. The number of receiving non-subsidized jobs decreased by 19.7% and subsidized employment decreased by 7.9%.
8. In 2008 **by 4.7% decline the number of unemployed** who used **from various form of vocational activation**. In total from subsidized employment, trainings, internships, training on the post, socially useful works takes advantage 50,212 unemployed.
9. In 2008 **entities** in kujawsko-pomorski region **most often than in previous time dismissed employees for company reason.** To labour offices were submitted 57 dismissals which apply to 3,407 persons (in the previous year it was: 22 declared dismissals and 799 persons).
10. Characteristic for the year 2008 was **significant increased in number of people who returned from abroad** and applied for unemployed benefit: in 2007 there were 613 persons, in 2008 their number increased by 161.7% (to 1,604 persons).
11. In 2008 **for vocational activation of unemployed** kujawsko-pomorskie voivodship received from **the Labour Fund** means in amount of 227,315.8 thous. złotych, **by 19.0% more than in the previous year** (in 2007 it was the amount of 190,944.9 thous. złotych).
12. **Labour Funds expenses** in kujawsko-pomorskie in 2008 increased **compared to previous year by 3.7%** and amounted to 404,760.1 thous. zł. It's worth to stress that the a**mount for employment promotion programmes increased by 19.1%.**
13. **Share of means for unemployed activation increased** from 48.8% in 2007 to **56.1% in 2008** and means for unemployed benefits amounted to 37.9% (facing 46.6% in 2007).
14. Voivodship Labour Office in Toruń within the **Operational Programme Human Capital,** is a 2nd Level Intermediate Body for measures in Priority VI *Labour market open for all.* In 2008 within the Priority as a reply for calling in December 2007, February and June 2008, VLO signed 70 agreements (therein Voivodship Board Decision on system project of VLO in Toruń) for total amount 108,028,925.00 zł, whereof public means comprise 107,795,088.00 zł. Regarding amount of signed agreements within priority VI OP HC VLO in Toruń at the end 2008 placed on 6. place in whole country.

CONTENTS:

Introduction..... 1
1. General characteristic of functioning of the labour market in Kujawsko – Pomorskie Voivodship..... 2
1.1. Institutional labour market service..... 2
1.2. Technical Assistance..... 6
1.3. Characteristic of changes in unemployment in 2008..... 7
1.4. Influence of regional economy on the labour market..... 13
1.5. The Labour Fund..... 14
1.5.1. Appropriation by algorithm..... 14
1.5.2. Additional means of the Labour Fund granted from the Ministry of Labour and Social Policy's reserve..... 15
1.5.3. The Labour Fund means expenditures..... 16
2. Issues of formation and realisation politics of the labour market..... 17
2.1. Regional Parliament and Board of Kujawsko – Pomorskie Voivodship..... 17
2.2. Regional Activities Plan for Employment..... 19
2.3. Voivodship Council of Employment..... 20
2.4. Labour market's programmes realisation..... 21
2.4.1. Human Capital Operational Programme (PO KL)..... 21
2.4.1.1. Monitoring of Regional Labour Market project 28
2.4.2. Sectoral Operational Programme Human Resources Development (SPO RZL). 31
2.4.3. Integrated Regional Operational Programme (ZPORR)..... 33
2.4.3.1. Monitoring subsystem of the European Social Fund..... 36
2.4.4. Local programmes realized by Local Labour Offices 37
A. 'Job and Environment 2008'..... 37
B. Activities supporting preparation or realisation of projects within the confines of Regional Operational Programme of Kujawsko – Pomorskie Voivodship..... 39
C. Activities supporting development of employment and economic activities on the basic of culture resources..... 39
D. Project supporting mitigation of deteriorate situation on labour market as a consequence of employment restructuring..... 39
2.4.5. Voivodship programmes realised in 2008 from the Ministry of Labour and Social Policy's reserve 39
A. Programme 45/50 plus..... 39
B. Programmes target to unemployed form rural areas and cities to 25 thous. inhabitants 40
C. Programmes in scope of vocational activisation of unemployed …… 40
2.4.6. Leonardo da Vinci Programme..... 40
3. Other programmes realised by Voivodship Labour Office in Toruń..... 42
3.1. Promotional – information activity..... 42
3.2. Labour market surveys …… 45
3.2.1. Statistic research..... 45
3.2.2. Sociological surveys..... 46
A. Survey among employers of Kujawsko – Pomorskie Voivodship..... 46
B. Research on firms which used the Labour Fund means for starting their own business..... 47
C. Analysis of Training organised by Local Labour Office and Training institutions in Kujawsko-Pomorskie Voivodship 48

3.3. Centre of Information and Planning Vocational Career..... 48
3.4. Substitute service..... 52
3.5. Employment of Polish citizens abroad..... 52
3.5.1. Work in Germany..... 52
3.5.2. Work in Spain..... 53
3.5.3. EURES – European Employment Services..... 56
3.6. National employment service..... 59
3.7. Employment Agencies..... 61
3.8. Co-ordination of Social Security Systems..... 62
4. Activation of the unemployed persons in local labour offices..... 67
4.1. Job offers..... 67
4.2. Outflow to job..... 70
4.3. Training of the unemployed..... 74
4.4. Traineeship with the employer..... 76
4.5. Vocational on the job training..... 78
4.6. Socially useful works..... 80
4.7. Career counselling and information, helping with active job searching..... 82
5. Structure and balance of the unemployed in Kujawsko – Pomorskie Voivodship..... 88
5.1. Unemployed women..... 88
5.2. Unemployment in the rural areas..... 94
5.3. The unemployed terminated for company reasons 100
5.4. The unemployed with right to benefit..... 101
5.5. The unemployed aged up to 25 years..... 103
5.5.1. The unemployed registered within 12 months since the end of education..... 108
5.6. The unemployed over 50 years old..... 111
5.7. The long-term unemployed..... 116
5.8. The unemployed without occupational qualifications..... 121
5.9. The unemployed without professional experience..... 124
5.10. The unemployed without upper secondary education..... 126
5.11. Women who haven't started a job after give a birth..... 128
5.12. The unemployed bringing up singlehandedly at least one child up to 18 years of age..... 130
5.13. The unemployed who haven't started a job after punishment..... 132
5.14. Disabled unemployed persons..... 134
5.15. The unemployed by age and by education level..... 137
5.16. The unemployed by total work seniority and by duration of unemployment..... 139
5.17. The unemployed by a kind of activity of their last job..... 142
5.18. The unemployed by occupations and specialities..... 143
6. Conclusions..... 144
Tables..... 146
Summary in English..... 225

TABLES:

1. State and structure of unemployment..... 146
2. Unemployed persons registered in powiats in Kujawsko – Pomorskie Voivodship by sex..... 147
3. The unemployed entitled to benefit..... 148

4. The unemployed terminated for company reasons, workers intended to be terminated and monitored dismissions..... 149
5. Register of companies which intended to dismiss workers for company reasons ... 150
6. Registered unemployed persons and unemployment rate..... 151
7. Unemployed persons in the rural areas..... 152
8. Unemployed persons in the rural areas by sex..... 153
9. Balance of unemployed rural residents by powiats in 2008..... 154
10. Selected categories of the unemployed..... 156
11. Unemployed persons with a specific situation on the labour market..... 157
12. The unemployed aged up to 25 years by powiats..... 158
13. Balance of the unemployed aged up to 25 years by powiats in 2008..... 159
14. Unemployed persons registered within 12 months since the end of education by powiats in 2008..... 161
15. The unemployed who graduated from tertiary school before the 27th year of age by powiats in 2008..... 162
16. The unemployed over 50 years old by powiats..... 163
17. Balance of the unemployed over 50 years old by powiats in 2008..... 164
18. The long-term unemployed by powiats..... 166
19. Balance of the long-term unemployed by powiats in 2008..... 167
20. Unemployed persons without occupational qualifications by powiats..... 169
21. Dynamics of changes among unemployed persons without occupational qualifications by powiats in 2008..... 170
22. Unemployed persons without professional experience by powiats..... 171
23. Dynamics of change among unemployed persons without professional experience by powiats in 2008..... 172
24. Unemployed persons without upper secondary education by powiats..... 173
25. Dynamics of change among unemployed persons without upper secondary education by powiats in 2008..... 174
26. Women who haven't started a job after give birth by powiats..... 175
27. Dynamic of change among unemployed women who haven't started a job after give birth in 2008 by powiats..... 176
28. The unemployed bringing up singlehandedly at least one child up to 18 years of age by powiats..... 177
29. Dynamics of changes among the unemployed bringing up singlehanded at least one child up to 18 years of age by powiats in 2008..... 178
30. The unemployed who haven't started a job after punishment..... 179
31. Dynamics of change among the unemployed who haven't started a job after punishment by powiats in 2008..... 180
32 Disabled unemployed persons by powiats..... 181
33. Disabled unemployed persons and unemployed disabled job – seekers by powiats in 2008..... 182
34. Unemployed foreigners by powiats in 2008..... 183
35. Inflow and outflow from unemployment in 2008..... 184
36. Balance of the unemployed in the following months in 2008..... 185
37. Balance of the unemployed by powiats in 2008..... 186
38. Selected categories of unemployed persons who received jobs in 2008..... 188
39. Job offers by powiats extended in 2008..... 189
40. The most frequently job offers extended to labour offices in 2008..... 190
41. Training of the unemployed by powiats in 2008..... 191

42. Vocational scope of trainings..... 192
43. Traineeship with the employer by powiats in 2008..... 193
44. Vocational scope of traineeship with the employer..... 194
45. Vocational on the job training by powiats in 2008..... 195
46. Vocational scope of the job training..... 196
47. Career counselling and vocational information services in 2008..... 197
48. Persons (except pupils) who use career counselling and vocational information by powiats in 2008..... 198
49. Organizers and participants of activisation courses according to active job searching by powiats in 2008..... 199
50. Socially useful works by powiats in 2008..... 200
51. Unemployed persons by age..... 201
52. Unemployed persons in powiats by age..... 202
53. Unemployed persons by educational level..... 203
54. Unemployed persons in powiats by educational level..... 204
55. Unemployed persons by work seniority..... 205
56. Unemployed persons in powiats by work seniority..... 206
57. Unemployed persons by duration of unemployment..... 207
58. Unemployed persons in powiats by duration of unemployment..... 208
59. Unemployed persons total by age, educational level, work seniority and by duration of unemployment..... 209
60. Unemployed persons total with a specific situation on the labour market by age, educational level, work seniority and by duration of unemployment..... 210
61. Unemployed women with a specific situation on the labour market by age, educational level, work seniority and by duration of unemployment..... 211
62. Unemployed persons by the kind of activity of their last job..... 212
63. Unemployed persons in powiats according to Polish Classification of Activities.... 213
64. Unemployed persons in Kujawsko – Pomorskie Voivodship by occupations..... 215
65. The most popular occupations among unemployed persons..... 216
66. Job-seekers and foreigners from UE countries possessing benefit rights by powiats..... 217
67. Persons who acquire a right to activation bonus by powiats in 2008..... 218
68. The Labour Fund means for realisation of programmes for employment promotion, unemployment mitigation and vocational activisation (in thous. zł) ... 219
69. Expenses structure of the Labour Fund total in 2008 by powiats (in thous. zl)..... 220
70. Expenses structure of the Labour Fund on employment promotion programmes in 2008 by powiats (in thous. zl)..... 222
71. List of the most important analyses prepared by Voivodship Labour Office in Toruń in 2008..... 224